kız kar ve kan

JACK LONDON

İLİ

JACK LONDON

KIZ, KAR VE KAN

Türkçesi: Nuriye Yiğitler

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık

KIZ, KAR VE KAN
JACK LONDON

Türkçesi: Nuriye Yiğitler

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık ® 2012
3 KLASİKLER

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜLKEYE DÖNÜŞ

«Her şey hazır, Bayan Welse. Ama ne yazık kullanır durumda sandalımız yok.»

Frona Welse, kalktı ve kaptana yaklaştı.

«Çok sıkışığız,» diye açıkladı. «Altın arayıcıları da çok sabırsızlanıyor...»

«Bunu anlıyorum,» diye sözünü kesti genç kız. «Benim de acelem. Var. Sizi böyle sıkıştırdığım için bağışlayın, ama...»

Kız, birden döndü ve kıyının bir köşesini gösterdi:

«Şu karşıdaki ırmakla çam ağaçları arasındaki kütükten yapılmış büyük evi görüyor musunuz? Ben orada doğdum işte.»

«Sizin yerinizde olsam, artık orada durmam,» diye sevecenlikle mırıldandı subay. Onu tıklım tıklım güverteden geçirdi.

Yolcular, itişip kakışıyor, birbirlerine sövüyorlardı. Bin kadar altın arayıcısı, ne pahasına olursa olsun, bir an önce karaya inmek istiyordu. Gözcü kulübelerinden türlü yükleri kaldıran vinçlerin gıcırtıları yükseliyordu. Buharlı geminin iki yanında sıralı mavnalara sandıklar ve balyalar yükleniyor, mavnaların içindeki adamlar, terleri burunlarından, akarak yüklere doğru koşuyor ve balyaları çabucak birbirlerine atıyorlardı. Küpeşteden eğilen bazıları da, ellerinde baraj belgeleri olduğu halde, birbirlerine bağrışıp duruyorlardı. Bazen iki üç yolcu, aynı belgeyi isteyince, kızılca kıyamet kopuyordu.

«Komiser, kafasının karmakarışık olduğunu söylüyor,» dedi subay, Frona'yı kaptan köşküne geçirirken. «Gemiyi yükleyecek memurlar, işi bırakınca, bu iş yolculara kaldı.» Eliyle uzakta demirli bir gemiyi gösterdi. «Betleehem Yıldızı kadar bile şansımız yok. Yolcularının yarısı, Skagvay ve Beyaz Geçit'e götürmek üzere atları gemiye yükledi. Ötekiler Chileoot'a gidiyor. Tayfalar başkaldırdı ve gemi arıza yaptı. Hey! Dikkat!» diye bağırdı, mavnalardan biraz uzağa yanaşan bir kayığa.

Koca bir mavnanın arkasında sürüklemen bir römork, mavnalarla kayığın arasından geçmeye çalışıyordu. Kürekçi öfkeli öfkeli pruvaya vurdu, tam

uzaklaşacağı sırada, kürek boşa gitti, kayık sallandı ve durdu.

Karşı yönden, içi altın arayıcıları ve malzemeleriyle dolu olan yirmi metre uzunluğunda iki yerli kayığı geliyordu. Kayıklardan biri, rıhtıma doğru yan yattı, ama öteki kayığı mavnaya sıkıştırdı. Kürekçi, küreklerini tam zamanında kaldırmıştı. Küçük tekne, çarpmanın etkisiyle çatırdadı. O zaman, kayıkçı, ayağa kalktı ve dünyadaki tüm kaptanlara ve kayıklara ağzına geleni söyledi. Mavnadaki adamlardan biri ona doğru eğildi ve hakaret etti. Oysa, yerli kayığındaki beyazlar ve yerliler yüksek sesle alay ediyordu:

«Ay, şunlara bak! Bir de denizci olacaklar!» diye bağırdı biri. «Git de kürek çekme dersi al!»

Kürekçinin yumruğu, bunu söyleyenin çenesine indi ve adamı bir yük yığınına fırlattı. Bu İrsten memnun olmayan kürekçi, mavnaya atılacaktı. Altın arayıcılardan biri, tabancasını parlak deriden yapılmış kılıfından çıkarırken, serüvenci gemicinin kardeşleri, makaraları koyverdi. Ama mavna yeniden yola koyuldu. Yerli dümenci, küreğinin tersini kayıkçının göğsüne yapıştırdı. Adam, sarsıntıyla kayığının dibine yığıldı.

Küfürler ve çirkin sözler gittikçe artıp, ağız kavgası, kargaşaya dönüşürken, subay, yanındaki kıza bir göz attı. Frona'yı korkmuş ve sinmiş göreceğini sanırken kız, zevkten kızararak olayları büyük bir ilgiyle izliyordu.

«Üzgünüm...» diye başladı.

Kız, onu susturdu. Kavganın birden kesilmiş olmasına kızmış gibiydi.

«Hayır, hayır: Hiç üzülmeyin! Bu manzara beni çok eğlendiriyor. Ama adam, tabancasını çekemediği için sevindim, yoksa...»

«Karaya ne zaman çıkabileceğimizi bilemiyorum,» dedi subay gülümseyerek. Kayığını gemiye yanaştıran kürekçiyi gösterdi. «Bu adam, hırsızdır,» dedi. «Sizi, kadın olduğunuz için yirmi dolara karaya çıkarmaya razı oldu. Erkek olsaydınız, yirmi beş istermiş. İnanın bana, korsanlık bu yaptığı. Birkaç güne kadar asılacaktır kuşkusuz. Yarım saatlik bir iş için, yirmi dolar ne demek!»

«Bunu yüksek sesle söyleseniz ya!» diye bağırdı sözkonusu edilen adam; «Hangi hakla insanlara hakaret ediyorsunuz?» dedi kışkırtıcı bir sesle.

Sonra, suya küreğini almak için kaydırdığı kolunu sıvadı.

«Kulağınız da pek keskinmiş,» dedi subay, sıkıdır!» diye karşılık verdi

Mesleğimde çok işe yarıyor. Yoksa, sizin köpekbalıklarıyla başa çıkarmazdım. Yolcuları konserve gibi üst üste yığıp da onlardan iki kat fazla para alan siz, kalkmış da bana korsan diyorsunuz. Onlara tayfaların yemeğinden veriyor, üstelik de bitli pireli yerlerde yatırıyorsunuz. Korsan ben miyim?»

Kırmızı kafalı adam başını küpeşteden çıkardı ve hırlamaya başladı.

«Bay Thurston! Malum hemen boşaltmak istiyorum. Anladınız mı? Pis ininizdeki elli köpeğim, birbirlerini boğazlamak üzere. Onları çabucak indirmezseniz, kötü olacak. Bana günde bin dolar kaybettiriyorsunuz. Sabrım taştı. Benimle böyle alay edilmesine dayanamam! Sizi dava, edeceğim. Şirketinizi de mahvetmezsem, bana da Thad Ferguson demesinler! Benim adım Thad Ferguson! Postunuzu seviyorsanız, elinizi çabuk tutun!»

Bay Thurston, bir el hareketiyle kırmızı yüzlü adamı susturdu ve genç kıza doğru döndü.

«Sizinle kanaya çıkmak isterdim, ama ne kadar sıkışık olduğumuzu görüyorsunuz. Hoşça kalın, iyi yolculuklar' Bagajlarınız için iki adam göndereceğim. Yarın sabah, mağazaya yollanacağından emin olabilirsiniz.»

Kız, elinden tutup, kayığa indi. Ağırlığı yüzünden gemi, hafifçe sallandı. Sonunda arka sıraya yerleşti ve ayaklarını sıranın altına soktu.

«Durun!» diye bağırdı subay. «Böyle gidemezsiniz, Bayan, Welse! Geri dönün, ilk fırsatta ben sizi bizim kayıklardan Diriyle karaya çıkarırım.»

«Daha önce, sizi cehenneme gönderirim ben!» diye bağırdı, kayıkçı.

Uzaklaşmak istedi, ama Bay Thurston eliyle kayığın kıyısına yapıştı.

«Bırakın beni!» diye hırladı kürekçi gözdağı verircesine.

Karşılık olarak da Bay Thurston'un eline küreğiyle vurdu. O zaman subay, Bayan Welse'in varlığını unutarak küfretti ve öfkeyle kötü sözler söyledi.

«Böylece, daha görkemlice veda etmiş oldunuz!» diye bağırdı subaya. Ardından da alaylı alaylı güldü.

Kasketini saygılı bir şekilde çıkardı.

«Vay canına!» diye homurdandı. «Bu bir kar dinmiş!»

Genç adamı canlı bir istek kapladı birden: Frona Welse'in derin külrengi gözlerine bakmak istiyordu hep. Nedenini bilmiyordu, ama onu dünyanın öteki ucuna dek izleyebileceğini hissediyordu.

Birden denizci' olduğundan tiksindi ve denizlerden vazgeçip, Frona ile Klondike'e gitmek istedi.

Gözlerini geminin küpeştesine doğru çevirince, Ferguson'un kırmızı kafasını gördü ve düşünü unuttu.

Salakça kullanılan küreğin çırpınışı sonunda, kızın yüzü gözü ıslanmıştı.

«Üzülmeyin,» dedi kürekçi, özür dilemek yerine «Elimden geleni yapıyorum, ama görüyorsunuz.»

«Görüyorum.» dedi kız.

«Oh, denizin beni etkilediğini sanmayın,» dedi acı bir sesle. «Namusluca para kazanmak için uğraşıyorum. Bu da bana en iyi yol olarak görünüyor. Peşimi bırakmayan şanssızlık yüzünden Klondike'de değilim şimdi. Boğazı geçtikten sonra, yarı yolda, malzemelerimi yitirdim...»

Kız, sıçrayan sulardan sakınmak için başını eğdi, ve ılık sırtına değen soğuk damlalar, ürpertti içini.

«Ülkenin içine kadar mı gidiyorsunuz?»

Kız, başını olumlu bir şekilde salladı.

«Biraz önce söylemiş olduğum gibi, malzememi yitirince, kıyıya geri geldim. Meteliksiz kalmıştım, yeniden başlamak için para kazanmak istiyordum. Fiyatı fazla istememin nedeni bu bayan. Beni kabasaba biri sanmıyorsunuz, değil mi? Ben, ötekilerden daha, aç gözlü değilim. Ama

Birleşik Devletler'de on dolar bile etmeyen bu sukabağı için yüz dolar ödemek zorunda kaldım. Her şey ona göre. Aşağıda, Skagvay yolu üstünde, bir nalbant çivisi yirmi beş sent. Oradaki bar sahibi, bir bardak viski karşılığı, yarım dolar yerine iki nalbant çivisi adıyor. Bu acayip ülkede, para olarak at nalı çivisi kullanılıyor.»

«Müşteri aramak için dolaşıp duracaksınızdır, kuşkusuz. Adınız ne? Belki de ülkenin içinde yeniden karşılaşırız.»

«Kim? Ben mi? Oh, adım Del Bishop, altın arayıcısıyım. Eğer bir daha karşılaşırsak, son lokmamı da size vereceğimden kuşkunuz olmasın.»

-Teşekkür ederim,» diye karşılık verdi kız, tatlı tatlı gülümseyerek.

Frona Welse, bir kadındı ve içten sözlere değer vermeyi bilirdi.

Adam, kürek çekmeyi bıraktı, ayaklarını örten suyun içinden külüstür bir konserve kutusu çıkardı. Kutuyu kıza uzatarak:

«Suyu boşaltmak zorundasınız,» dedi. «Bu çarpışmadan sonra, sandal daha çok su alıyor.»

Frona gülümsedi, eteklerini topladı ve işe koyuldu. Başını her eğip kaldırışında, kocatman dalgalara benzeyen tepeleri korla örtülü dağlar, ufukta alçalıyordu. Genç kız, dinlenmek için arasıra duruyor ve insanlarla kaynaşan kıyıya bakıyordu. Kıyıdan içe doğru uzanan denizde, yirmi kadar buharlı gemi» demirlemişti. Bu gemilerin ve yüzer evlerin arasında, mavnalar, kayıklar, çekiciler ve her tür deniz aracı mekik dokuyordu.

«İnsan, bu dev işçi, doğaya meydan okuyor,» diye düşünüyordu, Frona. Kafasında konferans salonlarını, büyük ustaların bilgeliklerini yaşatıyordu. Dış, dünyayı çok iyi anlıyor, insan gücüne büyük bir saygı duyuyordu. Birkaç dakika boyunca, Del Bishop'un kürek şapırtısından başka ses duyulmadı. Birden aklına bir düşünce geldi.

«Adınızı öğrenebilir miyim, bayan?» diye sordu.

«Adı, Frona Welse.»

Kayıkçının yüzünde bir şaşkınlık belirdi.

«Siz siz Frona Welse'siniz demek?» dedi yavaşça. Jacob Welse, babanız mı olur?»

«Evet ben Jacob Welse'in kızıyım.»

Kayıkçı içini çekti ve kürekleri bıraktı. Oturun ve ayaklarınızı sudan çıkar uyurdu. «Bana da şu kutuyu hemen verin! »

«Hızlı boşaltamıyor muyum?» diye sordu, üzülmüş gibi.

«Yok, ondan değil... ama siz... siz...»

«Siz adımı bilmeden önce neysem, yine oyum. Siz kendi işinize bakın. Ben de benimkine.»

Adam ona hayranlıkla baktı ve yeniden küreklere asıldı.

«Demek, Jacob Welse'in kızısınız! Bunu tahmin etmeliydim.»

Yük yığılı ve insan sesleriyle arı kovanına benzeyen kumsala gelince, Prona, kayıkçıya elini uzattı. Müşterilerinin bu nazik davranışlarına ahşkan olmayan Del Bishop, Jacob Welse'in kızının uzatmış olduğu eli sıkı sıkı tuttu.

«Son lokmam sizindir, unutmayın,» diye yineledi.

«Ve son gömleğiniz de.»

«Ne kadar alaycısınız! Güle güle, Bayan Weisel»

«Hoşça kalın!»

Kısa giysisi, yürüyüşünü engellemiyordu. Şaşkınlıkla, kentin sokaklarındaki hızlı yürüyüşünü unutmuş olduğunu gördü. Altın arayıcıları göz ucuyla topuklarına bakıyordu. Gri pabuçlu bacaklar, Del Bishop'un bakışı altında uzaklaştı. Bu küçük kadın uzaklara gidiyordu!

Gözlerini Frona'nın yüzüne dikti. Kız, onun gözlerine dimdik bakıyor, gözbebeklerinde şafak gibi ılık bir alev parlıyordu. Ona gülümsüyor muydu ne? İyi arkadaşlık vaat eden hoş ve neşeli bir gülümsemeyle karşılık veriyordu.

Biraz önce Bay Thurston'a göstermiş olduğu kütükten yapılmış eve gitmek için kalabalığı yarıyordu. Taşıma araçlarının ilkel olduğu eski zamanları yaşıyordu. Yaşamları boyunca hafif yükler, taşımış olan adamlar, şimdi hammal olmuşlardı. Artık gökyüzüne bakmıyorlar, ağır yüklerin altında iki büklüm olmuş, toprağı selamlıyorlardı. Yorgunluktan sarhoşlara benzetmişlerdi. Gün bitince, taşıyıcı ve yükü, yolun kıyısına yıkılıp kalıyordu.

Öteki adamlar, gizli sevinç gösterileriyle,, kendilerinin çektikleri iki tekerlekli arabalara yükleri yığıyordu.

Frona, altına bu delice koşuştan etkilenmiş olarak, ülkelerdeki bu büyük değişikliğe baktı. Küçük ortaklıklar yoktu artık. Yerini gözü doymaz yabancılara bırakmıştı.

Görünüm, aynıydı, ama gözüne farklı göründü. Burada, küçükken üzerinde oynadığı bu otlu küçük ovada, şimdi on bin adam, otlan çiğneyerek, kayalıkların sessizliğini bozarak dolaşıyordu. Yukarda Chilcoot'da on bin kişi ilerliyor, on bin yabana daha geliyordu.

Eskiden olduğu gibi, Dyea Irmağı, suyunu denize sürüklüyordu. Ama kıyıları öncülerle dolmuştu; tıkabasa dolu gemiler akıntı boyunca ilerliyordu. İnsan iradesi suyun gücüne karşı koyuyordu. İnsanlar, ihtiyar Dyea Irmağı'yla alay ediyor ve kendinden sonrakiler için yatağını derinleştiriyordu.

Eskiden Frona'nın girip çıktığı mağazanın kapısında bir yığın gürültücü adam vardı, önceleri mektuplar alınmazken, şimdi kapışılıyordu. Pencereden bakan Frona, hemen hemen tavana ulaşan bir posta yığını gördü. Adamlar postayı, bağırış çağırış istiyordu. Mağazanın önündeki başka bir kalabalık, kantarın çevresinde itişip kakışıyordu; Bir yerli, paketini tepsinin üstüne attı ve beyaz mal sahibi ağırlığını karneye yazdı. Kantara başka bir ağırlık kondu. Her paket sıkıca bağlanmış, Chicoot yolculuğuna hazır durumdaydı. Frona, yaklaştı. Taşıma işi onu ilgilendiriyordu. Yalnız maden arayıcısının tüm malını, tonunu yirmi dolara taşıttığı zamanı anımsıyordu.

Yükünü tarttıran biri cep klavuzuna baktı. «Sekiz yüz!» dedi yerliye. Bunun üzerine, orada bulunan yerliler bir ağızdan, «Dört yüz!» diye

bağırdılar.

Genç adamın yüzünde bir endişe belirdi. Çevresine bakındı. Frona'nın gözlerinin içinde bir şaşkınlık parıltısı belirdi. Aklından yüz kilosu kırk dolardan hesaplamıştı.

«İki bin dört yüz dolar! diye bağırdı. «Ne yapalım?»

Frona, omuzlarını silkti:

«İstenen parayı ödeyin,» diye uyardı. «Yoksa kayışları çalarlar.»

Adam, teşekkür etti, ama bu uyarıyı göze almadan, pazarlığını sürdürdü. Yerlilerden biri, malzemelerin kayışlarını çözmeye, başladı. Adam fiyatı artırırken, taşıyıcılar dört yüz elli dolar daha çoğalttı. Adam güldü ve başını sallayarak hayır dedi.

Başka bir yerli, topluluğa, yaklaştı ve hamallarla elini kolunu sallayarak konuştu. Berikiler, sevinçten çığlık attılar ve beyaz adam ne olduğunu anlayamadan, kayışları kapıp kaçtılar.

Mağazanın önündeki kalabalık, birden kaynaştı. Tüm gözler, yolun başında görünen üç adama dikildi. Hırpani kılıklı üç adam, çok kötü görünüyordu. Uygar bir ülkede olsaydı, polisler serseri diye tutuklardı.

«Bu, Fransız Louis,» diye mırıldandı, genç adam.

Sözcük ağızdan ağıza dolaştı.

«Eldorado'da hükümet kendisine üç arazi vermiş,» dedi yanındaki Frona'ya. En azından on milyon dolar eder.»

Arkadaşlarının önünde uzun adımlarla yürüyen Fransız Louis, hiç de zengin birine benzemiyordu. Başında şapka yerine kırmızı ipek bir eşarp bağlıydı. On milyonuna karşın, malzemelerini sırtında taşıyordu.

«Vahşi kılıklı adamın adı, Swiftwater Bill'dir. Klondike'in kralı olur.»

«Nereden biliyorsunuz?» diye sordu Frona, inanmayarak.

«Hay Tanrım! Altı haftadır gazetelerde her gün resmi çıkıyor. Alın işte!» Bir gazeteyi açtı.

«Çok benziyor, vallahi. Ona öyle çok baktım ki, bin kişinin içinde tanırım.»

«Ya üçüncü adam kim?» diye sordu, Frona.

Adam, daha iyi görmek için ayaklarının ucunda yükseldi.

«Bilmiyorum,» dedi üzgünce. «Yanındakinin omzuna vurdu. «Yüzü traşlı bu ince uzun adam kim? Mavi gömleklisi?..»

Aynı anda Frona, bir sevinç çığlığı attı ve öne atıldı:

«Matt!» diye bağırdı. «Matt MacCarthy!»

Yamalı pantolonlu mal sahibi, genç kızın elimi içtenlikle sıktı, ama gözlerinden onu hiç tanımadığı belli oluyordu,

«Nasıl? Beni anımsayamadın mı?» dedi genç kız, «Sakın unuttum filan, deme, işe yaramaz. Ben seni unutamadım. Bizi izleyen bu kalabalık olmasaydı, boynuna sarılırdım, ihtiyar kurt!»

«Eskiden, yavrularını görmek için dönen koca bir kurt varmış,» diye anlatmaya başladı kız.

«Yavruları açlıktan ölüyormuş ve koca kurt, onlara sormuş: 'Yavrularım, bilin bakalım size ne getirdim? Küçük bir yavru, «Kiraz,» demiş. İkincisi, ‹Balık.' Üçüncüsü de, ‹Domuz' demiş. O zaman koca ayı, gülmüş: ‹Ah,' demiş, ‹size yağlı ve semiz «bir insan getirdim!'»

MacCarthy, onu dinlerken, aklına anılar geliyordu. Bitirdiğinde, yüzünün tüm çizgileri gülümsüyordu.

«Seni şimdi anımsayabildim. Ama biraz önce kim olduğunu kesinlikle bilmiyordum!»

Parmağıyla mağazayı gösterdi.

«Ben oralıyım!»

Adam, geri çekildi ve genç kızı tepeden tırnağa süzdü. Düş kırıklığına uğramış gibiydi.

«Yanılmış olmalıyım... Bu kulübede hiç yaşamış olamazsın.»

Frona, başını sallayarak diretti:

«Demek sen, annesi olmayan, sevgili küçüksün... Çok güzel saçlı… Her zaman yalınayak gezen küçük yaramaz ha?»

«Evet, evet! Ta kendisi!» diye bağırdı kız sevinçle.

«Dünyanın nerede bittiğini anlamak için, kışın ortasında, köpek çalıp da geçidin öte yakasına giden küçük şeytan. Çünkü ihtiyar MacCarthy, ona peri masalları anlatırdı, değil mi?»

«Ah, Matt! Sevgili ihtiyar Matt. Yerli kampındaki Sivash kızlarıyla yüzdüğümü anımsıyor musun?»

Evet, bir kezinde saçlarını çekmek zorunda kalmıştım.»

«Suda lastik çizmelerinden birini de yitirmiştin.»

«Büyük bir kayıptı. Babanın dükkânında on dolar ediyordu.»

«Daha sonra, geçidi aşıp ülkenin içlerine gittin. Bir daha da senden söz edilmedi. Herkes seni öldü biliyordu.

«Giderken, kollarımda ağladığını ve hoşça kal demek için, ihtiyar Matt'ı kucaklamak istemediğini de anımsıyorum. Sonunda, iyi niyetle gittiğimi anlayınca, beni kucaklamaya razı oldun. O zamanlar çok tatlı bir küçük hanımdın!»

«Henüz sekiz yaşındaydım.»

«Aradan on iki yıl geçti! Geri dönmeden, ülkenin içlerinde on iki yıl geçirdim. Şimdi yirmi yaşında olmaksın sanırım?»

«Senin kadar büyüdün ben de.»

«Sağlıklı, zarif güzel bir kadın olmuşsun.»

Kızı gözleriyle tartıyordu.

«Ama biraz şişmanlamalısın.»

«Hayır, hayır Matt! Yirmi yaşında olmaz! Kollarımı yokla hele.»

Pazularını şişirmek için kolunu büktü.

«Gerçek kas, bunlar,» dedi adam kızın kolunu yoklayarak «Sanki hayatını kazanmak için, kollarınla çalışmış gibisin.»

«Ah, jimnastik yapıyorum, Boks ve kılıçla da uğraşırım. Yüzerim, dalarım, ellerimin üstünde yürürüm...»

«Bunları öğrenmek için nereye gittin? Kitaplardan öğrenim yapmak için gittiğini sanıyordum,» dedi.

«Şimdi yeni öğretim yöntemleri kullanılıyor, Matt! Yalnızca kafamızı doldurmuyorlar...»

«Ve seni taşıyamayan çırpı gibi bacaklar! Evet, bu durumda kaslarını bağışlıyorum.»

«Matt, bu on iki yıl, nasıl yaşadın?»

Bacaklarını açtı. Başını arkaya atıp göğsünü şişirdi.

«Eldorado Krallık soyunun soylusu Matthew MacCarty'ye bakın hele. Tahtını yumrusunun gücüyle kazandı. Servetim büyük. Şimdi, bir dakikada düşünemeyeceğinden fazla altın, tozu kazanıyorum. Uzun süredir görmediğim akrabalarımı görmek için, Birleşik Devletler'e gitmek niyetindeyim. Klondike'de iyi altın bulunuyor ama iyi viski yok. Ölmeden önce de gerçek viski içmek istiyorum. Frona, gerçekten de Altın Kralı oldum ben. Para gerekirse, beni unutma sakın.»

«Her zamanki iyi yürekli Matt'sın! Hiç ihtiyar lam azsın sen!»

«Oh, siz de kasların ve filozof kafanla, gerçek bir Welse'sin. Ama Fransız Louis'yi ve Swiftwater'i izleyelim. Andy, galiba mağazayla uğraşıyor. Beni anımsayacak mı bakalım.»

Frona, onun elini yakaladı.

«Hem de beni,» dedi. «Ülkeyi terkedeli on yıl oluyor.»

İrlandalı, kalabalık içinde yol açtı. Frona ardından yürüdü. İnsanlar, onları hayranlıkla seyrediyordu.

Mırıltılar yeniden yükseldi.

«Bu genç kız kim?» diye sordu biri.

Kapıyı geçerken, bir konuşmanın sonunu duyunca şaşırdı.

«Jacob Welse'in kızı.»

«Ne?»

«Jacob Welse'den söz edildiğini hiç duymadın mı?»

İKİNCİ BÖLÜM

SİVASH KAMPI

Frona, parlak gövdeli kayın ormanından çıktı. Güneş ışınları çözük saçlarının, içinde oynaşıyordu. Çiğden ıslanmış çayırlığa koştu. Ayaklarının altındaki ıslak toprak, hoş bir duygu uyandırıyordu içinde. Yüksek otlar dizlerine çarptıkça, önünde pırlantacıklardan oluşan bir toz bulutu yayılıyordu. Bir annenin sevecenliğinden yoksun, doğanın içinde yaşamıştı. Yaşlı ağaçları ve her tür bitkiyi çok seviyordu. Yaşamın tatlı mırıltısı kulaklarına tatlı ezgiler gibi geliyor, burnunda ıslak toprağın hoş kokusunu duyuyordu.

Çayırlığın sonunda, karanlık ormanın başladığı yerde kocaman bir öbek Alaska menekşesi gördü. Otların üzerine uzandı ve basını bu kokulu serinliğe daldırdı. Eliyle başının üstündeki kırmızı çiçekleri toplayıp kendisine bir taç yaptı. Bu çocukça davranışından hiç utanç duymuyordu. Kentin karmaşık ve gürültülü yaşamında yittikten sonra, çocukluğunun ülkesine saf ve temiz olarak geri dönüyordu. Çok mutluydu. Tüm dünyanın Geçit'in sınırları içinde kalan yerlerden ibaret sandığı eski zamanları düşünüyordu.

Gençliğinde almış olduğu ilkel eğitimle pek sorunu olmamıştı. Bunlar, konukseverlik kurallarına uyum, arkadaşlık, avcı kamplarındaki davranışların düzenlenmesine neden olacak olan, temel birkaç sert kuraldı. İşte sağlıklı ve iyi bir yaşam budur, diye düşündü coşkuya.

Kayın ormanında, bir kanarya neşeyle öterek ona «hoş geldin» dedi. Başının üzerindeki, bir sincap daldan dala, ağaçtan ağaca atlıyordu. Gözlerinden saklanmış olan ırmaktan, erkenden uyanıp kutba doğru yola koyulan serüvencilerin çığlıkları geliyordu.

Frona, ayağa kalktı, saçlarını silkeledi. Eskiden olduğu gibi farkında olmadan, Dyea Kabilesi'nin kamp başkanı olan Georges'un kampına giden patikaya saptı. Yolda, ayağındaki berbat pantolon dışında çıplak sayılan küçük bir çocuğa rastladı. Çocuk, yerden kuru odun topluyordu. Omuzlarının üstünden Frona'ya ısrarla baktı. Frona, onu Dyea diliyle kibarca selamladı. Çocuk, başını salladı ve küstah küstah güldü. Sonra işini bırakıp kaba sözler söyledi. Hiçbir şey anlamamıştı. Onun zamanında işler

başka türlü yürüyordu. Bu nedenle, parlak derili bir Sitkan'lıya rastlayınca, dilini tuttu.

Ormanın çıkışında kampla karşılaştı. Kampın çok gelişmiş olduğunu görünce şaşırdı. Eskiden, çayırın ortasında yan yana dizilmiş yirmi kadar kulübe vardı. Şimdiyse', ırmağa kadar uzanmıştı kamp. Irmağın kıyısında da on kadar oyma kayık sıralanmıştı. Artık bir kabile değil, her yerden kadınları ve köpekleriyle gelmiş bir yerli topluluğuydu.

Juneau, Vrangel, vahşi gözlü Stickslerin ve Kraliçe Charletto Adaları yerlilerinin yakınından geçti. Birkaç kişi dışında, tümü de ona karanlık ve kötü gözlerle baktı. Küstahlıklarından korkmamıştı, ama öfkelenmişti ve bu da dönüşünün verdiği sevinci biraz gölgeliyordu. Bunun anlamını çözmekte gecikmedi. Babasının zamanlıdaki eski gelenekler yıkılmıştı. Bu basit ve ilkel halkın üstüne uygarlık, yıkıcı bir rüzgar gibi çökmüştü.

Bir çadırın kalkık kapısından bakınca, içerde yere çepeçevre oturmuş sert yüzlü adamlar gördü. Kapının yanında duran kırık şişelerden, bir gün önce olanlar anlaşılıyordu. Kurnaz görünüşlü beyaz bir adam kâğıtları dağıtıyordu. Masanın üstünde: altın parçaları ve gümüş paralar yığılıydı.

Biraz ötedeki rulet tekerinin vınıltısını duydu. Kadın, erkek yerliler, güçlükle kazandıkları gündeliklerini güzlerini kırpmadan tehlikeye atıyorlardı.

Kapısının eşiğine güneşe karşı oturan ihtiyar bir Sguav kadını, söğüt ağacının kabuğunu soyuyordu. Başını kaldırdı ye dişsiz ağzından:

«Hi-hi! Hi?hi!» diye bir çığlık kopardı.

Frona, bu çığlık karşısında titredi. Yerliler arasında geçirdiği yıllarda bu eski adı anımsadı. Kadına doğru gitti.

«Beni anımsamıyor musun artık, Tenas Hi hi! Ama gözlerin genç ve canlı hâlâ. Nipousa onu unutmadı!»

«Ne? Sen, Nipousa mısın?» diye bağırdı Frona. Uzun süredir yerli diliyle konuşmamıştı.

«Evet, ben Nipousa'yım,» diye karşılık verdi yaşlı kadın.

Kadın, Frona'yı çadırına soktu ve genç bir çocuğu görevlendirdi. İkisi de yere oturdu. Nipousa, ona yaşlı gözlerle bakarak elini sevecenlikle okşadı.

«Evet, ben Nipousa'yım. Tüm Squav'lar gibi erkenden yaşlandım. Sen küçükken, sana Tenas Hi-hı derdim! Kollarımda sallardım seni. Hasta olduğun zaman, seni ölümden kurtardım. Ormandan otlar ve bitkiler toplayıp şurup yaptım, sana içirdim. Hiç değişmemişsin, çünkü görür' görmez tamdım seni. Toprakta gölgeni görünce başımı kaldırdım. Şimdi büyümüşsün, boyun saz gibi, yanakların da daha az esmer artık. Ama saçların hiç değişmemiş. Sahilde uçuşan kuru yosun renginde. Dudakların, hâlâ gülümsüyor, gözlerin de, eskiden Nipousa'nın seni azarladığı zamanki gibi parlak. Bu ülkeye şimdi gelen kadınların hiçbiri sana benzemiyor,

«Söyle bana Nipousa, şimdi artık burada, beyaz bir kadına neden saygı göstermiyorlar?

Kamptaki erkekler, bana kötü sözler söyledi, ha-karet etti. Eskiden, ben onlarla oynarken, başka türlü davranırlardı.»

«Ay! Ay! Şimdi, her şey değişti,» dedi Nipousa. «Onlara kızma. Suç, buraya gelen, senin soyundan kadınlarda. Bir erkekle yetinmez onlar. Utanıp sıkılmadan hepsine göz süzerler. Ağızlan bozuk, yürekleri kötüdür. İşte bu yüzden, senin soyundaki kadınlara saygı duyulmuyor artık burada. Oğlanlar da genç oldukları için bağışlanabilir. Ama erkekler, nasıl anlayabilir? t

Çadırın perdeleri aralandı ve içeriye yaşlı bir adam girdi. Frona'ya homurdanarak selam verip oturdu. Genç kızın orada bulunmasına sevinmiş gibiydi.

«Demek, bu felaket günlerinde, Tenas Hi-hi geldi,» dedi, melemeyi andıran bir sesle.

«Felaket günleri demekle, neyi anlatmak istiyorsun, Muskime?» diye sordu Frona. «Kadınlar artık daha canlı renkli giyinmiyor mu? Karınlarınız beyaz adamların getirdiği yağlı etlerle ve unla daha iyi doymuyor mu? Gençleriniz, malzeme taşıyarak daha çok kazanmıyor mu? Battaniye, balık ve et bağışları unutuldu mu? Nemden kötü günlerden söz ediyorsun, Muskime?»

«Haklısın,» dedi ihtiyar. «Kadınlar, daha sıcak giyiniyor, ama beyaz adamları görünce, kendi soyundaki, gençlerden nefret eder oldular. Kabile artık büyümüyor, küçük bebeler doğmuyor. Beyazların verdikleriyle karınlar daha iyi doyuyor, ama viskiyle zehirleniyorlar. Gençler, fazla para kazanınca, bütün gece kâğıt oynuyor, ellerindekileri avuçlarındakileri oyun masasında bırakıyorlar. Öfkeyle dövüşüp, birbirlerine sövüyorlar. Birbirlerinin kanun akıtıyorlar, ihtiyar Muskime'ye eskisi gibi bakan yok. Et, balık ve battaniye bağışı azaldı. Çünkü kadınlar, eski gelenekleri bir yana ittiler. Gençler de tanrılarına ve eski totemlere saygı göstermiyor artık. Sana söylüyorum Tenas Hi-hi, bunlar, felaket günleri. İhtiyar Muskime de üzüntüsünden mezara gidiyor artık.»

«Ay! Ay! Dedikleri doğru,» dedi Nipousa.

«Senin halkının çılgınlığı, benim halkımı deli etti,» diye sürdürdü Muskime. «Ülkeye deniz dalgaları gibi geliyorlar, sonra da uzaklara dağılıyorlar... Nereye gittiklerini kimse bilmiyor.»

«Ay! Nereye gidiyorlar?* diye mırıldandı Nipousa, üzgün bir sesle.

«Soğuğa ve buzun bulunduğu yerlere doğru gidiyorlar. Oradan gelince, yerlerini başkaları alıyor. Her dalga, yenilerini getiriyor!»

«Ay! Ay! Soğuğa ve buza demek! Uzaklara, her zaman karanlık olan, çok uzaklara.» İhtiyar kadın titredi ve birden elini Frona'nın kolunun üstüne koydu: «Sen de oraya mı gidiyorsun?»

Frona, evet anlamında başını salladı.

«Tenas Hi-hi de onlar, gibi soğuğa gidiyor! Ay! Ay!»

Çadırın perdeleri, aralandı ve Matt Mac-Carthy başını içeri uzattı.

«Burada mısın, Frona? Yemek yarım saattir seni bekliyor. Zavallı Andy, ihtiyar kadınlar gibi söylenip duruyor. Merhaba Nipousa, Muskime,» dedi Frona'nın yanındaki ihtiyarlara. «Beni anımsamazsınız sanırım.»

İhtiyarlar mırıldanarak selama karşılık verdiler, sonra suskunlaştılar.

«Haydi, çabuk ol, Frona. Gemim öğleyin kalkıyor, fazla vaktim yok. Üstelik de yemek söğüdü, Andy öfkesinden köpürüyordur.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CHİLCOOT YOLU

Frona, Andy'ye eliyle veda etti ve yola koyuldu. Yalnızca fotoğraf makinesini ve sırtında sıkıca bağlı olan çantayı taşıyordu. Nipousa' nın armağan ettiği sağlam bir söğüt dalı kullanıyordu. Basit bir kül rengi giysi giymişti. Kısa etekleri hareketlerine serbestlik veriyordu.

Del Bishop'un buyruğu altındaki bir düzüne kadar yerli tarafından taşman malzemeleri, saatler önce yola çıkmıştı. Bir gün önce Matt Mc-Carthy ile Svash kampına dönüşünde, Del Bishop, onu mağazada bekliyordu. Pazarlık çabucak yapıldı. Çünkü ona yaptığı öneri belirli ve kesindi. Ülkenin içine gidiyordu. Yanında birisi gerekliydi. Kız, henüz seçimini yapmışsa, onun emrindeydi adam. Hareketinden önce, bölgeyi çok iyi tanıdığını ona söylemeyi unutmuştu.

Sudan hoşlanmadığı gerçekti. Yolculuğun büyük bir bölümü gemiyle yapılacaktı. Ama Önemli değildi, hiçbir şeyden korkusu yoktu. Hayatı pahasına da olsa Frona'yı savunmaya hazırdı.

Para işine gelince, Dawsoh'a varır varmaz, Jacob Welse'in yanında, bir yıllık yiyecek ve malzeme isteyecekti. Hayır, hayır! Gündelik almak sözkonusu değildi. Kesesi altınla dolunca, hepsini daha sonra öderdi. Karar ona kalmıştı. Prona düşündü. Sonunda, adam güneş batmadan taşıyıcı aramaya gitmişti.

Kız, yoldakilerden daha hızlı ilerlediğini far-ketti. Çok yüklü olduklarından, adamlar, sık sık dinlenmek zorunda kalıyorlardı. Önünde yürümekte olan bir grup İskandinav'a yetişeceğim derken, oldukça yorulmuştu kız. Güçlü ve sağlam yapılı olan bu devler, sırtlarında elli kilodan fazla yük taşıyor, arkalarında çekmiş oldukları küçük arabalarda da üç yüz kiloya yakın yük bulunuyordu.

Güneş gibi parlayan yüzlerinden yaşama sevinci fışkırıyordu. Bu yük onlara göre çocuk oyuncağıydı. Bilmediği bir dilde konuşuyorlar, sık sık kahkaha atıyorlardı. Ötekiler, onlara yol vermek için kıyıya çekiliyor, onlara imrenerek bakıyordu.

Gölgeli bir ormana daldılar ve bir ırmak geçidine çıktılar. Suda boğulmuş bir adam, kumların üstüne yatmış, açıkgözleriyle güneşe bakar gibiydi. Bir

adam, öfkeli bir sesle: «Ortağı nerede? Ortağı yok muymuş?» diye bağırıyordu. Malzemelerini yere bırakmış olan öteki iki kişi, ölünün mallarının sayımını yapıyordu. İçlerinden biri, yüksek sesle malları numaralıyor, öteki de bir deftere yazıyordu. Islanmış mektuplar, kâğıtlar, belgeler yere saçılmıştır. Kayıklarla ırmağa gidip gelenler, ona hiç dikkat bile etmiyordu,

İskandinavlar, bu görüntüye bakınca, yüzleri karardı. «Bir ortağı olup olmadığını biliyor musunuz?» diye sordu, yorulmak nedir bilmeyen adam. Ötekiler, başlarını salladı. İngilizce bilmiyorlardı, Kararlı bir şekilde suya girdiler.

Karşı kıyıda, birisi uyarıda bulundu. Birbirlerine danışmak için durdular, sonra ilerlemeye başladılar. Sayımla uğraşan iki adam, onlara baktı. Su, hemen hemen kalçalarına çıkıyordu. Akıntının gücüyle sallanıyordu, adamlar. Araba, arasıra yana kayıyordu.

Sonunda, tehlike geçmiş gibiydi. Frona, derin bir nefes aldı. Arabaya en yakın olanın sırtındaki kayış koptuğu zaman, su ancak dizlerine geliyordu. Yana yıkılan malzemeler adamı sürükledi. Yanındaki kaydı ve her ikisi de birbirlerini tutmak isteyerek suya gömüldü. Hemen su yüzüne çıkan iki adam, arabayı kurtarmak için, tüm güçleriyle kayışlara asıldı. Harcadıkları çaba, boşuna gitti. Su tarafından, sürüklenerek gözden kayboldular.

Ekiptekiler, kayışı kopan dışında, tüm adamları yakaladı. Adam, suyun üstünde göründüğünde, kıyıya çıkmayı hiç düşünmedi ve arkadaşlardın yardımına gitti. Yirmi adım aşağıda akıntı, bir kayaya çarpıyordu. Hâlâ yüklü olan araka göründü ve kayaya çarptı, akıntıya karıştı. İskandinavlar, kayaya fırlatıldı. Biri dışında hepsi de akıntıya karıştı.

Bir düzine kadar kayık, onları kurtarmaya çalışıyordu. Frona, kayığın birinin içinden, adamın kanlı elleriyle kayaya tutunduğunu gördü. Yüzü sapsarıydı. Paketleri atan ve iyi yüzücü olan arkadaşı, tam kayayı bırakacağı anda, onu yakaladı. Akıntıya kapılarak, yeniden sürüklendiler. Bir an sonra suyun yüzünde göründüler yeniden. Tüm güçleriyle savaşıyorlardı.

Bir kayık, yüzücüyü yakaladı. Ama ötekiler, suda kaybolup gitmişlerdi. Kayıktakiler kazaya uğrayanları bulmak için on beş dakika kadar uğraştılar.

Sonunda ırmak, cesetleri kıyıya bıraktı.

Frona, kumun üzerinde kemikleri kırılmış olarak uzanmış bu beş deve baktı. Hâlâ arabaya bağlıydılar, yükleri de sırtlarındaydı. Altıncısı, kuru gözlerle arkadaşlarının cesetlerine aval aval bakıyordu.

Oradan dört adım ötede, yaşayanlardan oluşan ırmak, sanki bir şey olmamışçasına çağıldayıp gidiyordu.

Dyee Geçidi'nde dağların tepelerindeki çam ormanları öyle sıktı ki, güneş ışınları içeri sızmazdı. Nemli toprağı çiğneyen altın arayıcıları patikaları yer yer çatlatmışlardı. Bu yollardan birinde Frona, çamurun içine yan gelip yatmış bir adam gördü. Adam, sırtındaki ağır yükün etkisiyle yanlamasına yatıyordu. Yanaldan çamura bulanmıştı, yüzünde sakin bir anlam vardı. Genç kızı görünce, gözleri sevinçle parladı.

«Tam zamanında geldiniz!» dedi, selam yerine. «Bir saattir birinin gelmesini bekliyordum.»

Frona, ona doğru eğilip, yüklerini çözmeye başladı.

«Ah, çok teşekkür ederim! Lanet malzemeler! Yükü çözemedim bu durumdayken.»

«Yaralı mısınız?» diye sordu genç. kız. Adam kayışlardan kurtulunca, birkaç ha-* reket yaptı, kolunu yokladı.

«Değilim. Yeni bir dolar kadar sağlamım. Sağolun!..»

Küçük çam dallarına doğru gitti ye ellerini sildi.

«Bu da benim şansım!» dedi. «Ama yine de dinlenmiş oldum hiç olmazsa. Kazayı büyütmek neye yarar? Şu köke çarptım ve cump çamurun içine! Tek başıma kayışları çözemeyince, bir saat kadar uzanıp kaldım. Herkes aşağıdaki yoldan gidiyordu.»

«Neden yardım istemediniz?»

«Tepeyi tırmanarak kim bana yardıma gelirdi? Hiç kimse! Adamın biri, beni böyle bir şey için rahatsız etmiş olsaydı, onu çamurdan çıkarırdım, ama dana sonra iyice içine atardım. Hem, buradan birinin nasılsa geçeceğini biliyordum.»

«İşinizi iyi biliyorsunuz. Bu ülkede başarılı olursunuz! dedi Frona.

«Evet, öyle umuyorum ben de.»

Adam yükünü omuzlarının üstüne yerleştirdi ve çevik adımlarla yola koyuldu.

Kaygan yol, dimdik ırmağa iniyordu. Çağlayanın üstüne köprü niyetine bir çam kütüğü atılmıştı. Kütüğün ortası bel veriyor, suya değiyordu. Akıntı yüzünden de hafifçe sallanıyordu. Her zaman ıslak olan yüzünü, taşıyıcıların ayakları iyice cilalamıştı. Yirmi metre uzunluğundaki bu köprü hiç de güvenli değildi. Frona, ayağını atınca, kütüğün sallandığını hissetti ve çağlayanın gürültüsünü duydu. Su, azgınca akıyordu altında... Geri çekildi, ayakkabılarının bağını çözdü, yeniden bağlıyormuş gibi yaptı. O anda çamurlu yoldan bir grup yerli göründü.

Başta üç dört adam vardı, ardından da, sırtlarında ağır yükler sarılı bir çok yerli yürüyordu. Daha arkada çocuklar, en arkada da dilleri dışarıda, yarım düzine kadar köpek vardı. Yükler yüzünden, kafile güçlükle yol alıyordu.

Adamlar Frona'ya yan gözle baktılar. İçlerinden biri yavaşça düşüncesini söyledi. Genç kız onu duymadı, ama yerlilerin alaylarından, ne olduğunu, anladı ve kızardı. Yanakları alev alev yanıyordu. Yine de belli etmemeye çalıştı.

Yerlilerin başkanı sıradan çıktı, birbiri ardına, teker teker bu tehlikeli geçidi aştılar. Ortadaki eğimde, ağaç ağırlıkları altında iyice bel veriyor, adamların ayakları dizlerine dek buz gibi suyun içinde kalıyordu. Çocuklar ve köpekler de geçtikten sonra başkan, Frona'ya döndü, parmağıyla dağın yamacını göstererek:

«Siz, atla dolaşın,» dedi. «Çok daha kolay. Uzundur, ama en iyi yoldur.»

Frona, başını salladı ve adamın karşıya geçmesini bekledi. Gururuna dokunmuştu. Bu yerlilere karşı, soyunun onurunu savunmak istiyordu. Bu yabancıların bakışları altında, ayağını kütüğe bastı ve ırmağın beyaz köpükleri arasında karşıya geçti.

Yolun kıyısında bir adam ağlıyordu. İyi bağlanmamış yükü, yerde duruyordu. Ayakkabılarından birini çıkarmıştı, çıplak ayağı şişmişti.

«Neyiniz var?» diye sordu Frona, önünde durarak.

Adam, gözlerini ona doğru kaldırdı ve sonra Dyea Irmağı'nın kesildiği derin boğaza doğru indirdi. Gözlerinden hâlâ yaşlar boşanıyordu.

«Ne oldu?» diye üsteledi kız. «Size yardım edebilir miyim?»

«Hayır,» dedi adam. «Bana nasıl yardım edeceksiniz? Ayaklarım soyuldu, sırtım kırıldı. Artık gidemiyorum.

«İnanın bana,» dedi kız. «Durumunuz daha kötü olabilirdi. Biraz önce karaya çıkanları düşünün. Buralara gelmeleri on-on beş gün sürer.»

«Evet, ortaklarım yolda beni bıraktılar, Şimdi tek adım bile atamıyorum. Birleşik Devletler'deki karımı ve çocuklarımı düşünüyorum! Onlar beni bu durumda görseler! Ne onlara geri dönebilir, ne de yoluma devam edebilirim artık. Ağır yükümü taşıyamam. İşim bitik, biliyorum. Ah, ne yapayım bilmem ki?»

«Arkadaşlarınız sizi neden bıraktı?»

«Çünkü yeterince güçlü ve dayanıklı değilim. Benimle alay ettikten sonra, ekip gittiler.

«Güçlüklerle karşılaşmadınız mı hiç?» diye sordu Frona.

«Hayır!...»

«Ama yine de sağlam görünüyorsunuz. En, azından seksen kilo varsınız.»

«Seksen beş,» diye doğruladı adam. «Hasta ve yaralı gibi de durmuyorsunuz.» «Ha... hayır!..»

«Ya arkadaşlarınız? Onlar da madenci mi?»

«Hayır!..

Benimle aynı ticarethanede çalışırlar. Bu da işi daha güçleştiriyor ya. Birbirimizi yıllardır tanırız. Beni bıraktılar, çünkü onlara ayak uyduramıyordum!»

«Dostum,» dedi Frona, «güçlüsünüz, arkadaşlarınız gibi yükünüzü taşıyacak durumdasınız. Ama, kafanızı çalıştırmıyorsunuz! Burası

tembellere göre değildir. Siz, bir at gibi çalışamazsınız... Daha doğrusu, çalışmak istemezsiniz. Bu ülkenin size gereksinimi yok. Kuzey, yalnızca sağlam yüreklileri kabul eder. Evinize geri dönün. Burada kalırsanız, ölürsünüz. Karınız ve çocuklarınız ne olur sonra? Malzemelerinizi satın ve Birleşik Devletler'e dönün. Üç hafta sonra, ailenize kavuşursunuz. İyi yolculuklar!»

* * *

Krona, Koyunlar Kampını geçti. Dağın bir yerinde, geniş bir buzul, toprağın içinden gelen bir basınçla çatlamıştı ve kayalık boğaz boyunca, yüz bin ton su ve buzu aşağı yuvarlamıştı. Selin bıraktığı balçık, yolu kayganlaştırmıştı.

Karmakarışık çadırlar arasında insanlar, kaynaşıp duruyordu. Ama ara sıra arkadaşlarının yardımına da koşuyorlardı. Yolun kıyısındaki cesetler, felaketin büyüklüğünü kanıtlıyordu. Birkaç yüz metre uzakta, altına hücum, aralıksız sürüyordu. Öteki madenciler, yüklerini kayalara dayayıp biraz soluklandıktan sonra, yeniden yola koyuluyorlardı

Öğle güneşi «Taş Merdiven» i yakıyordu, ama biraz sonra kayalıktan dağa doğru yükseldi. Buzlar yer yer eriyor ve toprağı ıslatıyordu. Fırtınayla dövülen Chilcaat, görünüme hakimdi. Bayırdan yukarı ince bir sel gibi akıyordu insanlar. Bu sel, tepenin eteğinden başlıyordu. Aşağıda yolun kıyısında yemeğini yiyen Frona, gözlerini kaldırınca bir karınca alayı gördü.

Frona, bu görüntüye bakarken, Cilcoot'un tepesi karardı ve güçlükle tırmanan cücelerin üstüne bir dolu sağanağı boşandı, Güneş ışığı kaybolup yerini karanlığa bıraktı. Frona şimdi göremiyordu, ama karıncaların tırmanmaya devam ettiklerini biliyordu. İnsanın, doğaya olan üstünlüğü karşısında gururla titredi. Kararlı bir şekilde sıraya girdi.

Sonunda geçidin içine girdi. Emekleye emek-leye güçlü Chilcoot Boğazı'ndan indi. Volkan kraterini dolduran gölün kıyısında durdu. Suyun yüzünü, beyaz bir köpük örtmüştü. Geçmek isteyen bir yığın insana karşılık, hiçbir gemi bu işe yanaşmıyordu. Üzerine katranlı ‹bir yelken geçirilmiş küçük bir kayık kayalığın ardına sığınmıştı. Frona, kayığın sahibiyle konuştu. Adam, gençti, delici bakışları vardı. Sandalcı oydu, ama

günün geri kalan bölümünü eli kolu bağlı geçiriyordu. Söylediğine göre su çok kötüydü. Yolcu başına yirmi beş dolar istiyordu. Bugün ısrar etmek boşunaydı, kimseyi almayacaktı.

«Beni yine de götürürsünüz değil mi?» diye sordu Frona.

Adam, başını salladı ve göle baktı.

«Öte yaka daha da kötü. Büyük kayıklar bile gidemez. Bir grup yolcu götüren son kayık, gölün batı kıyısında karaya oturdu. Olayı buradan gördük. Fırtına dininceye kadar, hiç bir kayık gidemez,»

«Ne de olsa, onlar benden daha şanslıymış. Benim kamp takımlarım Mutlu-Kamp'ta bulunuyor. Burada kalamam.»

Frona, gülümsedi. Ama bu gülümsemede hiç bir yalvarma yoktu.

«Haydi, kararınızdan, vazgeçin. Beni geçirin.»

«Olmaz!»

«Size elli dolar veririm.»

«Size, olmaz dedim!»

«Ama, inanın bana, korkmuyorum!»

Genç adamın gözlerinde öfke kıvılcımları parladı. Birden ona döndü, ama biraz düşündükten sonra, dilinin ucuna gelen sözleri söylemedi.

Birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Adamın saçları, ıslak bukleler halinde alnına yapışmıştı. Frona'nın saçları da yüzünü dövüyordu.

«Haydi, gelin!» dedi adam.

Öfkeli bir hareketle kayığını suya itti ve kürekleri aldı.

«Atlayın! Sizi geçirmeye razı oluyorum. Ama elli dolarınızı almam. Bana her zamanki fiyatı ödeyin.»

Bir dalga, hafif kayığı kaldırdı ve yana yatırdı. Su serpintisi içeriye doldu. Frona, çamçakla suyu boşaltmaya başladı hemen.

«Rüzgârın bizi kıyıya fırlatıp atmasını isterdim,» diye bağırdı adam. O zaman çok hızlı ilerlemiş olursunuz, değil mi?»

Kıza öfkeyle baktı.

«Geceyi örtüsüz, ateşsiz geçirmek, ikimiz için de kötü olur,» dedi kız, «İnşallah dediğiniz gibi olmaz.»

Frona, kaygan kayalığa atladı ve adamın küçük kayığını çekmesine yardım etti. Sağda ve solda, ıslak kayalar vardı. Hava gittikçe karalıyordu.

«Acele etseniz daha iyi olur,» dedi adam, yardımı için teşekkür ettikten sonra, «Buradan Mutlu-Kamp'a üç kilometrelik yolunuz, var. Acele edin. İyi yolculuklar!»

Frone, elini uzattı.

«Çok iyisiniz!»"

«Pöh! Bilmem ki...»

Kızın elini kuvvetle sıktı. Bakışlarında hayranlık okunuyordu.

Mutlu-Kamp Ormanının son sınırında, bir düzine kadar çadır, fırtınaya karşı iyi kötü direniyordu. Yorgunluktan tükenen Frona, birinden ötekine gidiyordu. Islak eteği ağırlaşmıştı. Rüzgârda hızla savruluyordu.

Bir çadırın arkasında, Del Bishop'un gökgü-rültüsünü andıran sesini duyar gibi oldu. İçeriye bakınca, yanıldığını anladım. Kampın son çadırına kadar boş yere dolaştı. Perdeyi açtı ve bakmak için başını soktu. Bir mum, çadırda oturan tek kişiyi aydınlatıyordu. Diz çökmüş bir adam, ciğerlerinin tüm gücüyle küçük bir Yukon sobasını yakmaya çalışıyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KONUKSEVER BİR ADAM

Frona, çadırın perdesini araladı ve içeri girdi. Genç kızı farketmeyen adam, ateşi hâlâ üflüyordu. Kız, aksırdı. Adam, dumandan kızarmış gözlerini, kıza doğru kaldırdı.

«Girsenize,» dedi. «Perdeyi kapatın, rahatınıza bakın.»

Yeniden, ateşe döndü.

«Bu da konukseverlik: işte, dedi Frona, kendi kendine. Ateşe yaklaştı.

Bir köşede bir yığın ıslak ve kısa kesilmiş çam odunu duruyordu. Sobanın K fırınına baktı ve boş olduğunu gördü. Fırını ıslak odunlarla doldurdu. Adam, ayağa kalktı, ciğerlerine dolan dumanı çıkarmak için öksürdü. Frona'ya beğendiğini belirten bir işaret yaptı.

«Oturun,» dedi adam. «Akşam yemeğini şimdi hazırlarım.»

Ateşin üzerine bir çaydanlık koydu, içine de kovadaki suyu boşalttı. Su almak için dışarı çıktı. Zaman yitirmeden, Frona, çantasına koştu. Adam geri döndüğünde, kuru bir eteklik giymiş, çıkardıklarını da sıkıyordu. Adam, yiyecek sandığından tabak çıkarırken, kız, çadırın direğine bir ip bağladı, kuruması için etekliğini astı. Tabaklar kirliydi. Adam, onları yıkamak için eğilince, çabucak çoraplarını değiştirdi. Çocukluğundan beri, ayakları ıslanınca, gerekeni hemen yapmasını öğrenmişti. Islak ayakkabılarım sobanın arkasındaki odunların üstüne koydu, yerlilerin yapmış olduğu yumuşak mokasenlerini ayağına geçirdi. Ateş, şimdi gürül gürül yanıyordu.

İkisi de konuşmuyordu. Adam dalıp gitmişti. Kendisinin açıklamalarını bile dinleyeceğe benzemiyordu. Gece vakti, genç bir kadının ondan sığınacak bir yer istemesini çok doğal karşılar gibi bir hali vardı. Böyle davranması kızın hoşuna gidiyordu; ama bir yandan adamın ne düşündüğünü de öğrenmek istiyordu.

Bir iki kez konuşmayı denedi. Ama adam, onun varlığını önemsemez göründüğünden, bundan vazgeçti.

Bir kutu öküz eti konservesi açtıktan sonra, yarım düzine domuz yağı dilimi kızarttı ve kahve için ateşe su koydu. Yiyeceklerin arasından yarım çavdar ekmeği çıkardı. Bu yiyeceğin yenmeyecek gibi olduğunu görerek, dışarı attı. Daha sonra, bir bezin üzerine bir kutu peksimetten kalan kırıntıları boşalttı.

«Ekmek olarak bunlar kalmış,» dedi sonunda. «Oturun!»

«Bir dakika!..»

Frona karşı çıkması için zaman bırakmadan, peksimet parçalarını, kızarmış domuz yağlarının içine boşalttı. İçine iki bardak su koyup iyice karıştırdı. Karışım iyice ısınınca, konserve öküz etini, dilim dilim kesip içine attı. Tuz ve biber koydu. Biraz sonra çadırı nefis bir koku doldurmuştu.

«Oh, çok güzel olmuş!» dedi genç adam, oburca atıştırırken.

Frona, kahve doldururken adamı dikkatle süzdü. Yüzü hoştu, bedeninden de bir tür enerji yayılıyordu. «Öğrenci olmalı,» dedi içinden. Çünkü gözlerinden, lamba ışığında uykusuz geçen gecelerin yorgunluk belirtileri vardı. Gözleri güzeldi. Bu fındık renkli gözlerin, gündüz ışığında külrengi göründüğüne kuşku yoktu... Kolejdeki arkadaşlarından birinin gözleri de aynı renkti. Genç adamın açık kumral saçları, mum ısımda altın parıltılar saçıyordu. Kıvırcıklığı da yığma daha vahşi bir anlam katıyordu. İyice tıraş edilmiş yüzü, düzgündü. Avurtları biraz çökük görünüyordu. Ama Frona, onun geniş omuzlarına ve çıkık göğsüne ‹bakınca, bu zayıflığın güçlü oluşundan kaynaklandığını anladı. Yirmi beş, otuz yaşları arasında görünüyordu.

«Bu akşam için battaniyem yok,» dedi adam birden. «Yerlilerim, Linderman Gölü'nden geçtiler, yarın sabahtan önce gelmezler. Budalalar, her şeyi sarıp sarmalamışlar. Geriye iki kaim şaldan başka bir şey bırakmamışlar. Belki işinizi görür.»

Karşılık beklemiyormuş gibi arkasını döndü ve dengini çözdü. Bir giysi çantasından iki kaput çıkardı ve yatağın üstüne attı.

«Sanatçısınız galiba, değil mi?»

Adam, bu soruyu önemsemeden sormuştu. Yalnızca laf olsun diye konuştuğu belliydi. Konuğunun yanıtını önceden, biliyor gibiydi. Bu sözler, Frona'nın yüzüne bir tokat gibi indi. Bu yöreye dolan beyaz kadınlar için, Nipousa'nın dediklerini anımsadı. Erkeğin gözlerinde oku-, muş olduğu düşüncenin anlamını çözdü.

Adam, kıza açıklaması için zaman bırakmadan:

«Dün gece, iki müzikhol yıldızını konuk ettim, daha önce de üç tane gelmişti,» dedi. «Ama o zaman battaniyem vardı. Onların bu şekilde, malzemelerini yitirmeleri çok üzücü. Benim başıma böyle bir şey gelmedi daha. Siz de yıldızsınız, değil mi?»

Frona'nın yanaklarına kan hücum etti, bu duruma öfkelendi. Çünkü kızdığı zaman, yanakları kıpkırmızı olurdu hep.

«Hayır,» dedi kısaca. «Ben, müzikhol yıldızı filan değilim.» Sonra un çuvallarını üst üste yığarak, yatak yaptı.

«Siz, sanatçıya benziyorsunuz yine de,» diye söylendi adam, hor gören bir sesle.

«Yanılıyorsunuz. Ben sanatçı değilim,» dedi.

Adam, katladığı örtüyü elinden aldı ve ayağa kalktı. Şimdiye dek genç kıza iyice bakmamıştı. Şimdiyse tepeden tırnağa, giysisinin dikişine, saçlarının biçimine varıncaya dek inceliyordu.

«Oh, özür dilerim,» dedi adam. Sonra onu bir daha inceledi ve: «Siz tehlikelerden yılmayan şu budala kadınlardan olmalısınız,» dedi. Zengin olmayı mı düşlüyorsunuz, yoksa? Bu ülkeye iki tür kadın gelir: Kimisi babaları ve kocaları için sınırı aşarak gelir. Bunlar, saygıya değer kadınlardır. Ötekilere de sanatçı ya da ‹müzikhol yıldızı' denir... Ama şunu da aklınızdan çıkarmayın. Yola koyulan her kadın, bu iki gruptan birine girmek zorundadır. Bunun ortası yok.»

Adam, konuşmaya devam etti:

«Bana inanın, siz zavallı, aklı kıt kadınlardan birisiniz. Geri dönerseniz çok iyi yapmış olursunuz. Geri dönmek isterseniz, yol paranızı ödünç

olarak veririm. Yarın da Dyea yolundan geri dönmeniz için, yanınıza kılavuz bir yerli bulurum.»

Frona, bir iki kez adamın konuşmasını kesmek istedi. Ama adam, eliyle susmasını işaret etti.

«Size teşekkür ederim, ama...» dedi kız.

Adam, sözünü kesti yine.

«Rica ederim, önemli değil.»

«Oh, teşekkür ederim. Tamamen yanılıyorsunuz. Ben, Dyea'dan geliyorum. Mutlu-Kamp' ta ekip arkadaşlarımı bulacağımı sanıyordum. Adamlarım benden saatler önce hareket etmişti. Nasıl oldu da ben onları geçtim anlayamıyorum. Ah, anladım! Bugün öğleden sonra, rüzgâr tekneyi Krater Gölü'nün kıyısına atmıştı. Onlar da sanırım o teknedeydi. Dönmem konusundaki nazik öğüdünüze ve önerinize teşekkür ederim. Ama babam, Dawson'da oturur. Ben de onu, üç yıldır görmedim. Üstelik de Dyea'dan bu sabah ayrıldım daha. Çok yorgunum. Bu gece beni konuk ederseniz, yatacağım.» «Olamaz!»

Adam, bir tekmeyle battaniyeleri yana itti ve un çuvallarının üstüne oturup genç kızı süzmeye başladı.

«Öteki çadırlarda kadınlar var mı? Ben görmedim. Belki de iyi bakmadım.

«Bu sabah kamptan bir adamla karısı ayrıldı, Bir çadırda iki üç kadın var ama... durumları size uymaz.»

«Konukseverliklerini geri çevireceğimi mi sanıyorsunuz? Dediğiniz gibi, bunlar şey kadınlar...»

«Ama durumlarının size uygun, olamayacağını söyledim.» Dalgın dalgın fırtınanın yırttığı deliğe bakıyor, rüzgârın sesini dinliyordu. «Böyle bir gecede kimse dışarda kalmaya dayanamaz. Öteki çadırlar da yıkılacak gibi. Ne dediğimi bilirim ben. Yağmur ve fırtına yüzünden, tüm yiyecek ve malzemeyi içeri aldılar; içerde güçlükle hareket ediyorlar. Fırtınaya tutulmuş birçok yolcu da aldılar içeri. Bana da geldiler, ama yerim yok diye kabul etmedim...»

Adam, umutsuzca sustu. Durum iyiden iyiye nazikleşiyordu.

«Bu akşam, Derin Göl'e gidebilir miyim? diye sordu Frona.

Sonra da isteğinin saçmalığını anlayarak, kahkahayla gülmeye başladı.

Adam onun bu tasasızlığı karşısında kaşlarını çattı.

«Çavlanı karanlıkta geçemezsiniz. Üstelik de yol üstünde hiç bir kamp yeri yok.»

«Koruyor musunuz?» diye sordu kız, alayla. «Kendim için değil.» «Öyleyse yatacağım.»

«Ben, ateşe bakacağım,» dedi, biraz sustuk-[tan sonra.

«Beni kandırıyorsunuz! Böyle yaparak, gülünç ve dargörüşlü ahlak anlayışınızı doyuma mı ulaştırmak istiyorsunuz? Uygar ülkede değil, Hutup yolunda olduğumuzu unutmayın. Haydi, gidip yatın!» Adam, omuzlarını silkti. «Olur. Ne yapmalıyım?» «Yatağımı hazırlamada bana yardım edin. Kemiklerim ve kaslarım çok naziktir. İşte, böyle yapacaksınız.» Adam, onun gösterdiği şekilde, çuvalları iki sıra halinde yan yana dizdi. Arayı biraz çukur bıraktı. O zaman kız, battaniyeleri katladı ve çukuru dolduracak biçimde yaydı.

«Hımm, şimdi neden rahatsız uyuduğumu anlıyorum,» diye kendi kendine söylendi adam. Kendi çuvallarını da hemen aynı şekilde dizdi.

«Bu yolda, daha yeni olduğunuz görülüyor,» Frona, örtüyü yayarken.

«Belki. Ya siz? Bu yabanıl, yaşam hakkında ne biliyorsunuz?»

«Kendime yetecek kadarını,» diye karşılık verdi, kız.

Frona, fırından kurumuş odunları çıkarıp, yerine ıslakları koydu.

«Şu rüzgârı dinleyin,» dedi adam. «Fırtına gittikçe kuvvetleniyor.»

Sağanak, çadırı sarsıyor, başlarının üzerinde yağmur damlaları tıpırdıyordu.

Çadırın tavanındaki çatlaklardan suyun aktığını duydular. Adam, parmağıyla deliği tıkadı. Dokunmasıyla birlikte, sular yön değiştirip

yiyecek sandığının üstüne akmaya başladı.

«Böyle yapmayacaktınız!» diye bağırdı. Frona sıçrayarak.

Parmağını, suyun aktığı yere koyup, çadır bezini iyice sıkıştırdı. Akıntı, hemen kesildi.

«Bir daha yapmayın!» dedi azarlar gibi.

«Rahat olun!» diye karşılık verdi, adam. «Demek bugün Dyea'dan geldiniz? Çok yorgun olmalısınız.»

«Biraz,» dedi kız, «Uykum var...»

Sıcak örtülerin araşma girdikten sonra, «iyi geceler,» dedi.

Onbeş dakika sonra, kız bağırdı:

«Hey! Uyanık mısınız?»

«Evet! Ne var?»

«Odun hazırladınız mı?»

«Ne odunu?» diye sordu adam, yarı uykulu bir sesle.

«Yarın sabah ateş yakmak için. Haydi kalkın, biraz odun kesin.»

Adam, bir şey demeden söz dinledi. İşini bitirmeden, Frona, derin uykuya dalmıştı bile.

Sabahleyin kız, gözlerini açtığı zaman, kızarmış nefis bir domuz kokusu yayılmıştı havaya.

Fırtına, şafakla birlikte kesilmişti. Güneş parlıyordu. Kampta çalışma başlamıştı. Eşyalarını yüklemiş olanlar yola düşmüşlerdi. Frona, yana döndü. Kahvaltı hazırdı. Ev sahibi, eti ve kızarmış patatesleri firma koymuş, iki tahta parçasından: oluşan kapağı açmaya çalışıyordu.

«Günaydın!» dedi kız.

Adam doğruldu ve su kovasını aldı.

«İyi uyuyup uyumadığınızı sormuyorum. Çünkü iyi uyudunuz.»

Frona, gülümsedi.

«Biraz su arayacağım,» dedi adam. «Dönüşümde kahvaltı için hazır olunsunuz sanırım.»

Yemekten sonra, Frona, güneşte ısınırken, yol boyunca ilerleyen bir grup adam gördü.

«Bunlar, benim taşıyıcılarım!» diye bağırdı Sellerini çırparak. «Del Bishop, kendisini geçtiğim için, utancından kızarır.»

Fotoğraf makinesini yerine koyarken, kız ev sahibine döndü:

«Hoşça kaim bayım! Konukseverliğiniz için çok teşekkür ederim.»

«Oh, bir şey değil. Kim olursa olsun, böyle yapardım...»

«Ne gülünç!»

Adam ona kızarak baktı ve ekledi:

«Adınızı bilmiyorum ve öğrenmek istiyorum.

— Bu konuda sizi üzmem, çünkü ben sizin adınızı biliyorum, Bay; Vance Corliss. Yüklerinizin üstündeki etiketten okudum,» diye açıkladı kız. «Dawson'a geldiğimizde, beni arayıp bulmanızı rica ederim. Adım, Frona Welse. Hoşça kalın!»

Kız, yola koyulurken, adam:

«Jacob Welse'in kızı mı?» diye bağırdı.

Frona, geri döndü ve başını salladı.

Del Bishop, utanmış ve tasalanmış görünmüyordu.

«Bir Welse, her zaman işini bilir,» diyordu bir gün önce, kendini yatıştırmak için.

«Merhaba,» dedi kıza. Yüzünüze bakılırsa, iyi bir geçe geçirmiş olmalısınız. Ama benim için aynı şey söylenemez.»

«Benim için tasalanmadınız mı?»

«Sizin için tasalanmak, mı? Hiç de değil! Krater Gölü'ne çok öfkelendim. Sudan nefret ederim, bana daj iyi oyun oynadı hani... Ama yine de korkmadım!»

Sonra yerlilerden birine dönüp:

«Haydi, Pete, kımılda biraz! Öğleye Linderman'a varmamız gerek.»

Vance Corliss, kendi kendine: «Frona Welse» diye yineliyordu.

Düş gördüğünü sanıyordu. Serüvenin gerçekliğinden emin olmak için, genç kızın ardından baktı. Del Bishop ve yerliler gözden ırak-laşmıştı. Frona da kayanın çevresini dönüyordu.

Kız, ona şapkasını salladı ve Vance Corliss, onu selamlamak üzere kasketini çıkarırken, Frona, kayalığın ardında görünmez oldu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

JACOB WELSE

Jacob Welse'in Klondike'daki durumu oldukça tuhaftı. Ticaret yapılmayan bir ülkede de büyük işlerin tüccarıydı. On dokuzuncu yüzyılın harika malları, en ilkel toplumda gelişiyordu. Bir tür ekonomi misyoneri olan bu aziz, güç e eyyamcılığa dayanan ilkesini yayıyordu. Demokrasinin çocuğu olarak, insanın doğal hakla-inanıyordu. Buna karşın, herkesin onun mutlak gücü karşısında da eğilmesini isterdi.

«Jacob Welse tarafından yönetilen Jacob Welse hükümeti, Jacop Welse ve uyruğu için» sözleri, onun yazılı olmayan yasasıydı. Tek başına geniş bir yerde sözünü geçiriyordu. Onun buyruğu altında, halk ilerliyor, geriliyor, kentler doğuyor ya da yok oluyordu.

Ama yine de bu Jacob Welse, sade bir adamdı!

Platte Irmağı kıyısındaki çayırlıkta, göğün altında dünyaya gelmişti. Gözlerini gün ışığında açmaz, önünde, şaşkın atlar görmüştü. Çünkü avcısı Welse, karısının rahatça doğurması için, yolda mola vermişti.

Şimdi artık üç kişi olan aile, bir saat sonra, eyerlere atlayıp, göçebelere katılmak üzere yeniden yola düşüyordu. Ertesi sabah, bebeğin annesi, kamp ateşinde yemeği hazırlıyor, güneşin batışından önce de yetmiş kilometre gitmiş oluyordu.

Sağlam yapılı Gal soyundan gelen Jacob Welse'in babası, Ohio'ya yerleşmek üzere Batı'yı ilk terkedenlerdendi. İrlanda göçmeninin kızı olan annesi, Ontario Kampında dünyaya gelmişti. Her iki yandan da ona, serüven yaşamı sevgisi, hareket tutkusu ve tehlikeye atılma zevki kalıtsal olarak geçmişti. Jacob Welse, doğumunun ilk yılında; daha yürümesini öğrenmeden, atla uzun yollar almış, Kızıl Irmağın yakınındaki avcı kulübelerinde nice kışlar geçirmişti. İlk ayakkabısı mokasen, ilk şekeri de geyik kızartması olmuştu.

Önceleri, tüm yeryüzünün, babası gibi beyaz adamların ve yerlilerin yaşadığı geniş tarlalardan oluştuğunu sandı. Ona göre bir kent, yabanıl hayvan postlarından yapılma evler, postane ve bir dükkândan oluşmaktaydı. Dağlar onu şaşkınlığa uğratıyordu. Onları açıklanamayan şeyler sınıfına soktu. Zaten pek de ilgisini çekmiyordu.

Ara sıra biri ölürdü, ama eti yenmez, derisi de giyilmezdi... Çünkü tüyleri yoktu. Hayvan postları çok değerliydi, birkaç balya kürkle toprak satın alınabilirdi. Hayvanlar, avcılar tarafından öldürülür ve yakalanırdı. İnsanlar neye yarardı ki? İşte bunu anlayamıyordu bir türlü.

Daha sonra dünya görüşü değişti. Ama gördükleri onu şaşkına çeviriyordu. Büyüdüğü ve Birleşik Devletleri görmeye gittiği zaman, bu düşüncesi değişti. Gözü açık ve canlıydı yine. Kentte yaşayanlar, kadınsı kılıklı, girişim ruhundan yoksun kişilerdi. Rahat yaşam içinde yok olup gitmişlerdi. Bu nedenle kentte yaşamayı yeğliyorlardı. Bu insanlar, soğuktan ve karanlık tan korkuyordu. Bu nedenle de gece olunca evlerine girip kapılarını kilitliyorlardı. Kadınları, kuşkusuz güzel ve yumuşaktı. Ama ayaklarında kar raketleri olmadan1 yürüyemiyorlardı. Üstelik bu yaratıklar, gevezeydiler, yalan söylerler, dillerini ellerinden daha iyi kullanırlardı. Birbirlerini blöf denen kurnazlıkla yenmesini öğrenmişlerdi.

Jacob Welse, sonunda kent yaşamının iyi yanları olduğunu anladı. İnsan elbette insan kalarak, kentli olabilirdi yine de. Doğa güçlerine karşı savaşmaya alışkın olduğundan, ticaret yaşamı ilgisini çekti. Sanayi ve para kralları onun gözünü kamaştırdı, ama asla kör etmedi. Güçlerinin sırlarını öğrenmek için onları inceledi. Bir kent kızıyla evlendi. Ama her değişiklik onda hüzün yaratıyordu. Genç çift çok geçmeden kentten ayrılmaya karar verdi.

Jacob Welse, Dyea yolu üzerinde, ormanın kıyısında kütüklerden büyük bir mağaza yaptı. Zamanla orada, toplum yaşamıyla ilgili bilgiler edindi. Onları doğayla karşılaştırdı. Yaradılışın sırrı, ayıklanmaya dayanıyordu. İnsan ancak bitmez tükenmez çabasıyla gelişiyordu. Dünya, güçlülerindi, yalnızca onlar üstün geliyordu. Namusluluk bir güç, namussuzluk da güçsüzlük demekti. Namusluyu kandırmak, namussuzluktu. Ama namussuzu aldatmak namuslu bir iş sayı-lıyordu. İlkel güç, kollarda, yeni güç de kafadaydı. Oyun, başka bir alanda oynanıyordu. Tek ayırım, buydu.

Eskiden olduğu gibi insanlar, büyük lokma için dövüşüyordu. Ama bugün kılıcın yerini kitap almıştı. İpek giysili baron, ince çuha giysili atlıya bırakmıştı yerini. Politik güce, parayla sahip olunurdu. Düşünce, kasaya üstün gelmişti. Büyük topraklara sahip olmak için, düşünce gücü yeterliydi.

Jacob Welse, eğitim sözcüğünün gerektirdiği anlamda eğitim görmemişti. Annesinin kamp ateşinin çevresinde öğretmiş olduğu şeylere, ras-lantı sonucu okudukları da katılmıştı. Ama yaşam derslerini akıllıca okumasını biliyor, doğada yaşayanlara özgü ağırbaşlılıkla kendisine mal ediyordu.

Bir sabah Welse, Chilcoot'a girdi ve bilinmeyen uçsuz bucaksız ülkede yitip gitti. Bir yıl sonra, birçok Rus misyonlarının toplanmış olduğu Bering Boğazı kıyılarındaki Yukon Irmağı'nın ağzına çıkıyordu. Irmak boyunca yaklaşık beş bin kilometrelik yolculuğu sırasında, büyük bir düş tasarlamıştı. Bir sabah Fort Yukon'a çıktı. Jacob Welse, bu büyük başarıyı nasıl gerçekleştirmişti, acaba? Yalnızca kendi birliyordu bunu. Olanaksızı gerçekleştirmiş, birçok buharlı geminin sahibi ve sayısız girişimlerin başı olmuştu.

Irmak boyunca yeni ticari konaklama tesisleri ye yiyecek mağazaları kurdu. Bering Denizi'nde, Yukon'un ağzındaki bir adada büyük bir mal deposu yaptırdı. Buharlı gemileri Pasifik Okyanusu'nda gidip geliyordu. San Francisco ve

Seattle'daki bürolarında, işlerini yürüten yirmi kadar görevli çalıştırıyordu.

Şimdi, açlığın sürüklediği insanlar, Kuzey topraklarına hücum ediyordu. Jacob Welse'in mağazaları sayesinde, soğuğa karşın kışlayabiliyor ve altın çıkarmak için buzlu çamuru karıştıra- biliyorlardı. Bu adam onları yüreklendiriyor, ödünç yiyecek veriyor ve borçlarını deftere yazıyordu. Buharlı gemileri Arctic City zamanında onları Koyokuk Kaynakları'na dek taşıdı. Para kazanılan her yerde, bir mağaza ve bir mal deposu kuruyordu. Kent daha sonra doğuyordu. Araştırıyor, vurgunu vuruyor ve yaratıyordu. Yorulmak ve yenilmek nedir bilmiyordu, her şeyi varlığıyla canlandırıyordu. Ticari kuruluşlara karşı sonsuz bir savaşıma girişti. Kimileriyle anlaşıyor, kimileriyle de dalaşıyordu. Ülkenin içine un, battaniye, tütün satıyor, bıçkıhaneler kuruyor, kömür, demir ve bakır madenleri araştırıyordu. Madencilerini daha iyi donatmak için Sibirya'ya kadar uzanıyordu.

Bu geniş ülkenin gereksinimini tek basma karşılıyordu. Tüm altın tozlan, kredi mektupları onun ellerine geçiyordu. Bankayı, postayı ve borsayı o yönetirdi. Rekabete iyi gözle bakmaz, aç gözlü kapitalistleri kovalar,

sendikaları yüreklendirirdi. Tehditleri işe yaramazsa, rakiplerinin böğürlerini deşerdi. Tüm bu işlerinin arasında, anasız kalmış küçük kızıyla da ilgileniyordu.

ALTINCI BÖLÜM

FRONA'NIN GELİŞİ

«Bana: kalırsa durumun önemini abartıyoruz yüzbaşı,» dedi Jacob Welse, konuğunun uzun kürkünü çıkarmasına yardım ederken. «Olayın daha da büyümemesine dikkat etmek durumundayız. Siz ve ben, birlikte büyük kıtlıklar atlattık. Çok geç olmadan, halk arasında panik yaratmalıyız. Dawson'dan beş bin kişiyi çıkaralım, ötekiler için yeterince yiyecek kalır o zaman. Bu beş bin kişi, Dyea'da ve Skagway'de», burada açlık olduğunu yayarlarsa, buraya gelmeye hazırlanan beş bin kişiyi kararlarından vazgeçilirler.»

«Çok iyi! Polisin işbirliğine güvenin, Bay Welse.»

Kır saçlı, güçlü görünüşlü olan konuk, paltosunun yakasını kaldırdı ve elini kapının mandalına koydu.

«Sizin sayenizde,» diye sürdürdü, «yeni gelenler, köpek satın almak için, malzemelerini satıyor. Irmak buz tutunca, ne hücum olacak bir görün! Beş yüz kilo yiyeceğini sattıktan sonra, bu işten vazgeçen herkes, sorunu çözmede yardımcı olacak. Böylece doyurulacak bir mide eksilmiş olur. Laura, ne zaman gidiyor?»

«Bu sabah, yiyeceksiz üç yüz yolcuyla yola çıkacak. Üç bin olmasını isterdim doğrusu!»

«Ben de! Ha, yeri gelmişken, kızınız ne zaman geliyor?»

«Bugünlerde bekliyorum,» diye karşılık verdi Jacob Welse, gözleri parlayarak. «Geldiği gün, bize akşam yemeğine gelmenizi istiyorum. Kışladan birkaç delikanlı da getirirsiniz. Hepsini adlarıyla tanımıyorum, ama hepsini tek tek benim adıma davet edin. Kimseyle pek görüştüğüm yok... Zamanım olmuyor... Kızımın eğlenmesi için gerekeni yapmanızı rica ediyorum, yüzbaşı... Birleşik Devletlerden ve Londra'dan dönünce, burada canı sıkılmasın istiyorum. Size güveniyorum, yüzbaşı!»

Jacob, kapıyı kapadı, sandalyeyi ters çevirip ayaklarını dayadı. Gözünün önüne kızının hayali geldi. Kapı yeniden açıldı.

«Bay Welse! Bay Forster, beni, gelenlere mal verip vermeyeceğimizi sormam için size gönderdi.»

«Tabii! Yalnız, Bay Forster'e söyleyin, istediklerinin yansını versin. Biri gelir de beş yüz kilo isterse, ona iki yüz elli kilo versin.»

Bir sigara yaktı ve yerine oturdu.

«Kaptan MacGregor, sizinle görüşmek istiyor, efendim.»

Kaptan, içeri girdi ve kapının yanında durdu.

«Bir saat sonra hareket ediyoruz, Bay Welse. Sizden son buyruklarınızı almaya geldim.» «Pekâlâ!»

Jacob Welse, MacGregor'a döndü:

«Bu kış, size başka görev vermeyi düşünüyordum, ama fikrimi değiştirdim. Size Laura gemisinin komutasını neden verdim, biliyor musunuz?»

Kaptan, bir ayağını ötekinin üstüne dayadı ve yüzünde bir gülümseme belirdi.

«Kavga çıkacak,» diye homurdandı.

«Ben de düzeni' sağlayacak sizden başka birini göremiyorum. Bay Bailly, gemide size daha ayrıntılı bilgi yerecek. Bu arada size şunu söylememe izin verin-. Bu ülkeden yeterince insanı gönderemezsek; yiyecekleri idareli kullanmalıyız. Fort-Yukon'da yarım kilo bile fazlası yok. Anladınız, mı?»

«Evet, efendim!..»

«Öyleyse savurganlık etmeyin. Gemiyle üç yüz kişi götüreceksiniz. Irmağın yüzü, yeterince kaim buzla örtülür örtülmez, iki kat daha fazla insan geleceğinden emin olun. Böylece de kış boyu beslenecek binlerce, kişi olacak. Onları çalıştırın. Geminin yanaşabileceği kıyılara yığmak üzere, onlara odun kestirin. Bağına altı dolar ödeyin. Çalışmayana yemek yok. İyice anlaşıldı mı?»

«Evet!»

«Bin tane boşta gezer kişi, tehlikeli olabilir. Yiyeceklere dikkat edin. Onları çalmaya kalkışırlarsa, görevinizi yapın.»

Adam, başıyla onayladı. Ellerini ovuşturdu. Alnındaki et beni morardı.

«Beş buharlı gemi, buzların arasında duruyor. Onları ilkbaharın sellerine karşı koruyun. İlk önce içindeki yükü güvenli bir yere taşıtın. Fort Burr'a bir haberci yollayıp Bay Carter'den üç yüz adam isteyin. O adamlara gereksinimi yoktur. Çünkü Circle City'de durum aşağı yukarı normaldir. Bay Burdvell'den de kontenjanıma yansını isteyin. Çok sayıda silahlı adama karşı zorlanacaksınız. Ama işi başından sıkı tutun. Şunu da aklınızdan çıkarmayın, tetiği ilk çeken, genellikle postunu kurtarır. Yiyecekler konusunda gözünüzü dört açın.»

«Ve silahlara karşı,» diye mırıldandı kaptan kapıyı çekerken.

«Bay John Melton sizinle görüşebilir mi?»

«Bak hele Welse, ne oluyor?»

John Melton denen adam, memurun ardından hışımla içeri girdi. Şirketin başkanının burnuna bir kâğıt dayadı.

«Şunu okuyun! Üzerinde ne yazılı?»

Jacob Weise, kâğıda bir göz attı ve sakince karşılık verdi:

«Beş yüz kilo yiyecek.»

«Ben de öyle dedim. Ama memurunuz 'hayır' diyor. Bana iki yüz elli kilo vermek istiyor.»

«Adam, haklı.»

«Ama...»

«Burada beş yüz gösteriyor, ama mağazada yansı verilir.»

«Bu sizin imzanız değil mi?» dedi John Melton, kâğıdı Welse'in gözlerinin önüne sokarak.

«Evet!»

«O halde, ne yapmak istiyorsunuz?»

«Size iki yüz elli kilo yiyecek vereceğim.»

«Kabul etmiyorum.»

«Pekâlâ. Tartışmayalım artık.»

«Özür dilerim ama artık sizinle iş yapamam. Yiyeceğimi Geçit'ten getirecek kadar zenginim. Gelecek yıl böyle yapacağım.»

«Bence hiç sakıncası yok. Evimdeki depomda, üç yüz bin dolarlık altın tozunuz var. Bay Atscheter'i gidip bulun ve hepsini çekin onların.»

Adam, odayı umutsuzca arşınlıyordu.

«Şu iki yüz elli kilo yiyeceği alamaz mıyım? Onların parasını verdim. Açlıktan ölmemi istemezsiniz sanırım?»

«Dinleyin, Melton.» dedi Jacob Welse, sigarasını söndürerek. «Şu anda ne demek istiyorsunuz? Ne istiyorsunuz?»

«Beş yüz kilo yiyecek istiyorum.»

Yalnızca sizin için mi?»

Bonanza kralı, evet anlamında başını salladı.

«Şu arıda midenizle ve benimle çarpışıyorsunuz. Bense yirmi bin kişinin haklarını savunuyorum.

«Ama dün, Tim MacReady'nin isteğini yerine getirdiniz. O da benim gibi beş yüz kilo istemişti.»

«Bu kısıtlama, bugünden geçerli.»

«Ben neden kurban olayım?»

«Neden dün gelmediniz? Tim de neden bugün gelmedi?»

Melton'un yüzü sarardı. Jacob Welse, kendi sorusunu omuzlarını silkerek karşılık verdi.

«Durum bu, Meton. Ayrıcalık yok. Beni Mac Ready'yi korudum diye suçlarsanız, neden dün mağazaya gelmediğinizi sorarım size. Fortynile' deki açlığı gördünüz. Bonanza'daki tüm altınlar, size yoksulların yiyeceğine el koyma hakkını vermez. Bana inanın... Bir damla yiyeceğim oldukça, açlıktan ölmezsiniz. Haydi, elimi sıkın. Gülümseyin ve payınızı alın.»

Her zaman asık yüzlü olan ama çabucak yumuşayan altın kralı, Welse'in uzattığı eli sıktı ve çabucak çıktı. Kapı kapanmadan önce, bir Amerikalı içeri girdi. Altına bir iskemle çekti, bacaklarını açarak oturdu.

«Eh!» dedi sır verircesine, «adamlar sizi beğenmemeye başladı.»

«Bak hele, siz misiniz Dave?»

«Galiba. Size söylediğim gibi, ırmak donar donmaz herkes gidecek.»

«Öyle mi sanıyorsunuz?»

«Hımmm!...»

«Daha iyi ya! Bunu ülkenin iyiliği için isterim. Siz de gidecek misiniz?»

«Ben mi? Bin yıldan önce olmaz.» Dave Har-ney, sırtını gururla doğrulttu. «Dün hamallarımı madene gönderdim. Ama söyleyin... Başıma tuhaf bir şey geldi. Bütün şeker yüküm son kızaktaydı. Yolda bu kızak buzu kırdı! Böyle bir şey hiç görmedim. Son kızağım, şekerle birlikte sulara gömüldü... Buraya elli kilo kadar şeker almaya geldim. Beyaz ya da kırmızı... Ne olursa olsun.»

Jacob Welse, gülerek başım salladı. Harney, sandalyeye yaklaştı.

«Memurunuz anlamıyor ve bana yardım etmek istemiyor. Size başvurmamı söyledi. Fiyatı önemli değil. Bana elli kilo şeker verin. İşimi görür.»

Tüccarın, başını olumsuzca sallaması üzerine Dave, pohpohlamayı denedi.

«Biliyorsunuz, şekeri çok severim. Preacher Creek'de icat ettiğim arpa şekerini anımsıyor musunuz? Zaman nasıl da geçiyor! Sanki yedi yıl olmamış gibi! Ama ben, tütünden vazgeçerim de şekerden vazgeçemem. Bizim şeker işi ne olacak? Köpeklerim kapının önünde bekliyor. Mağazaya gidip alsak nasıl olur?»

Welse'in ağzından çıkacak olumsuz yanıtı bildiğinden, ona karşılık yermek için zaman tanımadı.

«Oh, obur olduğumu sanmayın. Sıkışık du-rumdaysanız» otuz kiloyla da yetinirim... Hatta yirmi beş de yeter. Durumunuzu anlıyorum, değerli vaktinizi almak istemem.»

«Değerli zamanımı tartışmayla geçirmek neye yarar, Dave? Bir kilo bile fazla şekerimiz yok.»

«Size söylüyorum, ben obur değilim. Ama on iki kilo da işime yarar.» «Bir gram bile yok!»

«Gerçek mi? Pekâlâ, öfkelenmeyin! İsteğimi unutun... Daha uygun, bir zamanda yeniden gelirim. Hoşça kalın!» Çenesini yana uzatıp, daha iyi duymak için* kulak kabarttı. «Bu, Laura'nın düdüğü. Birazdan gidecek, Onun gidişini görmek istemez misiniz? Benimle gelin.»

Jacob Welse, ayı postundan paltosunu giydi ve eldivenlerini eline geçirdi. Bürodan çıkıp ana mağazaya geçtiler. Mağaza öyle genişti ki tezgâhın önündeki iki yüz müşteri bile dolduramıyordu. Müşterilerin çoğunun yüzleri asıktı. Memurlar, yiyecek dışında her şey satıyordu... Herkes de yiyecek istiyordu.

«Fiyatı yükseltmek için depoluyorlar!» dedi, kızıl sakallı bir madenci.

Jacob Welse, bunu duydu, ama oralı olmadı.

Dışarıda, kaldırımın üstünde ve mağazamın duvarlarına, yapıştırılan afişlere baktı. Yitirilen, bulunan ve satılık köpek ilanları çoktu. Kalanı da satılık malzemeye ayrılmıştı. Un dahil iki yüz elli kilo yiyeceğin kilosu bir dolar, un hariç yarım dolardı.

Jacob Welses Melton'un yeni gelen biriyle konuştuğunu gördü. Bonanza Kralı'nın duruşundan, Melton'un kışlık yiyeceğini sağladığı anlaşılıyordu.

Jacob Welse, Melton'a afişleri göstererek: «Burada şeker kokusu almıyor musunuz?

Dave?» diye sordu.

«Yeterince koklatmadığımı mı sanıyorsunuz?

Şeker avı yüzünden, köpeklerimi çatlattım. Klon-dike'den hastaneye dek, ne altın ne de para karşılığı şeker bulmak olanaksız.»

Yaya kaldırımı izlediler. Karın içine yatmış,, efendilerini bekleyen köpekleri gördüler. Kar yağıyordu. Alışveriş yapmak için, sonbaharda karın yağmasını beklerdi maden arayıcıları.

Ana caddeden geçerlerken, Dave:

«Çok ilginç değil mi?» dedi. «Eldorado'da iki zengin maden ocağının ve beş milyon doların sahibiyim, ama gel gör ki, kahveme koyacak bir parça bile şekerim yok! Şeytan götürsün beni! Her şeyimi satıp Birleşik Devletler'e geri döneceğim»

«Hayır, bunu yapmayın! İlk kez söylemiyorsunuz böyle bir şeyi. İyi anımsıyorum, Stuart Irmağı kıyılarında bir yıl yalnızca et ve balık yiyerek yaşadınız. Daha önce de iki kez açlıkla karşılaştınız ve dayandınız.. Burada ölünceye dek kalacaksınız. Cenazenizi kurşun tabutta San Francisco'ya göndermek için burada olmak isterdim doğrusu! Siz, bu ülkeye aitsiniz. Yaşadığınız sürece de onu terkedemezsiniz, Dave!»

Konuşurken, gelip geçenlerin de selamlarına karşılık veriyordu. Yeni gelenler de tanıyordu onu.

Düdük öttü. Kaptan Mac Gregor güvertede durmuş Jacob Welse'e eliyle veda işareti yapıyordu. Laura yavaşça uzaklaşıyordu. Kıyıda kalanlar, gidenlere iyi şanslar diliyordu. Ama altın ve yiyecek düşünü terkeden üç yüz yolcu, bu coşkuya karşılık vermiyor, sessizce duruyordu gemide. Laura, buzun arasındaki kanalı izledi, sonra akıntıya girdi. Son kez düdük çalıp dumanlar arasında gözden yitip gitti.

Halk dağıldı; herkes işine döndü. Jacob Welse, bir düzine kadar adamın arasına girdi. Açlıktan söz ediyordu adamlar. Dave Harney de ülkeye lanetler yağdırdı; çünkü burada bir parça şeker bile yoktu. Daha sonra yeni gelenlerden konuştular. Birden ırmağın üzerinde kara bir nokta göründü.

«Balan!» diye bağırdı biri. «Bir Patersborough kayığı geliyor!»

Bazen kürekle, bazen de yüzen buzlara kapılarak gelen tekneyi iki kişi yönetiyordu. Adamlar onu buzun kıyısına çekip, serbest bir geçit aradı. Buharlı geminin geçmiş olduğu öteki kanalda küreklerini kullanıp sakin sulara girdiler.

İzleyenler, onları kollarım açarak karşıladı ve kayıklarını sudan çıkarmada yardım etti. Teknenin dibinde iki çanta, iki battaniye, bir kahvelik, bir. kızartma tavası ve bir yiyecek çantası vardı. Soğuktan donmuş durumda olan içindekiler, ayakta güçlükle duruyordu. Dave Harney, onları hemen viski içirmeye götürmek istedi. Ama içlerinden biri, Jacob Welse'in koca elini sıkmaya koştu.

«Kızınız geliyor!» diye haber verdi. «Gemisini bir saat önce geçtik. Gemi, birazdan kayalığı döner. Telgrafları size birazdan veririm. Şimdi bir şeyler içmeliyim.»

Hamey'i izlemek için geri döndü, birden durup parmağıyla ırmağı gösterdi.

«Bakın! Geliyorlar i Burnu döndüler!»

«Haydi çocuklar, doğru viski içmeye!» diye bağırdı Harney, arkadaşlarına. «Benim hesabımdan birer duble için. Sizinle kadeh tokuşturamayacağım için beni bağışlayın. Anlıyorsunuz değil mi; burada kalmalıyım ben.»

Klondike, yarı sağlam, yarı erimiş kaim bir buz kütlesini sürüklüyor ve tekneyi Yukon'un ortasına yolluyordu. Adamlar, kıyıda durmuş, savaşı izliyordu... Koca kütlelerin arasında dört adam, küreklerle yol açmaya uğraşıyordu.

Tekne yaklaşınca, arkada uzun dümen yekesini tutan bir kadın görüldü.

Bunu görünce, Jacob Welse'in gözleri parladı. Kızı da savaşçı Welse soyundan geldiğini belli ediyordu. Kentteki öğrenim yılları onu hiç yumuşatmamıştı. Kent yaşamının hoşluğunu beğenmişti kuşkusuz. Ama çok daha sert bir yaşama hazır olarak, içi cesaretle dolu, ülkesine geri geliyordu.

Yaklaşmakta olan kayığa bakarken, Jacob Welse, böyle düşünüyordu. Teknedeki tek beyaz adam buzun üstüne atladı ve tekneyi kanala sokmak için eliyle manevra yaptırdı. Ama buz tabakası kırıldı ve adam suya gömüldü. Genç kız, hemen kolunu adama uzattı ve yakasından kavradı. Aynı anda tiz ve görkemli bir sesle, yerlilere kürek çekmeleri için buyruk verdi.

Adamın başını suyun üstünde tutarak, genç kız parmaklıktan eğildi ve tekneyi geçidin ortasına itti. Tekne kıyıya yanaşınca, dişleri titreyen adamın yakasını Dave Harney'e verdi. Harney, adamı sudan çıkarıp ötekilerin arasına yolladı.

Frona, ayakta duruyordu. Gösterdiği çabalardan yanakları kızarmıştı. Jacob Welse, duraksıyordu. Çok yakında olmasına karşın, üç yıllık ayrılık onları şimdilik birbirinden uzak tutuyordu. Şimdi gördüğü yirmi yaşındaki genç kızla, on yedi yaşındaki ufaklık arasında çok fark vardı! Bu güzelliği kucaklaması mı, yoksa kıyıya atlaması için elini mi tutması gerektiğine karar veremiyordu bir türlü.

Ama bu durumdan çabucak kurtuldu. Frona, ona doğru atıldı ve babasını kucakladı. Rıhtımda, duran madenciler, birden dönüp onlara baktı. El ele tutuşan iki Welse, onlara doğru yaklaştı.

«Baylar, size kızımı tanıtayım!» diye bağırdı Jacob Welse. Yüzünde büyük bir gurur okunuyordu.

Frona, gülümsedi ve hepsini dostça selamladı. Herkes, Frona'nın bakışlarındaki dürüstlüğü ve iyimserliği görmüştü.

YEDİNCİ BÖLÜM

VANCE CORLİSS

Vance Corliss, evine aldığı genç kızla daha yakından ilgilenmek istiyordu. Aklı fikri, koyu renk fon üzerinde uzaklaşan güneşli hayaldeydi. İnce uzun gövdesi, taze gülümseyişi ve bir güneş gibi doğuşu, gözlerinin önünden gitmiyordu.

Frona'yı yeniden görmek istiyordu. İkinci bir karşılaşmanın düşüncesiyle, tatlı bir ürperti duydu içinde. Bu genç kız, onun içinde, şimdiye dek bulamadığı bir kadrom yeni hayalini doldurmuştu. Kahverengi iki göz ona bakıp gülümsüyor, yumuşak bir el kendisine dostça sallanıyordu. Bu görüntü, onu durmadan kendine çekiyordu.

Vance Corliss, budala değildi; keşişler gibi de yaşamıyordu. Ama almış olduğu eğitim onu ilkelerine bağlı biri yapmıştı. Bu yüzden serbestliğe alışamamıştı. Akü ve geniş bilgisiyle, sert bir annenin etkisini biraz hafifletmişti, ama büsbütün silememişti.

Yalnızca iki grup kadın olduğunu savunan annesinden daha geniş düşünüyordu. Kadınları üçe ayırmıştı: İyiler, kötüler ve ne tam iyi ne de tam kötü olanlar. Bu son gruba, girenlerin, sonunda baştan çıktıklarına kesinkes inanıyordu. Bunlar, en iyiyle en kötü arasında bir yerdeydi.

Frona'yı alıştığı şekilde sınıflamadı. Onu daha önce ayırmış olduğu üç sınıftan birine sokmayı kabul etmedi. Kesin yargısını vermek için onu dana iyi tanımaya karar verdi.

Kuşkusuz Vance Corliss, bir aziz ve saf biri değildi. Çünkü saflık, görece bir nitelikti. İyi yürekliydi, çünkü kötü olmaya fırsatı olmamıştı. Koşullar kötü olsaydı, belki de kötü olurdu.

Vance Corliss, gerçek bir sera bitkisiydi. Şimdiye dek sağlıklı koşullarda yetiştirilmiş, temiz hava solumuştu. Sıcak havalarda güneşlenir, yağmur yağar yağmaz da eve giderdi. Aklı başına gelince, öğrenimi ve oyunları yüzünden annesinin çizmiş olduğu doğru yoldan ayrılmayı düşünemedi bile.

Gençlik coşkunluğu geçmeyegörsün, bir daha geri gelmez. Vance Corliss de sağlıklı beslenme ve hareketlilikle çalışmalarını geçirmişti. Fazla gücünü annesinin salonunda, akıllı insanlarla bilimsel konuşmalara dalarak

harcamıştı. Bu eğitimin sonunda da her annenin genç kızını sakınmadan emanet edeceği sevimli bir genç adam olmuştu. Yale Üniversitesi'nden maden mühendisi olarak mezun olmuş, kendinden çok emin, bencil bir ‹kişilik edinmişti.

Ama yine de, annesinin tüm çabalarına karşın Vance Corliss, ataları gibi sertleşmemişti. Şimdiye dek, yaşamış olduğu toplumla en küçük bir sorunu olmamıştı. Ama şimdi içinde bulunduğu koşullara katlanmasını biliyordu.

«Yuvarlanan taş yosun tutmaz» atasözünde bazı gerçekler vardır belki... Değişiklik gereksinimi, hayatta, az çok önem kazanmıştır. Bu serüven tutkusu ona en değerli atalarının birinden miras kalmıştı.

Vance Corliss, Frona'yı yeniden görmeye can atıyordu. Bu yüzden de sık sık onu gözünün önüne getiriyordu. Parası sayesinde gölleri, ırmağı ve Geçit'i geçmesine karşın, Frona, Dawson'a genç adamdan on beş gün önce vardı. Bunda en önemli etmen, Welse adı olmuştu.

Dawson'a varınca, yerleşme sorunuyla uğraştı. Kulübesini satın alması, yerleşmesi ve tavsiye mektuplarını vermesi iki haftasını aldı. Bir akşam Jacob welse'in evine yöneldi. Altın komiserinin karısı Bayan Schoville de ona eşlik ediyordu

Corliss, gözlerine inanamadı. Klondike'nin ortasında merkezi ısıtma vardı! Küçük holü ve kapıları geçtikten sonra, kendini gerçek bir salonda buldu! Geyik derisinden yapılma mokasenleri yumuşak halının içine gömülmüştü. Duvarda Turner'in «Güneşin Doğuşu» tablosunu far-ketti. Odayı başka resimler ve sanat yapıtları süslüyordu. İki Hollanda şöminesinde çam odunları çıtırdıyordu.

Piyanonun başına oturmuş olan Frona, şarkı söylüyordu. İçeri girince, kız tabureden hemen kalktı ve ellerini uzatarak ona doğru geldi. İçerideki sıcaklık nedeniyle yanakları kızarmış olan güzel kızı görünce, onun iki elini avuçlarının araşma aldı. Yüreği hızla çarpıyordu. Heyecandan dili tutulmuştu. Bayan Schoville, onu sıkıntıdan kurtardı:

«Oh,» diye bağndı. «Bay Corliss'i tanıyor musunuz?»

«Evet,» dedi Frona, «Dyea yolunda karşılaştık. Böyle tanışan iki insan birbirini hiç unutmaz.»

«Ne romantik bir serüven!»

Altın komiserinin karısı alkışladı. Kırk yaşlarındaki bu şişman kadın, ellerini çırpıyordu.

«Bu nasıl oldu, bana anlatın,» dedi. «Sizi batmaktan mı kurtardı,, anlatın bana! Bay Corliss, bana hiçbir şey söylemedi. Ayrıntıları öğrenmeye can atıyorum.»

«Oh, pek basit,» dedi adam. «Ben... yani biz…»

Frona, sözünü kesince, yüzü karardı.

«Bay Corliss, bana konukseverlik gösterdi, hepsi bu. Onun kızarmış patateslerini öneririm size, çok nefisti... Hele kahvesi... Özellikle soğuk olduğu zaman.»

«Nankör!» dedi genç adam.

Kız, gülümsedi, şöminenin yaranda duran ve biriyle konuşan yakışıklı bir polis teğmeniyle tanıştırdı.

Ailesinin toplumsal durumu sayesinde Corliss, gruptan gruba rahatça geçip sohbet ediyordu. İlk sandalyenin üstüne oturmuş olan Del Bişhop'un hayranlığını kazandı. Adam sıkıntıdan patlıyordu. Frona'ya hoşça kal demek gerektiğini biliyordu. Ama elini sıkıp s uçmamayı düşünüyordu. Yalnızca Frona'yı görmek ve ona bir merhaba demek için uğramıştı. Tanımadığı yabancılar arasında bulmuştu kızı...

Corliss, Bayan Mortimer adındaki bir kadınla Fransız Sembolizmi hakkında biraz konuştuktan sonra1, Del Bishop'a doğru ilerledi. Madenci, onu Mutlu Kamp'taki çadırın kapısında görmüştü. Hemen tanıdı. Frona'ya göstermiş olduğu konukseverlik için teşekkür etti ve bunu hiç unutmayacağını söyledi. Genç kızın varlığı yüzünden, dışarda yatmak zorunda kalmamış olduğunu umuyordu. Bayan Frona, ona, o gece dışarda kalmayacağını söylemişti. Bereket versin, hava çok soğuk değildi...

Konuşma, tehlikeli olmaya başlayınca, Corliss, ilk fırsatta uzaklaştı. Madenci yine tek başına kaldı.

Bu salona bilerek girmiş olan Dave Harney, ilk sandalyeye oturmamaya özen gösterdi. Sayısız milyonlarının sağladığı toplumsal düzeyine uygun olarak bu salonda bulunmayı, hakkı olarak görüyordu. Kolayca ilişki kurmayı bilirdi. Zarif giysisi ve rahat davranışıyla dikkati çekerdi. Aklına geleni söylerdi. Paris Fransızcası'yla konuşan Bayan Mortimer, onunla sembolizm konusunda konuşmayı denedi. Kanadalı serüvencilerin kullandığı argoyla, adam ona, on ilâ kilo şeker bulup bulamayacağını sordu. Ama kadın, bu konuda yetenekli değildi. O zaman Dave, aynı soruyu önüne gelene sordu.

Frona'ya «Ülkemi senin için terkettim,» adlı parçayı çalması için yalvarınca, herkesin hayranlığını kazandı. Kız, bu parçayı bilmiyordu. Ama Dave, ona alçak sesle mırıldanınca, kız piyanoyla eşlik etti. Dave, yüksek sesle söylemeye' başlayınca, Del Bishop da nakaratlarda onlara katılma yürekliliğini gösterdi. Birden kendisini iyi hissetti ve sandalyesinden kalktı. Çadıra gidince de, Welse'lerde geçirdiği güzel geceyi anlatmak için, arkadaşım tekmeyle uyandırdı.

Gülümseyen Bayan Schoville, bu dünyayı çok sevimli ve güzel buluyordu. Yurttaşlarını dinlemekten çok hoşlanmıştı.

«Böyle toplantılara artık gelmeyin,» diye mırıldandı Frona, Corliss'e. «Üç sözcük bile konuşamadık! İkimizin iyi dost olacağımızı sanıyorum. Dave Harney, sizden biraz şeker kopara,-bildi mi?» Birlikte gülüştüler. Corliss, şafak sökerken evine gitti ve duygularını çözümlemeye çalıştı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İKİ DOST

«Soyumdan neden gururlanmayayım?» diyordu Frona; gözleri parlamış, yanakları kızarmıştı.

Corliss ve genç kız, çocukluklarından söz ediyorlardı. Kız, ona annesinden söz etmişti. Babasından duyduklarına ve evdeki resmine göre, açık tenli, sarı saçlı gerçek bir Anglo-Sakson'du annesi.

Biraz sonra tartışma, ırklar sorununa dayandı. Gençliğinin verdiği coşkuyla Frona, Corliss'in tutucu düşüncesini altüst eden bazı yargılara vardı. Bunu hoş karşılayarak, genç kızın karşısında gülümsemekle yetindi.

«Bu, tüm halkların bir özelliğidir,» dedi. «Herkes kendini üstün sanır. Bu safça yargı, büsbütün yanlış bir yargı değildir. Yahudiler, Tanrı'nın seçilmiş kulları olduklarını sanır ve üstünlüklerine inanırlar...»

«Bu yüzden de tarihte derin izler bırakmışlardır,» diye sözünü kesti genç kız.

«Ama zaman, düşüncelerinin gerçekliğini kanıt-lamadı. Sorunu başka açılardan ele alalım. Kendisini üstün gören bir halk, öteki halkları aşağı görür. Dikkat et! İşte size bir örnek: Eskiden bir Romalı, kendisini öteki ülkelerin krallarından daha üstün görüyordu. Romalılar, Almanya Ormanlarında atalarınızla yüz yüze geldiklerinde, kaşlarını çatarak şöyle bağırdılar: «İşte, aşağılık bir halk, barbar toplumlar!»

«Unutma ki, bizler hâlâ yaşıyoruz, Romalılar artık yok! Soyumuz, zamana karşı dayandı. Bundan sonra da varlığımızı sürdüreceğiz. En güçlü olan biz değil miyiz?»

«Ne gurur!»

«Bekle! Zaman bana. hak verecektir.»

Konuşurken Frona, genç adamın elini tuttu. Bu dokunuşla Corliss'in yüreği daha hızlı atmaya başladı. «Bu heyecan çok gülünç,» diye düşündü.

«Sabır!» diye yineledi Frona hiç sıkıntı çekmeden. «Bizler savaşçı ve galibiz. Amacımıza ulaşmak için hiçbir gücün karşısında gerilemeyiz. Çok çeşitli durumlara kendimizi uydurmasını biliriz. Hintliler, Moğollar ve

Zenciler, Almanya'yı hiç yenebildiler mi? Hayır, diyorum. Sert olan Hintliler, yumuşacıktan anlamazlar. Zenciler uysaldır, ama köleliğe alışmıştır, kendisine efendi ister. Çinli'ler de suskundur. Bu insanlarda eksik olan her şeyi Anglo-Saksonlar'da bulabilirsiniz, ya da Almanlar'da. Bizi hangi ırk baskı altına alabilir?»

«Slav soyunu unutuyorsunuz,» dedi Corliss.

Frona'nın yüzü karardı.

«Slavlar! Evet. Slav, bu gri sakal ve çocuklar dünyasının tek yeni vermesidir. Ama buna gelecek karar verecektir. Bunu beklerken, güçlerimizi hazırlayacağız. Belki, öyle çabuk harekete geçeriz M bu yeni yetme, büyümesini durdurur. İspanyolların ateşli silahlar sayesinde Aztek'leri yok ettiğini bilmiyor musunuz? Bizler, bir süre sonra dünyaya egemen olup bilimsel kaynaklarımızın yardımıyla, Slavları yok edeceğiz.»

Vance Corliss, kuşkuyla başını salladı ve kahkahayla güldü.

«Oh,» dedi Frona, «sanıyorum benim yargımı gülünç buluyorsunuz. Belki bizler, toprağın tuzuyuz, çünkü onu istemeye cesaret ediyoruz.»

«Gerçekten de coşkunuzun bana geçtiğini hissediyorum. Bizler, belki Tanrının seçkin kulları değiliz. Ama doğanın seçtiği insanlarız. Toprak, bize kalıtım yoluyla geri geliyor.»

«Şimdi, benimle alay ediyorsunuz. Siz hiç öne geçmediniz mi? Kuzeye neden geliyorsunuz? Bu size kalmışsa...»

Ayak sesleri yaklaşıyordu. Frona, başını çevirdi ve yeni geleni selamladı.

«Kaptan Alexandre, siz tanığım olun.»

Kaptan, iki gencin elini sıktı ve gülümsedi.

«Neye tanık olacağım? Ah, evet!»

«Sizi tanık gösteriyorum, iyi dostlarım,

Birlikte bir cehennem takımı kursak,

Kürek mahkûmları ve denizin tanrıları!»

Sıcak ye derin bir sesle söylemişti bu dizeleri Kendinden geçen Frona, adamın iki elini tuttu, Corliss'in canı sıkıldı. Frona'nın başkalarıyla böyle içten olmasını istemiyordu.

Frona, Kaptan Alexandre'a tartışmanın konusunu açtı.

«Slavları hiç tanımıyorum. Onların sert ve çalışkan insanlar oldukları1 söylenir. Ben, beyaz irkin dünyanın en güçlü ye en güzel insanlar ol- * duklarmı söylerim. Hintli'yi ele alalım. Beyaz adam, onu her konuda geçer. Çalışmada, avcılıkta ve balık avcılığında. Alaska yerlileri, çok uzun zamanlardan beri, yüklerini sırtlarında taşır. Şu anda altın arayıcıları, daha ağır yükleri omuzlarında daha uzak yerlere taşıyor. Geçen mayıs aynıda, kraliçenin yaş günü nedeniyle ırmakta kayık yarışları düzenledik. Bu yarışta yerli takımlarını yendik. Onlar kürek kullanmasını çocukluklarından bağlayarak öğrenir, oysa içimizden birçoğu, yerli kayığını yetişkin yaşa gelmeden görmemiştir.»

«Ama bu neden?» diye sordu Corliss.

«Nedenini bilmiyorum. Ben yalnız sonuçlarla ilgilenirim. Sanıyorum ki biz onların başaramayacağı pek çok şeyin üstesinden gelebiliriz. Onlardan daha başarılıyız.»

Frona, Corliss'e yenmiş gibi baktı.

«Yenildiğinizi itiraf edin,» dedi ona. «Haydi gidip yemek yiyelim. Bu konular kafamızı karıştırdı. Babamın da düşüncesini alalım... Bay Kellar'ınkini de. Daha sonra iyice tartışırız bu konuyu!»

Buzlar diyarı Northland, kanı kamçılıyor ve insanlara öteki iklimlerin veremediği bir canlılık ve güç veriyordu. Corliss'le Frona arasındaki dostluk da gittikçe ilerliyordu. Sık sık genç kızın babasının evinde buluşuyor ve birlikte çıkıyorlardı. Birbirlerinin yaranda olmaktan zevk duyuyor, küçük anlaşmazlıkları abartmadan karşılıklı mutlu oluyorlardı.

Frona, Vance'ra gücünü beğeniyordu. En çılgın düşlerinde bile, çok akıllı da olsa, eciş bücüş biriyle ilişkiye girmek istemiyordu. Kendi soyundan güçlü ve düzgün vücutlu adamlara gururla bakardı. Ona göre bir erkek, her şeyden önce mücadeleci olmalıydı. Varlıkların doğal ayıklanması kuramına ve fiziksel ve ahlaksal nitelikleri olanın üstünlüğüne inanıyordu.

Doğal eğilimler konusunda da aynı ilkeyi savunuyordu. Biri kendisini çekiyor muydu? İçgüdüsel olarak ona bırakırdı kendini. Güçlü kasları olan güzel bir vücuda bakmaktan mı hoşlanıyordu? Hayranlığını saklamazdı. İnsanlık tarihi yargılarını destekliyordu. Çıtkırıldım ve kadınsı erkekler, her zaman yenilmiş ve dünyadan silinmişti. Dünyaya egemen olanlar, yalnızca güçlülerdi. Kendisi de güçlerin arasında doğduğundan, soyunun yazgısını paylaşmak istiyordu.

Ama yine de akıllıca şeylere karşı duygusuz kalamıyordu. O da erkekçe nitelikler istiyordu. Ağlayıp sızlanmalar, kararsızlıklar ve güçsüzlüklerden nefret ederdi. İnsan aklı, sonsuz düşler için yaratamamıştır. Bir şeyler üretmesi, mücadele etmesi ve başladığı işi bitirmesi gerekirdi. Bedensel yapısı iyi olmayan güzel sesli bir erkek sanatçı, onun hoşuna gidebilirdi. Ama her şeyden önce, aynı adamın güçlü bir vücudunun olmasını da isterdi.

Frona'yla Corliss arasında büyük bir ruhsal yakınlık vardı. Corliss'te kabalığa kaçmayan büyük bir fizik güç seziliyordu. Zihinsel olarak da yetenekliydi. Frona, kendisini Corliss'e iten şeyin ne olduğunu açıklayamıyordu. Kendisini içgüdülerine bırakmıştı.

Aralarındaki ufak tefek anlaşmazlığa karşın, yaşaan konusundaki önemli sorunlarda aynı düşünceyi paylaşıyorlardı. Kız, onun ağırbaşlılığını ve ince mizah duygusunu seviyordu. Yerine göre ciddiydi, yerine göre de şaka yapmasını iyi biliyordu. Yürekliliği, çalışma gücü, ileri görüşlülüğü ondan bulduğu önemli niteliklerdi. Duygularını ve coşkularını saklamasını iyi biliyordu. Yeni yaşamın ona bazı özellikler daha kazandıracağım sanıyordu Frona... Bu genç ve kültürlü adamın, gerçek yaşamla kaynaşmaya gereksinimi vardı.

Genç kız, onun kişiliğine de sevgi duyuyordu; Bunun ne olduğunu tam olarak anlayamamıştı ama bu duygunun aşk olmadığını biliyordu. İlk önce Vance, kendini ona doğru çekilmiş hissetmişti. Şimdiye kadar rastladığı kadınlar serüven peşinde koşan kadınlardı, hiçbiri de yüreğini çarptırmamıştı. Frona Welse'e rastlayınca, içinde aşkın kımıldadığını duydu. Bunu baştan anlamamış, yeniliğin çekiciliği sanmıştı.

Vance Corliss, Frona'da yalın bir yaşam sevgisi ve çok önem verdiği kültürün kaynaşmış olduğunu görüyordu. Tanımış olduğu bazı kadınlar çok bilgiliydi ama bu, onlarda cila gibi duruyordu. Oysa Frona'nın bilgisi

yapmacık değildi; her şeyi değişik biçimde ve mantıksal olarak tartışıyordu. Corliss, bazen Frona'nın mantığını biraz atak buluyordu. Ama bu durum, konuşmasındaki tatlılığı hiç bozmuyordu.

Kız, onu yüksek tutkuları ve ani çıkışlarıyla büyülüyordu. Kuzey ülkesinin havasını soluduğundan, başlangıçta onu şaşırtan bu içten arkadaşlığa daha hoşgörülü bakmaya başlamıştı. Daha önceleri' bu açık sözlülüğü, genç kızda aşırı serbestlik olarak görmüştü.

Güneş ışığı altında ateş rengine bürünen saçlarının parıltısını seviyordu. Ayaklarına ve şimdi uzun eteklikların altında saklanan ayak bileklerine hayranlık duyuyordu. Gezinirken kendisine ayak uyduran ince bedenindeki güce tutkundu. Frona'nın damarlarında yaşama sevinci dolaşıyor ve doğuştan gelen bir incelikle tüm davranışlarına yansıyordu. Genellikle tüm erkeklerde olduğu gibi, Corliss de fiziksel güzelliği akıl güzelliğinden ayırt edemiyordu. Ama Frona'da her ikisi de uyum içindeydi. Corliss'i ona doğru iten şey, aşktı. Bundan kuşku duymuyordu genç adam.

DOKUZUNCU BÖLÜM

YOLDA BÎR KADIN

Vance Corliss, Northland'ın geleneklerine çabucak alıştı. Bazı konularda fazla çaba göstermedi. Yemin etmekten nefret etmesine karşın insanların kaba bir dil kullanmalarını bir süre sonra doğal bulmaya başladı. Hizmetine bakan Carthey adındaki Teksaslı, tüm konuşmalarının başında ve sonunda kaba bir dil kullanıyordu. İlk önceleri Corliss, buna kızdı. Ama sonraları alıştı; giderek eğlenceli bile bulmaya başladı.

Dawson kentinde', toplumsal yaşam ikiye ayrılmıştı. Kışlada, Welse'lerin evinde ve başka yerlerde belli düzeydeki tüm erkekler, aynı düzeydeki kadınlarca konuk edilirdi Çaylar, balolar, akşam yemekleri ve bazı eğlenceler düzenlenirdi. Ama bu toplantılar, erkekleri doğru dürüst doyuramazdı. Henüz gerçek anlamda kulüplerin kurulmamış olduğu bu genç ülkede erkekler, erkekliklerini barlarda gösterirdi. Bu modaya yalnızca, papazlar ye misyonerler uymazlardı. Bu salonlarda ticari konular tartışılır, son haberler yorumlanırdı. Herkes çok iyi dosttu. Altın kralları ve köpek sürücüleri, yeni gelenlerle eskiler, aynı düzeydeydiler. Buralarda oyun masaları, dans pistleri vardı. Buranın geleneklerini bozmaktan çekinen Corliss, bu yeni yaşam biçiminden zevk almaya başladı sonunda.

Corliss'deki bu değişme fazla gürültü çıkarmamasına karşın, bu, Frona için böyle olmadı. Genç kızın özgürlük anlayışı, Dawson toplumunun küçük ve dar çevresince hoş karşılanmadı. Gözüpekliği iyice ilerleten genç kız, barlara gitmeye başlayınca, herkesi şaşırttı. Vance Corliss'le aralarındaki anlaşmazlık da bu yüzden çıktı.

Yanaklarını yakan soğuk havada, köpeklerin yanında, yolda koşmaya bayılıyordu kız. Bir kasım günü, hava eksi 18 derecedeyken, kızağını çıkardı, köpekleri koştu ve ırmağın buzları üzerine sürdü. Kentin dışına çıkınca, kızaktan atlayıp koşmaya başladı. Kızağa binip inerek, koşarak, yerli köyünü geçti. Geyik Postu Irmağını dolanıp, buz tutmuş ırmaktan yeniden geçti. Gidişinden saatler sonra, kentin öteki ucunda, Yukon'un karşı kıyısına ulaştı. Kızak yoluna girmek istiyordu. Ama on beş metre ileride yumuşak kara gömüldü ve soluk soluğa kalan köpekler, yavaşlamak zorunda kaldı.

Irmak kıyısı boyunca, düşen kayalığın altında köpeklerinin başında yürüyordu. Yolunun üzerinde, karın içine oturmuş, Dawson kentine bakıyormuş gibi görünen bir kadın gördü. Kadın ağlamıştı. Buz tutmuş bir damla gözyaşı yanaklarında parlıyor, nemli gözlerinde derin bir umutsuzluk okunuyordu.

«Oh,» diye bağırdı Frona, kadına yaklaşarak. «Yaralı mısınız? Size yardım edebilir miyim? Böyle karın üstüne oturmayın, donacaksınız. Yanaklarınız buz tutmuş bile.»

Kadının yanaklarını bir avuç karla ovdu ve ısıyla canlanan yüzüne baktı.

Kadın ayağa kalktı.

«Özür dilerim,» dedi. «Sağolun, ben iyiyim. Biraz önce oturmuştum.»

Zarif bir hareketle, kürküne sarındı sıkıca.

Frona, kadının güzelliğini farketti. Hayranlık dolu bakışlarıyla çok güzel kürküne ve mokasenlerinin kıyısına işlenen incilere baktı. Gizlice kaçmak istedi.

«Bana bir şey olmadı,» dedi kadın. «Kendi isteğimle durdum burada... Geniş, ıssız beyazlığa bakıyordum.»

Frona, kendini güçlükle tutarak:

«Anlıyorum,» diye karşılık yerdi. «Bu görüntü sizi etkiliyor. Oysa ben bundan çok hoşlanırım, Bu iç ‹karartıcı sert yollar, hüzünlü görünüm benim hoşuma gider.»

«Yaşam biçimlerimizin farklılığından kaynaklanıyor bu, kuşkusuz,» dedi yabancı kadın. «Görünümün pek etkisi olmaz, herkes onu kendi açısından yorumlar. Biz olmasak bile, görünüm aynı kalırdı, insan eli değmemiş olarak ama.»

Kadının sesi, acıklı bir kahkahaya dönüştü. Frona, donakaldı. Köpeklerine doğru dönerken, kadın kolunu uzattı.

«Benimle biraz kalır mısınız?» diye yalvardı. «Siz, Jacob Welse'in kızı Frona Welse'siniz, değil mi?»

Frona, başıyla doğruladı, kadına gizli bir merakla baktı. Bu yabancı kadını tanımak istiyordu. Birbirlerinden farklı olan yanları nelerdi? Doğa yasaları ikisini de benzer yaratmıştı, onları yalnızca insanların yargıları ve toplumsal sınırlar ayırıyordu.

Frona, hafifçe titredi ve doğal elmasına çalıştığı bir sesle:

«İsterseniz, ısınmak için biraz yürüyelim. Durmadan önce, böyle soğuk olduğunu bilmiyordum.»

Köpeklerine seslendi:

«Haydi King! Sandy! Yürüyün!»

Sonra, arkadaşına döndü:

«Ben dondum, siz de...»

«Çok iyiyim, sağolun. Bu koşudan sonra, giy-sileriniz terden ıslanmıştır. Oysa ben kürkümün içinde sıcacığım... Sizi hastanenin önünde kızaktan, inerken, gördüm. Karların kraliçesi gibi kayıyordunuz ırmakta. Bu spordan çok hoşlanıyorsunuz galiba. Size imreniyorum».

«Oh, evet. Buz üstünde koşmasını çok severim. Yaşamım boyunca da köpeklerle birlikte oldum.»

İki kadın, yürümeye koyuldu. Bu yabancı kadını tanımayı çok istemesine karşın, Frona, ona soru soramıyordu. Kadın, otoriter bir ses tonuyla konuşmaya başlayınca, rahatladı.

«Bana kendinizden söz edin. Bu ülkeye biraz önce geldiniz. Daha önceleri nerdeydiniz?»

Frona, kendinden söz etti. Konuşurken, karşısındakinin kendisi hakkında bir yargıya varmaması için özen gösterdi.

«İşte, varmak istediğiniz yola geldik. Burada sizden ayrılıyorum,» dedi kadın.

Son kayalığı aşıyorlardı. Kadın, Frona'ya, kızakların çıktığı dar boğazı gösterdi.

«Dawson'a dönmüyorsunuz demek?» diye sordu, Frona. «Çok geç oldu...»

«Hayır... ben...»

Frona, kadının kararsızlığı karşısında şaşırdı. Ama ilk adımı kendi atmıştı, geri dönmek istemiyordu.

«Birlikte dönelim,» dedi kız.

Sonra, arkadaşı hakkında yanılmadığını göstererek, ekledi:

«Bu, beni hiç sıkmaz.»

O zaman, kadının yüzü kızardı ve ikinci kez elini genç kıza uzattı.

«Hayır, hayır, rica ederim,» diye kekeledi. «Ben... gezintime tek başıma devam etmek isterim. Bakın! Biri var!»

Yola varmışlardı. Frona'nın yüzü kızardı. Boğazdan çıkan hafif, bir kızak, ona doğru geliyordu. Köpeklerin yanında bir adam koşuyordu, adam onları eliyle selamladı.

«Vance!» diye bağırdı Frona. «Burada ne arıyorsunuz? Sendikanız istifçiliğe mi başladı?»

«Hayır, biz bu kadar aç değiliz.»

Corliss'in yüzü bu beklenmeyen karşılaşmadan kızarmıştı. Frona'nın elini içtenlikle sıktı ve ekledi:

«Carthey, kuzeyde altın aramaya gitmek için beni bıraktı. Del Bishop'a benim yanıma gelmek isteyip istemediğini sormaya gidiyorum.»

Frona'nın yanındaki kadına bakmak için başını çevirdi. Genç kız, Corliss'in öfkeyle yüzünü astığım gördü. İçinden erkeklerin haksızlığına baş kaldırmak geliyordu ama duruma engel olmaya gücü yetmediğinden, çıkacak fırtınayı bekledi...

Kadın sanki bir tokattan sakınmak istercesine geriledi, yüzünde yalvaran bir anlam okunuyordu. Vance, ona buz gibi bakışlarla baktı, daha sonra da sırtını döndü.

Yabancı kadının dudakları, tiksinirmiş gibi büküldü, gözleri kötü kötü parladı. Ağzını açıp kötü şeyler söyleyeceği anda, gözleri Frona'ya takıldı ve yüzü gevşedi. Genç kıza üzgün gülümsedi ve sessizce yola indi.

Frona, tek söz etmeden kızağına atladı ye uzaklaştı. Biraz sonra ardından Corliss'in köpekleri yetişti. Sessiz isyanı birden patlamaya dönüştü:

«Kaba adam ne olacak!»

Bu sözler, bir kamçının şaklaması gibi sessizliği yırttı. Bu hakareti beklemeyen Corliss, bir an ne diyeceğini, ne yapacağını şaşırdı. .

«Alçağın birisiniz sizi»

«Frona! Beni dinleyin!»

«Hayır! Boş yere özür dilemeyin. Bağışlanmayacak bir davranışta bulundunuz. Sizden böyle bir davranış beklemiyordum. Çok iğrenç!»

«İğrenç olan', onun sizin yanınıza gelmeye cesaret etmesi, sizinle konuşması ve sizinle birlikte' olması.»

«Güneş herkes için parlar!» diye karşılık verdi kız.

«Görgü kurallarını unutmayın!»

«Pöh, görgü kurallarıymış!..»

Kız, ona döndü ve öfkesini kustu:

«Toplum, bu kadını dışlıyorsa, sizi neden kabul ediyor? Bu yalancı sofu halinizle ona çamur atmaya ne hakkınız var?»

«Benimle böyle konuşmanıza dayanamam!»

Frona'nın kızağını tuttu. Kız, öfkesine karşın, Corliss'in bu davranışından gizli bir zevk duymuştu.

«Görürüz bakalım! Alçak seni!» diye yineledi kız.

Adam, ona dokunmak istermiş gibi elini uzattı. Kız kamçısını gözdağı verircesine kaldırdı. Corliss, gerilemedi. O zaman Frona, kamçıyı şaklattı...

Uzun kamçı köpeklerin sırtına hızla indi. Kamçıyı yeniden kaldırarak hayvanları kışkırttı ve biraz sonra Corliss'i geçti.

Genç adamdan değil de kendinden kaçmak istiyordu. Büyük bir; hızla kıyıya tırmandı, kentten fırtına gibi geçti, evinin önünde durdu.

Şimdiye dek hiç böyle1 öfkelenmemişti. So-ğukkanlılığını yitirmekle kalmamış, kendisinden korkmuş ve utanmıştı.. .

ONUNCU BÖLÜM

AÇIKLAMALAR

Ertesi sabah, yatak keyfi yapan Corliss, Jacob «Weise'in yerli hizmetçilerinden biri olan Bash tarafından yataktan kaldırıldı. Adam, ona Frona'nın yolladığı küçük bir kâğıt verdi. Genç kız, maden mühendisine ilk fırsatta kendisini gelip görmesini rica ediyordu. Corliss, bu haberin anlamını uzun uzun düşündü. Özellikle bir gün önceki olaydan sonra Frona'yı hiç anlamaz olmuştu. Onunla sonsuza dek bozuşmak mı istiyordu? Onu aşağılamak mı istiyordu? Yoksa, dünkü davranışından utanıp da özür mü dilemek istiyordu? Kâğıtta kendisiyle neden konuşmak istediğini belirten hiçbir ipucu yoktu. Yalnızca görüşmek isteğini bildiriyordu.

Öğleye doğru merak ve kaygıyla, Welse'lerin evine doğru yollandı. Frona, onu her zamanki içtenliğiyle karşıladı. Kız daha bir şey bile söylemeden, elini uzatışından her şeyin yolunda olduğunu anladı.

«Sizi gördüğüme sevindim,» dedi kız. «Dünkü davranışım yüzünden duyduğum üzüntüyü size açıklamadan rahat edemeyeceğimi anladım. Çok utanıyorum.»

«Üzülmeyin! Önemli bir şey değildi.»

Genç adam, kıza doğru bir adım attı.

«İnanın bana, davranışınızın nedenini anlıyorum,» diye ekledi, «iyi yürekliliğinize hayranlık duyuyorum!. Aslında bu duygularınız saygıya değer duygular. Ama toplum açısından, ne yazık ki hoş görülmüyor! Bana karşı suç işlemiş değilsiniz, bu nedenle üzülmeniz yersiz.»

«Bu, sizin iyiliğinizden geliyor,» dedi kız kibarca. «Ama bunun yanlış olduğunu biliyorsunuz. Size hakaret ettim, bana ne kadar kızsanız haklısınız...»

«Hayır, olamaz! Hayır!»

Kızın vereceği karşılığı önlemek istercesine elini kaldırdı.

«Evet, evet, kendime kızmam için yeterince nedenlerim var. Tek özürüm de şu: Bu kadın beni çok etkilemişti. Siz geldiğinizde, ağlamak üzereydim. Ne yaktığınızı anımsıyorsunuzdur. Bu zavallı yaratığa karşı büyük bir

acıma duyarken, size karşı büyük bir öfke duydum ye... öfkem baskın çıktı. Hiç böyle sinirli olmamıştım, zaten değilimdir.»

«Ben de değilim.»

«Oh, evet! Böyle kendinizi nasıl tutabiliyorsunuz, anlatın. Oturmaz mısınız lütfen? Sizi böyle ayakta gören, ilk sözümle- kapı dışarı edeceğimi sanır.»

«Dünkü kadar korkunç görünmüyorsunuz,» dedi genç adam gülerek.

Sandalyesini Frona'yı iyice görebileceği bir yere çekti.

«Size alçak demek cüretini gösterdim. O zaman benden tiksinmişsinizdir, değil mi? Az daha size vuracaktım. Kırbacı başınıza doğru kaldırınca, kendinizi savunmak için elinizi bile kaldırmadınız. Ben buna yüreklilik derim.»

«Siz vurduktan sonra, köpeklerinizin elinizi yalayıp sizden sevecenlik beklediklerini far-kettim.»

«Ve bu yüzden de...» dedi alaylı bir sesle. «Belki.»

«Demek, beni bağışlıyorsunuz?»

«Bana kızmamanız koşuluyla.»

«Beni çok sevindirdiniz... ama sizin bağışlanacak bir şeyiniz yok. Siz de, ben de, içimizden geldiği gibi davrandık. Şuna inanın ki benim bakış açım, sizinkinden, daha insanca. Ah, anlıyorum!» diye bağırdı kız. «Dün sizin kişiliğinize saldırmıyordum; ben, temsil ettiğiniz topluma saldırıyordum. Bu yüzden öfkeme hedef oldunuz. Anlıyor musunuz?»

«Evet, çok iyi anlıyorum. Beni darkafalı, tutucu bir adam olarak görüyorsunuz. Haksızlık ediyorsunuz. Birkaç dakika önce, davranışınızın kuramsal olarak çok iyi olduğunu ama toplumsal açıdan kınanacak bir davranış olduğunu söylemiştim size.»

«Beni anlayamıyorsunuz, Vance. Dinleyin! Dünyayı değiştirmeyi ummuyorum ve bu işte erkeklerin yargılarını kabul ediyorum. Bunu uygun görmüyorum ama insan olarak, soruna başka açıdan bakmaya hakkım var

sanırım. Dün, ait olduğunuz toplumun oldukça sert düşüncelerini savundunuz.» Genç kız, erkeğin elini tuttu.

«Böylece iki öğretiyi savunmuş oluyorsunuz: birisi, seçkinler için; öteki de sürünün kalanı için, değil mi? Sonuçta, siz kuramsal olarak demokrat, uygulamada ise bir aristokrat mısınız? Tüm bunlar ikiyüzlülüğe benziyor biraz.»

«Görürüz, siz insanların eşit ve özgür doğduklarına inanıyorsunuz, değil mi? Ama Del Bishopa yanınızda çalışmasını söyleyeceksiniz. Doğuştan sizinle eşit olan bir insanı hizmetçiniz yaparak, ilkelerinize ters düşmüş oluyorsunuz.»

«Hayır, ben yalnızca bu eşitlik ve hak kavrarlarını değiştirmek istiyorum.»

«Bu durumda, mahvoldunuz, demektir,» diye neşeyle, bağırdı kız. «Rica ederim, sonuçsuz tartışmalarla' zamanımızı boşa harcamayalım. Bana bu kadından söz edin.»

«İşte, pek de hoş olmayan bir konuşma konusu daha,» dedi Corliss.

«Hakkında bilgi edinmek istiyorum.»

«Bu ne işinize yarayacak?»

Frona, sabırsızlanarak ayağıyla yere vurdu ve genç adama baktı.

«Güzel biri, çok güzel. Onun hakkında ıie düşünüyorsunuz Vance?»

«Evet, çok güzel.»

«Gerçekten de,» dedi genç kız.

«Ama güzel olduğu kadar acımasız ve sinsi.»

«Ama yine de onu yolun üstünde tek başına* gördüğümde, yüzü yumuşadı, gözlerinden de yaşlar akıyordu. Belki de sizin için gizemli kalacak olan yanlarından birini içgüdümle gördüm. Beni öyle altüst etti ki sizi yolda gördüğümde, yalnızca bu kadının üzüntüsünü düşünüyordum...

Erkek, sözünü kesti.

«O, geçen hafta, bir gecede, Jack Dorsey'e ait otuz bin dolarlık altın tozunu kumarda yitirdi... Dorsey, zaten gırtlağa kadar borç içinde. Ertesi saban adamı karda buldular; beynine bir kurşun sıkmıştı.»

Frona, muma doğru gitti, parmağını aleve tuttu. Sonra ona Çorliss'in gözlerinin önüne, mumun yaktığı yeri görebilmesi için yaklaştırdı.

«İşte bir örnek. Ateş, değerli bir nimet. Onu yanlış kullandım ve cezamı çektim.»

«Ateşin yalnızca doğa yasalarına uyduğunu unutuyorsunuz. Oysa Lucile, kendi istencini kullanmakta özgürdür. Elindeki tüm kozları oynayabilir.»

«Özür dilerim ama Dorsey'in de özgürce oynama hakkı olduğunu unutuyorsunuz. Bu kadının adı Lucile, değilmi? Onu daha iyi tanımak isterdim.»

Corliss irkildi.

«Frona, sözlerinizin beni ne denli incittiğini bilemezsiniz.» «Neden?»

«Çünkü... çünkü...» «Eeee?»

Genç adam birden durdu. Biri salona giriyordu. Ağır adımlar yaklaştı.

«Sizi rahatsız etmiyorum ya?»

Dave Hamey, anlamlı anlamlı gülümsedi ve çevresine bakındı.

«Hiç de değil» diye karşılık verdi Corliss. «Üçüncü kişinin gelişiyle biraz rahatladık. Çünkü kavga etmek üzereydik. Değil mi, Bayan Welse?»

«Aslında,» dedi kız, «başlamıştık bile.» «Gerçekten ele biraz hareketli görünüyorsunuz,» dedi Dave, divan yastıklarına yayılarak.

«Kıtlık ne durumda?» diye sordu Corliss. «Yardım sandığı bir şeyler yapmayı düşünüyor mu?»

«Bayan Frona'nın babasının ileri görüşlülüğü sayesinde, yardım sandığına başvurmak gereksiz olacak. İnsanları açlıkla öyle korkuttu ki üç bin kişi buz üstüne indi, üç bini de gizlice kaçtı. Herkes köpeklerini ve malzemelerini ucuza satıp yiyecek alıyor. İnanın bana, şimdi vurgunun tam zamanı! Köpekler yok pahasına satılıyor. İlkbaharda, göç yeniden başlayınca:,

değeri çok artacak. Şimdiden yüz kadar köpek topladım. Herbiri bana yüz dolar kazandırır en azından.»

«Buna inanıyor musunuz?»

«Hem de nasıl! Size bir sır vereceğim. Gelecek hafta, BasPays'ye köpek alması için iki genç göndereceğim. Ne yaptığımı bilirim ben. Bu ülkede bunca yıl boşuna pabuç eskitmedim.»

Frona, kahkahayla güldü.

«Şeker işini yoluna koydunuz galiba, Dave.»

«Alı, hayır!» diye karşılık verdi gülümseyerek. «Bu arada gerçeği anımsattı bu bana. Dört haftalık yeni bir gazetem var. Adi: Seattle Postası.

«Birleşik Devletler mi, Almanya mı...» .

«Bu kadar çabuk değil.»

Amerikalı iki eliyle onları susturdu.

«Onu yine de okumuş olmalısınız,» diye sordu iki genç.»

«Evet, ilanlarına kadar, bir satır bile atlamadan.»

«Öyleyse, söyleyin bana» diye başladı Frona, «bu...»,

«Sakin olun, Bayan Frona. Bırakın da amaçlarımı açıklayayım. Bu gazete bana elii dolara mal oluyor... Postayı Klondike City'de yakalayıp satın aldım. Kente gelinceye dek beklemiş olsaydı, budala, onu yüz dolara satardı.»

«Ama bu gazetede ne yenilik var? Bu...»

«Size dediğim gibi, bu gazete bana elli dolara mal oldu, Gelen tek gazete o. Herkes de haberleri öğrenmek için can atıyor. Bu nedenle, seçkin kişileri bu akşam buraya davet ettim, Bayan Frona. En uygun yer burası. Gazeteyi yüksek sesle okuyacaklar ve bundan çok hoşlanacaklar. Tabii onları evinize kabul ederseniz.»

«Tabii Dave, buyursunlar. Çok kibarca bir...»

Övgülerini eliyle susturdu.

«Kabul edeceğinizi biliyordum! Dediğiniz gibi, şeker yüzünden canım sıkılıyor. Bu akşam, gazeteme bir göz atmak için gelenler, beş fincan şeker ödeyecek. Beş büyük fincan beyaz, kızıl ya da topak şeker. Onlardan küçük bir kâğıt imzalamalarını isteyeceğim, yarın da adamlarımdan birini evlerine yollayıp şekeri toplatacağım.»

Frona'nın yüzü sarardı, sonra gülümsemeye, başladı.

«Çok eğlenceli olacak. Olay çıkarsa kötü. Öyleyse, akşama görüşelim, Dave. Anlaştık.»

«Size söz veriyorum. Salonunuza konukları kabul ettiğiniz için, herkes sizi kutlayacak.»

«Babam da beş fincan verecek. Bunun için onu zorlayacağım, Dave.»

Dave'in gözleri kurnazlıkla parladı. «Şeker toplayıp toplanamayacağımı düşünüyorsunuz!»

Adam, ayağa kalktı ve eklemlerini çatırdattı.

«Zamanımı boşa harcamadım. Konuklarımız bütün gece ayakta kalırlarsa, Dave Harney'e olan borçlarını ödemek için, sabahleyin erken kalkmak zorunda kalacaklar.»

ONBİRİNCİ BÖLÜM

DAWSON'UN GAZİNOSU

Barın bir köşesinde, piyanoya dayanmış olan Vance Corliss, Albay Tteathaway'le gevezelik ediyordu. Albay, canlı, sinirliydi, aklaşmış saçlarına ve altmış yaşına karşın, otuz yaşındaki biri gibi genç duruyordu. Amerikan Hükümeti'nin gönderdiği eski maden mühendisi olarak, Klondike'da İngiltere'nin çıkarlarını savunan Corliss kadar sayılıyordu.

Bu iki adam arasında çok içten bir dostluk kurulmuştu. Birbirlerine de çok yardımları dokunuyordu, iki ülkenin büyük kapitallerini elinde tutan bu iki başkan arasındaki anlaşma, herkesin hayranlığını kazanıyordu.

Salonun havası, tütün dumanından ağırlaşmıştı. Kürk ve canlı renkli sıcak yünlü kumaşlar giyinmiş yüz kadar adam, duvar boyunca dizilmişti. Konuşmaların uğultusu, dostların toplantısını andırıyordu. Gün bitiminde tüm ailenin toplandığı büyük ev salonu gibiydi sanki. Büyük sobanın yandığı bu odayı, petrol lambaları ve mumlar aydınlatıyordu.

Yirmi kadar çift bir valsın ahengine uyarak dönüyordu. Burada ağır gece giysileri görünmezdi. Adamların başlarında kurt derisinden başlıklar, ayaklarında da geyik derisinden makosenler vardı. Makosenli birkaç kadın dışında, dans edenler ince satenden iskarpin giymişlerdi.

Balo salonunun dibindeki bir kapı, başka bir odaya açılırdı. Burası daha da kalabalıktı. Müzik kesilince, bardak şangırtıları, oyun fişlerinin şakırtıları ye ruletin tıkırtıları duyuldu.

Balo salonunun öbür giriş kapısı birden açıldı ve kürkler giyinmiş bir kadın göründü. Onunla birlikte sıcak odaya soğuk doldu.

«İyi akşamlar, sevgili Lucile. Vallahi, çok güzelsiniz,» dedi Albay Treathaway, genç kadına dönerek.

Kadın, başını salladı, gülmeye başladı ve mantosunu çıkarırken adamla konuştu. Corliss, ona çok yakın olmasına karşın, Lucile, ona dikkat etmedi. Dansetmek isteyen yarım düzüne kadar adam, onun Albay'la konuşmasını bitirmesini bekliyordu. Müzik başlayınca kadın, uzaklaşmak üzereyken, Corliss, birden kendisini kadının önünde buldu.

«En derin özürlerimin kabulünü rica ederim,» diye başladı.

Kadın, öfkeyle parlayan bakışlarını, ona doğru kaldırdı.

«Ciddi söylüyorum,» diye sürdürdü Corliss elini uzatırken. «Size çok kaba ve alçakça davrandım. Beni bağışlar mısınız?»

Kadın dur aksadı, sonra alışkanlığın vermiş olduğu uysallıkla erkeğin elini tuttu. Yüzü yumuşamış, bakışları tatlılaşmıştı.

«Teşekkür, ederim,», dedi yalnızca.

Ama beklemekte olanların sabrı taşıyordu. Kurt postundan kasket giymiş genç bir adam, kadını kollarının araşma aldı. İçi rahatlamış olan Corliss, arkadaşının yanma döndü.

Lucile'i gözleriyle izleyen Albay, «Rezalet!» diye bağırdı. Vance, onun düşüncesini anladı. «Şunlara bakın! Kahkahalar, gülmeler, şarkı söylemeler, cehennem gibi sanki. Yalnızca Lucile'den söz etmiyorum, herkes öyle. Şu melek yüzlü ve yılan dilli May'a, Dawson'dakileri eğlendirmek için İngütere'den gelen şu ihtiyar yosma Myrtle'e bakın hele! Ya şu Laura, çok iyi bir aile anası olabilirdi! Açıkça söylemek gerekirse, biz burada iyiyiz yine de. Yeni ülkeye hep en iyiler gelir. Yeni bir sosyal ve ekonomik İncil getirecek olan yeni bir İsa'yı saygıyla selâmlarım. Dünyanın buna çok gereksinimi var!»

Dans aralarında salon boşalırken, oyuncular, şişe mantarlarının sesleri gelen küçük odadan piste hücum ediyordu. Albay ve Corliss, elli kadar kadın ve erkeğin oturmakta olduğu bara doğru ilerledi. Lucile ve kurt postundan kasketi giymiş adamın yanma sıkıştılar. Doğrusu, adam çok yakışıklıydı. Yanakları kırmızıydı, gözbebeklerinde yumuşak bir parıltı yansıyordu. Sarhoş değildi, çünkü hareketleri çok ölçülüydü. Çok neşeli görünüyordu. Bazen yüksek sesle şakalar yapıyordu.

Tam bardağını kaldırmıştı ki, yanındaki adam koluna çarptı, şarap koluna döküldü. Adam, gömleğinin yenini silkeledi ve hatırı sayılır bir küfür savurdu, öteki adamın yumruğu, Lucilele dans edenin çenesine öyle hızla indi ki adam, Corliss'in üstüne yıkıldı. Küstah adam, daha hızlı vurmaya başladı. Kadınlar, arkaya kaçıştılar. Bazı erkekler de kavgaya karışmak için can atıyordu. Bazıları da iki rakip arasında kurala uygun bir dövüş olmasını istiyordu.

Sarı kasketli adam, açık açık dövüşeceği yerde, ellerini yüzüne siper edip geri çekildi. İzleyiciler, dövüşmesi için onu kışkırtıyordu. Adam geri dönüp iki büklüm oldu. Öteki yaklaşınca da kaçmak istedi.

«Bırakın onu!» dedi Albay, araya girmek isteyen Vance'a. «Bu korkak dövüşmeyecek. Kendini savunmuş olsaydı, geri çekilmesini hoş görürdüm.»

«Onun dayak yemesine, göz yumamam,» dedi Vance. «Karşılık vermiş olsaydı, bu dövüş öyle sert olmazdı.»

Sarı kasketli adamın burnu kanıyordu, alnında da yara vardı. Corliss, ayırmak için iki adamın arasına atıldı. Ama öylesine sert bir şekilde itildi ki dengesini yitirip sırtüstü devrildi. Daha ne olduğunu anlamaya fırsat kalmadan, yerdeki adamın bir yumruğuyla sendeledi. Olayı gören Del Bisnop, patronuna vuran adamın üzerine çullandı. Çevredekiler kararım verince, kargaşa başladı.

Albay Treathaway, gençlik tutkularının geçmiş olduğunu unutarak, üç ayaklı bir tabureyi yakaladı ve kavgaya karıştı. İzinde olan iki polis memuru da yanına geldi, bir düzine adamla birlikte san kasketli adamı korudular.

Kavga gürültüye karşın, kadın, yerinden kımıldamadı. Barın öteki ucunda garsonlar, durmadan içki dolduruyordu. Bitişikteki salonda müzik çalıyor, dans devam ediyordu. Oyun Oynayanlar, da oyunlarını bırakmamışlardı.

Del Bishop, öfkeden, kuduruyor, «Gebertelim onu!» diye böğürüyordu.

Corliss, bir köpek sürücüsünün saldırısına yumrukla karşılık verdi, her ikisi de yere yuvarlandı. Adam dişlerini Corliss'in kulağına geçirmişti. Corliss kulağının kopacağını anlayınca, işaret parmaklarını rakibinin gözbebekleri-ne batırdı hemen. Halk, adama yöneldi ve tekmelemeye başladı... Her şey gözünde kararmıştı, tek bir düşüncesi vardı: Kulağını kurtarmak. Parmaklarını batırdıkça, dişler gevşiyordu. Biraz daha sıkınca, dişler avını bıraktı. Parmağını biraz daha sıkmış olsaydı, adam kör olacaktı.

Corliss, kargaşadan sürünerek çıktı ve kendini barın yanında buldu. Kavgadan hoşlanmış olduğunu anladı. O da Ötekilerle aynı hamurdan yoğrulmuştu; bir organını yitirme korkusu, bir anda yirmi yıllık eğitimi silip

götürmüştü. Sağlık kurallarına uygun olarak yapılan jimnastikle, göğüs göğüse dövüşmek arasındaki ayırımı anlamıştı artık.

Güçlükle doğrulup tezgâhın kıyısına tutunurken, iki adım ötede, sincap postundan bir parka giymiş olan bir adamın, elindeki bira bardağını Treathaway'a atmak üzere olduğunu gördü.

Elleri kalem ve deney kabı tutmaya alışkın olmasına karşın, Corliss'in parmakları kendiliğinden kasıldı ve parkalı adamın çenesine sıkı bir yumruk patlattı. Adam, bira bardağını bıraktı ve yere yıkıldı. Vance, şaşırdı bir an, sonra ömründe ilk kez, birini yumrukla yere yıkmış olmanın sevinciyle titredi.

Albay Treathavay ona bakışlarıyla teşekkür etti ve bağırdı:

«Çıkın, Corliss! Kapıya doğru gidin!»

Kapılar açılmadan kavga düzene girdi. Taburesine tünemiş olarak duran Albay; adamları ayırdı ve gazino, çok hızlı müşterilerini dışarı attı. Bu kavga da ötekiler gibi bitti ve halk dağıldı. Düzeni sağlamak için iki polis geldiğinde, Corliss, Albay, Del Bishop ve ardında sarı kasketli adam caddeye çıkıyordu.

«Kan ve ter! Kan ve Ter!» diye bağırıyordu Albay. «Yaşamak buna denir! Bugün kendimi yirmi yaş gençleşmiş hissettim. Corliss, sizi bütün kalbimle kutlarım. Açık söylemek gerekirse, sizden böyle bir davranış beklemiyordum. Beni şaşkına çevirdiniz, bayım!»

«Yaptıklarıma ben de şaşırdım.»

Etki kendini yavaş yavaş göstermeye başlamıştı. Rahatsızlanmak üzere olduğunu anladı Vance.

«Tabureyi çok iyi kullanıyordunuz gerçekten, Albay. Çok şaşırdım.»

«Değil mi ya? Bu işten çok gurur duyuyorum doğrusu.»

Albay kolunu kaldırdı ve hâlâ elinde tuttuğu silahı salladı; ötekilerle birlikte gülmeye başladı.

Sokağın köşesinde biraz durunca, yardım ettikleri adam sordu:

«Baylar, hanginize teşekkür borçluyum? Benim adım Vincent, Gregory Saint-Vincent...»

«Adınız ne dediniz?», diye sordu Del Bishop birden ilgilenerek.

«Saint-Vincet. Gregory Saint-Vincet...»

Del Bishop'un yumruğu bir yay gibi fırladı ve Saint-Vincent, karların üstüne yuvarlandı. Ani bir hareketle Albay, tabureyi kaldırdı ve öfkeli madenciyi tutmak için Corliss'e yardım, etti.

«Aklınızı mı kaçırdınız siz, Del Bishop!» diye bağırdı Corliss.

«İğrenç herif! Onunla, hesabım, daha bitmedi!» diye karşı koydu Del Bishop. «Bırakın beni, rica ederim. Ona dokunmayacağım artık, söz yeriyorum. Bırakın beni. Kulübeye gidiyorum, îyi geceler!»

Saint-Vincent'in ayağa kalkmasına yardım ederlerken, Vance, Albay'ın bıyık altından güldüğünü gördü.

«Çok acayip ve beklenmeyen bir şeydi,» diye açıkladı Albay, daha sonra.

Treathaway, Saint-Vincent'i evine kadar götürdü.

Kulübeye varınca Corliss, dördüncü kez Del Bishop'a:

«Ona neden vurdunuz?» diye soruyordu.

«Rezil herif!» diye homurdandı madenci, battaniyelerin arasından. «Neden ona vurmamı engellediniz? Hak ettiğinin ancak yarısını aldı.»

ONİKİNCİ BÖLÜM

GREGORY SAİNT-VİNCENT

«Bay Harney, size rastladığıma çok sevindim. Siz, Dave Harney, değil misiniz?»

Dave Harney, başıyla onayladı. Gregory Saint-Vincent, Fronaya döndü.

«Bilseniz, dünya ne kadar küçük Bayan Weise! Bay Harney'le ben, eski ahbabız...»

Eldorado kralı, adamı iyice inceledi ve biraz sonra bağırdı:

«Durun, buldum! Eskiden iyice traşlıydınız. 86 yılı... ya da 87 sonbaharı ya da 88 yazı... Böyle bir yıldı, 88 yılının yazında, Stewart Irmağı'nda geyik yüklü bir salım vardı.'Et bozulmadan Bas-Pays'ye gitmem gerekiyordu. Siz de Yukon' dan Linderman gemisiyle iniyordunuz. Ben, günlerden çarşamba olduğunu, ortağım da cuma olduğunu iddia ediyordu. Size başvurup gerçeği öğrenmiştik... Bir pazar günüydü, iyi aklımda kalmış. Bundan aşağı yukarı dokuz yıl önce! Et dilimlerini, un ve maya karşılığı sizinle değiş tokuş etmiştik. Sizi yeniden gördüğüme çok memnun oldum.»

Elini uzattı, Saint-Vincent'la el sıkıştılar.

«Beni görmeye gelin,» diye üsteledi Dave Harney uzaklaşırken. «Tepenin üstünde çok rah hat, küçük bir evde oturuyorum. Bir tane de Eldorado'da var. Kapımı hiç kilitlemem. İçeri girip istediğiniz kadar kalabilirsiniz. Böyle çabuk ayrıldığım için bağışlayın beni1, ama alacağımı... şeker fincanlarımı toplamak için gazinoyu dolaşmam gerek. Bayan Frona, size öyküyü anlatır.»

«Siz gerçek bir öncüsünüz, Bay Saint-Vincent,» dedi Frona, Harney'in şeker öyküsünü anlattıktan sonra. «Dokuz yıl önce, ülke çok vahşi olmalı... Siz de ülkeyi baştan başa dolaştığınızı söylüyorsunuz, hem. de o çağda! Bunu bana anlatın.»

Gregory Saint-Vincent, omuzlarını silkti.

«Söyleyecek fazla bir şeyim yok! Yaşamımın bu dönemi başarısızlıklarla dolu. Övüneceğim bir şey olmadı pek.»

«Yine de anlatın. Bu ülkedeki ilk başarısızlığınız size iyi bir ders olmuştur. Ne yapmak istiyordun uz?»

Adam, genç kızda uyandırdığı ilgiden çok memnun olmuştu.

«Mademki istiyorsunuz, size birkaç cümleyle serüvenlerimi özetleyeyim. Dünya çevresinde yeni bir yol bulma gibi delice bir düşünce kurdum. Bilim ve gazetecilik sevdasıyla Alaska'yı geçmeye, sonra da Bering Boğazı yoluyla, Sibirya'dan Avrupa'ya inmeye karar verdim. Güzel bir girişimdi; henüz boş olan ülkeleri dolaşmak iyi bir serüven olacaktı. Ama ne yazık ki Boğazı aştıktan sonra başarısızlığa uğradım... Hep Tamerlan'ın yüzünden... Gerisini anlatmayayım.»

«Gerçek bir gezginsiniz siz!» diye bağırdı Bayan Schoville, ellerini çırparak. «Modern bir Uylsse!»

«Ama Othello'ya benzemekten çok uzak,» diye karşılık verdi, Frona. «Dili pek tembel, öykünün en ilgi çekici yerinde bizi merakta bıraktı. Merakımızı yanda bırak tınız Bay Saint-Vincent. Tamerlan'ın yolculuğunuzu nasıl yarım bıraktırdığını öğrenmeye can atıyoruz.»

Saint-Vincent, gülümsedi ve kendinden söz etmek istemediğini saklamak için çaba gösterdi.

«Tamerlan, Doğu Asya'yı ateşe ve kana buladığı, Devletleri devirdiği, kentleri yakıp yıktığı zaman, kabileler, darmadağın oldu. İnsanlar da kıtaya çil yavrusu gibi dağıldı. Fatihlerin önünden kaçan bir kısım halk, Sibirya'ya, kutbun çevrelerine sığındı... Canınızı sıkmıyorum ya?»

«Hayır! Hayır!» diye bağırdı Bayan Schoville. «Öykünüz çok ilgi çekici. Siz de dinleyenlerin ağzını açık bırakmayı iyi biliyorsunuz. Devam edin, rica ederim...»

«Kısa keseceğim söz veriyorum. Bu kaçan Moğol asıllılar olmasaydı, yolculuğumu sürdürecektim. İsteğim dışında, yağlı tenli bir prensesle evlendim, kabilelere karşı savaşacağım yerde, Saint-Petersburg'a kadar yola devam ettim.»

«Ah, şu kahramanlar! Bazı şeyleri kapalı geçerek insanı daha da meraklandırırlar, değil mi Frona? Bize yağlı tenli prensesinizden söz edin!»

Altın simsarın ın karısı, Saint-Vincente ateşli gözlerle bakıyordu. Adam, Frona'ya bakarak, ilgisini anlamak istedi ve sürdürdü:

«Kıyıda oturanlar, Deniz Adamları da denen Eskimolar'dı. Onlardan köpek ve yiyecek satın alırdım. Bana çok iyi davranırlardı. Ama onlar, içerlerde oturan Ren?Adamları'nın boyunduruğu altındaydılar. Bu adamlar çok vahşiydi. Ben kıyıdan uzaklaşınca, saldırıp malzemelerimi aldılar ve beni tutsak ettiler.»

«İçlerinde Rus yok muydu?» diye sordu Bayan Schoville.

«Rus'lar mı? Ren Adamları'nın arasında mı?» Adam, bu soruya kahkahayla güldü. «Toprak alanı bakımından, onlar Çar'a bağlıydı; ama yönetim bakımından hayır. Bu hükümdarın adını bile bilmezlerdi sanırım. Unutmayın ki Sibirya'nın kuzeybatısı kutup karanlığındadır. Pek az kişi bilir orayı. Gidenler de geri dönemezler...»

«Ama, siz?..»

«Ben, kural dışıyım. Neden öldürülmedim? Bilinmez. İlk önce kadınlar ve çocuklarca horlandım. Bu insanlar acımasızdırlar. Birçok kez kendimi öldürmek istedim. Bu acı yaşamdan ay-rılamamamamın nedeni, hayvanlaşmış olmamdır. Açlıktan, soğuktan ve dayaktan yarı ölü durumda, gerçekten de sonunda, iradesiz bir hayvan olup çıktım.

«Bunları düşündüğüm zaman, karabasan görmüş gibi olurum. Beynimde dolduramadığım boşluklar var. Yine de, beni bir kızağa bağladıktan sonra, vahşi bir hayvan gibi kabileden kabileye dolaştırdıklarını anımsıyorum. Bu ölü bölgede, nereye kadar gittiğimi bilmiyorum. Kendime geldiğimde, ele geçirildiğim yerden binlerce kilometre uzaktaydım.

«İlkbahardaydık. Karanlık geceden çıkınca, yeni bir yaşama gözlerimi açmış gibi sandım kendimi. Bir kızağa belimden kayışlarla bağlıydım. Kayışı iki elimle tuttum, çünkü köselenin sürtünüşüyle derim soyulmuştu,

«Kurnazca düşünerek, kendimi sevimli ve uysal gösterdim. O akşam dans ettim, şarkı söyledim. Elimden geldiğince bu insanları eğlendirmeye çalıştım. O çağlarda, Ren, Adamları, Deniz Adamları'yla alışveriş ederlerdi. Kabileden bir; kadın, her nasılsa eline oyun kâğıtları geçirmiş. Onlara türlü

kâğıt oyunları gösterdim. Her türlü şaklabanlığı yapıyordum. Böylece bana güven duymaya başladılar. Daha iyi yemeye ve giyinmeye başladım.

«Bir süre sonra, önemli, biri olmuştum. İhtiyarlar, kadınlar, daha sonra da başkanlar bana gelip akıl danışmaya başladı. Tıp alanındaki azıcık bilgimle onların güvenini kazandım. Tutsakken, başkanların arasında yer almaya başladım. Savaşta ve barışta, benim dediklerimi yapıyorlardı.

«Ren geyiği, bu vahşiler için para gibi geçerliydi. Kabileler arasında ren geyiği sürüleri yüzünden, kavga gürültü eksik olmazdı. Yavaş yavaş onlara savaş hilelerini ve savaşmayı öğrettim.

«Kabilede sözü geçen biri oluyordum ama özgürlük yolunda bir adım atamıyordum. Kendimi vazgeçilemeyen biri olarak gösterip amacıma ulaşmıştım. Bana güveniyorlardı ama gözönünden de hiç uzak tutmuyorlardı. Rahatça dolaşabiliyordum. Adamlar, alışveriş yapmak için kıyıya indikleri zaman, beni yanlarına almazlardı. Tek sıkıntım buydu.

«Yönetim biçimlerini de değiştirmeyi başardım. Düşman kabilelerle yaptıkları savaşlarda başarılı olmaları için, yirmi kadar komşu kabileyi birleştirdim; beni de Federasyon Başkanı yaptılar. Bir süre sonra, bu yaptığıma pişman oldum. Çünkü yaşlı başkanlardan biri, bunu gurur konusu yapıp ayrılmak isteyince, onu yatıştırmak için, kızı İlsvunga ile evlenmek zorunda kaldım. Çünkü kendisi böyle istemişti. Ben de Federasyon Başkanlığından, ayrılmayı önerince, kabul etmedi ve…»

«Sonra ne oldu?» diye mırıldandı, Bayan Schoville.

«Ilsvunga ile evlendim. Zavallı kız! Onu son olarak Irkutsky kurulunda gördüm, çünkü yıkanmak istemiyordu.»

«Ah, Tanrım!» diye bağırdı. Bayan Schoville. «Saat on olmuş! Kalanını bu akşam dinleyemeyeceğim için üzgünüm, Bay Vincent. Beni de görmeye gelin. Serüveninizin arkasını dinlemeye can atıyorum.»

«Ben de öyle,» dedi Frona.

Saint-Vincent, kasketinin bağlarını bağlıyor, başlığını indiriyordu.

«Gösterişten nefret ederim,» dedi. «Buna kapılmak çok kolay. Eskilere, ‹Sert Ayaklar'a bakın, kendilerine ne de gururlu ad takmışlar. Çünkü uzun

süredir bu yörede yaşıyorlar. Vahşi gibi davranıyor ve bundan da gurur duyuyorlar. Ben buna böbürlenme derim.»

«Onları katı bir şekilde yargılıyorsunuz,» dedi Frona, beğendiği kahramanları savunmaya hazır durumda. «Ben de gösterişçilerden nefret ederim. Ama bu madenciler, hangi iklimde olurlarsa olsunlar, olağanüstü olurlardı: Bu özellikleri nedeniyle de yeni ülkeler onları çekiyor. Normal insan, evinde oturur.»

«Düşüncenize katılıyorum, Bayan Welse», dedi Şaint-Vincet. «Genelleme yapmak istemezdim. Ama bazıları bu işi fazla büyütüyor. Sizin de söylemiş olduğunuz gibi, genellikle açıksözlü ve namuslu insanlardır onlar.»

«Öyleyse, artık tartışmıyoruz, Bay Vincent. Yarın akşam bize gelir misiniz? Noel için bir tiyatro oyunu hazırlayacağız. Değerli yardımlarınızdan yararlanırız, Hem siz de sıkılmamış olursunuz. Tüm gençler, işçiler, memurlar, polis memurları, maden mühendisleri ve güzel kadınlar bayrama çok önem verirler. Sizin de hoşunuza gideceğinden kuşkum yok.

«Elbette! Anlaştık, geleceğim,» dedi elini sıkarken.

«Yarın akşama: görüşmek üzere. İyi geceler!»

«İşte, yürekli bir adam,» dedi kız kapıyı kaparken. «Tam da soyumuza yaraşır biri.»

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İKİ RAKİP

Gregory Saint-Vincet, kısa zamanda Dawson sosyetesinin en gözde adamlarından biri oldu. Basın Birliği'nin temsilcisi olduğundan, yüksek memurlara ve ülkenin etkili kişilerine sıcak tavsiye mektupları taşıyordu. Ünü yavaş yavaş arttı. Buna karşın, öyle alçakgönüllü ve sırdaş görünüyordu ki, başarıları kimsenin gözüne batmıyordu.

Rastlantı sonucuymuş gibi eski tanıdıklarını buldu. Eskiden Jacob Welse'le karşılaşmıştı. Bundan aşağı yukarı bir ay sonra, hastane yöneticisi olarak görevine gitmekte olan Peder Barnum'la Saint-Michael'in iki yüz kilometre kuzeyinde karşılaştı. Pekin ve Betless gemilerinin İngiliz kaptanı ve başka bir ihtiyar, dokuz yıl önce onu Fort Yukon'da görmüşlerdi.

Böylece, genelde yeni gelenlere çekingen davranan Dawson halkı onu bağrına bastı. Özellikle kadınlar, ona çok ilgi gösteriyordu. Oyun düzenlemekte, tiyatro yönetmekte çok ustaydı. Hiçbir bayram, o olmayınca iyi geçmiyordu.

Ibsen'e karşı büyük bir hayranlık besleyen Fron a, «Bebek Evi»ni oynamak istedi ve kendisi de Nora rolünü üstlendi Corliss, Torvald rolünü almak zorundaydı. Ama tiyatroyla ilgileneceğini pek sanmıyordu. Acele bir işi olduğunu öne sürerek, rolünü bırakmak istedi. Saint-Vincent, hiç güçlük çıkarmadan, onun rolünü üstlendi. Ama Corliss, yine de bir provada bulundu. Belki çok yorgun olduğundan, belki de oyun sırasında Vincent'in rol gereği Frona'ya fazla sarılmasından olacak, bir daha da piyes provalarında onu kimse görmedi.

Gerçeği söylemek gerekirse, işleri çoktu. Yollarda koşuşturup durmadığı zamanlarda, Jacob Welse'le kapanıyor ya da Albayla kalıyordu. İşlerinin önemini yalnızca Jacob Welse anlıyordu. Çünkü maden işindeki milyonlarca doları yönetiyordu. Corliss, her şeyden önce çalışan ve gerçekleştiren biriydi. Kitaptan öğrenmiş olduğu bilgilerin yeterli olmadığım anlayınca, işi uygulamaya döküyor canı çıkasıya çalışıyordu.

Kendisine böyle sorumluluk isteyen bir işi yükleyen adamlara şaşıyordu. Bunu Albay'a da söyledi. Genç ..adamın bazı konulardaki yetersizliğini anlayan adam, Corliss'in alçak gönüllülüğünü takdir etti ve ona gerekli öğütleri verdi.

Del Bishop, Corliss'in hizmetinde çalışmayı kabul etti. Çünkü böylece ülkeyi baştanbaşa gezmiş olacaktı. Güzel köpeklerin çektiği iyi donatılmış kızaklarda, gözünü ve kulağım dört açtı. Patronunun çıkarlarına dokunmadan, bölgelerdeki tüm bilgileri kafasına yerleştiriyordu.

İyi yönetici olan Corliss, adamlarına iyi para ödüyor ve onlardan gerektiği kadar çalışma istiyordu. Onun hizmetine girenler, ya onu göklere çıkarıyor, ya da onunla kavga edip işten ayrılıyordu. Welse, genç mühendisin çalışmalarını çok beğeniyor, onu her yerde övüyordu. İlk günler Fransa, ondan çok hoşlanmıştı. Ama Corliss, öyle meşguldü ki, kız onu daha seyrek görmeye başladı. Oysa Saint-Vincent, boş zamanının büyük bir bölümünü, onun yanında geçiriyordu. İyimser tavırları kızın hoşuna gidiyordu.

Corliss'in yokluğunda sık sık birlikte oluyorlardı. Frona'yla Saint-Vincent arasındaki bu arkadaşlık, Corliss'in hoşuna gitmiyordu. Genç kızla birlikte olduğu o kısa anlarda onun varlığına dayanamıyordu. Gazinodaki kavgaya tanık olan Corliss ve öteki adamlar, Saint-Vincent'ten hoşlanmıyor, onun arkadaşlığına pek önem vermiyorlardı.

Bir iki kez, Treathaway, Saint-Vincent'in aleyhine konuşmaya kalkıştı. Ama kadın hayranları, onu öyle savundular ki, Albay, susmak zorunda kaldı. Bir gün Corliss, Bayan Schoville'e, onun yiğitliğini anlatırken, dudak bükmüştü. Frona'nın yanakları kızarınca ve yüzü asılınca, bir daha da bu konuda dikkatli olması gerektiğini anladı.

Başka bir gün de gazinodaki Olayı anımsatma budalalığında bulundu, Ama o akşam, ne Frona ne de Saint-Vincent kendisine hiç yüz vermedi,

«Olayı biliyorum,» diye sözünü kesti kız. «Saint-Vincent, bana bu olaydan söz etti. Sanırım, tanıştığınız o akşamki olay bu. Onun için yiğitçe dövüşmüşsünüz, siz ve Albay. Size hayranlık duyuyor.»

Corliss, eliyle karşı çıkar gibi yaptı.

«Yok! Yok! Eminim bundan,» dedi kız. «Çok iyiymişsiniz, İnsanın içindeki saklı duran kabalığı dışa vurması ne güzeldir! Bu arada içimizdeki iyilik meleği, kavgaya izleyici gibi bakar. O anda gözü dönmüş gibi vuran ben değil, içimdeki hakemdir. İçimdeki ilkel kişi, harekete geçer. Ah, keşke ben de erkek olsaydım!»

Corliss, alaylı alaylı gülmesini engelleyemedi. Frona, savunmaya geçti:

«Şunu açıkça söyleyin, Vance: Bunları duymadınız mı o anda? İçinizdeki ilkel insan uyanınca, kavgaya karışmadan duramadınız, değil mi?»

Corliss, adama ilk yumruğu attığı andaki coşkunluğunu anımsadı ve başıyla doğruladı.

«Gururlandınız değil mi?., belki de utandınız, ha?» diye sordu kız.

«Her ikisi de,» dedi adam. «O anda gururlandım ama geceleyin de utancımdan uyku uyuyamadım.»

«Ya şimdi?»

«Aklıma ve mantığıma karşın, gurur üstün durumda. Kendime olan güvenim arttı sanıyorum. Bu kavgayı ben başlatmadım, yalnızca soylu amaçlarla katıldım. Bunun için' de hiç üzüntü duymuyorum. Gerekirse yeniden yaparım.»

«Çok iyi!» diye bağırdı Frona. Gözleri paralıyordu. «Ya, Saint-Vincent nasıl davrandı?»

«O mu? Ah!,, Kuşkusuz onurlu davranmıştır. O anda öylesine meşguldüm ki kendimden başkasıyla ilgilenemedim.».

«Ama o sizi gördü değil mi?» «Olabilir, Bu konudaki bilgisizliğimi hoşgörün. Bu işin sizi böyle ilgilendireceğini bilmiş olsaydım, yanımdakilere daha dikkat ederdim. Gerçekten de bu konuda henüz çok toyum.

Fazla konuşmadığı için mutlu olan Corliss, .uzaklaştı. Saint-Vincent'in sır tutmuş olmasına sevinmişti. O, olayları anlatırken, alçakgönüllüydü her zaman.

Bundan sonraki sahne, Miller Creek yolu üzerindeki bir kampta geçiyordu. Corliss, orada hükümetin verdiği arazide büyük çapta bir iş üzerine çalışıyordu. Del Bishop, her zamanki saldırgan haliyle kadere çatıyordu yine. Kahve hazırlamak için buz eriten madenci:

«Şans bana yardım ederse, bu lanet ülkede bir mum bile yakmam!» dedi.

«Mum yerine petrol mü kullanacaksınız?» diye sordu Corliss.

«Petrolün canı cehenneme! Cebim para dolu olarak Tanrı'mn ülkesine doğru yola çıktığımda, yolunun üzerinde yalnızca duman göreceksiniz. Yanında kızarmış patateslerle güzel bir bifteğe ne dersiniz? İşte, ilk yemeğim bu olacak. Daha sonra bir hafta boyunca, canım ne çekerse yapacağım... San Francisco'da, Seattle'da, neresi olursa olsun. Sonra...»

«Bir de bakmışsınız ki meteliksizsiniz ve iş arıyorsunuz...»

«Hayır, soyunuza...» diye öfkelendi, Del Bishop. «Paramı, güvenceye alacağım, sonra ver elini Kaliforniya. Orada' bir çiftlik almayı eskiden beri düşlerim... Kırk bin dolar sayacağım, karnımı doyurmak için, orada burada sürtmek istemiyorum artık. Bunu uzun uzun düşündüm. Malımı işletmek için adamlar tutacağım. Gelir üzerinden bir kâhyaya yüzde verirsem, her şey yoluna girer. Altın arama çılgınlığım tuttuğunda, beni uzaklaştırmak üzere de ahırlarımda iki güzel at hazır bekleyecek.»

«Çiftliğinizde ev olmayacak mı?»

«Tabii, duvarlarına sarmaşıklar tırmanacak. Arka bahçesindeki sebze bahçesinde, havuç, lahana, ıspanak gibi sebzeler yetişecek. Evimi bir de kadın süsleyecek. Evlilik, serüven tutkusunun biricik çaresidir. İşte, uzun zamandan beri bunları düşünüyorum. İnanın bana Corliss, siz de evlenmelisiniz... hem de gecikmeden. Sözümü dinleyin ve bekârlıktan hemen vazgeçin.»

Corliss, kahkahayla güldü.

«Şaka etmiyorum. Sizin büyüğünüzüm ben, bu konuda çok şey bilirim. Dawson'da çiçek gibi bir kız tanıyorum. Onunla evlenirseniz, çok sevinirim. Birbiriniz için yaratılmış gibisiniz.»

Corliss, Del Bishop'u işlerine karıştıracak yakın görüyordu kendine. Yolda geçirilen un kamp gecelerinde, insanlar arasında toplumsal ayırım ortadan kalkardı. Karşılık vermeden Corliss, fırındaki peksimeti çevirdi. «Neden denemiyorsunuz?» diye üsteledi Bishop. «Bu genç kız, hoşunuza gitmiyor mu? Bana hoşunuza gidiyor gibi geliyor. Yoksa, onu gördükten sonra, düşteymiş gibi eve dönmezsiniz. Sırası gelmişken, şansınızı denemelisiniz, Bakın, başıma gelenleri anlatayım size. Emmy iye birini

tanımıştım. Ama altın tutkusu içimi akıp kavurduğundan, bir yerlerde duramıyorum. İşte o zaman, kara marsık gibi bir adam izm çevresinde dolanmaya başladı. Adam odunuydu. Tam kıza açılacağım anda, bir avuç altın peşine düştüm yeniden... Döndüğümde, kız başkasıyla evlenmişti.

«Gazetelerde yazı yazan o adama dikkat edin, ondan sakının. Kızın peşini bırakmıyor, oysa siz orada burada dolaşarak, meydanı ona bırakıyorsunuz. İnanın bana, Corliss! Güzel buz-u bir sabah kampa döndüğünüzde, evlenmiş olduklarını göreceksiniz. Bundan eminim! O zaman da size, yeni altın kaynakları aramaktan aşka iş kalmayacak.»

Bu üzücü konuşma, Corliss'in hiç hoşuna itmemişti, ona susmasını söyledi. «Ben mi susacağım?»

Madenci, bu soruyu öyle tuhaf sormuştu ki Corliss, kahkahayla güldü.

«Peki, benim yerlinde olsaydınız, ne yaparınız?» diye sordu.

«Ben mi? İyiliğiniz için söyleyeyim. Dawson'a öner dönmez, onu görmeye gidin. Ona bir randevu verin. Tüm boş zamanlarınızı öteki adamı aradan çıkarmak için harcayın. İsteğinizi söylerken, ayaklarına kapanmayın. Bu, bir işe yaramaz. Fazla da onurlu ve gururlu olmayın, ikisinin arasında davranın. Anlıyorsunuz, değil mi? Sonra, onun mutluluktan gülümsediğini görünce, elini tutun. Tabii, sahnenin nasıl olacağını kestiremem. Atak olun, gerilemeyin hiç. Evlilik önerisinin başarılı olması için, yılmamak gerek. Eğer öteki budala, işlerinize burnunu sokmak isterse hemen haddini bildirin! Bu, ona gününü gösterir. Ya da en iyisi, onu bir kıyıya çekip iki söz söyleyin. Ona, sizin sıkı bir erkek olduğunuzu, kendisini ilgilendirmeyen işlere burnunu sokmamasını anlatın.»

Bishop, ayağa kalktı, gerindi ve köpeklere yiyecek vermek için dışarı çıktı.

«Ağzını burnunu dağıtmayı da unutmayın!» dedi arkasına dönerek. «Bu iş canınızı sıkarsa, beni yardıma çağırabilirsiniz! Bu onun sonu olacaktır, yemin ederim.»

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AŞK İLANI

«Size söylediğim gibi, Bayan Welse, okyanusu, uçsuz bucaksız tuzlu suları, dalgaları, fırtınadaki ve sakin denizlerdeki gemileri, her şeyi bilirin: ben, onlar da beni tanır. Ama bana tatlı sudan, yerli -kayıklarından, ceviz kabuklarından söz edin! Bir esintiyle, bir iç çekişle, hızlı bir yürek atışıyla, hepsi de devrilir. Ne yazık ki, bu güzel duyguları henüz tatmadım.»

Baron Coubertin acı acı gülümsedi ve konuşmasını sürdürdü:

«Bunları çok güzel buluyorum. Her zaman böyle bir spor yapmayı düşünmüşümdür. Günün birinde yapacağım.»

‹ «Bu, hiç de zor değil,» dedi Saint-Vincent. «Değil mi, Bayan Welse? Biraz soğukkanlılık, dengeli düşünme, biraz fizik yeterli..»

«Evet, gergin telin üstündeki bir cambaz gibi.»

«Ah, Baron, siz adam olmazsınız,» dedi Frona gülerek. «Yerli kayıkları konusunda, bizden daha bilgili olduğunuza eminim.»

«Bunu siz nasıl bilebilirsiniz? Bir kadın olarak!»

Ne denli hoşgörülü olursa olsun, Amerikan kadınının yürekliliği ve özgürlüğü Coubertin'i hep şaşırtırdı:

«Yerli kayığını kullanmayı nereden öğrendiniz?»

«Dyea'da, çok küçükken yerlilerin arasında öğrendim. Önümüzdeki ilk baharda, buzlar çözülünce, Bay Saint-Vincentle birlikte size ilk dersinizi vereceğiz. Böylece de uygar ülkeye birkaç yeni beceriyle dönmüş olursunuz. Hoşunuza gideceğinden eminim.»

«Böyle sevimli bir öğretmen olursa,» diye mırıldandı Baron Coubertin. «Söyleyin Saint-Vincet, bu sporda başarılı olacağıma inanıyor musunuz? Siz, içekapanık, alçakgönüllü biri olarak, onu seviyor musunuz?»

Baron, Frona'ya döndü:

«Saint-Vincent'le ben, eskiden beri tanışırız. İşte bu yüzden ona takılıyorum. Öyle değil mi, Bay Saint-Vincent?»

Gregory, başıyla olurladı. Frona, gülerek sordu:

«Dünyanın öteki ucunda bir yerlerde karşı-laşmışsınızdır sanırım, değil mi?»

«Yokohama'da,» diye kısaca karşılık verdi Saint-Vincent. «On bir yıl önce, kiraz mevsiminde. Ama Baron, büyük bir yanlışlık yapıyor bence. Ben, daha kendimden söz etmeye yeni başlıyorum, henüz bitirmedim.»

«Zavallı, dostluk kurbanı!» dedi Frona, «Serüvenlerinizi öyle canlı anlatıyorsunuz ki size yalvarmaktan kendimizi alamıyoruz.»

«Bize bir kayık öyküsü anlatın,» diye yalvardı Baron. «İyi olsun, saçlarımızı diken diken eden bir öykü olsun.»

Sandalyelerini Bayan Schoville'in büyük sobasının çevresine çektiler, Saint-Vincent, Box Kanyonu burgacından, Beyaz At'ın korkunç serüveninden, kendisini tehlikeli geçitte tek basana bırakan arkadaşının alçaklığından söz etti. Bu olay, dokuz yıl önce, Yukon henüz bulunmamışken olmuştu.

Yarım saat sonra Bayan Schoville, arkasında Corliss olduğu halde, soluk soluğa eve geldi.

«Ah, bu tepe! Nefes nefese kaldım,» diye mırıldandı ayakkabılarını çıkarırken.

Biraz sonra, konuşmasını sürdürdü:

«Şansızlık peşimizi bırakmıyor. Bu piyesi oynayamayacağız bir türlü. Bayan Lindon'u oynayamayacağımı söyleyecek herkes. Krogstad, ır-

maktan yola çıktı, ne zaman döneceğini, Tanrı bilir.»

Corliss'e dönerek açıkladı: «Krogstad, yani Bay Maybrick. Öte yandan Bayan Alexandre'm baş ağrıları tuttu, dışarı çıkamıyor. Bugün prova yapamayız. Ne sıkıcı yaşam!»

Kadın, tiyatrovari bir durum aldı ve yüksek sesle okudu:

«Evet, ilk büyük korkumu yaşıyorum! Ama bir gün geçti ve bugün, bu evde inanılmayacak şeyler gördüm! Helmer'in her şeyden haberi vardır. Bu

bahtsız gizle yaşamıma son vermeliyim. Ey Krogstad, sensiz yaşayamam... ve siz de bir yerli kayığıyla kaçıyorsunuz. Sizi artık göremeyeceğim!»

Herkes alkışladı.

«Sizi beklettiğim için özür dilerim. Bu kaçağı getirdiğim için beni bağışlarsınız umarım.» Corliss'i öne itti. «Ah, özür dilerim, sizi tanıştırmadım henüz. Baron de Coubertin, Bay Corliss. Baron, zengin bir altın damarı bulur bulmaz, onu Bay Corliss'e satmanızı öneririm. Kendisi Krezüs kadar zengin, ne olursa satın alıyor. Bir şey bulamasanız bile, yine de sözümü tutun. Bay Corliss meslekten yetişme bir insanseverdir.

«Buna inanacak mısınız?» dedi kadın, bütün gruba dönerek. «Bu genç adam, benimle buraya kadar gelme kibarlığını gösterdi. Yolda gevezelik ediyorduk. Kapının önüne gelince, provada bulunmak için içeri girmek istemedi. Ama provanın yapılmayacağını öğrenince, fikrini değiştirdi. Şimdi aramızda. Miller Creek'ten geldiğini söylüyor. Onun karanlık işler çevirdiğini kim söyleyebilir...»

«İşte kanıtı!» diye sözünü kesti Frona, Vance'ın cebinden çıkan bir pipo kılıfını parmağıyla gösterek. «Bir pipo! Kutlarım!»

Kız, ona elini uzattı ve sıktı.

«Tüm bunlar, Derin suçu,» dedi adam gülerek. «Öbür dünyada, bu günahın cezasını çekecek.»

«Bana gelince, bu iyileşmeyi onaylıyorum,» dedi Frona. «Sizde eksik olan şey, ara sıra küfür etmemeniz.»

«Ah, emin olun» onu da beceririm! Küfretmeden, sabahtan akşama, kadar köpek sürülmez ki! Her türlüsünü bilirim, ne yazık ki koleksiyonumdaki en güzel küfürleri kadınların karşısında söyleyemem. Size söz veriyorum...»

«Oh, diye bağırdı Bayan Schville eliyle kulaklarını tıkayarak.

Baron Coubertin, ciddi bir sesle:

«Hanımefendi,» dedi,' «Kuzeyin köpekleri yüzünden ruhlarımız cennetten kovulacak. Değil mi baylar?»

Corliss'le Saint-Vincent, onayladılar ve köpek öyküleri anlatmaya başladılar.

Saint-Vincent ye Baron, komiserin karısıyla yemeğe kaldılar. Frona ve Corliss, birlikte tepeyi indi. Yolu uzatmak için, sanki anlaşmış gibi düz yoldan ayrıldılar. Bu soğuk ve açık Aralık gününde, cılız öğle güneşi arkalarında gölgeleri uzatarak, kuzeye doğru yükseldi ve sanki utancını saklıyor gibi, ufukta gözden yitmeye başladı. Buz üzerinde yansıyan eğik ışınları, havayı yanıp sönen tozlarla dolduruyordu.

Bu büyüleyici güzellikte, mokasenleriyle karları ezerek ve soluklarıyla buharlar saçarak yürüyorlardı. Gökyüzü kubbesinin altında kent, sonsuz beyazlıktaki bir nokta gibi görünüyordu.

Belli belirsiz çığlıklar ve sesler onlara kadar geliyordu. Durup kulak kabarttılar. Bir köpek havlaması ve ayak sesi işitildi. Biraz sonra, salyalı ağızlarından dilleri sarkan, buz tutmuş köpekler tepeyi tırmanıp patikayı döndü. Kızağın üstündeki uzun ve dar sandık, yükün ne olduğunu gösteriyordu. İki köpek sürücüsü, sallanarak yürüyen, bir kadın ve bir papaz, cenaze alayını oluşturuyordu.

Köpekler tepeyi tırmandı. Dualar ve ağlayıp sızlamalar arasında, ceset, tepenin yamacındaki buzdan mezarına indirildi.

«İşte bir fatih daha.,» diye içini çekti Frona.

Corliss de aynı şeyi düşünüyordu. Biraz sonra mırıldandı:

«Evet, inanç ve güçlü dolu bu serüvencilerden biri... soğuğa ve açlığa karşı savaşan adamlardan biri. Dünyaya egemen olmak için, neden kuzeylilerin geldiğini şimdi anlıyorum.»

Frona, ona baktı. Vance, konuşmasını sürdürdü:

«Aslanlar gibi dövüştük. Yangın, insanların evlerini yok etti ve her yeri kana buladı, biz uyuduk.»

«Bunları yeniden duyuyor musunuz Vance?» diye sordu Frona, elini erkeğin elinin üstüne koyarak.

«Bunu anlamaya başlıyorum. Kuzey, eğitimimi yemliyor ve eski düşüncelerim, değişmiş olarak aklıma geliyor.»

Ufukta alçalan güneş, Frona'yı kızıla boyamıştı. Corliss, kendi soyundan gelen bu güzel kıza bakıyordu. Kızın ince bedeni, parıldayan havada yükseliyor, saclarında altın tozları oynaşıyor ye buz parçacıkları, kirpiklerini beyazlaştırıyordu. Corliss, yüzyıllık geleneklerin tutsağı olmuştu. Geçmiş, önünde canlanıyor, varlığının derinliklerinde eski savaşların sarsıntısı çınlıyordu. Fırtınaların uğultusu ye köpüklü dalgaların çağıltısı, yirmi yüzyıl süren savaşların uğultusu gibi çınlıyordu kulaklarında.

Kızın ellerini tutkuyla yakaladı.

«Frona, karım olmak ister misiniz?»

Şaşıran kız, soran gözlerle baktı. Ne demek istediğini anlayınca, geri çekildi. Güneş, dünyaya son solgun bakışıyla baktı ve karardı.

Üstlerindeki tepede, cenaze alayının köpekleri acı acı havlıyordu.

Vance, Frona'nın ağzından çıkacak sözcükleri beklemeden susturdu:

«Konuşmanızın yararı yok,» dedi. «Cevabınızı biliyorum. Duygusuz biri gibi davrandım... Haydi, inelim.»

Irmağın kıyısına varınca, yaşamın gürültüsü içinde konuşma gereğini duydular. O zamana dek Corliss, gözleri hüzünle kıza dikili olarak yürümüştü. Frona da başını sağa sola çevirerek, arkadaşının yüzünde bir anlam yakalamaya çalışıyordu. Bıçkıhaneye giden tahtadan yola varınca, Corliss, düşmesin diye kızın kolundan tuttu, bakışları karşılaştı.

«Özür dilerim,» dedi kız duraksayarak. «Sizden böyle bir soru beklemiyordum, en azından şu anda.»

«Yoksa konuşmamı engellerdiniz, değil mi?» dedi Corliss acı bir sesle.

«Evet, üzülmedesiniz diye. Vance, ben, Klondike'a evlenmek için gelmedim. Başlangıçta sizden hoşlandım, yine de hoşuma gidiyorsunuz, ama...»

«Ama beni bir koca olarak görmediniz hiç, Bana bunu anlatmaya çalışıyordunuz, değil mi?».

Hem konuşuyor, hem de kırılmış gibi bakıyordu kıza. Bir ara gözleri Frona'nın sevimli ve içten gözleriyle karşılaştı. O zaman, onu sonsuza dek yitirme düşüncesiyle sersemledi.

«Ah, eğer ciddi olmadan evlenmeyi düşünmüş olsaydım. Neden? Bunu açıklamakta güçlük çekerdim. Sizde öyle nitelikler buluyorum ki...»

Vance, sözünü kesmek istedi ama kız, sürdürdü:

«Bende canlı bir dostluk ve içten bir arkadaşlık duygusu uyandırıyorsunuz, başka bir şey değil. Daha fazlasını da istemezdim. Duygularım daha derin olsaydı... Tanrım, o zaman size evet derdim...»

«İstenmeyen bir konuğu kabul eder gibi.»

«Bana yardımcı olacağınız yerde, konuşmamızı neden güçleştiriyorsunuz, Vance? Sözlerim canınızı sıkıyorsa, sizi üzmek bana zevk mi veriyor sanıyorsunuz? Sizi ne kadar üzdüğümü biliyorum ve sizi reddederken de çok iyi bir dostumu yitireceğimin farkındayım. Üstelik, arkadaşlarımdan ayrılırken, yüreğim yağ bağlamaz hiçbir zaman.»

«Anlıyorum. Hem arkadaşınızı ve hem de sevgilinizi aynı anda yitirmekten korkuyorsunuz. Ama bunların yerleri kolayca doldurulur. Ne olacağımı biliyordum zaten. Benim için değişen bir şey yok. Zaman, acıları dindirir. Yeni insanlarla tanışır, yeni yüzler görür, başka serüvencilerle karşılaşırsınız...»

Kız, eliyle susturdu Vance'i:

«Vance, istediğinizi söyleyin. Sizinle kavga etmeyeceğim. Acınızı anlıyorum...»

«Öyleyse en iyisi uzaklaşmak.»

Birden durdu.

«Bakın, Dave Harney orada. O, sizi evinize götürür.»

«Bana ve kendinize haksızlık ediyorsunuz,» dedi kız. «Bunu kesin ayrılık olarak görmüyorum. Şu anda, bu üzücü durumu gereğince tartışacak durumda değiliz Daha sakinleşince, beni görmeye gelin. Hakkımdaki yargılarınıza layık değilim. Çocuk gibi davranıyorsunuz.»

Yaklaşan Eldorado kralına şöyle bir göz attı ve ekledi:

«Vance, arkadaşlığınıza çok önem veriyorum. Rica ederim, beni görmeye gelin. İyi ilişkilerimizi bozmayalım.»

Vance, başım salladı.

Dave Harney, elini kasketine götürdü ve adımlarını yavaşlattı.

«Selam! Benim gecen günkü önerimden neden yararlanmadınız? Dünden beri köpeklerin kilosu on dolar, fiyat da durmadan yükseliyor. Eve dönüyorum. Siz de mi aynı yere gidiyorsunuz?»

«Bayan Welse, dönüyor, ben değil,» dedi Vance. Sonra da elini kaldırıp yarı döndü. «Nereye gidiyorsunuz?» diye sordu Dave. «Biriyle buluşacağım da...» Yalan söylüyordu.

«Beni görmeye gelmeyi unutmayın sakın,» dedi Frona.

«Korkarım ki, işlerimden zaman bulamayacağım. Hoşça kalın!»

«Ne adam!» diye bağırdı Dave onun uzaklaşmasına bakarak. «Bir yığın işin içine gömülür hep. Şu köpeklerden de ne demeye almadı ki?»

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

DEL BİSHOP'UN AKLI

Gün bitmeden Corliss, yine de Frona'yı görmeye gitti. İnceden inceye düşünüp taşınınca, davranışının budalaca olduğunu anladı. Şu anda çok acı çekiyordu Vance. Çünkü Frona'nın kendisi hakkındaki kötü düşünceleri, onu Frona'yı yitirmekten daha çok üzülüyordu. Genç kızın onu reddetmesini daha olgunca karşılayabilirdi.

Bunları düşüne düşüne kızı görmeye geldi, ona kışlaya kadar eşlik etti. Kız, sabahki konuşmanın yaratmış olduğu sıkıntıyı hafifletmeye çalıştı. Vance, kıza, kendisini rahatsız ediyorsa gidebileceğini söyledi.

«Bunu sizden nasıl isterim? Yerinizde olsaydım, ben de aynı şeyi yapardım. Belki de daha çok kinlenirdim.»

«Eğer benim yerimde siz, sizin yerinizde de ben olsaydım,» dedi Vance, «sizi bağışlardım.»

Genç kız, onu böyle görünce, mutlulukla gülümsedi.

«Ama ne yazık ki böyle bir değişim için durumumuz uygun değil,» diye ekledi Vance,

«Ah, buna inanıyor musunuz? Duruma göre toplumsal ön yargıları bir kıyıya atardım ben.»

«Öyle mi. Buna cesaret...»

«İşte yine büyütüyorsunuz. Kuşkusuz, dana becerikli davranırdım. Amaçlarıma ulaşmak için tüm kadınca kurnazlığımı kullanırdım.»

«Ay, gerçekten mi!»

«Tabii ya. Bu dünyadaki mutluluk payımı dövüşmeden bırakacak kadın değilim ben. Bu tür vazgeçmeler ancak kitaplarda ve çok duygulu insanlarda görülür. Babamın dediği gibi, kavgacı bir soydan geliyorum ve inandığım her şeyi sonuna dek savunurum. Bu konuda yeri göğü birbirine katarım!» .

Frona kışlanın kapısında Corliss'ten ayrılırken elini sıktı, dostça gülümseyerek:

«Çok sevindirdiniz beni,» dedi. «Dostluğumuzun ne olursa olsun, bozulmaması gerek. Beni görmeye eskisinden daha sık gelmenizi rica ediyorum. Anlaştık, değil mi?»

Corliss, birkaç anlamsız ziyaretten sonra, Jacob Welse'in evinin yolunu unuttu, öfkeyle işine daldı. Bazen, Frona'yla evlenmediği İçin kendisini kutladığı bile oluyordu. Ama bunun iki-yüzlülük olduğunun da farkındaydı. Bazen evlilik yaşamının karanlık bir tablosunu çizerdi akımdan. Ama yine de Frona'yı düşündüğü zaman, açlığa benzer bir acı duyuyordu içinde. Onu unutmak için kendini forsalar gibi çalışmaya yeriyordu.

Buna karşın Corliss, acısından ancak gündüzleri kurtulabiliyordu. Gece olunca, Del Bishop, patronunun sıkıntısını farkediyor, uykusunda, konuşmasını dinliyordu. Madenci, bunlardan, önerisinin geri çevrilmiş olduğunu anladı. Suçu, Saint-Vincent'e yükledi. Ona Frona'yla birlikte sık sık rastlamıştı. Gazeteciye karşı duyduğu kin gitgide büyüyordu.

«Onun hesabını göreceğim!» diye homurdandı bir akşam.

«Kimin?» diye sordu Corliss.

«'Kimin mi? Şu alçak gazetecinin!»

«Neden?»

«Hımmm... prensip meselesi. Geçen akşam, onun canını okumama neden izin vermediniz?»

Bunu anımsayınca, Corliss, kahkahayla, güldü.

«Ona neden yükleniyorsun böyle, Del?» «Prensip meselesi dedim ya,» dedi. Sonra sustu.

Saint-Vincent'a atacağı dayağı göz ardı etmeden, Del Bishop, işlerini hiç savsaklamıyordu. Eldorado ve Bonanza kavşağına varınca, durmalarını istedi.

«Corliss, «hörgüç» nedir biliyor musunuz? Evet, ben bunun bir fırsat olduğunu seziyorum-Sizden şimdiye dek kendim için bir şey istemedim. Ama bu kez, yarına kadar burada kamp kurmamızı istiyorum. Şu anda

Kaliforniya'daki çiftliğimi görebiliyorum. Sanki, olgun portakallarımı kokluyormuş gibiyim.»

«Anlaştık!» dedi Corliss. «Ben daha iyisini yapacağım: Dawson'a gideceğim, sen de arpalığını buluncaya dek burada kalırsın.»

«Dinleyin, Corliss, size bunun bir hörgüç olduğunu söylüyorum ve sizin de bundan yararlanmanızı istiyorum. Boşuna yadsımayın: Kitaplardan bir yığın şey öğrenmişsiniz, ayaklı laboratuvar gibisiniz. Toprağı gözlük olmadan iyice, nicelemek konusunda hizmetkârınız sizden daha yetenekli. Benim kendime göre kuramım var...»

Corliss, sabırsızca kolunu havaya kaldırınca, madencinin tepesi attı.

«İyi, benimle alay edin bakalım. Ama benim araştırmalarım, sizin şu ünlü erozyon kuramınıza ve akarsuların yatak değiştirme kuramına dayanıyor. Meksikalı madencilerin arasında iki yıl boşuna yaşamadım. Eldorado'daki altın nereden geliyor? Hiçbir yıkama izi olmayan bu ham altın? Ha, söyleyin hadi? Gözlüklerinizi takmanın tam yeri. Eski kitaplar sizi miyop yapmış. İki yıl arasanız da bulamayacağınız Eldora'da altın yataklarını size bir dakikada öğreteceğim. Size karşı gelmek için söylemiyorum, yalnızca yarma kadar benimle kaim. Benimkinin yanında sizde bir çiftlik alırsınız.»

«Pekala, kabul. Sen eski ırmak yatağını araştırmaya giderken, ben de notlarımı gözden geçiririm.»

«Size, bunun bir hörgüç olduğunu söylememiş miydim?» dedi Bishop, kırgın bir sesle.

«Burada kalmaya razı olmadım mı? Daha ne istiyorsun?»

«Size meyve ağaçları olan bir çiftlik vermeyi. Beni izleyin. Çevredeki havayı koklayacaksınız yalnızca.»

«Hayalindeki çiftliğe lanet olsun! Öfkeli ve yorgun olduğumu görüyorsun, beni rahat bırak.

İsteğini yapmak için geciktiğim yetmez mi? Manzarayı seyrederek zaman öldürmek istiyorsan, istediğini yap. Ben, kampta kalıyorum. Anladın mı?»

«Buna düpedüz nankörlük derler, Eğer beni sepetlemezseniz, iki dakika içinde çekip giderim. Geceler boyu kafamda hesapladım durdum, tasarılar kurdum. Sizi servetime ortak ediyorum, beyefendi de Frona, Frona, demekten, başka bir şey bilmiyor!»

«Yeter artık! Sus!»

«Hayır! Susmayacağım! 'Su araştırmalarında' sizin kadar iyi olmasam, bile...»

Corliss, onun üstüne, atıldı. Ama Del, yana kaçarak savuşturdu ve yumruklarım sıktı. Önce sert bir sağ, sonra da sol vurdu ve dengesini buldu.

Corliss, yeniden üzerine doğru yürürken: «Bir dakika!» diye bağırdı. «Bir saniye. Size

bir kez vurursam, benimle birlikte tepeye gelir misiniz?» «Evet.»

«Eğer yenilirsem, beni kovabilirsiniz. En iyi çözüm yolu bu, değil mi? Haydi!»

Vance, kavga konusunda bir şey bilmiyordu. Del, çok iyi biliyor ve ona meydan okuyordu. Oyunlar yapıyor, saldırıları geçiştiriyordu. Sonra karşısındakine vuruyor ve güneş ışığından yana kaçıyordu. Bir dakikanın sonunda, Vance karın üstüne serilmişti ye yavaş yavaş kendine geliyordu.

«Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?» diye sordu madenci. «Öğreneceğiniz daha çok şey var, bunları da kitaplarda bulamazsınız. Size bu işin kurnazlığını daha sonra öğretirim. Bu arada kamp çadırını kuralım. Benimle tepeye geleceksiniz ya.»

Daha sonra Del Bishop, sobanın borusunu takarken.

«Hi, hi hi,» diye alay ediyordu. «Görüşünüz çok az, hareketleriniz de çok ağır. Benimle geliyorsunuz değil mi? Size nasıl davranacağınızı göstereceğim.» Çadırı kurduktan sonra:

«Bir balta alıp benimle gelin,» diye buyurdu.

Eldorado'nun ağzını, Fransız Irmağı'nın beyaz kumlu setlerine dek çıktılar. Yolda, Del Bishop, bir çadıra girdi ve bir kürek, kazma ve bir tokmak ödünç aldı. Başlangıçta çok kızan arkadaşı, sonra durumu gülerek

karşıladı. Corliss, şaka olsun diye, onun her dediğini yapıyordu. Maçın galibi Del Bishop da bundan çok hoşlanıyordu.

«Bu iş yürüyecek, yüreklisiniz,» dedi Del.

Aletleri yere attı ve karla örtülü toprağı dikkatle inceledi.

«Baltayı alın, hemen tepeye çıkıp bana biraz kura odun getirin,» dedi.

Corliss, son bir kucak odun getirdiği anda, madenci, kabaca bir haçı andıran bir alanın çeşitli yerlerindeki karı ve yosunları temizlemişti.

«Eğer içgüdüm beni yanıltmıyorsa, aradığımız yer burası. Burası beyaz kumların sının. Daha yukarıda, altın yatağı daha; zengin olmalı, bunu daha sonra anlarız. Şu an için, bilgi edinmek istiyorum yalnızca.»

Bir yandan konuşuyor, bir yandan da yer yer temizlediği alana ateşler yakıyordu.

Bir süre sonra, korlara bir tekme attı. Kazmasını kaldırdı ve çelik ucunu yere indirdi. Kazma toprağa gömüldü. Ama sanki bir çimento bloğuna çarpmış gibi madeni bir ses duyuldu.

«On santimden sonra buzlar çözülmemiş, diye mırıldandı.

Eğildi, çamuru parmaklarıyla karıştırdı. Geçen yılki otlar erimişti. Bir avuç kök çıkardı.

«Vay canına!»

«Ne var?» diye sordu Corliss.

«Vay canına!» diye yineledi madenci kökleri küreğin sapına vurarak.

Corliss, yaklaştı ve sonucu daha yakından görmek için eğildi.

Birkaç parça çamur alıp parmakları arasında ovalayarak:

«Bekleyin!» diye bağırdı.

Güzel bir sarı yansıma parıldadı.

«Vay canına!» dedi üçünkü kez madenci. «Altın, otların kökleri arasında!»

Başım yana çevirdi, titrek burun delikleri ve iyice açılmış gözlerle havayı kokladı.

Corliss, ona şaşkın şaşkın bakıyordu.

«Hımmm!» dedi madenci. Sonra derin derin soluk aldı: «Portakal ağaçlarının kokusunu duymuyor musunuz?»

ONALTINCI BÖLÜM

FRANSIZ DAĞI'NA HÜCUM

Noel haftasının başında, Fransız Dağı'ndaki altına hücum, son hızına ulaşmıştı. Corliss ve Bishop, vakit geçirmeden hisselerini kaydettirdi. Toprağı iyice incelemek istiyorlardı. Daha sonra, sırlarını birkaç arkadaşa açtılar. Harney'e, Welse'e, Treathaway'e, bir Hollandalı'ya ve sonunda Lucile'e söz ettiler. Corliss, genç kadının işaretini eliyle dikti. Albayı da, bu durumu açıklaması için kadını davet etmekle görevlendirdi.

Ülkenin geleneğine göre, bu şekilde kayırı-lanlar, paylarının yansını, o yeri keşfetmiş olanlara verdiler. Corliss, bu öneriyi geri çevirdi. Bishop da öyle yaptı, ama başka nedenlerden. Çünkü altına doymuştu.

«Çiftliğimin parasını kat kat çıkardım,» diye açıkladı. «Daha fazla kazanırsam, paraları ne yapacağımı bilemem sonra.»

Altına hücumdan sonra, Corliss, kendisine yeni bir hizmetçi bulmayı doğal karşıladı. Bu nedenle kampa Kaliforniyalı, gözü açık birini getirdi.

Del, burun kıvırdı.

«Asla olmaz!» diye söylendi.

«Şimdi zenginsin, Del. Benim için çalışmana gerek; yok artık.» dedi Vance..

«Zengin mi!» dedi madenci öfkeyle. «Anlatmamıza göre, beni kovamayacaksınız. Canımın istediği kadar yanınızda kalıp hizmetinizi göreceğim. Anladınız mı?»

Bir cuma sabahı, tüm ilgililer, paylarını kaydettirmek için Altın Komiserliği'nin önünde toplandı. Bu haber, çabucak yayıldı. Beş dakika sonra, erkekler yola düştü, yarım saat sonra da tüm Dawson halkı ayağa kalkmıştı.

Yanlışlıkları, haklarına tecavüzleri ve kayıt sırasındaki yanlışları önlemek için Vance ve Del, kayıtlarını hemen yaptırıp geri döndüler. Malları hükümetin mühürüyle mühürlendiği için arazilerine gitmek için acele etmiyorlar, yola çıkan kalabalığın kendilerini geçmelerine pek de aldırmıyorlardı.

Yarı yolda Del, arkaya bir göz attı. Saint-Vincent, acele acele geliyordu, omuzlarında altın aramak için gerekli yükler vardı. Orada yol, kıvrılıyordu. Görünürde de iki kişiden başka kimse yoktu.

«Sus! Tek söz bile etme! Beni tanımıyormuş gibi davran,» dedi Del, arkadaşına. Kimliğini saklamak için, kasketinin siperliğini iyice çekti. «Yere iyice yatıp şu, aşağıda göreceğiniz sudan içiyor gibi yap. Daha sonra, kulübeye yalnız dönersin. Benim, küçük kişisel bir hesabım var. Tanrı aşkına, ne benimle ne de bu yaratıkla konuşma. Özellikle senin yüzünü görmemeli!»

Şaşman Corliss, söylenenleri yaptı. Yoldan ayrılıp karların içine yattı ve boş bir konserve kutusuyla su içti. Bishop, bir dizini yere dayamış, ayakkabılarını bağlayarak oyalanıyordu. Saint-Vincent, yanından geçerken, ayağa kalktı ve yola doğru atıldı.

«Hey, ahbap, bu kadar acele etme!» diye bağırdı gazeteci ona.

Bishop, ona baktı ve adımlarını sıklaştırdı.

Saint-Vincent, koşmaya başladı, birbirlerine yaklaştılar. «Bu yol...»

«Fransız Dağı'na değil mi? Sanırım öyle! Ben de oraya gidiyorum, Hoşça kal!

Del, öne geçti. Gazeteci de ona yetişmek amacıyla ardına düştü. Corliss, başını kaldırdı ve iki adama baktı. Madencinin hızla sağa dönüp, Adam Irmağı yoluna saptığını görünce, aklına bir şey geldi ve kahkahayla güldü.

O akşam Del, Eldorado'daki kampa çok geç döndü. Yorgun olmasına karşın, çok neşeliydi.

«Ah, onu istediğim gibi pataklayamadım ama yine de iyi benzettim,» diye bağırdı içeri girer girmez. «Dişlerimin arasına tıkınacak bir şeyler sokun. Yağ, pabuç, mum parçası, ne olursa olsun!»

Çaydanlığı kaptı, boğazına sıcak sıvıyı boşalttı. Sonra battaniyelerin üzerine kendini atarak, koşmaktan sertleşmiş bacaklarını ovalamaya başladı. Corliss, et kızartmaya ve fasulye ısıtmaya girişti.

Lokmaları çiğnerken:

«Ona öyle bir şey yaptım ki,» dedi, «bir daha Fransız Dağı'na adımını atmaz.» Del, Saint-Vincent'in konuşmasını taklit ederek: «Neredeyiz? Fransız Dağı'na yaklaşıyor muyuz acaba?» diye eğleniyordu.

Gülmekten tıkanan madenci, çayını yuttu ve öksürük nöbetine tutuldu. Yeniden konuşmaya başlayınca, ekledi:

«Onu nerede bıraktığımı biliyor musunuz? Hint Irmağı'nın öte yakasında, rüzgâra açık yüksek bir tepenin üstünde. En yakın kampa sürünerek gelebilir. Ben de yetmiş beş kilometre koştum. Uykusuzluktan ölüyorum. İyi geceler. Yarın sabahtan önce, beni uyandırmayın sakın.»

Battaniyeleri üstüne çekti. O uyurken, Corliss, onun: «Neredeyiz? Neredeyiz?» diye sayıkladığını duydu.

Corliss, Lucile konusunda biraz huzursuz oldu.

«Onu anlayamıyorum,» dedi Albay Treathaway'e, «Altın payı nedeniyle gazinoya gelmesine gerek kalmaz sanıyordum.»

«Yaşama biçimini hemen değiştiremezsin,» diye karşılık verdi Albay.

«Ama hakkının bir kısmım satabilir. Bunu göz önüne alarak, ona birkaç bin dolar avans vermeyi önerdim. Para sıkıntısı çekmediğini söyleyerek kabul etmedi. Çok duygulanmış göründü ve bana günün birinde sıkılırsam, kendisine başvurabileceğimi söyledi.»

«Treathaway, saatinin köstеğiyle oynayarak gülümsedi.

«Ne istiyorsunuz, aziz dostum? Bu kaybolmuş ülkede bile, yaşam sizin ve benim için, biraz yiyecekten, battaniyeden ve sobadan başka bir anlam taşıyor, değil mi? Herkes de bizim gibi, hatta daha bile ileri. Lucile, toplumu seviyor. Om gazinoyu yasaklarsanız, nereye gider? Kışlaya, Yüzbaşının karısını görmeye mi? Ya da Fronaya ve Bayan Schoville'e ziyaret mi yapabilir? Bu açıdan bakın... Onunla güpegündüz sokaklarda dolaşır mıydınız?»

«Ya, siz?» diye sordu Vance. «Tabii, zevkle,» dedi Albay. «Ben de ama...»

Sustu ve ateşe dalgın dalgın baktı.

«Saint-Vincent'e nasıl davrandığını gördünüz mü? Panayır hırsızları gibi anlaşıyorlar. Her zaman birlikteler.

«Buna ben- de şaşıyorum,» dedi Treathaway. «Saint-Vincent'in görüş açışım kolayca anlıyorum. LucHe'in Fransız Dağında hatırı sayılır bir payı var. Bunu aklınızdan çıkarmayın, Corliss. Frona'nın bu adamla evleneceği gün de gelecektir... ama o, buna razı olmaz.»

Corliss, birkaç saniye düşündü. Albay, devam etti;

«Yine de Lucile'in hayranlığı beni şaşırtıyor. Saint-Vincent'de ne buluyor ki?»

«Onun zevki, ötekinden... başka kadınlardan daha kötü değil,» dedi Vance. «Şuna eminim ki, örneğin...»

«Frona'nın zevki de yabana atılmaz değil mi?»

Corliss, arkasını dönüp çıktı. Treathaway, dudaklarında bir gülümsemeyle ardından bakıyordu.

Corliss, bu Noel haftasında, kendi mutluluğuyla doğrudan ye dolaylı olarak ilgilenenlerin çokluğundan hiç kuşku duymuyordu. Özellikle iki kişi: birisi, Vance'dan yana, öteki de Frona'nın sevgisi için çalışıyordu. .

Ülkedeki Pete Whipple adındaki eski bir madencinin, tam Fransız Dağının üstündeki El-dorado'da bir işletmesi vardı. Adamın kamı, melezdi. Katlının annesi yerli; babası da kürk tüccarı bir Rus'tu kadın, pek güzel sayılmazdı.

Bir pazar sabahı Del Bishop, arkadaşı Whipple'le gevezelik etmek için indiğinde, onu evde bulamadı. Kötü ve anlaşılmayan bir İngilizce'yle squav'lı kadın ona bir şeyler söyledi. Madenci, piposunu içtikten sonra gitmek niyetindeydi. Ama kadının dili birden çözülüverdi; Del Bishop da bir türlü kalkıp gidemedi, Kadını dinlerken, sözünü kesiyor, homurdanıyor, konuyla ilgilenmez görünüyordu.

Bir süre sonra, melez kadın, eski bir dolaptan deri ciltli eski bir kitap çıkardı ve masanın üstüne koydu. Kitabı açmadan, elleri ve gözleriyle Bishop'a onu gösterip duruyordu. Kadın, birçok kez aynı hareketi yaptıktan sonra, Del, altın tozu kesesini çıkardı. Bayan Whipple teraziyi hazırladı ve

Del, yüz dolarlık sarı tozdan tarttı. Satın aldığı şeyi göğsünde saklayarak tepeye çıktı. Çadıra varınca, Corliss'in oturmuş, ayakkabılarını onarmakta olduğunu gördü.

«Değerini yitirmeyecek,», dedi, yatağın üzerine attığı kitaba okşayarak.

Corliss, Del'e sorar: gibi baktı ye zamanla sararmış eski kitabı eline aldı. Kitap, Rusça'ydı.

«Bak hele, Rusça, biliyor musun? İlk kez duyuyorum!» dedi Corliss alaylı alaylı, «Ben, bu kitaptan bir tek sözcük bile anlamam.»

«Ben de Whipple'in karısı da bilmiyor. Bunu bana o sattı. Ama Rus olan babası oha yüksek sesle okuyormuş. Babasının ona öğrettiklerini o da bana öğretti.

«Peki üçünüz neler, biliyorsunuz bakalım.»

«Sabret. Benim küçük Melerime dikkat et, zamanı gelince sen de anlayacaksın.»

Matt MacCarthy, Noel haftası geldi ve Saint -Vinceot'in Frona'nın yanına sık sık uğramasını hoş karşılamadı. Dave Harney ve iyi dost olduğu Lucile ona bu konuda geniş bilgi verdi.. Başka yerlerden de bilgi edindi. Sonuç olarak, erkekler, gazeteciye iyi gözle bakmıyordu. Kuşkusuz, kadınlar arasındaki üstünlüğünü çekemiyorlardı. ilk bakışta, hemcinslerine karşı uygunsuz bir davranışı da yoktu. Onlara, kendisine göstermiş oldukları dostluğu gösteriyordu.

Ama MacCarthy, kararını vermeden önce, Saint-Vincent'le birlikte Welse'lerin evinde bir akşam geçirmeyi bekledi. Adama tutkun olduğu için, Lueile'in yargısına pek değer vermemişti Matt, böyle şeylere pabuç bırakamazdı. Çünkü söz konusu olan küçük Frona'nın mutluluğuydu.

«Eldorado'da iyi tanındığı için, insanların arasına girmek için, ondan yararlanacağım.» dedi Dave Harney'e.

Gece boyu Matt, Saint-Vincent hakkında birçok kez şaşkınlığa uğradı. Gazeteci, sade, açık yürekli ve neşeli görünüyordu. Şakaları öyle iyi niyetle karşılıyordu ki Matt, onda herhangi bir kusur bulamadı.

«Mezarımı köpekler çiğnesin!» dedi kendi kendine, oyun kâğıtlarını incelerken. «Yıllar geçtikçe, aklım karışıyor galiba. Bu sevimli çocuğun nesi var? Ona neden çatıyorlar? Çünkü kadınlara iyi davranıyor, ateşli gülücükler yağdırıyor.» MacCarthy, erkeklerde yüreklilik ve parlak gözlere önem verirdi. «İhtiyar kurt,» dedi, «yüreğin taşlaşıyor galiba!»

Ama biraz sonra, yine şöyle dedi içinden:

«Acele etme Matt. Gözünü dört aç ve zayıf taraf mı bulmaya çalış.»

Birazdan bunun için fırsat çıktı. Bayan Schoville'in evindeki bir oyunun sonunda, Saint-Vincent, Matt'la konuşmaya girişti.

«Hile yapıyorsunuz oğlum, Vincent. Kendine dikkat et.»

Herkes giysilerine bürünürken, Saint-Vincent, tepenin altına gitmek için kolunu genç kıza uzattı.

«İzin verin, genç adam,» dedi Matt. «Bu akşam, onu evine isim babası götürecek.»

Bıyık altından gülen Matt, Frona'nın yanına geldi.

Saint-Vincent, adama saygı gösterdi ve arkaya, Baron'un ve Bayan Mortimer'in yanma geçti.

«Saint-Vincent'le aranızda çıkan dedikoduların aslı nedir?» diye sordu Matt, ötekilerden uzaklaşınca.

Kıza, karşıdan bakıyordu. Kız, bakışlarını gözlerinden ayırmadı.

«Nereden bileyim?»

«Her ikisi de bekâr olan bir kızla bir, erkek hakkında söylentiler çıkınca., bunun tek bir anlamı vardır.»

«Yok canım!»

«Çok önemli bir durum bu.» «Ne yapayım?» Frona, öne geçti.

«Düğün, tabii!» diye bağırdı Matt. «Her ikinizden de çok söz ediliyor.»

«Söz ediliyor, ama yanılıyorlar.»

«Sanmaları yeterli değil mi?»

«Hiç de değil. Matt, senin yaşında, insan dedikodulara kulak asmamalı. Saint-Vincentle biz, birbirimizi arkadaşça seviyoruz, hepsi bu. Senin dediğin gibi de olsa, bunda tuhaf olan ne?»

«Ben de bu konuya gelmek istiyordum. Saint-Vincent'in, Lucile... denen bir kızla da arasının çok iyi olduğu söyleniyor...»

«Sonra?»

Kız, gerisini bekledi. Matt, bir şey söylemeden ona bakıyordu.

«Lucile'i tanıyorum ve ona karşı sevgi duyuyorum,» dedi Frona. «Ya Sen? Onu tanıyor musun? Hoşuna gitmiyor mu hiç?»

Matt, konuşmak için ağzını açtı, biraz duraksadı. Sonunda bağırdı:

«Nerdeyse seni kucağıma yatırıp eskiden yaptığım gibi pataklayacağım.»

Frona, kahkahayla güldü.

«Buna kalkışamazsın, Matt! Dyea'da yalınayak gezen küçük kız değilim artık.»

«Şakanın sırası değil.»

«Ben çok ciddiyim. Önce şu soruma karşılık ver: Lucile'i seviyor musun?»

«Onu seviyor muyum? Bunu nasıl sorabiliyorsun?»

«Ben de bunu kendi kendime soruyorum. Bakalım ne diyeceksin?»

«Beni dinle, Frona. Baban olacak kadar yaşlıyım. Seninle baba gibi konuşuyorum, Namuslu bir genç kızın evine sık sık gelinmesinin soylu bir davranış olduğunu sanmıyorum...»

«İltifatların için teşekkür ederim,» dedi Frona eğilerek. Sonra acıyla ekledi:

«Ben, böylelerini de tanıyorum...»

«Adlarını söyle!»

«Sakin ol Matt. Demek istiyorsun ki?»

«Saint-Vincent'in aynı zamanda bu tür bir yaratıkla birlikte görünmesinin doğru olmadığını söylemek istiyordum.»

Frona, dudaklarını ısırdı.

«Lucile'i son kez ne zaman gördün?»

«Bu, seni neden ilgilendiriyor?» diye sordu kuşkuyla.

«Pek önemi yok. Kim bilir!»

«Bu hoşuna gidecekse söyleyeyim. Dün akşam gördüm.»

«Onunla dans ettin mi?»

«Evet, bir-iki kez.»

Frona, ses çıkarmadan yürüyordu. Ayaklarının altındaki karın gıcırtısından başka bir şey duyulmuyordu.

MacCarthy, yöntem değiştirmeyi yeğledi.

«Şimdi de senin mutluluğundan başka bir şey düşünmeyen ihtiyar Matt'a kızacak mısınız?»

Tabii ki hayır!»

«Evet, şu anda budala gibi göründüğümden eminim!»

«Bak, (Ona doğru döndü ve kucakladı.) Dyea'daki eski günleri düşününce, sana nasıl kızabilirim?»

«Ah, küçük Frona'm benim! Çok haklısın! Ben senin ayaklarının tozuyum, bana istediğini yapabilirsin... yalnız kızma. Senin kılma dokunacak adamı öldürür ve eğer hoşuna giderse, dudaklarımda gülümsemeyle cehenneme bile giderim!»

Frona'nın evinin önünde durdular. Kız, onun kolunu sevecenlikle sıktı.

«Sana kızmış değilim, Matt. Ama babam dışında, benimle böyle konuşabilen tek insansın. Seni çok severim, Matt. Yalnız, beni ilgilendiren konularda söz söyleme hakkını veremem. Senin için kötü...»

«Seni tehlikeden sakınmak mı?»

«Nasıl istersen... peki, tamam.»

Adam, ağzının içinde bir şeyler geveledi.

«Ne diyorsun?» diye sordu kız.

«Sonunda ağzımı kapattığını söylüyorum. Kolumu tutarak beni yatıştıramazsın.»

«Sevgili Matt, sakin ol.»

Adam, yeniden ağzının içinde bir şeyler geveledi.

«Öyleyse, mutluluğum için, hiçbir şeye ka-rışmayacağına söz ver.»

«Sana hiçbir şey konusunda söz veremem.»

«Haydi, anlayışlı ol biraz.»

«Kabul etmiyorum. Üstelik de hava çok soğuk. Güzel ayakların donacak. İçeri gir, küçük Frona. İyi geceler!»

Kızı içeri itti ve uzaklaştı.

Sokağın köşesine varınca, durdu ve kardaki gölgesine baktı.

«Matt MacCarthy, sen budalanın birisin! Welse'in kızının öğüde gereksinimi olur mu hiç? Bu gururla soyun ne yaman olduğunu bilmiyor musun?»

Ara sıra homurdanarak yoluna devam etti. Arkasından gelen kurt köpeği, tüylerini dikerek ve hırlayarak ona karşılık veriyordu.

ONYEDİNCİ BÖLÜM

BABA VE KIZ

«Yorgun musun, yavrum?»

Jacob Welse, iki elini, kızının omuzlarına koydu. Gözlerinde büyük bir ilgi ve sevecenlik belirmişti. Noel ağacı, solmak üzereydi. Bayram bitince, yirmi kadar çocuk, şu anda kar üzerinde evlerine dönüyordu. Son konuk da, biraz önce gitmişti ve Noel şafağı sökmek üzereydi. Frona, babasına sevinçle döndü. Şöminenin önündeki rahat koltuklara oturdular.

«Gelecek yıl, bu zamanlar nerede olacağız acaba?»

Jacob Welse, bu soruyu odunlara sorar gibiydi. Sanki buna karşılıkmış gibi, odunlardan bir kıvılcım sıçradı.

«Çok güzel bu,» diye sürdürdü, geleceği unutmak için kendini zorlayarak. «Şu son aylar, çok çabuk geçti. Çocukluğundan beri, birbirimizden uzak yaşadık hep. Bazen düşünüyorum da, senin kızım olduğuna manasım gelmiyor. Dyea'deki kara karışık saçlı küçük kızı çok iyi anımsıyorum. Şimdi bakıyorum da, çok güç geliyor...» Sesi cılızlaştı, ellerini umutsuzca salladı. «Seni yanımda alıkoymadığıma üzülüyorum. Birlikte yolculuğa çıkardık. Benim başarılarımı ve başarısızlıklarımı paylaşırdın. O zaman, daha iyi anlaşırdık. Eskinin vahşi kızına bugün bir incelik, bir karmaşıklık gelmiş. Söylemeyi pek beceremedim ya, neyse.»

Ağzına gelen sözcükleri elinin tersiyle itti. O zaman Frona, ayaklarının dibine oturdu ve başını babasının dizlerine dayadı.

«Hayır, böyle değilim; Tüm düşüncelerimi anlatabilmek için sözcük bulamıyorum. Bütün hareketlerinin temelinde, soyumuzun izi görülüyor. Sen giderken, kuşku duydum, korkmuştum... Bekleyip, yakardım sessizce. Sonunda dönüş günün geldi! Gemi yaklaşırken, büyük bir sevinç ve umutsuzluk duydum. Kentin havasının bozmuş olduğu bir Welse'le mi, yoksa soyunun en iyisiyle mi karşılaşacaktım? Bu düşünce beni deli etti. Yeni sürgün, acaba güçlü ve namuslu mu olacak, diye kendi kendime sorup durdum. Büyük kentlerin yakıcı soluğuyla kavrulmuş, kişiliksiz biri mi çıkacaktı karşıma?

«Seni yeniden kollarıma aldığım için çok sevinçliydim. Ama bu bekleme saatlerinde içimi nasıl bir sıkıntının bastığını bilemezsin. Şimdiye dek,

kimse beni korkaklıkla suçlamamıştı, o anda korkuyu hissettim. Gülünç ve saçma bir duygudur, bunu biliyorum... Bir süre sonra, ırmağın üzerinde kara bir nokta gördüm, yüreğim çarpıyordu. Tek bir kadın bile bunu başaramazdı, ama bir Welse kadını! Sen, dümeni tutuyordun. Bir Welse'din sen! Bishop, ırmağa düşünce, dümeni kullanarak, bir yandan da buyruklar veriyordun. O zaman sevinçten çılgına döndüm.»

«Çocukluğumu unutmaya çalıştım hep,» diye mırıldandı Frona.

Yavaşça doğruldu, bir kolunu babasının boynuna doladı ve başını göğsüne dayadı. Babası, eliyle kızının saçlarını okşadı.

«Dediğim gibi, her davranışınla soyumuza çekmişsin, ama yine de sende bazı değişik şeyler var. Bunu anlamaya çalışıyorum. Sofrada senin yanında otururken çok gurur duyuyorum. Ama varlığınla kendimi daha yumuşamış hissediyorum. Günlük konuşmalar dışındaki konularda da seni anlayamıyorum. Yalnızca deliler bilgisizliklerinin farkına varmaz, ama ben, kendi bilgisizliğimin farkındayım henüz, Ben, şiir, resim ve müzik sanatından ne anlarım? Bir insanı da çekici yapan şeyler, bunlardır. Kanla bağlı olduğumuz gibi, düşünce olarak da birbirimize benzeyeceğimizi sanıyordum. Bu konuda büyük bir düş kırıklığına uğradım. Senin benden uzaklaşarak, daha yükseklere tırmanışını gördüm. Browning'den dizeler okurken duydum...» «Baba!»

«Hayır, hayır! Bırak da devam edeyim. Yüzündeki büyüleyici anlamı inceliyordum, o zaman sözcükler, sersem edici bir müzik gibi kulaklarımda vızıldıyordu. Bayan Schoville de, benden fazla bir şey anlamadan, büyülenmiş gibi dalıp gitmişti. O anda onu boğacağım geldi!

«İnanır mısın, bir gece, şiir kitabını çalıp, bir hırsız gibi odama kapandım. Parçalar benim için anlamsızdı. Biraz olsun anlayabilmek için kafa patlattım durdum. Yıllardır yaşamın gerektirdiği aynı dar ve derin çizgide gidip geldim. Aradan yıllar geçti, artık yaşamımı değiştiremem. Benim gibi, binlerce şair ve ressamın ruhunu satın alabilecek güçteki biri, birkaç soluk yaprak karşısında şaşırıp kalıyor.»

Elim yeniden kızının saçlarında dolaştırdı ve konuşmayı sürdürdü:

«Olanaksızı deneyerek, her şeye karşın yine de birbirimize bağlı kalacağımızı umarak, benim yapamadığım eğitimi yaptırmak için seni

kendimden uzaklaştırdım. Soyunun izlerini hâlâ taşıyorsun ama hiçbir şey anlamadığım yar bancı bir dilden konuşuyor gibisin. Ama yine de onun güzelliğini sezebiliyorum! Sana bunları neden anlatıyorum güçsüzlüğümü açıklıyorum sanki...»

«Ah, hayır baba! Sen, tanıdığım insanların en büyüğüsün!»

Babasına sevecen bir bakışla baktı ve ellerini kırarmış saçlarında dolaştırdı.

«Tüm yaşamın boyunca savaştın ve bu şairlerden ve ressamlardan daha ince işler yaptın. Kendi baban, senin çalışmanı görmüş olsaydı, ondan da biraz önce söylemiş olduğun şeyleri duymayacak mıydın?»

«Ah, evet, bunu biliyorum, ama... bunları unutalım artık. Babam, büyük bir adamdı.» «Benimki de öyle.»

«Son nefesini verinceye dek didinip durdu-..»

«Benimki de öyle yapacak.» «Savaşarak öldü.» .

«Babam da böyle ölecek, tüm Welse'ler gibi.»

Kızını sevinçle kollarında sıktı. Neşesi yerine gelmişti.

«Dinle, Frona. Browning'i incelemek için her şeyimi, madenlerimi, şirketi ve kalanları satabilirim.»

«Yine savaşçı ruhun canlandı. Ah, baba, soyunu yadsıyamıyorsun bir türlü!»

«Neden sanki erkek olmadın?» diye bağırdı adam. «Çok iyi olurdu. Ama kader, bir kadının erkeği mutlu etmesini ister. Beni terkedeceksin günün birinde, Tanrı bilir ne zaman? Neden böyle düşündüğümü şimdi anlıyorum. Her şey gibi, bu ayrılığın bir gün gerçekleşeceğini biliyorum. Ama kimi seçeceksin acaba, Frona?»

«Bundan söz etmeyelim. Bana, babanın Treasure City'de yapmış olduğu son kavgadan söz et, hani tek başına on adama karşı koymuştu ya.»

«Hayır, Frona. Yaşamımızda ilk kez, baba kız gibi açık yürekle konuşalım. Sana yol gösterecek bir annen yok, üstelik de soyumuzu

biliyorsun... Seni gitmen için tek basma bıraktım. Ama bazen, bir genç kıza, ana önerileri de gerekir, sen de anneni hiç tanımadın...»

Heyecanlanan Frona, babasına daha da sokuldu ve konuşmasını bekledi.

«Bu adam... Şu Saint-Vincent... Aranızda ne var?»

«Ben... ne demek istediğini anlayamadım, baba.»

«Şunu aklından çıkarma, Frona: İstediğini seçmekte özgürsün. Ama yine de alnacının ne olduğunu bilmek isterim, sana yardım edebilmek için yalnızca... başka bir nedeni yok.»

Özgürlüğüne duyulan bu saygı ona çok dokunmuştu. Ama buna karşılık verebilecek du-rumda değildi kız. Babası onu anlayabilecek miydi? Onun düşüncelerine, kendi ilkel yargılarına göre mi karşılık verecekti? Bu düşünceleri kafasından kovdu. Babasına karşı haksızlık ettiğini sandı.

«Emin ol, aramızda bir şey yok, baba. Biz, iyi dostuz, birbirimize saygı duyuyoruz yalnızca'»

«Evet, birbirinizi seviyorsunuz, değil mi? Onu bir kadının, yaşamını birleştirmek istediği bir erkek gibi seviyor musun? Ruth'un Booz'a dediği gibi, ona da: 'Senin halkın, benim halkım olacak, senin Tanrın benim Tanrım olacak,' diyebilir misin?»

«Ha... hayır. Şu anda böyle bir soruya karşılık veremem. Bir mucize olursa, bunun nasıl ve neden olacağını, kimse bilemez. İçimi, kuşkuya yer bırakmadan, kör edici bir aydınlık dolduracak. İşte, en azından böyle olacağım umuyorum ben.»

Jacob Welse, anlamış gibi başını eğdi. «Baba, bu soruyu neden soruyorsun? Bana neden Saint-Vincent'ten söz ettin? Ondan önce başka gençlerle de çıktım.»

«Ötekiler, bende başka bir etki bırakmıştı. Birbirimize karşı açık sözlü olalım. Sözlerim seni incittiyse, beni bağışlarsın, değil mi? Hepimiz yanılabiliriz. Benim düşüncemin etkisi altında kalma sakın. Saint-Vincent'e karşı duygularınım ne olduğunu bilemiyorum tam olarak... Daha doğrusu, onu sevmiyorum.»

«Herkes ona karşı çok katı,» diye karşılık verdi Frona.

«Böyle ortak bir yargı, beni etkileyemez. Kuşkuşuz onu bir erkek olarak inceledim ben de. Kadınlar arasındaki başarısı da, kadınların başka açılardan yargıya varmasından kaynaklanıyor. Onların fiziksel ve ahlaki yargıları bizimkilerden çok farklı. Bunlar, benim için karışık şeyler. Dürüst olmaya çalışarak içgüdüme uyuyorum ben.»

«Ona karşı hıncın mı var? Bu adamdan, neden hoşlanmadığını anlat bana.» .

«Kesin karara varamıyorum. Böyle şeyler sözlerle anlatılmaz. Ama yine de sana düşüncelerimi açıklamaya çalışacağım. Welse ailesinden hiç alçak çıkmadı. Böyle birine güvenebilir misin? Bu, kum üzerine, ev yapmaya benzer!»

«Bana kalırsa Bay Vincent'in alçaklıkla hiçbir ilgisi yok.»

Frona'nın yüzü allak bullak olmuştu.

«Saint-Vinoent konusunda kesin bir kararım yok henüz. Ama kanılarımda hiç yanılmadım, şimdi de buna inanıyorum. Gazinodaki olayı duydum. Şunu iyi anla, Frona, bu kavga yüzünden karşı çıkmış değilim. Erkek, erkektir. Ama sanırım Bay Vincent, o gece bir erkek gibi davranmamış.»

«Senin de dediğin gibi, baba, erkek, erkektir. İnsan doğasını değiştirebilseydik, dünya daha iyi olurdu. Bu arada, insanları olduğu gibi görelim. Lucile...»

«Hayır, hayır, beni anlamıyorsun. Bu genç kadını kastetmiyorum, ama kavgayı...»

«Tüm bunlar söylenti! Olaydan hemen sonra, bana her şeyi açıkladı. Kızılacak durumları bile açıkça anlattı.»

«Onu suçlamıyorum,» diye aceleyle ekledi

Jacob Welse «Kimi zaman dedikodu ve önyargılar, birinin adına leke sürmeye yeteli olabilir. Zaten bu olayın hiç önemi yok. Bundan söz etmeyelim artık. Sana yalnızca kendi düşüncemi anlatmak istiyordum, sanırım yanılgıya düştüm. Şunu iyice anla, Prona: Her şeye karşın ne olursa

olsun, sen benim kızımsın ve öyle de kalacaksın. Yaşamın senin elinde, onu güzelleştire-bilir ya da bozabilirsin. Senin davranışlarını etkilersem, istediğin gibi yaşayamaz ve bir Welse olamazsın. Çünkü bir Welse, hiç etki altında kalmaz. Soyumuz, boyun eğmektense, ölmeyi yeğler.

«Sanatçı yeteneğini ortaya çıkarmak istersen, büyük üzüntü duyarak, hemen şimdi gazinoya girmene izin verirdim. İsteklerine karşı gelmeyi bir hata sayardım. Welse'ler, iyi kötü, her durumda, ayakta kalmasını bilir. Bizim için, sakınca diye bir şey söz konusu olamaz. Güçsüz kişi, .baskılara boyun eğer. Toplumun önemi yoktur, önemli olan kişidir. Halk çobanı, yasaları yapar. Başkalarının düşüncesi vız gelir!»

«Sen, benden daha yüce gönüllüsün,» diye mırıldandı kız, babasının alnım öperek.

Oda iyice ısınırken, adam, kızma, atalarından ve tek başına savaşarak Treasure City kayalığında ölen Welse'den söz etti.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

DOĞAN AŞK

«Bebek Evi» büyük bir başarı kazandı. Çok heyecanlanan Bayan Schoville, yanında duran Jacob Welse'e beğenisini öyle ateşli sözlerle anlattı ki, adam, öfkeyle onun beyaz boynuna atılıp sıkmamak için kendisini zor tuttu. Dave Harney, oyunun güzelliğini övdü. Ama Nora'nın felsefesini eleştirdi ve Tordvald'ın yeryüzünde atlayan eşeklerin en uzun kulaklısı olduğuna yemin etti. Bayan Mortimer de, oyuncuların, Ibsen'in yapı tındaki zavallılığı örtbas ettiklerini söyledi. MacCarthy ise, sevgili kızı Nora'ya hiç çatmadı, ama altın komiserinin kulağına yavaşça, bir balenin ya da küçük bir romansın daha iyi gideceğini fısıldadı.

Mac Carthy ve Harney. Frona'ya veda edip gazinoya gitmek üzere, yıldızların ışığı altında dışarı çıktılar.

Gregory Saint-Vincent, derin derin içini çekti.

«Çok şükür!»

«Neden öyle diyorsunuz?» diye sordu Frona şaşırarak.

«Sonunda, sizi başarınızdan dolayı kutlama fırsatı buldum. Son sahneyi öyle güzel oynadınız ki, sizi gerçekten kendi yaşamımdan çıkıyor sanıyordum.»

«Size çok acıyorum!»

«Alay etmeyin. Çok heyecanlıydı.»

«Gerçekten mi?»

«İnanın doğru söylüyorum. Kendimi gerçek hayattaymış gibi sandım. Nora yerine, Frona oluyordunuz. Ben de Porvald yerine Gregory idim. Başınızda şapkayla sahneye çıktığınız zaman, tiradımı sonuna dek söyleyemeyeceğimden korkuyordum. Kapı, arkanızdan kapanınca, perdenin in işiyle kendime geldim ancak, gerçeğe dönebildim. Halkın gözü önünde, peşinizden koşacaktım nerdeyse.»

«Bir oyuncunun, rolünü böyle ciddiye alması çok şaşırtıcı!» dedi Frona.

«Değil mi?»

Her ikisi de sessizce yürüdü. Frona, hâlâ gecenin etkisindeydi. Arkadaşının düşüncelerini sezebiliyor, en ciddi anlarda bir kadının, bir erkeğin yanında duyabileceği çekingenliği duyuyordu.

Soğuk geceyi tatlı bir aydınlık kaplamıştı, bu, ne aydan ne de yıldızlardan geliyordu. Şafağın açık yeşil ışığı, ufka yayılmıştı. Gökyüzünü, beyaz bir ışık demeti doldurdu birden..

O anın güzelliğinde, yeryüzünün sessizliğini on binlerce kurt köpeğinin havlaması bozdu. Kurt köpekleri konserlerine başlamıştı. Şafaktan da renk cümbüşü yayılıyordu.

«Konuşmaya gerek var mı?» diye mırıldandı erkek.

Kız, başını Saint-Vincent'in omzuna dayadı. Birlikte solgun yıldızların teker teker sunduğu kubbeye baktılar. Gökyüzü kızıl bir mantoya büründü. Daha sonra görünmeyen eller bu örtüyü çekip alıyormuş gibi oldu. Bu ahengi, karanlık bir kol bozdu birden. Kara bulutlar belirdi ve boşlukta birleşti. Renklerin büyüsü, ufka doğru çekildi. Yeryüzünü yeniden gecenin karanlığı kapladı. Yıldızlar, teker teker yandı ve kurt köpekleri yeniden ulumaya başladı.

«Size verecek öyle az şeyim var ki, sevgilim,» diyordu genç adam, acılı bir sesle.

Frona, adamın elini aldı ve yüreğinin üzerine götürdü:

«Birlikte olduktan sonra bir çadır ve bir dilim ekmek bana yeter, Gregory!»

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

ALÇAK BİR ADAM

Çiğ et ve balık yiyen Kızılderililerin soyundan gelen Hao-Ha, soydaşları gibi ilkel ve sert huyluydu. Beyazların arasında uzun süre yaşamış olması, onları tanımasına yetmişti. Kimi zaman içinden onları beğenmez ve yaşama ilişkin düşüncelerini hiç kavrayamazdı. On yıl önce, Jacob Welse'in yanına aşçı olarak girmişti, o zamandan beri de bağlılıkla hizmet ediyordu.

Soğuk bir ocak sabahı, kapının çalınması üzerine koştu, gelen kadını görünce donakaldı. Kadını baştan aşağı süzdü. Kadının yüz çizgilerini saklayan kalın tülün arasından, zenci kadın, ateşli bakan gözler gördü. Saçlarını saklayan kaim parkasının içine büzülmüş olan kadının her yanı sıkıca örtülüydü. Bu yüzden kim olduğu anlaşılmıyordu.

Hao-Ha, kadına üçüncü kez baktı. Bu tanımadığı kadının duruşunda hoşuna gitmeyen bir şeyler vardı. Belleğini yokladı, bir an için geçmiş, gözlerinin önünde aralandı. Hao- Ha, genç kadının öyküsünü biliyordu.

«Hemen çekip gitmek, çabuk!» dedi ona.

«Bayan Welse'i görmek istiyorum.»

Yabancı kadın, kararlı bir sesle konuşuyordu. Ama Hao-Ha, yumuşamadı.

«Hemen gitmek daha iyi!» diye yineledi.

«Şunu Frona Welse'e verin ve... (Dizini kapının, aralığından içeri soktu.) Kapıyı açık bırakın.

Hao-Ha, kâğıdı, yüzünü buruşturarak aldı. Beyazların yanındaki on yıl onu söz dinleyen biri yapmıştı.

Kağıtta, «Sizi görebilir miyim? - Lucile.» yazılıydı.

Frona, yerli kadına sorarmış gibi baktı. «Ben ona çabuk gitmek, değil mi? O, iyi değil...»

«Hayır, onu içeri al,» dedi Frona. «Ama...»

«Sana, git diyorum.» ..

Hao-Ha, homurdandı ama söz dinledi. Fro-na'nın odasına giden merdivenlerden inerken, kafası, karmakarışıktı. Deriler arasındaki renk ayıranınım insanlar arasında böyle ayrıcalık yaratmasına şaşıyordu.

Lucile, Frona'nın elini uzatarak kendisine doğru geldiğini gördü. Odada, genç bir kadının varlığını belli eden çok güzel bir masa vardı. Burnuna gelen tatlı bir parfüm kokusu, onu çocukluk yıllarına götürdü. Şu andan sonra, Frona hakkında söylenenlere kulak ardı edemezdi.

«Sizi gördüğüme çok sevindim,» diyordu

Welse'in kızı. «Sizi tanımayı çok istiyordum. Şu ağır parkayı çıkarın. Ne güzel bir kürk, ne güzel işçiliği var!»

«Evet, Sibirya'dan geldi.»

«Bu, Saint-Vincent'in armağanı,» demeyi çok isterdi ama sustu. «Sibiryalılar, henüz bozuk mal yapmayı öğrenmediler,» diye ekledi.

Lucile güzellikle karışık doğal bir incelikle, alçak bir koltuğa yerleşti. Başını gururla dikleştirerek, Frona'nın gevezeliklerini dinledi. Genç kızın, konuşmayı derinleştirmek için harcadığı çabaya, sevinçle bakıyordu.

Frona, kürklerden, havadan ve başka konulardan söz ederken, içinden de: «Acaba neden geldi?» diyordu.

«Lucile, bir şey söylemiyorsunuz,» dedi Frona sonunda. «Bu nazik ziyaretinizi neye borçluyum?»

Lucile, ayağa kalktı, aynaya doğru gidip duvara asılı bir resmi gösterdi.

«Bu, sizsiniz, değil mi? Kaç yaşındaydınız?»

«On altı yaşında.»

«Buz ruhlu bir Kuzey perisi.»

«Bizde, tutku geç uyanır,» dedi Frona, «ama...»

«Fazla yakıcı değildir, yine de,» dedi Lucile, .gülerek. «Şimdi kaç yaşındasınız?» «Yirmi yaşındayım.»

«Yirmi yaş...» diye yineledi yavaşça Lucile. «Ben, yirmi dört yaşındayım.»

«Arada büyük fark yok.»

Frona, merakını güçlükle saklıyordu. Lucile, resme bir kez daha baktıktan sonra yerine oturdu.

Ve Lucile, acılarını Frona'ya anlattı. Kız, onu kucakladı ve ağladı. Ama biraz sonra Lucile'in öfkeli durumu geçti ve Frona'nın saçlarını sevecenlikle öptü. Daha sonra kaşlarını çattı, dudaklarını sıktı ve Frona'yı eliyle uzaklaştırdı.

«Gregory Saint-Vincent'le evlenecek misiniz?» ;

Frona, şaşkın şaşkın baktı. Vincent, ona bu niyetini, açalı daha on beş gün olmuştu. Ama ot bu konuda kimseyle konuşmamıştı.

«Bunu nereden biliyorsunuz?»

«Biraz önce, siz söylediniz.»

Lucile, Frona'nın savunmasız görünen yüzüne bakıyordu. Kahkahayla güldü birden.

«Nereden mi biliyorum? Anlaması kolay...»

Biraz sonra, konuşmasını sürdürdü:

«Dinleyin, Bayan Welse. Saint-Vincent, size layık biri değildir. Sizi çekecek hiçbir yanı yok, sevgisi sizinki kadar derin değil. Bir kadına verebileceği tüm şey, biraz tutku ve saman alevi. Sizse ona tüm varlığınızı vereceksiniz... Ne haksız bir talan! Babanızın tüm altını...»

«Susun! Daha fazla dinlemek istemiyorum.»

Frona, koltuğuna iyice gömüldü ve konuğuna baktı.

«Öyle mi?» diye sordu Lucile tuhaf bir sesle.

«Yok bir şey. Sözünüzün sonunu bekliyorum yalnızca.»

«Size artık söyleyecek sözüm yok.»

Sizi artık anlamıyorum,» dedi Frona, buz gibi bir sesle. «Davranışınızın nedenini anlayamıyorum. Bugün ters konuşuyorsunuz. Geçen gün yolda rastladığım gerçek Lucile'e hiç benzemiyorsunuz. Bu yeni Lucile'i tanıyamıyorum. Bu adamla ilgili konularda bana yalan söylüyor gibi geliyor. Hepsi yalan, öyle değil mi?»

«Frona, çok ince düşünceli bir kadınsınız siz. Bazı konularda pek anlayışlısınız. Ama bu konuda, kör gibi davranıyorsunuz.»

«Bazı yönlerinizi çok beğeniyorum. Ama bugün o iyi yanlarınızı gizli tutuyorsunuz nedense.»

Lucile, konuşmaya çalışıyordu ama dudakları titriyordu. Parkasına sarındı ve çıktı.

Yine de Frona, onu kapıya kadar geçirdi.

«Girin!»

Matt MacCarthy, tokmağı çevirdi, kapıyı itti ve arkasından yavaşça kapadı.

«Bak hele! Siz misiniz!» Saint-Vincent, konuğuna dalgın dalgın baktı, sonra elini uzattı. «Merhaba, dostum Matt. İçen girdiğinizde, aklım başka yerdeydi. Bir sandalye alın ve rahatınıza bakın. Tütün buyurun, İyi misiniz?»

«Aklın elbette başka yerde olacak!» dedi içinden Matt. Yolda gelirken alaca karanlıkta rastladığı kadının Lucile olduğunu sanmıştı.

«Uyanıkken düş görüyorsunuz, ne var?» dedi yüksek sesle.

«Nasıl?» diye sordu gazeteci, neşeyle.

«Biraz önce, Lucile'e rastladım. Bu kızın dili yılan gibi,» diye alay etti Matt.

«Canımı o sıkıyor ya!» diye bağırdı Saint-Vincent atağa geçerek.

«Eski tutkulardan kolayca kurtulunur mu, ha?»

«Size. inanırım!» Saint-Vincent, kahkahayla gülerek konuğunun sırtına vurdu.

«Ben sizin tırnağınız bile olamam, Saint-Vincent. Siz, Don Juan gibi acımasızsınız.»

«Pek anlayamadım.»

«Peki öyleyse, ben de size açıklarım. Bu küçük kız, şimdi koskoca bir kadın oldu. Ben de onu babası kadar severim. Ömrümde bir tek kadın sevdim. Kötü şansım yüzünden, kadın evli çıktı, ben de ona duygularımı hiç açıklayamadım. Şu an ölmüş bulunuyor... Tanrı toprağını bol etsin!»

Çenesi, göğsüne düştü. Gözlerinin önünde, Dyea Irmağı'nın kıyısındaki mağazada, sarışın bir genç kadının imgesi belirdi. Birden başını kaldırınca, Saint-Vincent'in gözlerini yere dikmiş, düşünmekte olduğunu gördü.

«Olaya geliyorum, Saint-Vincent!»

Gazeteci, kendine geldi ve ona bakan İrlandalının küçük mavi gözlerini gördü.

«Saint-Vincent, bir şeyiniz mi var?»

İki adam, bir saniye kadar birbirlerine baktılar. Matt, ötekinin gözbebeğinin hafifçe titrediğini gördü.

Masanın üstüne bir yumruk indirdi.

«Allah aşkına! Hayır! Kalbinizde hiç bir şey yok!»

Gazeteci, tütün tabakasını kendisine doğru çekti ve bir sigara sardı. İnce kağıdı parmaklarının arasında yavaş yavaş çeviriyordu. Gömleğinin yakasının açık yerine kan hücum ediyordu. Biraz sonra da yanakları ve şakakları kızardı.

«İyi. Beni pis bir işten kurtarıyorsunuz, Saint-Vincent, kendisine analık yapmış olduğum genç kız şimdi Dawson'da uyuyor. Ne siz, ne de ben, onun kadar saf olamayız. Size küçük bir nasihatta bulunacağım Saint-Vincent: Onu, bundan sonra rahat bırakın.»

Lucile'in bıraktığı kötü etki, öfke olarak kendini gösteriyordu.

«Bana sevimli görünmüyorsunuz, Saint Vincent. Size hak veremiyorum. Ama dikkatli olun: İşi, bu genç kızla evlenmeye kadar vardırırsanız, düğün

gününüz, yaşamınızın son günü olur. Gerekirse, sizi kendi ellerimle öldürürüm ama buna meydan vermezsiniz, sanırım.»

«Pis İrlandalı!»

O anda Matt, birden gözlerinin önünde bir tabanca gördü.

«Dolu mu? diye sordu. Pekala, çekin bakalım! Ne bekliyorsunuz? Çekin, diyorum size! Bu korkak gözlerle, sanki çekebilirmiş gibi!..»

Saint-Vincent, başını çevirdi.

«Yüzüme bakın!» diye bağırdı MacCarthy. «Haydi, ateş etsenize! Çekin tetiği.»

Gözleri karşılaştı.

Saint-Vincent, dişlerini gıcırdattı ve kabzayı sıktı... Düşünde genellikle yapmış olduğu gibi, yine ateş edeceğini sandı. Ama içindeki alçaklık, ateş etme isteğini yok etmişti.

«Titrek parmağınız felç mi oldu?» diye alay etti Matt. «Silahınızın namlusunu çevirin ve onu yavaşça yere koyun.»

Saint-Vincent, tabancayı bıraktı, hafifçe içini çekerek, sandalyesine yığıldı. Yeniden doğrulmayı denedi ama külçe gibi çöküp yüzünü elleriyle sakladı.

Matt, paltosunu giydi. Bu inşam kalıntısına acıyan bakışlarla baktı ve kapıyı ardından gürültüsüzce kapadı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

BEKLENMEYEN ZİYARETLER

Vance Corliss, son tabağı kuruladı ve kulübesinin rafına yerleştirdi. Sonra piposunu yaktı. Yatağına uzandı ve tavandaki yosunla tıkanmış, aralıklara baktı. Eldorado'dan pek uzakta; olmayan Fransız Dağı'nın eteklerine kurulmuş olan bu kulübe, anayola çok yakındı, tek penceresi gece yansına dek neşeyle parlar ve karanlıkta yoldan geçen yolculara cesaret verirdi.

Del Bishop, kapıyı tekmeyle açtı. Sırtında odun taşıyordu, girerken takıldı. Ağzından çıkan soluğu yüzünün çevresinde buzdan bir maske oluşturuyor, bu da canını sıkıyordu. Yüzünü sobaya tuttu. Biraz sonra, eriyen buzlar, sobanın üstünde cızırdamaya başladı.

«İşte, maddenin üç durumunu kanıtlayan olay, Del,» dedi Corliss. «Katı hali, sıvı hali ve buhar hali. Isı kaç derece?»

«.Bilmiyorum. Termometredeki cıva uzun zamandır donmuş, soğuk da durmadan artıyor. Uyumadan önce bir el kâğıt oynayalım mı?»

«Evet, seni yeneyim de gör,» diye karşılık verdi Corliss. Sonra kalktı ve rafın üstündeki gaz lambasına aldı. «Işık, yetecek mi acaba?» diye sordu lambanın içindeki gazı ölçerek.

Bishop, kâğıtları masanın üzerine koydu ve:

«Onu doldurmayı unuttum,» dedi. «Şimdi de geç oldu. Sanırım, oyunun sonuna kadar yeter.»

Bishop, kâğıtları karıştırdı. Birden dışarda gürültüler duyuldu ye birisi kapıyı sarstı.

«Vurmayı bırakın ve girin.» diye bağırdı Del.

Corliss, hemen kalktı; Bishop, başını çevirdi. Kapının yanında gözleri ışıktan kamaşan iki kadınla bir erkek duruyordu.

«Vay canına! Cornell!» Madenci, kalktı ve adamın elini sıkarak onu odanın ortasına çekti. «Corliss, Cornell'i anımsamıyor musun? Jake Cornell'i!»

Mühendis, Cornell'in elini sıktı.

«Seni nasıl unutabilirim! Geçen sonbaharda, bize çok kötü günler geçirtmiştin. Buna karşın, yemekteki kızarmış geyik pek nefisti,» dedi ona.

Yabanıl ve ölü görünüşlü yüzüyle Jake Cornell, başını salladı. Çevresine kaygılı ve araştırıcı bakışlarla baktı. Soba, dikkatini çekmişti. Ona doğru koştu, kapağını kaldırdı ve içine tükürdü. Sonra geri çekildi.

«Şu ünlü geceyi anımsıyorum, tabii,» dedi sonunda. «Seni burada bulduğum için çok sevindim.»

Birden, yeniden başladı:

«Kulübenizi görünce, her üçümüz de çok mutlu olduk, değil mi çocuklarım?» Yanındaki iki arkadaşına göz attı. «Sevgili Blanche, sana Bay Corliss'i tanıtayım. Caribu Blanche, beyefendi»

«Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum,» dedi Caribu Blanche.

Elini genç adama uzatırken yüzüne baktı kadın.

Açık renk tenli ve sarışın kadın, eskiden çok güzel olmalıydı. Ama yüzünün çizgileri, acık havada yaşayan insanlar gibi zayıflamış ve sertleşmişti.

Toplumsal ilişkilerle ilerleme yaptığı için gururlanan Jake Cornell, ağzını açtı ve ikinci kadını öne itti.

«Bay Corliss, size Vierge'i tanıtayım. Vierge!» diye bağırdı. «Yalnızca Vierge...

Kadın, gülümseyerek eğildi. Ama elini uzatmadı. Corliss, selamına karşılık verdi ve bu ince bedenli güzel, esmer kadına ilgiyle baktı. Bambaşka bir güzelliği olmasına karşın, karşı konamayan bir sevimliliği vardı kadının. Her yanından sağlık fışkırıyordu.

Blanche, kendisini ateşin yanındaki tabureye götüren Corliss'e gülümsedi. Enerjik ağzından, güçlü bir yaşam sürdüğü anlaşılıyordu. Vierge, Blanche'ın ıslak pabuçlarını ve çoraplarını çıkarırken uzaklaştı. Bishop, kulübede çorap ve mokasen arayıp duruyordu.

«Ayak bileklerinin üstü hiç ıslanmamış,» dedi Cornell. «Ama böyle buzlu gecelerde, bu kadarı bile yeter. Pencerenizde ışık olduğunu görünce, evinize

girdik. Rahatsız etmiyoruz ya?»

«Hayır, hayır.»

«Gerçekten mi?»

Corliss, adamın sırtına vurarak yatıştırdı, oturmasını rica etti. Bianche, rahatlayarak içini çekti. İpe serilen çoraplarından bahar çıkmaya başlamıştı, ayakları da Bishop'un kocaman ayakkabıları içinde ısınıyordu. Vance, konuğuna tütün sundu ama Cornell, cebinden bir avuç sigara çıkardı ve dağıttı.

«Buralarda, yol çok berbat!» dedi. «Kaynakların üstü ince bir buz tabakasıyla örtülü olduğundan, ancak ayak basınca ne olduğu anlaşılıyor. Nasılsın, Blanche?» diye sordu yanında oturan kadına.

«Daha iyiyim,» dedi kadın. «Ama ayaklarım henüz çözülmedi.»

Cornell, koltuğunun altındaki damacanayı eğdi ve. Corliss'e bakarak maşrapasını ve Del'in masaya bıraktığı reçel kavanozunu yarıya kadar doldurdu.

«Punça ne dersiniz?» diye sordu Vierge. «Limon suyunuz var mı?» dedi Corliss'e. «Evet, çok güzel!»

Kara gözlerini Bishop'a çevirdi.

«Çabuk ol, çeşnicibaşı! Tencereni çıkar da su ısıt. Jake, şölen çekecek. Şeker var mı Bay Corliss? Kaba şeker de olur. Çabuk ol, çeşnici başı!»

Vierge'in sıcak içkiyi karıştırmasına bakan Jake Cornell, «O, çok güzel, değil mi?» diye fısıldadı Corliss'in kulağına.

Ama Vierge, tüm dikkatini mühendise vermişti.

«Onu sakın dinlemeyin,» diye uyardı Vance'a. «Şimdiden çakırkeyif oldu. Her durduğumuz yerde, şişeyi okşadı.»

«Görürüz... canım,» diye karşı çıktı Jake.

«Bana 'canım' deme, rica ederim. Her şeyden önce, seni sevmiyorum.»

«Neden?»

«Çünkü...»

Kadın, bardaklara punç boşaltırken, içinden: «Çünkü numara yapıyorsun, iyi tıraş olmamışsın... ben, yumuşak tenli genç erkeklerden hoşlanırım,» diyordu.

«Onun saçmalığına kulak asmayın,» dedi Cornell. «Beni kızdırmak istiyor.»

«Herkese verildi. Ayağa kalkın!» diye buyurdu Vierge.

«Kimin sağlığına içeceğiz?» diye sordu Blanche.

Kaldırılmış bardaklar, yarı yolda durdu.

«Kraliçenin sağlığına, Tanrı onu kutsasın!»

«Ve de Bill'in sağlığına!» diye bağırdı Del Bishop.

«Kim bu Bili?» diye sordu Vierge.

«Bill MacKinley!»

Kız, ona gülümsedi.

«Sağol, çeşnicibaşı, sen iyi birisin. Haydi, Kraliçenin ve Bill MacKinley'in sağlığına içelim.»

«Alkışlayalım! Bardaklarınızı ters çevirin!» dedi Jake Cornell.

Herkes, bardağım boşalttı, ters çevirdi ve masaya vurdu.

Vance Corliss çok eğleniyordu; şu anda, Frona'nın deyimiyle, yaşam ve insanlar konusunda bilgi edinmeyi öğrendiğini düşünüyordu alayla. Biraz sonra, Frona'yla Saint-Vincent'in nişan töreni geldi aklına; Vierge'e şarkı söylemesini rica etti. Kız, buna çok sevindi. Biraz cılız sesle, duyarak, «Altını geri,» şarkısını söyledi.

Bu romans, Cornell'in gözlerinden boncuk boncuk gözyaşı getirdi.

Şarkıcıyı coşkuyla alkışladılar. Del Bishop, onuruna kadeh kaldırdı ve ona «Sainte-Marie Çanlarının Büyüleyicisi» adını taktı. Hep birlikte içtiler. Jake Cornell, Vierge'in onuruna yeniden kadeh kaldırdı.

Cornell'in, Vance'ın kapısını çalmasından iki saat sonra, Frona, kulübenin kapısına ısrarla vuruyordu. Corliss, hemen kapıyı açtı.

Frona'yı görünce, neşeyle çığlık attı.

«Bakın hele! Vance Corliss! Sizin burada oturduğunuzu bilmiyordum!»

Kızın elini, sıktı ve kapıyı araladı. Arkasında Vierge, gülüyor, Jake de şarkı söylüyordu.

«Başınıza he geldi?» diye sordu Corliss.

«Beni içeri buyur edebilirsiniz,» dedi Frona. «Buzda yanlış bir adım attım ve ayaklarım dondu.»

Corliss'in omzunun üstünde, Bishop'un, Vierge'in ve Blanche'ın kahkahaları duyuluyordu. Vance Corliss, kanının yüzüne çıktığını hissetti.

«Olamaz, Frona. Onları duymuyor musunuz?»

«Burada kalamam. Ayaklarım donmak üzere diyorum size!»

Vance, genç kızı içeri aldı ve kapıyı kapadı. Karanlıktan çıkınca, Frona bir an duraksadı. Gözü ışığa alışınca, sahneyi birden gördü. Punç tenceresinden bir buhar sütunu yükseliyordu.. Alkolle ve tütün dumanıyla ağırlaşan hava, dışardan gelen biri için iç bulandırıcıydı.

Çaresiz kalan Vance, kapıya dayandı. Bu durum ona öyle gülünç gelmişti ki sonu öksürükle biten bir kahkaha krizine tutuldu. Ayaklarının ağırlaşmasıyla kendine gelen Frona, öne bir adım attı.

«İyi akşamlar, Del,» diye bağırdı.

Bu içten sesle, madencinin gülüşü yüzünde dondu. İstemeye istemeye geri döndü.

Frona, parkasının başlığını arkaya atmıştı. Koyu renk kürkün üstündeki kızarmış yüzü güneş ışığı gibi parlıyordu. Hepsi de Jacob Welse' in kızını tanıyordu.

Bishop, sonunda, «Merhaba!» diyebildi. Ama başka bir şey söylemedi.

Bir an sonra Frona, tümünü selamladı.

«Herkese iyi akşamlar!»

«Buraya gelin, Frona.»

Vance, Frona'yı sobanın yanına götürüp Blanche'in karşısına oturttu.

«Ayakkabılarınızı hemen çıkarın ve ateşe fazla yaklaşmayın. Sizin için bir şeyler bulayım.»

«Biraz soğuk su verir misiniz, Del, lütfen,» dedi Frona.

«Önemli bir şey olmadığını umarım, Bayan Frona.»

«Hayır, hayır!» Gülümseyerek başını eğdi. Buzla kaplı mokasenlerini çıkarıyordu. «En kötüsünden, derisi soyulur o kadar.)

Uzun bir sessizlik oldu. Yalnızca Bishop'un küvete boşalttığı suyun sesi duyuluyordu. Frona, ayaklarını iyice ovuşturdu, sonra başını kaldırdı.

«Eğlencenizi bozmak istemem. Siz devam edin, rica ederim.»

Jake Cornell, yutkundu, Vierge kendini toparladı. Blanche, Frona'nın elinden bezi aldı ve yanma diz çöktü.

«Ayın su birikintisinde benim ayaklarım da ıslandı,» dedi Blanche.

Hızla ovalayınca, Frona'nın ayakları biraz ısınmıştı.

Corliss, en iyi terliklerini ve en kalın çoraplarını arıyordu.

Bulduklarını iki kadına verirken:

«Umarım ayalarınıza olur,» dedi.

Kadınlar, gülmelerini tutarak, alçak sesle konuşarak, çorapları giydi.

«Frona, bu saatte tek başınıza yolda ne işiniz vardı?» diye sordu Corliss.

«Kuşkusuz beni kınayacaksınız,» dedi genç kız, Blanche'in ıslak giysileri asmasına yardım ederken. «Bayan Stanton'daydım. Önce size şunu söyleyeyim, Bayan Mortimer ve ben, haftayı Pentleyler'de geçirdik. Bayan Stanton'dan erken ayrılmak istiyordum, ama bebeği birden ateşlendi, onu bırakamadım. Küçük, ancak yarım saat önce kendine geldi. Kocası Dawson'da olduğundan, kadın, benim yalnız gitmemi istemedi. Ama yol

tehlikeli değil. Ben de böyle çabuk don olacağını ummadım. Geldiğimde şarkı söylüyordunuz. Devam edin, rica ederim.»

«Ben… ben... bi...tir... dim,» diye kekeledi Jake Cornell.

«Sıra sizde, Del. 'Uçan Bulut'u söyleyin.»

«Of, onu daha önce dinledik,» dedi Vierge.

«Bize bir şeyler söyleyin, bayan. Sesinizin güzel olduğundan eminim,» dedi Frona.

Genç kadın, içli sesiyle bir romans söyledi. Aradaki buzlar erimişti artık. Frona, kendisine sunulan içkiyi içti ve karşılık olarak ‹Annie Laurie' şarkısını söyledi.

Konukları inceliyor ve Jake ile Vierge üzerinde içkinin etkilerini görüyordu. Bu küçük yaşam deneyimleri hoşuna bile gidiyordu. Corliss'in konuklarını ağırlamasında biraz beceriksizlik bile seziyordu.

Corliss de: «Yerinde başka bir kadın olsaydı...» diye düşünüyordu. Eskiden annesinin salonunda rastladığı genç kızların, kulübesinin kapısını çalıp bu kabare' havasına daldıklarını gözünün önüne getirmeye çalışıyordu. Ama biraz önce, Blanche'ı Frona'nın ayaklarını ovalarken görünce ondan tiksinmişti. Ama şimdi Frona'nın bu durumu hiç de tuhaf karşılamadığını görmek onu sevindirmişti. Acaba içkinin etkisiyle mi olmuştu? Blanche'a acıyor, onun sert yüzünde bambaşka bir güzellik buluyordu.

Kuru mokasenleri giyen Frona, ayağa kalktı. Saçmalayan Jake Cornell'i sabırla dinliyordu.

«Yaşasın Frona!» diye bağırdı Del, İçkiden yanakları kıpkırmızı olmuştu.

Blanche, Frona'nın kulağına eğildi: «Elinizi bir kez sıkmama izin verin,» diye mırıldandı.

Ötekiler bir ağızdan: «Yaşasın Jacob Welse! Yaşasın Frona!» diye bağırırken, iki kadın içtenlikle el sıkışıyordu.

Genç kız, eldivenlerini giydi. Kürk başlığını giymiş olan Corliss de onu götürmeye hazırdı.

«Hayır, benimle gelmenizi istemiyorum,» dedi Frona. «Blanche, bana Pentley'lerin buradan bir kilometre ötede oturduklarım söyledi. Yol düzgün. Ben tek başıma giderim, hayır!» Hayır, sözcüğünü öyle kesin söylemişti ki Corliss, baş-lığını yatağın üstüne attı.

«Hepmize iyi geceler!» dedi Frona gülerek.

Corliss, onunla dışarı çıktı. Kıza doğru döndü. Başlığın altodaki yüzü yıldızların ışığında çok güzel görünüyordu.

«Frona... ben... ben...»

«Sakin olun, bundan kimseye söz etmem, dedi, alaylı bir sesle.

«Size olayları açıklamak isterdim...»

«Gereği yok. Ama yine de sizi kutlayacak değilim.»

«Frona!»

Bu haykırışta öyle bir üzüntü vardı ki genç kız heyecanlandı.

«Delisiniz siz! Blanche, bana her şeyi anlattı. O da, benini gibi bir su birikintisinde ıslanmış ve kapıyı çalmış... onlar da benim gibi.»

Corliss, başını eğdi.

«Frona, siz, şimdiye dek rastladığım en anlayışlı kadınsınız gerçekten.» Doğrulurken ekledi: «Henüz tüm umudumu yitirmiş değilim, haberiniz olsun.»

Kız, onun sözünü kesmek istedi ama o, sürdürdü:

«Birazdan olaylar bambaşka olacak.» Frona, yola doğru koştu. «Frona! Geri dönün! Frona, beni bağışlayın!»

«Bağışlanacak bir şey yapmadınız. İyi geceler!

Kızın karanlıkta uzaklaşmasına baktı, sonra kulübesine girdi. İçerde olup bitenleri bir an için unutmuştu. Görüntü onu gerçeğe döndürdü.

Caribou Blanche, alçak sesle ağlıyordu. Islak ve parlak gözlerini Corliss'e doğru çevirdi. Vierge, dökülmüş içkilerin ve bardakların arasında, masanın

üzerine eğilmiş, elleriyle yüzünü kapamıştı.

Kendine öfkelenen Corliss, bağırmadan önce, sakinleşmelerini bekledi.

«Şimdi, giyinin ve gidin! Defolun çabuk!»

Corliss, kapıyı kapadı, Bishop'a baktı, karışık ve pis masanın üzerine bir göz attı. Arkadaşı, dirseklerini masaya dayamış, piposunu çekiştiriyordu. Lamba titredi ve söndü. Del, piposunu çekiştirerek ve arasıra kibrit yakarak masada öylece oturuyordu hâlâ.

«Del, sen yatmıyor musun?» diye sordu Corliss.

«Adam, homurdanarak karşılık verdi. «Onları kapı dışarı etmekle çok kaba davrandım.» «Evet.»

Uzun bir sessizlik oldu. Del, piposunun küllerini yere silkti ve kalktı.

«Uyuyor musun?» diye sordu.

Karşılık alamayınca, yatağa doğru gitti ve uyuyan mühendisin üzerini örttü.

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

ALBAY TREATHAWAY'IN SÜRPRİZİ

«Söyleyin, Treathaway, ne demek istiyorsunuz?»

Corliss, tembelce geriniyordu. Ayaklarını masaya dayadı. Gün boyu yollarda koşturup durmuştu, şimdi de örtülerin arasında uzanmış olmanın tadını çıkarıyordu. Ama Albay, durmadan konuşuyordu. Corliss'in onu dinlediği yoktu.

«İşte, ben Albay Treathavvay. Uzun yıllarıma karşın, hâlâ toplumda iyi karşılanıyorum. Bankada da hatırı sayılır bir param var. Geriye yan gelip yatmaktan başka bir şey kalmıyor. Ama ben, yine de bir delikanlı gibi durmadan çalışıyorum. Neden? Yemek, uyumak, içmek için mi? Ama ‹Alaska' denen bu dünyanın ucunda yemek içmek çok bol. Yiyeceğim ve yirmi kişiyi barındıracak yerim var. Ben de günde üç öğünden fazla yiyemem. Tüm bunları neden bir başkasıyla paylaşmayayım?»

Corliss, ayaklarını indirdi ve sandalyesinde doğruldu,

«Daha acık konuşun, rica ederim.»

«Evleneceğim. Haber sizi şaşırttı, değil mi?»

«Tek bir kadın sözkonusu olabilir.»

«Onunla,» dedi Treathaway.

Corliss'in uzattığı eli sıktı.

Vance Corliss'in yüzü birden allak bullak oldu, .Albay'a sordu:

«Ya, Saint-Vincent?»

«Bu sizin işiniz, benim değil.»

«Peki ya Lucile?»

«Lucile onu hiç sevmez. Kendine göre bir oyun oynuyor ve... ama oyunu iyi oynuyor, ha.»

«Ben... anlamadım.»

Corliss, eliyle alnını sıvazladı.

Albay güldü.

«Pöh! Bunun hiç önemi yok. «Benim için önemli olan, bana tanıklık edip etmeyeceğinizi öğrenmek.»

«Tabii! Yeter ki işler o düzeye gelsin.»

Resmi görevinin gereği, Kuzeybatı Atlı Polis Yüzbaşısı, ivedi durumlarda sivil devlet memuru görevini üstlenerek, nikâh kıyabilirdi. Albay Treathavvay, Yüzbaşı Alexandre'ı görmeye gitti ve ertesi sabah için ondan randevu aldı.

Daha sonra da Lücile'e danışmadan Frona'nın evine gidip haber verdi. Lucile, Dawson'da başka kadın tammıyordu; yüreklilik gösterebilmiş olsaydı, gidip Frona'yı kendisi çağıracaktı. Sözkonusu olan kendisiydi. Evlenme haberinin Frona'yı hem sevindireceğini ve hem de şaşırtacağını umuyordu.

Ertesi gün dördü birden Yüzbaşı Alexandre' m bürosunda buluştu. Aralarında sıkıntılı bir hava esiyordu. Çok heyecanlanan Lucile, ağladı ağlayacak durumdaydı, Frona, topluluğun üzerindeki sıkıntıyı gideremedi. Vance bile Albay'a karşı soğuktu.

Treathaway, sanki yirmi yaş daha gençleşmiş gibiydi. Çiftin arasındaki yaş farkı Önceleri Frona'yı şaşırtmıştı ama artık o da bunu yadırgamıyordu.

Belli belirsiz bir kaygıyla) Frona, Vance'a döndü. Vance'dan sağlık ve güç fışkırıyordu. Son görüşmelerinden sonra, kara bıyığını kestiği için, tıraşlı yüzü ona çocuksu bir anlam vermişti. Üst dudağı enerjik bir şekilde kıvrılmış, bakışla^ rina sert ve kararlı bir anlam vermişti....

Kısa tören bitince Frona, yeni gelini öptü. Lucile, bu geleneksel öpücükteki kayıtsızlığı sezdi ve gözlerine yaşlar doldu. Başından beri Frona'daki soğukluğu sezen Albay, Lucile'in Corliss'le konuşmasından yararlanarak onunla baş başa kaldı.

«Ne oluyor, Frona?» diye sordu birden. «Buraya isteksiz gelmediğinizi umarım. Kendim için değil ama, Lucile'e karşı yapılan bu davranışı bağışlayamam... O, böyle bir sertliğe layık değil.»

«Bu öyküde, her şey içtenlikten uzak. (Sesi titriyordu.) Kendimde duygularımı sonuna dek saklama gücü bulurum sanıyordum ama şimdi bunu yapamayacağımı anlıyorum. Düşkırıklığına uğradım, size artık hak veremiyorum.»

«Frona, açık olalım birbirimize. Sözkonusu olan Saint-Vincent mi?»

Kız, başını olumlu bir şekilde salladı,

«Tahmin etmiştim.» Yana bakınca, Lucile'in kaygıyla baktığını gördü. «Birincisi: Lucile size geldi ve Saint-Vincent konuşunda olay çıkardı. İkincisi ise, Lucile'in beni sevmediğini, param için evlendiğini sanıyorsunuz, değil mi?»

«Bu oyunu alçakça bulmuyor musunuz? Ah, ne büyük düşkırıklığı!»

«Budalalık etmeyin. Sizi çok severim, Frona. Sağduyunuza da inanırım. Bu iş öyle çabuk oldu ki, iyice düşünmeye zamanımız kalmadı. Durumu daha sonra anlayacaksınız. Şimdiye dek kimseye bir şey söylemedik, ama şunu iyi bilin ki Lucile, Fransız Dağı'nda en çok gelir getiren damarın sahibi. Tüm belgeler adına düzenlendi. İstediği an payını satabilir ve parasıyla da dünyanın neresinde isterse yeni bir yaşama başlayabilir. Ama siz yine de benim, onunla çıkarım için evlendiğimi sanabilirsiniz. Beni seviyor, Frona, onu mutlu edeceğimi sanıyorum.

«Onun bana karşı olan duygularının çok ani olduğunu düşünüyorsunuz, değil mi? Size şunu söylememe izin verin. Bu ülkeye geldiğimden beri, karşılıklı sevgimiz büyüdü, Saint-Vincent mi? Pöh! Gizli bir anlaşma yapmıştık Lucile'le ben. O, bu adamın size layık, olmadığım düşünüyordu, sizinle bozuşması için elinden geleni özellikle yaptı. Onun ne dolaplar çevirdiğini bilemezsiniz. Ona, Welse'lerin inadını henüz bilmediğini söyledim. Daha sonra o da anladı. İşte, size söyleyeceklerim bunlar.»

«Siz Albay, Saint-Vincent konusunda ne düşünüyorsunuz?»

«Tüm içtenliğimle, Lucile'in düşüncesini paylaşıyorum. Ama sorun bu değil. Şimdi olayları bildiğinize göre, bundan sonra kanma karşı nasıl davranacaksınız?»

Albay'a karşılık vermeden, Frona, bekleyen gruba döndü. Lucile, genç kızın yüzüne baktı.

«O, size söyledi mi...»

«Çok budalaymışım ben. O, haklı.»

Düğün gecesi dolmalarını o anda anımsayan Yüzbaşı Alexandre, hemen sobanın üzerindeki tencereye koştu. Vance onları izledi.

«Ah, Frona! Bu benim ilk gerçek aşkım. Ev-lenmenin benim gözümdeki önemi öteki kaçanlardan bambaşka. Kararımı onaylıyor musunuz, Frona? Bu mutluluğu bana çok görmüyorsunuz ya!»

Adamlar, kadınların yanına gelince, heyecanı son noktaya varan Lucile hıçkırarak bağırdı: «Frona! Sevgili Frona!» Kürküne bürünmüş olan Jacob Welse, kapıyı çalmadan içeri girdi. Bundan daha iyi bir zamanlama olamazdı, tam zamanında gelmişti.

«Davetsiz misafir geldi,» dedi. «Tören bitti mi?»

Lucile'i kucaklayıp havaya kaldırdı.

«Albay, elimi sıkın ve beni bağışlayın. Aynı zamanda, bana duyulmadığınız için de özür dileyin bakalım. Haydi, durmayın! Selam, Alexandre! Merhaba Corliss. Albay, bugün için ne tasarladığınızı bilmiyorum. Zaten pek önemi yok! Evde küçük bir şölen hazırladım ve çok eski bir kasa şampanya açtım. Davetlimsiniz. Corliss de tabii ve...»

Yüzbaşı, Alexandre'a göz attı.

«Tabii!» diye karşılık yerdi yüzbaşı çabucak.

Kuzeybatı'nın başsavcısı, resmî kurallara pek uygun olmayan böyle bir gezintinin doğurabileceği sonuçları düşünüyordu.

«Ya arabalar?» diye sordu.

Jacob Welse, gülmeye başladı ve ayaklarım kaldırdı.

«Yürüyerek... Şaka ediyorsunuz, dedi yüzbaşı kapıya giderek. «Arabalar, birazdan burada olacak. Üç kızak ve bir yığın çıngırak!»

Böylece tüm Dawson halkı, anacaddeye inen, kamçılı üç polis memurunun kullandığı üç kızağı gördü. Taşıtların içindekileri gören meraklıların gözleri fal taşı gibi açıldı.

«Klondike'de oturduğumuz sürece, insanlardan uzak bir yaşam süreceğiz,» diyordu Lucile, Frona'ya.

Ama Jacob Welse, aynı kanıda değildi:

«Her şeyi düzenlemek sizin işiniz,» dedi Yüzbaşı Alexandre'a.

Adam, arkadaşlarını bırakmak amacında olmadığını söyledi.

Aforoz eden ilk önce Bayan Schoville oldu. Öteki kadınları da kandırmıştı ve çileden çıkmış gibiydi.

Luciie, Frona dışında, kimseyle görüşmüyordu. Ama genellikle pek çıkmayan Jacob Welse, geceleri sık sık Treathaway'e gidiyordu. Oraya yalnız da gitmiyordu. Yolda rastladıklarına, çalı gibi kaşlarının altında bir ışık parlayarak, laf olsun diye «Bu akşam için bir tasarınız var mı? Yoksa, benimle, gelin,» diyordu safça. Konuğunu götürüyordu. Bu adamlar da akşamı nasıl geçirdiklerini kanlarına anlatıyordu. Böylece komplo kuranlar arasında bir gevşeme başladı.

Albay Treathaway'in evinde çay niyetine bitki suyu içilmezdi. Konuşmalar da çok canlı olurdu. Mühendisler, gazeteciler, serüvenciler ve Klondike kralları bile evine gitmek için yola düzerlerdi.

Treathawayler'deki bu gecelerin tek hoş olmayan sonucu, Bayan Schoville'in ve Dawson'daki öteki kadınların yaşamını daha tekdüze yapması oldu. Ama onlar da söylentilerin düzmece olduğunu anlamakta gecikmedi. Bundan başka, Yüzbaşı Alexandre, kentin en büyük resmî memuru olarak, ülkede resmî bir, otoriteydi ve Jacob Welse de şirketi temsil ediyordu. Bu güçlü kişilere karşı çıkmak iyi bir davranış olmazdı.

YİRMİİKİNCİ BÖLÜM

JOHN BORG

Henderson üzerinde bir altın damarının bulunduğu haberi üzerine, Saint Vincent, nisan oralarına doğru, Steawart Irmağına, doğru yola çıktı. Bir süre sonra da Jacob Welse, Blanche Irmağı kıyısındaki bakır madeninin çekiciliğine kapılarak aynı bölgeye gitti. Bu yolculuğu, bir değişiklik olarak gören Frona da, babasıyla birlikteydi.

Aynı zamanlarda Corliss ve Bishop da Mayo ve MacQuestion yörelerindeki yollarda koşuşturuyor, Henderson'un öteki ucundaki mülklerini geziyorlardı.

Mayıs ayı başında, ilkbahar çok erken başlamıştı; akarsuların üzerindeki buzlar, maden kuyuları için çok tehlikeli oluyordu. Buzun çözülmesini bekleyen madenciler, Yukon'daki adacıklarda zamanlarını geçiriyor ve kulübelerde kalıyorlardı.

Corliss ye Bishop, Separation Adası'nda. Tommy MacPherson'un rahat evinde kalıyordu, iki gün sonra, rastlantı sonucu Frona ve Jacob Welse de aynı adanın en yüksek kesimine çadırlarını kurdu. Yukon'daki buzların çözülmesini bekleyen birkaç yerli de oraya kamp kurmaya gelmişti. Ötekiler de, gemi yaptırmak ve yerli kayığı satın almak için kıyıya koşuyordu. Aralarında' Baron de Courbertin de bulunuyordu.

«Ah, inanılmaz bir şey! Çok güzel!»

Adam, Frona'yı, odada rastladığı gün, büyüleyici sözlerle selamladı.

«Neymiş?» diye sordu kız elini uzatırken.

«Sizin burada olmanız! Benim için büyük bir mutluluk...»

«Bundan kuşkum yok...»

«Hayır! Hayır! (Başını salladı). Sözkonusu olan siz değilsiniz! Bakın!»

Parmağıyla, MacPherson'un kendisine üç kat fazla fiyata satmış olduğu Peterborough kayığım gösterdi.

«Bu yerli kayığı! Bayan Schoville'in evinde vermiş olduğunuz sözü anımsıyor musunuz? Size, yerli kayıkları konusundaki bilgisizliğimden söz

etmiştim, siz de bana...»

«İlle dersinizi vermeyi kabul etmiştim.»

«Evet. Çok güzel olacak bu. Dinleyin, suyun gürültüsünü, ırmağın çağıltısını duyuyor musunuz? Çok geçmeden su rahatça akacak. İsterseniz, ilk dersimiz için burada yeniden buluşalım. Tanrım, ne güzel olacak!

Séparation Adası'nın biraz aşağısında, dar bir kanalla ayrılmış olan Roubeau Adası bulunuyordu. Kış yolunun son yolcusu olan Saint-Vincent yüzerek artık ilerlemeyecek duruma gelince, adaya çıktı. Yalnız yaşayan ve karanlık biri olan John Borg'un kulübesinin kapısını çaldı. Bu, Saint Vincent için çok kötü bir rastlantıydı. Adadaki tüm kulübeler arasında, buzların çözülmesini beklemek üzere, John Borg'un kulübesini seçmişti.

«İyi,» dedi adam, Saint-Vincent sorularına karşılık vererek, «örtülerinizi şu köşeye atın. Bella, boş yatağı getir.»

Akşam olmadan da ağzını bir daha açmadı.

«Yemeğinizi pişirecek kadar büyüksünüz,» dedi konuğuna. «Kadının ateşe gereksinimi kalmadığı zaman, yiyeceklerinizi pişirmek için sobayı kullanabilirsiniz.» Bella denen kadın, yerliydi. Genç ve güzeldi. Yüzü de öteki yerli kadınlar gibi çok esmer ve yağlı değil, hafifçe yanık tenliydi.

Akşam yemeğinden sonra, iki dirseğini masaya dayamış ve elleriyle yanaklarını ve çenesini tutan Borg, yerli tütününün dumanıyla havayı kirletiyor, büyülenmiş gibi önüne bakıyordu.

«Bu ülkeye geleli çok oldu mu?» diye sordu Saint-Vincent, konuşma konusu yaratmak için.

Borg, kara gözlerine Vincent'e çevirdi ve dik dik yüzüne baktı. Boğa boynunu andıran boynunun üzerindeki kocaman başı, büyük bir çamur hamurundan yoğrulmuş gibiydi. Bakımsız kara saçlarının örgüsü arasından birkaç tutam gri saç göze çarpıyordu. Kirpi dikeni gibi olan sakalı da kırarmıştı. Sakalı, göğsüne dek iniyor ve yüzüne korkunç bir anlam veriyordu. İlkel yüzünün üstündeki alnı, çok güzeldi. Çıkıntılı oluşu, onun çok akıllı olduğunu gösteriyordu.

Bella, bulaşık yıkıyor ve tabakları Borg'un arkasındaki rafa diziyordu. Elindeki ağır tabağı, sakarca yere düşürdü. Kulübe, bu madeni sesle yankılandı. Aynı anda, Borg, vahşi bir hayvan gibi çığlık atarak sandalyesini devirdi ve gözleri kıvılcım saçarak Bella'ya doğru döndü. Kadın, korkudan anlaşılmayan çığlıklar atıp, ayaklarına kapandı. Saint-Vincent, saçlarının diken gibi olduğunu hissetti ve sırtı ürperdi. Borg, sandalyesini kaldırdı, ilk durumuna getirdi ve yine düşüncelere daldı. Tek söz bile etmemişti. Bella, hiçbir şey olmamış gibi, işine döndü. Saint-Vincent, elleri titreyerek yeni bir sigara sardı ve adamın yeniden düşlere dalıp dalmadığına baktı.

Gazeteci, bu olayı Jacob Welse'e anlatınca, adam, kahkahayla güldü.

«Bu, onun huyudur! Göründüğü kadar da vahşi biridir. Toplum içinde yaşamayan bu kaba adam, yıllardır bu ülkededir, tek dostu bile yoktur, yerliler arasında bile. Kaba ve çok öfkelidir. Article City'deki mağazanın yöneticisiyle bozuştuktan sonra, şirkete sırt çevirdi ve bir yıl boyunca yalnızca etle yaşadı. Borg, davranışında haklıydı. Bir gün ona Tanana'da rastladım, bizden alışveriş yapmaya razı oldu.»

«Bu kızı, Blanche Irmağı'nın kaynağındaki bir yerden aldı,» diye söze karıştı Bill Brown, Saint-Vincent'e. «Welse, bu toprakları kendisinin keşfettiğini sanıyor ama Borg, ülkeyi ondan daha iyi tanır. Ama yine de çok acayip biridir! Onunla birlikte yaşamayı ve kulübesinde yatmayı hiç istemem doğrusu.»

Saint-Vincent, Borg'un tuhaflıklarına aldırış etmiyordu. Zamanının büyük bir bölümünü Séparation Adası'nda, Frona ve Baron Coubertin'le birlikte geçiriyordu. Ama başına bir kez acayip bir olay geldi. Sincap avına çıkan ilci İsveçli ondan kibrit istemek için durup biraz konuşmuştu. Borg ve Saint-Vincent, onlara tek heceli sözcüklerle karşılık verdi. Biraz ötede, kulübenin kapısı önünde Bella, çok geniş, orta boylu bir kadına göre fazla ağır olan bir teknede çamaşır yıkıyordu. Kadının ağır yükü kaldırmak üzere olduğunu gören gazeteci, ona yardım etmek için koştu.

Tekneyi aralarında taşıyarak, suyu kulübeden uzağa boşaltmak için yokuşa doğru yürüdüler. Saint-Vincent, yanlış bir adım atınca, sabunlu su devrildi. Bella da, karda kaydı ve ikisi de kahkahayla gülmeye başladı. Dengesini bulmaya çalışırken, Bella bir daha kaydı ve yere oturdu.

Gazeteci, gülerek kadım iki eliyle yakalayıp doğrultmak istedi. Öfkeden morarmış, yüzüyle Borg, onlara doğru geldi, ellerini ayırdı. Sajnt-Vincent, boşta kalınca arkaya yıkıldı.

Q zaman, kulübedeki olay yinelendi. Bella, karın içinde efendisinin ayaklarına dek süründü. Adam, ona, korkunç bakışlarla baktı.

Yaşam, hiçbir şey olmamış gibi yeniden başladı. Saint-Vincent, varlığını sanki unutmuş gibi, Bella'yla hiç ilgilenmiyordu. Ama, adanın öteki ucuna giden iki İsveçli, bu olayı anlatıp anlatıp kahkahayla güldü.

YİRMİÜÇÜNCÜ BÖLÜM

IRMAĞIN ÇÖZÜLMESİNDEN ÖNCE

Birden, ılık ve güzel bir bahar gelmişti. Şimdi de yerini yaza bırakmadan önce uzayıp gidiyordu. Vadilerdeki kar kalkmıştı. Yalnızca dağların kuzey yamaçları karlıydı. Erimiş kar sularıyla iyice bollaşan ırmaklar cavlan gibi akıyordu. Güneş her gün daha erken doğuyor, daha geç batıyordu. Soğuk şafak saat üçte söküyor, akşam dokuzda da günbatımının tatlı ışığı yeryüzünü örtüyordu. Biraz sonra gökyüzünde, altın renkli bir çember beliriyor, gece yarısı, hava öğle gibi aydınlık oluyordu. Uzun süredir tomurcukta olan kayaklar ve söğütler, şimdi yemyeşil olmuştu.

Artık iyice uyanan doğa, harekete geçmişti. Geceleri sessiz kulübelerde cırcırböcekleri ötüyordu. Sinekler ağaç kovuklarından ve saklanmış oldukları çatlaklardan gündüzleri çıkıyordu. Her türlü tırmanıcı, bağırıcı, uçucu yaratıklar yeryüzünü doldurmuştu. Her şey bir soluk, gibi geçiverecek, sonra yine uzun kış gelecekti. Tüm canlılar bunu biliyor ve bu güzel günlerden yararlanmaya bakıyordu. Yamaçların yumuşak çamurunda köstebekler tünel kazıyor; saksağanlar, çamla kaplı adalarda cıvıldıyordu. Ağaçkakanlar, ağaçların kabuklarını gagalıyor, keklikler ormanın içlerinde ötüşüyordu.

Bu canlılığı, bir tek Yukon Irmağı paylaşmıyordu. Buzlu ve cansız Yukon, binlerce kilometre boyunca uzanmıştı. Güneyden gelmiş büyük kuş süreleri boş yere ırmağın yüzüne bakıyor, aramalarını daha kuzeyde sürdürüyordu. Acımasız buz bir uçtan öteki uca dek suyu tutsak etmişti.

İhtiyar Yukon, buzdan örtüsünden kurtulmak için yaz başını bekledi. Her yer çatırdıyordu. Şurda burda beliren çatlaklar büyüyor, suyun düzeyi yükseliyordu. Ama ırmak, buzdan örtüsünü pek yavaş salıveriyordu, Akıllı cüce olan ve doğaya, suyu yerden çıkartarak yardım eden insan, Bering Denizine inmek istemeyen milyonlarca tonluk buz tabakasına güçsüz güçsüz bakıyordu.

Irmaklar, her zaman yeni ülkelerin ilk ana,-yolları olmuştur, Yukon da Alaska yöresinin tek büyük yoluydu. Herkes, yoluna devam etmek için Separation Adası'nda buzların çözülmesini bekliyordu. Irmağın yukarısına giden adamlar kayıklarını ziftliyor, kancalarının ucunu demirle kaplıyordu. Bazıları da kayıklarını, balta ve bıçaklarla onarıyordu.

Jacob Welse de bu zorunlu tatilden alabildiğine yararlanıyor, boş zamanlarım Frona'yla geçiriyordu. Ama uzun kıştan sonra, kanı kaynayan Baron, bu gecikmeye sövüp duruyordu. Alaycı güneş, düşgücünü kamçılıyordu bir yandan da.

«Oh, ne âlâ! Buz hiç kırılmayacak!»

Irmağa bakıyor, duygularını seçmiş olduğu sözcüklerle dile getiriyordu:

«Ama bu, bir gizli düzendir, zavallı Bijou! Gerçek bir komplo!»

Kayığına «Bijou» adını takmıştı. Onu, bir atı okşar gibi okşayıp seviyordu,

Frona ve Saint-Vincent gülüyor ve ona sabır diliyorlardı. Yine böyle yanıp yalanırken Jacob Welse, sözünü kesti:

«Söyleyin Coubertin, şu ilerde bir şeyler görmüyor musunuz?»

«Evet, bir köpek.»

«Belki de köpek değildir, çok ağır hareket ediyor. Frona, bana dürbünümü getir.»

Saint-Vincent ve Coubertin, dürbünü getirmek için koştu. Vincent, dürbünün saklı olduğu yeri bildiğinden, getirirken gururla bakıyordu. Jacob Welse, ırmağın, öte yakasına uzun uzun baktı. Ada, Yukon'un kıyısından bir kilometre açıktaydı ve güneşin buz üzerindeki yansıması görüşü engelliyordu.

Jacob Welse, bir süre sonra: «Bu bir adam,» dedi.

Dürbünü Baron'a uzattı. Adam, bağırdı: «Evet, dört ayağı üstünde sürünüyor. Bakın!»

Titrek bir elle dürbünü Frona'ya uzattı.

Genç kız, adamı oldukça belirgin görmüştü. Biraz sonra gözleri uçsuz bucaksız beyazlığa alışınca da, yere yıkılmış bir çam ağacının gövdesini tırmanan adamın hareketlerini iyice gördü. Adam, iki kez tutunmayı denedi. Üçüncüsünde başaramadı ve öne düştü.

«Bu, bir adam,» dedi dürbünü Saint-Vincent'e uzatarak. «Güçlükle tırmanırken, ağacın öte yanına düştü.»

«Hâlâ kımıldıyor mu?» diye sordu Welse.

Saint-Vincent'in başını sallaması üzerine çadıra tüfeğini almaya koştu.

Havaya, altı el ateş etti.

«Adam, kımıldıyor,» dedi gazeteci. «Kıyıya dönüyor. Ah!., bir saniye... Yere uzanıyor ve sopanın üstünde bir şey sallıyor.»

Jacob Welse, altı kez daha ateş etti.

«İşaret ediyor hâlâ. Şimdi sopayı bıraktı, kımıldamıyor.»

Her üçü de Jacob Welse'e soru sorarcasına baktı. Adam, omuzlarını silkti.

«Tam olarak bir şey söyleyemem. Yerli mi beyaz mı acaba, aç mı yoksa yaralı mı?»

«Belki de ölmek üzere,» dedi Frona.

Gözleriyle babasına yalvarırcasına bakıyordu kız.

«Bir şey yapamayız, kızım.» .

Ah, ne korkunç!» diye bağırdı Baron, ellerini ovuşturarak. «Gözlerimizin önünde biri ölüyor ve biz bir şey yapamıyoruz! Olamaz! Buzun üzerinden ırmağı geçeceğim.

Sözünü eyleme geçireceği anda, Jacob Welse, onu kolundan yakaladı.

«Acele etmeyin.. Baron!»

«İyi ama...»

«Durun. Adamın belki ilaca ve yiyeceğe gereksinimi vardır. Onu birlikte kurtarmaya çalışalım.»

«Ben de!» dedi Saint-Vincent.

Frona'nın gözleri parladı.

Çadıra doğru gitti, bir paket yiyecek hazırladı. Adamlar yanlarına yirmi metrelik, bir ip aldılar. Jacob Welse ve Saint-Vincent iki uca kendilerini bağladı. Saint-Vincent, geniş omuzları üzerinde yiyecek paketini taşımak istedi.

Frona, kıyıdan olayı izliyordu. İlk yüz metreyi kolayca geçtiler. Buzun sağlam bölümünü geçtikten sonra da olay olmadı. Jacob Welse, önden gidiyor, bastonuyla önünü, sağı solu yokluyordu.

Sıranın sonunda olan Saint-Vincent, buz ta-bakasının araşma battı, ama çatlağın arasına bastonunu güzelce sokunca, akıntıya karşın, başını suyun üzerinde tutabildi. İki adam, ipe tüm güçleriyle asılıp onu oradan çıkardılar.

Frona, onları bir dakika daha gördü. Sonra Saint-Vincent, ipten ayrıldı ve koşar adımlarla kıyıya vardı.

«Br... r...rr!»

Frona'ya doğru gelirken, titriyordu.

«Ötekiler neden dönmedi?» diye sordu kız.

«Bir kez daha deneyeceklerini söylediler. Bu Coubertin, katır gibi inatçı.»

«Babamın da ondan kalır yeri yoktur,», dedi kız gülerek. «Belki üstünüzü değiştirmek istersiniz. Kulübede üstünüze giyecek bir şeyler bulursunuz.».

«Ah, gerek yok. Zahmet etmeyin! Ben güneşte kurunurum.»

Yere, kızın yanma oturdu. Bir saat boyunca, şimdi iki nokta olarak görünen iki adamın çabalarına baktılar. Irmağın ortasında yukarıya doğru bir kilometre kadar gitmişlerdi. Frona, onları dürbünle izliyordu. Ama adamlar sık sık buz kütlelerinin arkasında gözden yitiyordu.

Genç kız, Vincent'in mırıldandığım duydu:

«Bu onlar için iyi olmayacak! Bana, bir kez daha deneyeceklerini söylemişlerdi. Onların devam edeceklerini bilseydim, bırakmazdım. Ama başaramayacaklar!»

«Hayır!.. Başaracaklar!.. İşte, geliyorlar,» dedi kız. «İşitiyor musunuz? Ne oluyor?»

Buz kütlesinden, gök gürültüsünü andıran bir ses yükseldi.

«Gregory, belki de buz çözülüyordur, ha?»

«Hayır, hayır. Sakin olun! Bitti artık.»

Gerçekten, gürültü uzaklaştı.

«Yine başlıyor!»

Birincisinden daha korkunç ve acı bir gürültü yükseldi. Saksağanlar ve sincaplar sustu. Öncekilerden daha uzun bir gürültü koptu.

«Âh! Neden hâlâ dönmüyorlar?»

İki adam durmuştu. Bir karara varmak üzere oldukları belliydi. Frona, dürbünüyle ırmağı durmadan tarıyordu. Yeni bir inilti daha duyuldu, Ama buz yerinde duruyordu hâlâ. Suyun üstünde de hiçbir kımıltı yoktu.

Saint-Vincent, koruyucu bir tavırla kolunu kızın omzuna atarak:

«Korkacak bir şey yok, Frona,» diyordu. «Babanız ne yapacağını iyi bilir.»

«Bir ırmakta buzun çözülüşünü hiç görmemiştim,» dedi kız, Sonra olayların akışına bıraktı kendini.

İniltiler hızlandı ve kesildi. Ama buzun üstünde hiç kırık görünmüyordu. Bir süre sonra, iki adam bata çıka kıyıya vardı. Üstlerinden sular akıyordu ve titriyorlardı.

«Sonunda gelebildin!» diye bağırdı Frona, babasının ellerini sıkarken. «Bir daha hiç dönmeyeceğini sanıyordum.»

«Sakin ol canım. Gidip yemek yiyelim,» dedi Jacob Welse, gülerek, «Hiç tehlike yoktu.»

«Ne oldu peki?»

«Steawart Irmağı'nın buzu çözülüyor. Buz parçaları da Yukon'a gidiyor. Gürültüleri oradan işitebiliyorduk.»

«Ah, evet! Ama çok korkunçtu!..» dedi Baron. «Oradaki zavallı adam... Onu kurtaramadık.»

«Her şey henüz bitmiş1 değil. Yemekten sonra, köpekleri göndereceğiz. Çabuk olalım, Frona!»

Köpekler de başarılı olamadı. Jacob Welse, en iyi ye akıllı köpekleri seçmişti. Onları yiyecek paketleriyle yüklemiş ve kıyıdan uzağa götürmüştü. Köpekler geri dönünce, sopalarla ve söverek uzaklaştırıyorlardı. Hayvanlar yeniden gidiyorlar, başlarını kıyıya doğru çevirip acıklı acıklı uluyorlardı.

«İçlerinden biri oraya varsa, ötekiler de onu izler. Haydi Chouk! Miriam! Önemli olan, birinciyi ırmağı geçmesi için kandırmak!»

Sonunda Jacob Welse, Miriam'ı bu işe razı etti. Hayvan, kırılmış buzların üstünde, bata çıka yüreklice ilerliyordu. Ama son uca varınca, dur aksadı, diz çöktü ve yerinden kımıldamadı. Biraz sonra döndü ve yakınlardaki ıssız bir adaya çıktı. Bir saat sonra da kampa döndü, yanında yiyecek paketleri yoktu. Jacob Welse, öteki iki köpeği gönderdi. Ama onlar gitmek istemedi, birbirlerinin yükünü parçaladılar. Adam da yeni bir denemeye girişmekten vazgeçmek zorunda kaldı.

Gürültü, öğleden sonra da yinelenip durdu. Akşam olunca sürekli hale geldi. Suyun düzeyi ilci metre artmıştı ve bazı yerlerde buz tabakası kırılmaya başlıyordu.

«Adalar arasında ve ırmağın ağzında toplanan buzlar, su baskınına neden olacak,» diye açıkladı Jacob Welse. Buzlar çözülünce, tüm bu buz parçaları sürüklenecek ve su alçalacak.»

«Ve o zaman?» dedi Baron neşeyle.

«O zaman, kayığınız Bijou, yeniden yüzecek.»

Gün1 ışığında, adamı görebilmek amacıyla karşı kıyıyı gözlediler. Adam önceki yerinde duruyordu. Tüfek atışına karşılık, eliyle onlara işaret etti.

«Buzlar erimeden yapacak bir şey yok. O zaman, Baron'la Bijou'ya binip o zavallıyı kurtarmaya gideceğiz. Saint-Vincent, siz battaniyelerinizi gidip

alın ve burada uyuyun bu gece. Üç kürekçi fazla gelmeyiz. MacPherson da bize yardım eder.»

«Burada yatmam gereksiz,» diye aceleyle karşılık verdi gazeteci. «Kanal buz tutmuş, yarın şafakla kalkacağım.»

«Ya ben?» diye sordu Baron.

«Siz, henüz ilk kayık kullanma dersinizi almadınız,» dedi Frona gülerek.

«Yarın hava bozacak,» diye ekledi Jacob Welse. «Irmak, buzdan kurtulunca, çağlayan gibi hızlı akar. Saint-Vincent ve MacPherson'la ben hep birlikte gideriz. Sizi1 götüremediğim için üzgünüm Baron. Bizimle daha bir yıl kalırsanız, bizi izleyecek duruma gelirsiniz.»

Baron de Coubertin, yarım saat suratını astı.

YİRMİDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

«BİJOU»NUN TAYFALARI

«Uykucular, kalkın!»

Del Bishop'un ilk seslenişinde, Frona, kürklerinden dışarı fırladı. Ama o henüz etekliğini, mokasenlerini giymeden önce, babası dışarı çıkmıştı bile.

Şafağın gri ayazında, kız, kıyılarından taşan ırmağı gördü. Bazı yerlerde ırmak, yamacı aşmıştı; üzerinde, yığınla buz parçaları vardı. Kulübeden yüz metre ötede, ırmağın beyaz ve buzlu yüzeyi, külrengi gökyüzüne karışmıştı. Dev bir değirmenin gıcırtılarına benzer sesler, çatırtılar, karanlıkta yükseliyordu.

«Irmak ne zaman kabaracak?» diye sordu Frona. Del'e.

«Bu iş ne denli erken olursa, o denli iyi olur! Balon!»

Ayağıyla buzu kaldırarak, kendilerine doğru ilerleyen suyu gösterdi.

«Çeyrek saatte elli santim yükseliyor...» «Tehlike var mı?»

«Tehlike mi? Asla!» diye alayla güldü Del. «Bu, uzun süre böyle sürmez. Irmağın üzerindeki alçak adalara bakın, onlar belirli bir basınca dayanabilir. Buz, uzun zaman toplu olarak kalırsa, ağırlığıyla bu adaları Yukon'a dek sürükler ve ırmak serbestçe akmaya başlar. Ama benim kurtulmam gerek. Kulübemiz, alçak yerde bulunuyor, bu yüzden su altında kaldı. Yiyecekleri güvenceye almadı Corliss'e ve MacPherson'a yardım etmeye gitmeliyim.»

«MacPherson'a söyleyin, ilk çağrımda hazır olsun!» diye bağırdı, Jacob Welse. «Saint-Vincent de birazdan gelir,» dedi kızma.

Çeneleri birbirine çarpan Baron, saatini çıkardı.

«Üçe on var!» dedi.

«Gidip mokasenlerinizi giyin,» dedi, Frona. «Daha vaktiniz var.»

«Bu görüntüyü görememe tehlikesini göze mi alayım? Yaşamım boyunca pişman olurum sonra.»

Ansızın büyük bir çatırtı koptu. Buz harekete geçmişti. Ağır ağır yer değiştiriyordu. Buz parçaları, birbirlerine öyle yakındı ki bir damla su bile

görünmüyordu aralarında. Karışık bir uğultu, sağır edici bir çatırtı duyuldu.

«Dana kocaman bir şey bekliyordum. Bu gerçek bir üç kâğıtçılık ama.»

Baron, yumruğunu öfkeyle ırmağa doğru sallıyordu. Jacob Welse, alaylı gülümsemesini saklamak için başını çevirdi.

«Bana göstereceklerinimiz bu mu? Eh, Yukon'unuz beni hiç de korkutmadı!»

Coubertin, ayağına dokunan bir buz kütlesinin üstüne atladı. Jacob Welse, onu durdurmaya kalktığında, hayli uzaklaşmıştı.

Buz ilerliyordu, hızı git gide artıyor, daha tehlikeli oluyordu. Fransız, sirkteki at cambazları gibi zarif hareketlerle kayan buzun üstünde durmaya çalışıyordu. Böylece üç dört metre gittikten sonra, kıyıya atladı. Hepsi gülümsüyordu. Adam, Jacob Welse'in yanma geldi.

«İyi ama, ben ne yaptım ki?» diye ordu Coubertin, gücenmiş bir şekilde.

«Ne yaptım ki?» diye yineledi Welse, Baron' un sesini taklit ederek. «Bakın, şimdi anlarsınız.»

Eliyle, kendilerinden on metre kadar ötede, suyun içinde sallanan bir buzu gösterdi. Buz, kendi çevresinde döndü ve çatlayıp kâğıt gibi buruştu. Sonra buz parçasının bir ucu göründü. Öteki kütleler ona öyle hızla çarptı ki havaya sıçradı ve binlerce parçaya bölünerek geri düştü. Parçacıklar, izleyicilerin ayakları dibine dek yayılmıştı.

«Vay canına!» diye bağırdı Baron, korku ve saygıyla karışık bir sesle.

Frona, bir eliyle onun elini, öteki eliyle de babasınınkini tuttu. O anda buz, deli gibi bir hızla sıçrayıp duruyordu. Koca bir buz tabakası, kıyıya doğru döndü ye ayaklarının altındaki toprağı sarstı. Arkadan ikincisi gelince, geri çekildiler. Buz kütlesi, ardında bir ton toprak sürükleyerek içeri yöneldi. Üçüncü kütle de kıyıya çarptı ve üç ağacı kökleyip sürükledi.

Güneş doğmuştu. Yukon, bir uçtan öteki uca dek pırıl pırıl yanıyordu. Akıntının gücüyle, buzlar kıyıları yıkarak büyük bir hızla, ırmaktan aşağı iniyordu.

«Ah! Ne güzel bir görüntü! Çok görkemli!» diye bağırdı Frona. «Pekâlâ, Baron; Yukon konusunda şimdi ne düşünüyorsunuz?»

Coubertin, başını salladı:

«Bana korkak deyin isterseniz! Hepsi de çok güzel! Şu yana bakın!»

Irmağın dirsek yaptığı yerde suya batan küçük adacıkları gösteriyordu. Orada, bir kilometreden geniş olan su akıntısı birçok kola ayrılıyordu. Adalar en uçlarına dek suya gömülmüştü, Buz parçaları bu engellere çarpınca, büyük gürültü çıkararak havaya sıçrıyordu. Birbiri üzerine yığılan küçük buz parçacıkları, kocaman buz dağları oluşturdu, sonra da ağaçların arasından korkunç bir gürültüyle « sallanarak geçti.

«Bu küçük adacıkların yukarısında bir baraj oluşacak,» dedi Jacob Welse. «Frona, bana dürbünü ver!»

Uzun uzun, ırmağın o kıyısına baktı.

«Kütleler iyiden iyiye parçalanıyor.»

«Ama ırmak alçalıyor!» diye bağırdı Frona.

Gerçekten de, buz kıyının iki metre üzerine inmişti, Baron de Coubertin, sopayla su düzeyini ölçtü.

«Adamımız hâlâ orada, ama artık kımıldamıyor,» dedi Jacob Welse.

Hava açıktı, güneş kuzeydoğudan yükseliyordu. Herkes sırayla dürbünle baktı.

Coubertin, sopanın üzerinde çizili işareti göstererek:

«Çok şaşırtıcı,» dedi. «Su, durmadan alçalıyor. Barajı göremeyeceğiz. Çok yazık!»

Jacob Welse, onu ciddi' ciddi süzdü.

«Söyleyin, Bay Welse, buzun suyu engelleyeceğini mi sanıyorsunuz?» diye sordu. Frona, babasına tasalı bakışlarla bakıyordu.

«Bir barajda her zaman ilginç şeyler görünmez. Ona güvenmemek gerek. Her şey, onu izlemek için seçilen yere bağlıdır.»

«Bay Welse, hiçbir tehlike yok. Irmak gözle görülür biçimde alçalıyor.»

«Şimdiden bir şey söylenemez.»

Jacob Welse, parmağıyla buz parçalarının adacıklar arasına yönelip ırmağın akıntısını kapadığı dirseği gösterdi.

«Coubertin, çadıra gidip sobanın yanındaki bir çift mokaseni alın. Manzarayı kaçılmazsınız. Frona, sen de ateş yak ve kahveyi hazırla.»

Yarım saat sonra, ırmak düzeyi üç metre inmişti; ama buz yine de sağır edici bir gürültüyle aşağıya doğru yığılıyordu yavaşça.

«Şenlik başladı başlayacak. Gözünüzü iyi açın, sevgili Coubertin. Irmağın sol koluna iyi bakın.»

Coubertin, ırmağın, sol kolunun tıkandığını gördü, sonra büyük beyaz bir engel koptu ve adadan adaya yuvarlanıp gitti. Önlerine gelince, hızı azaldı. Daha sonra ırmak, şişti ve öyle hızla yükselmeye başladı ki, artık hiçbir şey onu durduramazdı. Düşteymişcesine, buz parçalarının engeli yıkıp kıyıya yayıldığını gördüler.

«Tanrım! Hiç de acayip değil»

«Ama çok görkemli, değil mi Baron!» diyordu Frona, ona takılarak. «Bu arada, ayaklarınız ıslanacak.

Adam, tam zamanında geri çekildi. Ayrıldığı yere küçük bir buz parçası kopup düştü. Su, adanın çevresinde insan göğsüne varan yükseklikteki buzu kaldırıyordu.

«Bu duvar birazdan kırılacak. Bakın, yavaşlıyor. Baraj çökmüş olmalı.»

Dürbünle bakan Frona. «Yanılıyorsunuz! Hâlâ dayanıyor,» dedi.

«Su artık hızla yükselmez, ne de olsa.»

«Ama yükselmesi durmadı hâlâ!»

Bu söz onu şaşırttı, yüzü aydınlandı birden.

«Ah, anladım! Oralarda bir set daha var. Bu açıklamanın gerçek olduğunu söyleyin bana, Frona!»

Frona, Baron'un elini tuttu.

«Evet, ama şunu dinleyin: Yukardaki ve aşağıdaki barajın dayandığını düşünün.»

Kıza uzun uzun baktı ve sonunda söylediklerinin önemini kavradı. Yüzü kızardı, derin derin soluk aldı ve başını geriye attı. Kollarım açarak bütün adayı gösterdi.

«Bu durumda, siz, ben, çadır, tekneler, kulübeler, ağaçlar ve kayığım! Hepsini de götürecek!»

Frona, başını salladı. «Çok yazık...»

«Neden olsun? Tam tersine, çok güzel!»

«Hayır, hayır, Baron. Size şunu demek istiyorum: Anglosakson olmamanız çok yazık. O zaman sizinle çok gurur duyardık!»

«Siz de Frona, Fransız soyuna onur verirdiniz!»

«Birbirinize iltifat etmek için tam zamanını seçmişsiniz,» dedi Del Bishop, alay ederek. «Geldiği hızla çabucak uzaklaştı. Siz daha yerinizde durun, bakalım!» diye bağırdı onlara. «Malları çıkarmak için kulübeye gelsenize. Size gereksinimimiz var. Gelin de çadırdaki hastaları çıkaralım,» diye ekledi ağaçların arasına dalarak.

Irmak, durmadan yükseliyordu. Yüksekten iner inmez, ayak bileklerine dek suyun içine daldılar. Ağaçların arasında dolandıktan sonra, ırmağa çok yakın olan açıklıktaki bir kulübeye vardılar. Kulübenin düz tavanının üstünde battaniyelere sarınmış iki hasta vardı. Del Bishop, Corliss ve Jacob Welse içerde giyecekleri ve yiyecek çuvallarım arıyordu.

Adada, suyun düzeyi altmış santimi geçiyordu. Ama kulübenin tabanı, ısıyı saklaması için kazılmış olduğundan, su, bir insanın beline geliyordu.

«Tütünü kuru yere koyun!» dedi hastalardan biri, zayıf sesiyle.

«Tütünü şeytan götürsün.» diye karşılık verdi arkadaşı, «önce unu ve şekeri kurtarın.»

«Bill, sigara içmez. Bu yüzden alay ediyor. Bayan, rica ederim, tütünüme göz kulak olun.»

«Al, işte tütünün. Zırlamayı kes artık.»

Del, ona değerli kutusunu attı, adam sanki altın doluymuş; gibi kutuyu göğsünde sıktı,

«Onları yatıştırmak için bir şeyler yapabilir miyim?» diye sordu, Frona.

İskorbüt hastalığının hiçbir ilacı yoktur,» dedi Del, «Çiğ birkaç patates, onlara yeter. Söyleyin, Bayan Frona, burada ne yapıyorsunuz? Şu küçük tepeye çıkın da ayaklarınızı kurutun.»

Baraj, kulakları sağır edici bir gürültüyle patladı. Her yer, köpüklü suyla kaplanmıştı. Elli ton ağırlığındaki koca bir buz kütlesi kapının önüne çarptı, daha küçük bir parça kulübenin kıyısına vurdu ye sarstı. Coubertin ve Jacob Welse, açıklığa doğru gitti. Frona, Baron'un, babasına:

«Peşinizdeyim, Bay Welse!» dediğini duydu.

Fransız, kütükten duvarla engel arasına gi-rebildiğince sokuldu.

Elinde tütün kutusunu tutan adam, arkadaşına; «Baksana, Bili, aşağıdaki baraj bir süre daha dayanırsa, hapı yutarız,» dedi.

«Dayanacağa benziyor, bana inanabilirsin. Nulato'da, aynı durumdaki Bixie Adası'nın sü-pürüldüğünü gördüm.»

Erkekler, Frona'nın sığınmış olduğu yere koştu.

«Bu iki adamı ölmeye bırakamayız. Onları sizin kulübeye taşıyalam, Corliss,» dedi Jacob Welse.

Jacob Welse, hastaların uzanmış olduğu çatıya tırmandı ve aşağıdaki barajı inceledi. Sonra kolunu uzatarak gösterdi:

«Buz kırılıyor. İşte yürüyen bir ırmak!»

«Bill, dostum, demek ki süpürülmeyeceğiz,» dedi tütünlü adam.

Irmak, sanki sıçramaya hazırlanmak üzere toparlanıyor gibiydi. Hareket halindeki suyun basıncıyla, buzdan duvar yüzden fazla yerde çöküp kaldı, kıyı boyunca kökünden kopan ağaçların çatırtısı duyuldu.

Corliss ve Del, Bill'i MacPherson'un kulübesine taşıdı. Jacob Welse ve Baron, öteki hastayı sürüklerken, koca bir buz kütlesi kulübeye çarparak iskambil kâğıdı gibi devirdi. Olaya tanık olan Frona, Coubertin'in ve hastanın yıkıntılar arasından sağ salim çıktıklarını gördü. Babası, çamurlu sulara kapılmıştı.

Olay yerine koştu ve kazaya uğrayanın ağzım suyun dışında tutmaya çalıştı. Ama başaramayınca bıraktı... Babası çamurlu sulara gömülmüştü. Adamın sağ kolunun kütüklerin arasına sıkışmış olduğunu gördü. Onu kendi elleriyle çıkaramayınca, yakılan çatıdan bir kazık aldı, onu ağaçların gövdesine dayadı ve bu kaldıracın üzerine tüm gücüyle abandı. Biraz sonra, kütüklerden biri gevşedi ve Jacob Welse, su yüzüne çıktı. Başı çamur içinde kalmıştı. Uzun uzun soludu ve:

«Oh, hava ne güzel!» diye bağırdı; sonra çevresine bakındı: «Frona, Del Bishop'un gözünden hiçbir şey kaçmıyor.»

«Hangi konuda?» diye sordu Frona.

«Senin günün birinde yüksek düzeyde bir kadın olacağını söylerken. Anımsıyor musun?»

Kızını kucakladı. Her ikisi de gülerek çamura tükürdü. Öte yandan Coubertin, hastanın yanında çırpınıp duruyordu.

«Böyle birini ömrümde görmedim!» diye açıkladı. «Vallahi, zincire vurulacak deli bu adam! Düşerken kafasını çarptı ve tabakasını yitirdi. Durmadan onu istiyor.»

Adamın yarası ağır değildi.

«Ötekilerin dönmesini bekleyin, sizi yalnız başıma taşıyamam,» dedi Jacob Welse hareketsiz duran sağ kolunu göstererek. «Küçük bir burkulma,» diye açıkladı. «Kırık yok.»

Baron, Frona'nın ayağını göstererek hayranlığını belirtti:

«Ah, dalga çekilirken, bize çok değerli bir mücevher bıraktı, değeri ölçülemeyen bir inci!»

Eski ve suyun aşındırmış olduğu mokasenleri arasından orta parmağının ucu görünüyordu. Parmak, bu çamurlu dünyaya, arsızca bakar gibiydi,

«Benim gerçek bir hazinem var, Baron,» diye şaka yaptı Frona. «Çünkü bir tane daha var.»

«Tersini kim söyleyebilir?»

«Siz hayran olunacak bir çılgınsınız!»

«Elinizi öpmeme izin verin.»

Baron, saygıyla çamura diz çöktü.

Kız, elini çekti ve Baron'un kıvırcık saçları arasına soktu, sonra başı öne arkaya salladı.

«Bu adamı ne yapayım, baba?»

Jacob Welse, omuzlarını silkti ye kahkahayla güldü.

Coubertin'in başını kendine doğru kaldırarak, onu iki yanaklarından öptü Frona. Jacob Welse, kızının bu davranışının onun için çok anlamlı olduğunu anladı.

Irmak, kıyısına yirmi metre yüksekliğinde kırık buzları yığarak, kış aylarındaki düzeyine yeniden ulaşıyordu. Bu duvardan kopan kütleler, sökülmüş ağaçların arasında yuvarlanıyordu. Balçıkla kaplı otlar, dev Kuzey Adamının kusmuklarını andırıyordu.

Bu arada güneş de boş durmuyordu. Eriyen buzdan yükselen buhar, buz dağlarını temizliyor, ona parlaklık veriyordu. Buzlarda kırılan gün ışığı, gökkuşağının yedi rengini oluşturuyordu. Boşluklardan birinde, Seperation Adası'nda oturanlar, hastalara vs yerliler dışındakiler, Coubertin'in kayığının çevresine toplanmışlardı.

«Hayır, hayır dostum! İki adam yeterli,» diyordu Tommy Pherson. Kendisini onaylayacak bakışlar bulma umuduyla çevresine bakıyordu bir yandan da.

«Ama Tommy, üç kişi olursak, daha kolay olurdu.»

«Bir daha söylüyorum: İki kişi yeter!»

Al kişiyle yetinmemiz gerek, sanıyorum.»

İskoç, sevincini açıkça belirtti.

«Daha fazla insan almak, sakıncalı olur. Senin geçeceğinden kuşkum yok, oğlum.»

«Tabii, bu iki kişiden, biri de sen olacaksın, Tommy,» dedi Corliss.

«Hayır. Benden önce başkaları var.»

«Yanılıyorsun, Coubertin, Bijou'nun yönetiminden hiçbir şey anlamaz. Saint-Vincent de, bataklığı geçemez. Jacob Welse'in de kolu sakat, Geriye sen ve ben kalıyoruz, Tomm.»

«Saygısızlık etmek istemem. Ama şu adam işinize yarar,» dedi İskoç, Del Bishop u göstererek.

Tommy, üçkâğıtçı madenciye karşı dostluk duyguları beslemiyordu hiç. Ama onun yürekli olduğunu bilirdi. Ötekini boşluğa yollayarak, kendisi işin içinden sıyrılmış oluyordu. Del Bishop, gruba doğru ilerledi, konuşmadan önce, herkesin gözünün içine tek tek baktı.

«İçinizden biri, bana alçak, diyebilir mi?» diye sordu damdan düşercesine. Sonra yeniden herkesi gözden geçirdi: «Pekâlâ, dinleyin! Sudan nefret ederim ama korkmam. Yüzmeyi bilmem ama birçok kez suya gömüldüm. Kayığın içine sırtüstü düşmeden kürek çekemem. Dümen kullanmaya gelince... bu işin ustaları, pusulanın kadranında otuz derece olduğunu söylerler. Ben dümen yekesini elime alınca, ibreyi otuz derece daha ileri götürürüm. Ama ne olursa olsun, Baylar, ben, Bijou'da olacağım ve gerekirse onu cehenneme dek götürürüm, yeter ki yolda bozulmasın.»

Baron de Coubertin, bağırarak onu kucakladı:

«Tanrı'nın varlığına inancım olduğu kadar, bu adımın da erkek olduğuna inanıyorum!»

Öfkeden sararan Tommy, susanlara bağırdı:

«Hiç kimse benim iyi kayık kullandığımdan kuşku duyamaz... Rüzgâr da bugün çok iyi, ama yine de gidemeyiz... Irmağın biraz daha düzelmesini beklemeliyiz.»

«Haydi, Tommy, bahane arama,» diye söylendi Jacob Welse.

«Ama...»

«Tamam,» dedi Corliss. «Geliyorsun...»

«Hiç de değil. Ben…»

«Sus!» diye bağırdı. Del Bishop, var gücüyle. Bu sesten ürken İskoç, yelkenleri suya indirdi.

«Bakın!» diye bağırdı Frona. «Su serbest kaldı! Irmak düzeldi. Bir dakika bekleyin, ben de sizinle geliyorum!»

Beş kilometre yukarıda, Yukon'un batıya vardığı ve geniş bir kavis çizerek yönünü değiştirdiği yerde, başıboş su görünüyordu. Bu olay, gerçek olamayacak kadar güzel bir şeydi. Ama yine de MacPherson, düşgücünden yoksun olan bu adam, sudan bir bahaneyle geri çekilmeyi düşündü.

«Bir dakika, pipomu unuttum.»

«Burada kal,» diye alay etti Del, giysilerinden tutarak, «Seninki cebinden çıkmazsa, benimkinden arasıra bir nefes çekersin.»

«Tütünümü demek istemiştim.»

«Al, bunun içine koyarsın!» Del, tütün kesesini Tommy'nin titreyen ellerine verdi. «Paltonu çıkarırsan, daha iyi olur. Sana elimi veririm. Dinle Tommy, adam gibi davranamazsan, benden çekeceğin var. Kendine gel.»

Corliss, hareketlerinde dana rahat olmak için, kalın flanel gömleğini çıkarmıştı. Frona yanlarına gelince, onun da ceketini ve etekliğini çıkarıp dizlerinin hemen altına inen koyu renk bir eteklik giymiş olduğunu gördü.

Jacob Welse, kızma kaygıyla baktı, yanma yaklaştı. Frona, kürekleri deniyordu.

«Yapamayacak...» dedi.

Kız, başıyla olumlu bir işaret yaptı.

«İşte yürekli bir kız!» dedi MacPherson. «Evde bir karımın ve üç çocuğumun olması çok yazık doğrusu...»

«Demir al!»

Corliss, Bijou'nun önünü kaldırdı ve arkaya bir göz attı.

Coubertin, inerken pupayı yakaladı. Del, pek hızlı koşmayan MacPherson'u azarladı. Hafifçe eğik yassı bir buz parçası iskele olarak kullandı.

«Öne, Tomm!»

İskoç, homurdanmaya başladı. Ama arkasında Del Bishop'un öfkeli soluğunu duyunca, söz dinledi. Ağırlığı dengelemek için Frona, arkaya kaydı.

«Dümeni kullanmayı bilirim,» dedi Corliss'e.

Corliss, razı olup olmadığım anlamak için Jacob Welse'e baktı. Baba, başıyla razı olduğunu belirtti.

«Çabuk olun!» diye bağırıyordu Del. «Gün ışığını boşa harcamayın!»

YİRMİBEŞİNCİ BÖLÜM

KURTARMA

Zarif, ince, hafif ve bir ceviz kabuğu gibi nazik bir kayık olan Bijou, buz parçalarıyla dolu ırmakta pek güvenli değildi. Bereket versin, Frona'nın dümen kullanmadaki becerisi Corliss'i rahatlattı. Irmak, kara sularını buz duvarlar arasından akıtıyordu, uzakta, yeşil ormanlar, birkaç bulut bulunan gökyüzüne doğru uzanıyordu. Kızgın güneş de bu görüntüye ışınlarını yağdırıyordu.

Corliss'in aklı annesine ve onun bitmek tükenmek bilmeyen çay partilerine, tüylü halılarına, hizmetçilerine gitti1. Kendi kendine, annesinin arkada dümen kullanmakta olan kadını anlayıp anlayamayacağını kendi kendine sordu. Annesinin dostlarını teker teker gözünün önüne getirdi: Bu solgun yaratıklar, toprağı işgal eden ve gerçek insanlar yetiştiren kadınların karikatürüydü.

Bijou, dar bir kanaldan çıktı ve başıboş akan suya girdi.

«Aferin!» diye yüreklendiriyordu Corliss.

Arkalarındaki buz duvarları birbirlerine çarpıyordu. Tommy homurdandı:

«Ne çılgınlık! Biraz daha bekleyemez miydi?»

Bu sözleri duyan Frona güldü. Vance, adamın omuzunun üzerinden Frona'ya baktı. Kız, gülümseyerek ona karşılık verdi. Başlığı geriye kaymış, güzel yüzünü altın renkli saçlar çevrelemişti.

«Soluğumu harcamaktan çekinmesem, şarkı söylerdim,» dedi kız. «Kılıç Şarkısını ya da Demir Şarkısı'nı söyleyin!»

«Ya da İlk Şarkı'yı.» diye ekledi Corliss. Ve bu duygulu şarkıyı mırıldanmaya başladı.

Kız, bir buz kütlesinden sakınmak için küreğini aşırttı. Corliss'i duymazdan geldi.

«Tüm yaşamımı böyle geçirmek isterdim,» diye bağırdı Frona.

«Ben de,» dedi Corliss.

Ama kız, bu sözleri, anlamazlıktan gelerek ekledi:

«Biliyor musunuz, Vance, yine arkadaş olarak kaldığımıza öyle seviniyorum ki!»

«Bundan daha ileri olamadıysak, bu benim suçum değil!»

«Kürek çekmeyi unutuyorsunuz, bayım,» diye azarladı kız. Vance, küreklerin üstüne iyice eğildi

Akıntıya karşı 45 derecelik bir açıyla gidiyorlardı. Karşı kıyıya varınca, oradan, ırmağın en sakin sularına geçeceklerdi. Kurtarmak istedikleri adamla aralarında bir kilometrelik bir yalıyar kalıyordu.

«Biraz yavaşlayalım,» diye önerdi Vance.

«Mayıs ayında olduğumuza inanasım gelmiyor,» dedi Frona. «Vance, tüm bunların gerçek olduğuna inanıyor musunuz?»

Vance, başını olumsuzca salladı.

«Bana da gelmiyor! Tüm bildiğim, benim Frona Welse olduğum ve yanımda iki erkekle, Alaska'daki Yukon Irmağı'nda bulunan birini kurtarmak üzere bu kayıkta kürek çekiyor oluşum. İşte su ve buz. Kollarım yorgun, yüreğim hızlı atıyor ve soluk alıyorum yine de... Düş gördüğümü sanıyorum. Düşünsenize: Geçen yıl, bu zamanlarda ben Paris'teydim!»

İçini çekti ve gözlerini arkaya, Jacob Welse'in çadırının, ormanın yeşilliği arasında beyaz bir mendil gibi göründüğü adaya doğru çevirdi.

«Bu kentin yar olduğunu bile düşünemem,» diye ekledi. «.Paris diye bir yer hiç yok!»

«Ben, geçen yıl Londra'daydım,» dedi Corliss, düşünceli düşünceli. «O zamandan bu yana, yeniden doğdum. Londra mı? Orası bir düş. Böyle dar bir alan, o kadar insanı barındırabilir mi? İşte gerçek dünya: Orada pek az kişi yaşıyor, yoksa çevremizde «bu kadar yer, su ve gökyüzü olmazdı. Tommy, Toronto'yu özlemle anıyor. Bu kent ancak düşlerinde var... daha düşük bir yaşamın imgesi ancak. Tabii, o, böyle düşünmez, çünkü Tommy, filozof değildir, hiçbir şeyden kaygı duymaz...»

«Bitirdiniz mi?» diye homurdandı Tommy, vahşi bir sesle. «Saçmalıklarınız bize uğursuzluk getirecek!»

Kuzey toprağında yaşam kısadır. Felaket ha-bercileri, kehanetlerinin çabucak gerçekleştiğini görürler. Havada bir titreme oldu ve duvar üzerlerine yıkıldı. Üçü de aynı anda küreklerini suya daldırdı ve Bijou, sıçrayarak yükseldi. Duvar yıkıldı ve binlerce tonluk buz kütlesi, büyük bir gürültüyle arkalarına yığıldı. Yer değiştiren su, köpük köpük akıyordu. Bijou, köpüklü dalgaların çukuruna düştü.

«Size söylememiş miydim, şom ağızlılar!»

«Sus ve suyu boşaltmaya başla!» dedi Corliss.

Frona'ya başıyla işaret etti, o da onu onayladı. Sonra her ikisi de gülmekten yerlere yattı.

Bijou, yavaş yavaş kendisine buz dağının arasından bir yol açıyordu. Yalıyarın kıyısını döndü. Yüzyılların aşındırdığı, tabamın kemiren ırmaktan nefret ediyormuş gibi duran bu dev kayalık, pek görkemliydi. Yağmurlar derin çatlaklar açmıştı, üzerindeki bitkiler de çirkinliğini biraz olsun örtüyordu. Yukon oyulan mağara ve inlerden tüm gücüyle homurdanarak akıyordu. Görünmeyen, sinsi bir savaş açmış gibiydi.

«Küreklere dikkat edin!»

Corliss'in sesi, cırcırböceğinin bağırtısının yer sarsıntısında yok olması gibi, bu büyük gürültüde eriyip gitti. Bijou, öne atıldı ve kürekler alçalıp yükseldi. Her yönden savrulan ince kayık titriyor, ansızın sağa sola dönüyordu. Ama Frona dümene sımsıkı yapışmıştı. Bir metre, ötedeki bir kaya çatlağı onlarla alay eder gibiydi. Bijou, öne sıçradı, üzerlerine boşalan su onları, yendi, tekne çatlağın içine girdi.

Çok uzun süren beş dakika sonunda, kayalığı aştılar. Akıntının sürüklediği bir buz kütlesi, Tommy'nin küreğinin basıncıyla kalktı ve köpük püskürttü. Derken, Tommy, döndü ve suyun dibine yuvarlandı.

Tommy, mahvolduğunu sandı. Akıntı içinde ellerini ve ayaklarını vurup duruyordu. Akıntı kayığı sürükledi.

Başını arkaya atan Frona, acı bir çığlık attı. Corliss, soluk soluğa teknenin dibine uzandı. Gücünün son sınırına varan İskoç da başım dizlerine dayadı.

Bijou, buzlu kıyıya birkaç kez vurduktan sonra, hareketsiz kaldı. Buz duvarından-yansıyan güneş ışınlan ortalığı aydınlatmıştı.

Burada kımıldamadan kalmak çok güzeldi! Ama birazdan havadaki büyü bozuldu ve Corliss gerçeğe geri döndü.

«Buradan çıkmalıyız!» diye bağırdı.

Kuru sesi, kendisini de korkuttu. Doğruldu ve kürekleri suya daldırdı.

«Evet, yeniden yola koyulalım,» dedi Frona ölgün bir sesle.

Tommy, başın kaldırdı ve çevresine korku dolu gözlerle baktı.

«başaramayacağız korkarım.»

«Küreklere!»

«Bu işe yarar mı?»

«Haydi, küreklere dedim!» diye yineledi Corliss.

«Yüreğiniz duruncaya dek kürek çekin, Tommy!» diye ekledi Frona.

Yeniden savaşa giriştiler. Kaya çatlağı ve köpükten başka bir şey görmüyorlardı. Santim santim ilerliyorlardı ve bu tehlikeli geçidin çıkışında tek bir dağ kolu vardı. Bijou, bir kez daha sallandı ve durdu.

Düzenli aralıklarla, durmadan kürek çekiyorlardı. Büyük sarkaçlar gibi öne ve arkaya sallanıp duruyorlardı. Çıktıkları noktaya götüren akıntının yönüne baktıkları yoktu.

Dalgaların çarpmasına ve yüzlerini donduran suya aldırmıyorlardı...

Yeni bir dünyanın kıyısıymış gibi önlerine çıkan Separation Adası'nı görünce, akılları başlarına, geldi. Acele etmeden kürek çekmeye başladılar.

«Üçüncü kez denememiz boşuna,» diye mırıldandı Corliss.

«'Buna da gücümüz yetmez,» dedi Frona,

«Aynı fikirdeyim,» diye bağırdı Tommy.

Kendisini, kulübede keyif çatarken düşlüyordu. Başını kaldırınca, kıyıda Jacob Welse ve iki adamı gördü. Frona, kayığı kıyıya koşut olarak yanaştırdı. Tommy küreği bıraktı. Kürek kayığın dibine yuvarlandı.

«Git onu al!» diye buyurdu Corliss,

«Hiçbir şey yapamam.»

İskoç, öfkeyle döndü, dişlerini gıcırdattı.

Frona, akıntıyla sürüklenen kayığı tutarken çok zorlanıyordu. Corliss, diz çöküp öne doğru gitti.

«Sana kötülük etmek istemem, Tommy,» dedi alçalt ve kararlı bir sesle. «Çabuk küreği al ve adam gibi davran!»

«Hayır! Almayacağım!»

«Pekâlâ, bunun hesabını senden sorarım!» dedi Corliss aynı yavaş sesle. Av bıçağını kılıfından çıkardı.

«İnsan, ne zamandan beri istediğini yapamıyor!» diye bağırdı İskoç, yavaşça gerileyerek.

Corliss, bıçağı Tommy'nin sırtına, tam yüreğinin arkasına dayadı. Çelik uç, gömleği deldi, ete değdi. Ama orada durmadı, Aynı yavaş hareketle ete giriyordu, Tommy, titremeye başladı.

«Ne oluyor! Çıkar şunu!» diye hırladı, «Kürek çekeceğim.»

Frona, sarardı ama gözlen kararlı kararlı parlıyordu. Corliss'e onaylarmış gibi baktı.

«Irmağın bu kıyısından deneyeceğiz ve oraya geçeceğiz!» diye bağırdı babasına. «Tommy, biraz akimi yitirdi ama önemli değil!»

Küreğiyle kıyıdaki adamları selamladı.

«Birazdan döneriz. Hoşça kal, sevgili babacığım!»

Önlerinde Steawart Irmağı açılıyordu. Ağzına varmadan önce üç yüz metre kadar çıktılar.

Ama insan boyu yüksekliğe erişince, önlerine yeni bir engel çıktı. Irmağın yatağında bir ada kalıntısı dolanıp duruyordu. Ucundaki kumsalda binlerce tonluk buz kütleleri bir dağ zinciri oluşturmuştu.

«Kayığı üzerinden aşırmamız gerekecek,» dedi Corliss.

Bijou, kum tarlasını izledi ve suyun üstünden on metre kadar yükselen bir buz kütlesine yanaştı. Kayığı çekerek tepeye tırmandılar, göz kamaştıran görünüme baktılar.

Koca kütleler karmakarışık dizilmişti. Üzerlerinde de dey gibi kütleler vardı.

«Ne güzel ibir gezinti yeri!» diye alay etti Tommy. «Bu kütleler bizi ezecek.» Kararlı bir şekilde oturdu. «Hayır, bu bana göre değil, sağ-olun!»

Frona ve Corliss, kayığı taşıyarak aşağı indiler.

«Pereler, tutsaklara savaşa kamçıyla götürürlermiş,» dedi Frona. «Şimdiye dek nedenini anlamamıştım. Bu korkağa gelmesi için zor kullanmanız daha iyi olmaz mı?»

Corliss, Tommy'yi tekmeyle kaldırdı ve yürümeye zorladı. Kayık, hafifti. Ama kaygan yokuşta taşınması güçtü. Güneş kızgın ışıklarını taşıyıcılara yolluyor, beyaz ışığın yansıması gözleri acıtıyordu. Ter içinde kalmışlardı.

«Ah, Vance, bilseniz...»

«Neyiniz var, Frona?»

«Yemekte keşke daha çok yeseydim.»

Corliss, gülümsedi ve Frona'nın alnındaki terleri elinin tersiyle sildi. Tepenin zirvesine varmışlardı, ırmağın öteki yakasını görüyorlardı.

Orada sular daha; sakindi ve adam acıklı işaretler yapıyordu. . .

Arkalarında Séparation Adası uzanıyordu. Ayaklarının dibinde, yumuşak eğimli bir iniş vardı, inişin sonu dar bir boğaza acılıyordu.

«Gayret, Tommy» dedi Frona. «Şimdi yarı yoldayız, aşağıda da su var.»

«Suyu arıyorsunuz, ha? Demek, beni ölüme yollamak istiyorsunuz?»

«Tommy, ölümden böyle korktuğunuza göre, büyük günahları işlemiş olmalısınız.» Kız, kayığın ucunu kaldırdı ve içini çekti: «Ne de olsa, doğaldır. Nasıl ölünür bilmiyorsunuz.»

«Bunu öğrenmeye de niyetim yok...»

«Hepimizin belli bir saati var... Elimizden bir şey gelmez. Belki de şu anda öleceğiz, kim bilir...»

Tommy, dikkatle kaydı ve düz bir kütle üstüne düştü.

«Moraliniz yerinde. Ama bana iyi gelecek şeyi, benden iyi mi bileceksiniz? Neden seçimi bana bırakmıyorsunuz?»

«Çünkü, bunu yapamazsınız. Sizin gibi alçaklara ölüme nasıl gidileceğini güçlülerin öğretmesi gerekir.»

«Çok iyi konuşuyorsunuz, davranışlarınız daha da iyi.»

«Ne iğrenç adam!» diye bağırdı Corliss, Tommy'nin boğaza indiğini görünce.

«Kürek çekmeyi nerede öğrendiniz, Vance?» diye sordu Frona.

«Kolejde. Ama şuna bakın. Çok güzel değil mi?»

Eriyen buz boğazın dibinde küçük bir gölcük oluşturmuştu. Frona, kıyısına uzandı ve yanan dudaklarım bu serinliğe batırdı. Mokasenleri ve çorapları paramparça olduğundan ayaklarının alta görünüyordu. Buza değen yerlerinden kan sızıyordu.

«Çok ince, ama çok güzel!» diye kekeledi Tommy. «Bu ayakların bir adamı cehenneme kadar götüreceğine inanır mısın?»

«Homurdanmana bakılırsa, seni çabucak götüreceğe benziyor,» diye karşılık verdi Corliss, öfkeyle.

Tommy, uzaklaşırken:

«Saatte altmış kilometre hızla!» diye söylendi.

«Bir dakika! Senin iki gömleğin var, birini bana ver.»

İskoç'un şaşkınlığı yüzünden okunuyordu. Corliss'in niyetini öğrenince, başını salladı ve yoluna devam etti. Frona, ayağa kalktı.

«Ne var?»

«Hiç bir şey. Oturun.» «Ama...»

Corliss, elleriyle Frona'nın omuzlarına bastırdı ve onu oturttu.

«Ayaklarınız... Bu durumda yürüyemezsiniz. Çok kötü olmuş. Bakın!»

Elini genç kızın ayaklarından birinin altına soktu ve kana bulanmış topuğunu gösterdi.

«Bunu bana neden daha önce, söylemediniz?»

«Oh... canımı acıtmıyordu ki.»

«Etekliklerinden birini bana verin.»

Corliss, çevresine bakındı. Tommy, buz kütleleri arasında gözden yitiyordu.

«Yola devam edelim,» dedi Frona kalkmaya çalışarak.

Corliss kızı oturttu:

«Ayaklarmıza bakmadan olmaz! Bekleyin. Gözlerinizi yumun.»

Kız, sözünü dinledi. Gözlerini açtığında Corliss, beline dek çıplaktı. Uzun uzun ayırdığı parçalarla, kızın ayaklarım sardı.

«Arkamda yürüyordunuz ve benim de...»

«Özür dilemeyin hiç. Size bu durumu söylemeliydim.»

«Özür dilemiyorum. Tam tersine, ses çıkar-madığınız için size kızıyorum! Şimdi de öteki ayağınızı kaldırın.»

Sargının son düğümünü attı ve genç kızın ayağını yere koydu.

«Şu Saint-Vincent'in Tanrı belasını versin! Haydi yola düşelim!»

«Sizin yerinizde olsaydım, dilimi tutardım, Vance,» dedi Frona kayığın ucunu tutarken. «Dyea yolundan sonra ne kadar değiştiniz! O zamanlar,

küfretmeyi bilmiyordunuz.»

«Gerçekten de Frona, sizin ve Tanrının sayesinde artık aynı adam değilim. Ama kendimi sizden dana dürüst sayıyorum. Çünkü ben, her zaman ilkelerime göre davranırım.»

«Haksız olduğunuzu ve çok ileri gittiğinizi itiraf edin.»

«Hiç bile değil!»

«Bana olan duygularınız ağabeyce olabilir ancak... Bu durumda, gerçekten istiyorsanız...»

«Susun!» diye bağırdı Vance, «yoksa tam bir budala gibi davranacağım.»

Zorlu yürüyüş, soluklarını kesmişti. Mac-Pherson'un beklemekte olduğu yere varıncaya dek sessizce indiler.

«Del, Saint-Vincent'den nefret ediyor, neden acaba?»

«Bilmiyorum. Del, gittiği her yere, okumasını bile bilmediği Rusça bir kitap götürüyor. Ama bunu da Vincent'in mahkûmiyeti olarak görüyor. Sonunda, bu kitaba olan inancım bana da aşıladı. Bana doğru gelip gelmeyeceğinizi bilmiyorum, ya da yüreğim...»

Kız, kayığı bıraktı ve kahkahayla güldü. Vance, buna alındı, yüzü kızardı.

«Böyle surat asmayın. Şu anda size hiç yakışmıyor. Darmadağınık saçlarıyla kıyıya çıkmaya hazırlanan bir korsana benziyorsunuz. Sövün, lanet edin, öfkelenin, istediğiniz her şeyi yapın, ama suratınızı asmayın. Yanımda fotoğraf makinem olsaydı, ah! Daha sonra arkadaşlarıma şöyle diyeceğim: İşte ünlü madenci Corliss, ünlü yolculuğunda aynen böyleydi.»

Kıza doğru parmağını salladı ve sordu:

«Etekliğiniz nerde?»

Genç kız, elinde olmadan aşağı baktı. Paçavralara sarınmış olduğunu görünce kızdı ve kızarmış yüzünü arkadaşını kaldırdı.

«Utanmalısınız!» dedi Corliss.

«Bakın, kızmayın öyle! Ah, keşke, fotoğraf makinem yanımda olsaydı.»

«Susun! Yola koyulalım... Tommy bizi bekliyor.»

«Dilerim güneş sırtınızı yakıp kavurur!»

Kayığı ırmağın suyuna bıraktılar. On dakika sonra da, zavallı adamın umutsuzca işaretler yapmakta olduğu kıyıya varmak için, buz duvarını aşıyorlardı. Geç kalmış olduklarını sanarak adımlarım sıklaştırdılar. Adam, başını güçsüzce kımıldattı ye inledi. Kaba giysileri paramparçaydı. Mokasenlerinin delikleri arasından yaralı ayaklarının kara derisi görünüyordu. Bitkin gövdesindeki kemikleri derisinden fırlayacakmış gibiydi. Corliss, nabzını yokladı. Adam, gözlerini açtı ve ona cam gibi gözlerle baktı. Frona, bu görüntü karşısında titredi.

«Çok korkunç!» diye mırıldandı MacPherson kolunu yoklayarak.

«Siz kayığa dönün, Frona,» dedi Corliss. «Biz Tommy'yle onu taşırız.»

Genç kız dudaklarını sıktı. Onun yardımıyla hasta daha rahat inerdi. Ama adam yine de sarsıldı ve kayığa uzatılmadan önce gözlerini açtı ve kuru bir sesle, «Jacob Welse, telgraflar... dışardan...» diye mırıldandı. Açık gömleğini araştırdı, telgrafların bulunduğu çantayı çıkardı.

Kayıkta yer vardı. Ama Corliss, adamı dizlerinin arasında tutarak kürek çekti. Bijou, kıyıdan uzaklaşıyor ve kürekçiler fazla zorlamadan akıntı yönünde aşağı iniyordu, Vance'ın sırtındaki ve göğsündeki kırmızılıklar Frona'nın dikkatini çekti.

«Dileğim gerçekleşiyor» dedi neşeyle. Parmağıyla yanık koluna dokundu. «Kulübeye varınca, güneş kremi sürmek gerekecek.»

«Devam edin, rica ederim. Çok iyi geliyor.»

Bir avuç buzlu suyu Corliss'in yanan sırtına döktü kız. Vance, çığlık attı. Tommy, ona bakmak için geri döndü.

«Bugün çok iyi bir iş başardık, dedi sevinçle. Ölmekte olan birini kurtarmak, Tanrı kalanda çok kutsal bir görevdir.»

«Artık korkmuyor musunuz?» diye alaylı alaylı sordu Frona.

«Ah, sizi kızdırmak için korkuyormuş gibi yapıyordum, ama...»

Birden durdu, taş kesilmişti sanki Bakışları Frona'nın omzu üzerine takılmış kalmıştı. Sonra yavaşça mırıldandı:

«Tanrı çok güçlüdür!»

Frona'yla Vance, başlarını çevirdi. Irmağın kıvrımından bir buzdağı ilerliyordu. Tam ona baktıkları sırada, bu hareketli dağın sağ yanı kıyıya çarptı ve yalıyarda parçalandı.

«Ulu Tanrım! Ulu Tanrım! İşte fare gibi kapana kısıldık!» diye kekeledi Tommy küreği bırakarak.

«Çabuk, küreğe sarıl!» dedi Corliss.

Ve Bijou, öne atıldı.

Frona, Separation Adasına dönmek için akıntı arasında kayığı yönetiyordu. Üzerinde bulundukları kumluk bir milyon ton basınç altında kaydığı zaman, Corliss, Frona'ya soru sorarcasına baktı.

Kız gülümsedi ve hızı azaltırken başını salladı.

«Denemek yararsız,» diye mırıldandı. «Tek kurtuluş yolumuz, bu buz duvarının önünden koşmak ve kıyıya doğru yanlamasına gitmek.»

Adaya yaklaşırken, bir yandan da kayığı sağlam tutmaya çalışıyordu.

«Bu hızla devam edemeyeceğim artık...» dedi Tommy ağlamaklı bir sesle.

Corliss'in ve Frona'nın ses çıkarmaması üzerine kürek çekmeye yeniden başladı. Buz duvarının önünde koca bir kütle, suyu deprem dalgası gibi çalkalıyordu. Eğer Corliss, sırtına kürekle bir kaç kez vurmamış olsaydı, Tommy'nin korkudan ödü kopacaktı.

«Hep önde kalmalıyız,» dedi Frona. «Ama yanaşmak için ne yapalım?»

«Adaya iyice yaklaşınca, sancak yanını kıyıya getirin,» diye önerdi Corliss. «Tekne karaya değince, atlayın ve koşmaya başlayın.»

Irmağın sol kıyısındaki yalıyar tarafından itilince, yüzer kütle, sağ yana doğru askıntıya kapılıyor ve öteki buz kütlesi doğruca Separation Adası'na doğru geliyordu.

«Bir dana arkaya bakarsan, kafanı kırarım,» diye gözdağı verdi Corliss.

«Hımm!» diye homurdandı Tommy.

Ama Corliss, Frona gibi arkaya baktı. Buz dağı, kıyıya gidip çarptı ve on metre kadar yeri yıktı. On kadar çam ağacı sallandı ve yere yıkıldı. Onların yerinde, ormanla yarışa girip yükselen ve alçalan buz dağı yükseldi.

Del Bishop kıyıya koştu ve gürültü arasından bağırdığını duydular.

«Kayıktan inin! Çabuk!»

Buz duvarı orada kırıldı Bishop sığınmak için geri çekildi.

«Daha aşağıdan,» dedi Corliss.

Frona, ağzını açtı, ama bir şey söyleyemedi; başıyla, anladığım belirtti… Düzenli hareketlerle, sığınacak bir yer bulmak için, duvarın altından kaçıyorlardı. Ada boyunca dolanıp durdular. Ama boşuna. Geçer geçmez, kıyı arkalarından suya iniyordu.

Roubeau Adası'yla Séparation Adası'nın arasındaki dar boğazı geçerken sürüklendiler. Bijou, araya girdi. Kayığın yarısı, bir buz kütlesinin üstünde durdu.

Üçü birlikte atladı. Frona ve Corliss, ırmaktan çıkarmak için kayığı tutarken, önde duran Tommy de canını kurtarmaktan başka bir şey düşünmüyordu. Sağ ayağı inişte kaymamış olsaydı, başaracaktı. Tommy, doğruldu ve kayığın küpeştesine tutundu.

Bu ağırlık, güçlerinin sonuna ulaşan Corliss ve Frona'yı durdurdu. Ama Tommy, daha sıkı tutundu. Buz duvarı kükreyip duruyordu. İki genç umutsuzca kayığı sürüklemeye başladı. Ama Tommy'nin ağırlığı güçlerini kesti, diz üstü çöktüler.

Hasta, birden kayığın içinde oturdu ve şahsi vahşi güldü. «Hay Allah!» diye bağırdı ve gülmeyi sürdürdü.

Buz dağının Roubeau Adasına çarpmasıyla, ayaklarının altındaki buz sallandı. Frona, bir kürek alıp, İskoç'un eklemlerine vurdu. Adam, ellerini bıraktı. Corliss, kayığın üstüne çekti ve Frona, arkadan itti. Gökkuşağı renkli duvar, büyük bir kubbe gibi, Tommy'yi de içine alarak çöktü.

Duvardan kopan koca bir kütle üzerlerine yıkılınca, soluk soluğa toprağa serildiler. Frona, kalkmak istedi ama: dizleri üstüne çöktü. Corliss, onu kolundan tutup çıkardı. Ardından kayığı da çıkardı.

Yine düştüler. Ama bu kez, ağaçların altına Güneş ışılan, çamların arasından süzülüyordu. Başlarının üzerinde saksağanlar ötüşüyordu.

YİRMİALTINCI BÖLÜM

KLONDİKEDA BÎR YARGILAMA

Frona, yavaş yavaş kendine geldi. Corliss'in bacakları arasında düşmüş olduğu yerde uzanmış dururken, uzun bir düşten uyanıyormuş gibiydi. Sırtüstü uzanmış olan genç adamın yüzü güneşe dönüktü. Kız, ona doğru süründü ye adamın düzgünce soluk aldığını gördü. Kapalı gözleri ona bakmak için açıldı ve gülümsedi. Frona, Vance'ın yanma uzandı.

«Vance?»

«Ne var?»

Kız, elini uzattı, Corliss'in eli üzerine kapandı. Gözkapakları bir an kırpıştı, sonra yere eğildi. Irmağın gürültüsü şimdi karışık bir mırıltı gibi geliyordu. Tatlı bir ağırlık kaplamıştı her yanlarım. Yeşillikten geçen güneş ışınları arasında biraz uyukladılar, sonra uyandılar. Frona oturdu.

«Korktum!» dedi.

«Siz mi? Nasıl olur?»

«Evet, korkmaktan korkuyordum,» dedi, elleriyle saçlarım karıştırarak.

«Saçlarınızı böyle bıraksanıza. Bu ışıkta öyle güzel görünüyor ki!»

Corliss'in isteği üzerine kız, başını eğdi, altın bukleleri yanaklarını gölgelendirdi.

«Tommy, kayboldu,» diye mırıldandı Corliss. Aklına buz duvarının önündeki sahne gelmişti.

«Onun eklemlerine vurdum, ne korkunç! Ama ne yapabilirdim? Kayığa asılmıştı, bizi devirebilirdi. Haydi çabuk, onunla ilgilenelim. Ah, bakın Vance!»

Yaklaşık on metre önlerinde, ağaçların arasında, yüksek bir kulübenin duvarı görünüyordu. «Kimse görünmüyor. Ama birisi oturuyordur sanırım, içerdekiler belki de evde değillerdir şu anda. Vance, hastamıza göz kulak olun Ben de gidip bir bakayım.»

Kulübenin çevresini dolandı, Yukon'a göre çok büyük olduğunu anladı. Kapı açıktı. İçeri girerken, Frona, şöyle bir göz attı. İçerde bir grup adam

toplanmış, ateşli bir tartışmaya dalmışlardı.

Kız, kapıya vurdu. Adamlar birbirlerinden ayrıldı, arada bir boşluk kalmıştı. Odanın dibindeki bir masanın çevresinde ciddi adamlar duruyordu,

Dışarının güneşinden gözleri kamaşan Frona, önce gözlerini ovuşturdu. Daha sonra sakallı bir Amerikalı gördü. Adam, elinde bir tokmakla masaya vuruyordu. Karşısında da, soluk yüzüyle ve şaşkın bakışıyla Saint-Vincent duruyordu.

İskandinavyalı bir adam masaya doğru eğildi. Tokmaklı Amerikalı sağ elini kaldırdı ve hızlı bir sesle:

«Tanrı adına, mahkeme Önünde söyleyeceklerin için yemin et...»

Birden durdu ve önünde duran adama baktı.

«...Kasketini çıkar!» diye kükredi.

Kalabalıktan bir kahkaha yükseldi; İskandinav, itaat etti. O zaman tokmaklı adam:

«Gerçeği söyleyeceğine ant iç, tüm gerçeği, yalnızca gerçeği!» dedi.

İskandinav, başıyla olumlu işaret yaptı ve elini kaldırdı.

«Bir dakika, beyler!» diye bağırdı Frona, ilerlerken.

Saint-Vincent, ayağı kalktı ve kollarını ona uzattı.

«Frona! Ah, Frona! Ben suçsuzum!»

Durumun ani oluşu yüzünden sarsılmıştı. Genç kız, odanın loşluğu içinde gözleri parlayan karanlık yüzlerden başka bir şey görmüyordu.

«Ne suçu?» diye sordu kendi kendine, Saint-Vincent'in yüzüne bakarak. «Kendini savunmadan önce, suçlamayı beklemesi gerekmez mi?»

«İşte, tutuklunun bir arkadaşı!» dedi tokmaklı adam. «Bir tabure getirin.»

«Bir dakika, beyler!» Sallanan Frona, bir eliyle masaya dayandı. «Burada ne olduğunu anlamıyorum...»

Kirli paçavralara sarılı ayakları gözüne çarptı. Paramparça olmuş etekliği, giysisinin yırtığından çıkan kolunu ve dağınık saçlarını anımsadı birden. Eli yüzü kir pas içindeydi.

«Tabii,» dedi adam. «Oturun. Hepimiz aynı durumdayız. Bu konuda bir şey bilmiyoruz. Oturun.»

Kız, elini kaldırdı. «Bir dakika...»

«Oturun!» diye azarladı adam. «Duruşmayı engellemeyin.»

Halktan bir mırıltı yükseldi; adam, sessizliği sağlamak için tokmağı vurdu. Frona, ayaktaydı hâlâ. Gürültü kesilince, tokmaklı adama döndü.

«Sayın Başkan, burada bir madenciler toplantısında bulunduğumu sanıyorum. (Adam, başıyla evet dedi.) Halk işleri yönetiminde bir oy hakkına- sahip olan ben, söz almak için izin istiyorum. Söyleyeceklerimin gecikmemesi gerek.»

«Sıranızı bekleyin, Bayan...»

«Welse!» diye bağırdı on kadar ses.

Adam, sesinde yeni bir saygı tonuyla:

«Bayan Welse,» dedi. «Sıranızın henüz gelmediğini size üzülerek bildiririm. Oturun, rica ederim.»

«Özür dilerim. Hemen konuşmak istiyorum. Bu izni bana vermezseniz, toplantıda bulunanlara baş vurmak zorunda kalacağım.» Gözleri, kalabalığın üzerinde dolaştı. Kalabalık, bağıra çağıra Frona'ya söz verilmesini istedi. «Sayın Başkan, beyler. Bu toplantının konusunu hiç bilmiyorum. Ama size çok daha önemli bir olaydan söz edeceğim. Bu kulübenin kapısının, önünde can çekişen biri yatıyor. Onu ırmağın öte yakasından getirdik. Bu adamın hemen tedavi edilmesi gerek.»

«Kapıya yakın olan arkadaşlar, onunla ilgilensin,» diye buyurdu Başkan. «Siz de doktor Holiday, birlikte gidin ye gerekeni yapın.»

«Toplantıya ara verilmesini isteyin,» diye mırıldandı Saint-Vincent.

Frona yeniden söz aldı:

«Sayın Başkan, adama ilkyardım yapılıncaya dek, toplantıya ara verilmesini istiyorum.»

«Ara istemez! Oturuma devam edin!» çığlıkları üstün geldi.

Frona, sanığın yanındaki bir tabureye oturdu.

«Gregory, ne oluyor?»

Adam, kızın ellerini sıktı.

«Onlara inanmayın. Onlar beni... asmak istiyor.»

«Sizi asmak mı? Neden? Sakan olun ve bana her şeyi açıklayın.»

«İşte. Geçen gece...»

Ölçülü bir yavaşlıkla konuşan İskandinav'ı dinlemek için durdu.

«Sıçrayarak uyanıp kapıya doğru gittim, Orada bir silah, sesi duydum.»

Kırmızı tenli bir adam sözünü kesti.

«O zaman, ne düşündün?»

«Ne?» diye sordu tanık. Yüzü kararmıştı, şaşkındı.

«Kapıya vardığında, ilk gördüğün ne oldu?»

«Vallahi,» dedi adam, «havanın çok soğuk olduğunu düşündüm.»

Herkes gülmeye başlayınca, adamını yüzünde saf bir şaşkınlık belirdi. Sersem sersem devam etti:

«Bir el silah sesi daha duydum. O zaman koşarak yola indim.»

O anda salona Corliss girdi ve Frona'nın yanına gitmek için halkın arasından geçti.

«Ne oluyor?» diye sordu mühendis. «Umarım önemli bir durum yoktur. Size yardımcı olabilir miyim?»

«Tam zamanında geldiniz.» Elini tuttu. «Boğazı geçin ve babamı aramaya koşun. Ona, Gregory'nin yargılanmakta olduğunu bildirin... Gregory, sizi neyle suçluyorlar?» .

«Cinayetle.»

«Cinayetle mi?» diye yineledi Corliss.

«Babama gecikmeden gelmesini ve bana. birkaç giysi getirmesini söyleyin.»

Vance'in elini sıktı ve yüzüne bakarak ekledi:

«Sizden çok rica ederim Vance. Bunu benim için yapmayı deneyin yalnızca.»

«Merak etmeyin. Geçmeyi başaracağım.»

Genç adam güvenle başını kaldırdı, dirsekleriyle kendisine yol açarak kapıya ulaştı.

«Avukat olarak kimi tuttunuz?» diye sordu Frona, Vincent'e.

Vincent, başını salladı:

«Hiç kimseyi. Bana, Bill Brown adında, kendi seçtikleri, Birleşik Devletler'den kovulmuş birini tutmak istediler. Ama ben kabul etmedim. Karşı tarafı şimdi o savunuyor. Kararlarım şimdiden almış durumdalar. Linç yasası uygulanacak. Bundan kurtulamam.»

«Savunmanız için size zaman verirler, umarım.»

«Frona, ben suçsuzum. Ben...»

«Susun!»

Susturmak için elini kolunun üzerine koydu ve tanığın söylediklerini dinledi.

«O zaman, gazeteci, kendisini öfkeyle savundu. Ama Pierre ve ben, onu kulübeden ittik. Orada kaldı ye ağlamaya başladı.»

«Kim?» diye sordu, savunma avukatı.

«O, şu adam.» İskandinav, parmağıyla Saint-Vincent'i gösteriyordu. «O zaman ben ışığı yaktım. Yağ lambası devrilmişti. Ama cebimde her zaman

bir mum taşırım, önlem olarak,» diye ekledi. «Geçerken, ne göreyim? Borg, ölmüş, yatıyor. Hizmetçisi bana onu öldürenin bu adam olduğunu söyledi.»

«Borg'un katili mi?»

«Evet, bu adam!»

Parmağıyla yemden Saint-Vincent'i gösterdi.

«Gerçek mi? Kadın mı sizi suçladı?»

«Evet,» diye karşılık verdi Vincent yavaşça.

«Neden yalan söylediğini bilmiyorum. Aklını kaçırmış olacak.»

Kırmızı cübbeli adam, tanığı sıkı bir şekilde sorguya çekti. Frona, büyük bir dikkatle izledi ama yeni bir şeyler öğrenemedi.

«Tanığa istediğiniz soruyu sormaya hakkınız var,» diye bildirdi Başkan, Saint - Vincent'e.

Gazeteci, başını salladı.

«Hadi bakalım! Ne duruyorsunuz?» diye atıldı Frona.

Sanık içini çekti:

«Neye yarar?» dedi. «Kaderim önceden belirlendi. Yargılama başlamadan karar alındı bile»

«Bir dakika, lütfen.»

Frona, otoriter sesiyle tanığı durdurdu:

«Cinayeti gözlerinizle görmediniz mi?»

Tanık ona safça baktı. Sanki bu soruyu anlamamış gibiydi.

«Şöyle sorayım: Cinayeti kimin işlediğini gördünüz mü?»

«Oh, evet! Bu adam. Yerli hizmetçi onun olduğunu söylemişti.»

Bu karşılık, halk arasında gürültüye neden oldu. .

«Ama siz orada değildiniz?» «Silah seslerini işittim.»

«Ama bu silahı kimin kullandığını görmediniz?»

«Hayır. Ama kadın dedi ki...» «Yeter, Teşekkür ederim.» Avukat, notlarına baktı ve seslendi:

«Pierre La Flitche!»

Genç, ince yapılı, yanık tenli, zarif yürüyüşlü bir adam, masanın önündeki boşluğa doğru yürüdü. Çevresine baktı, gözleri bir an Frona'da durdu. Kız, ona gülümsedi. Çünkü ilk anda hoşuna gitmişti genç adam. Başka bir yerde rastlamış gibiydi. Genç adam kızın gülüşüne bembeyaz dişlerini göstererek hoş bir karşılık verdi.

Ön sorgulamada, orman ulaklarından olan babasının adını taşıdığını söyledi. Annesinin melez olduğunu belirtti. Buzlu Topraklar'ın bir yerinde, bir ay sırasında, dünyaya gelmişti. Yerini tam olarak bilmiyordu. Tutsaklar Ülkesini terketmiş, Kayalık Dağları aşmış ve Jack MacQuestion zamanında bu yöreye yerleşmişti.

Ona, olay hakkında bildiklerini anlatması rica edildiği zaman, nereden başlayayım der gibi bir süre düşündü.

«İlkbaharda, kapı açık uyumak daha iyi oluyor.» diye başladı uyumlu bir sesle. «Dün akşam kapımı açık bıraktım. Ama kedi gibi uyurum ben. Bir yaprağın düşüşü, rüzgârın sesi benim uykumu böler. İlk silah sesinde uyandım ve kapıya koştum.»

Saint-Vincent, Frona'ya eğildi.

«İlk silah sesi değildi,» dedi.

Kız, başının bir hareketiyle, anlamış olduğunu belirtti. Biraz duraksayan Flitche'e bakıyordu.

«İki ses daha geldi ardarda. Kendi kendime: 'Bu, Borg'un kulübesinden geliyor,» dedim ve Borg'un Bella'yı öldürmesinden korkarak yola koştum. Yolda, aceleyle koşan John'a rastladım. 'Ne var?' diye sordu John bana. 'Bilmiyorum,' diye karşılık verdim. O anda bir gölge bizden yana geldi ve John'la beni devirdi. Onu durdurduk. Yan giyinik biriydi, ilk önce karşı geldi, sonra hıçkırmaya başladı. Onu bırakmadık.»

«Bu adam kimdi?»

La Flitche, gözlerini Saint-Vincent'e çevirdi.

«Kulübeye gelmek istemiyordu. Ama John'la onu zorladık.»

«Kişiliğinde bir özellik farkettiniz mi?..» La Flitche'nin kaşları, soru sorarcasına, kalktı.

«Size acayip gelen bir şey?»

«Ah, evet! Ellerinin üstünde kan vardı.» Kalabalığın, mırıltılarına aldırmadan, yüz ve el hareketleriyle, olaya dramatik bir görünüş vererek anlattı. «John, ışığı yaktı ve Bella homurdandı. Bir köşeye uzanmış olan Borg'u inceledim. Artık kımıldamıyordu. Bella, gözlerini açınca, ona baktım. Beni tanıdı. ‹Bella, Borg'u kim öldürdü? diye sordum. Başını yere sürttü ve yavaşça mırıldandı. ‹O, öldü mü?' Borg'dan söz ettiğini anladım ve ‹Evet!' dedim. Dirsekleri üzerine doğruldu ve kulübeye göz attı. Saint-Vincent'i görünce, uzun uzun baktı ve titreyen parmağıyla gösterip: ‹O! O! O.' dedi. Ona yeniden sordum: ‹Bella, Borg'u kim öldürdü?' ‹O! O!' diye yineledi. ‹Borg'u Saint-Vincent öldürdü.'» La Flitche'nin başı göğsüne düştü, sonra kaldırdı ve

sözünü tamamladı: «Bella da son soluğunu verdi hemen.»

Kırmızı kafalı Bill Brown'un tanığa sorduğu sorulardan, cinayetten önce kavga olduğu anlaşılıyordu. Ağır masa kırılmış, soba devrilmişti.

«Ömrümde böyle felaket görmedim,» diye bitirdi Flitche sözlerini.

Brown, daha sonra onu Frona'ya yolladı. Kız, onu başıyla kibarca selamladı ve gülümseyerek teşekkür etti. Babasının gelerek Gregory'yle tek başına konuşup olayı onun ağzından öğrenmesi için zaman kazanmak istiyordu kız. Bu amaçla, Flitche'e bir yığın soru sordu. İki kez, tanığın söylediklerinden ilginç bir şeyler yakalamıştı.

«Bay Flitche, biraz önce ilk silah sesinden söz etmiştiniz. Bir kulübenin kütükten yapılmış duvarları, yeterince kalın değil midir? Kapınız kapalıyken, bu ilk sesi duymuş olduğunuzu sanıyor musunuz?»

Adam, başını olumsuzca salladı. Ama kara gözlerinden kızın sözü nereye getirmek istediğini anlamışa benziyordu.

«Borg'un kapısı kapalı olmuş olsaydı, tabanca sesini duyar mıydınız?»

Başını yeniden salladı.

«Öyleyse, Bay Flitche, sizin ilk silah sesi dediğiniz, İlk atılan silah sesi değildi Sizin işitmiş olduğunuz ilk sesti!»

Adam, başıyla onayladı. Bu nokta açığa çıkınca, Frona'da bir gelişme olmadı. Tanığı başka konuda acemice sorgulamaya başladı.

«Havanın çok karanlık olduğunu söylüyordunuz, Bay Flitche?»

«Evet. Çok karanlıktı.»

«Peki öyleyse, John'u nasıl tanıdınız?»

«Koşarken, John, çok gürültü yapar. Bu yüzden ayak seslerini tanıdım.»

«Onun yüzünü seçebilmek için yeterince aydınlık mıydı?»

«Hayır.»

«Bu durumda, Bay Flitohe,» diye sordu, «nasıl oluyor da, Bay Saint-Vincent'in elinin üzerinde kan görebiliyorsunuz?»

Tanık üst dudağını kaldırdı ve dişlerini göstererek gülümsedi.

«Nasıl mı? Kekremsi bir koku duymadım mı? Koku alma duyum kamp dumanını, tavşanın yuvasını ve geyiğin kaçışını ayırt edemez mi?»

Başını arkaya attı ve çizgileri gergin, burun delikleri titreyerek, gözleri kapalı olarak, tüm duyularını tek bir duyusu üstüne toplamış gibiydi. Sonra gözkapaklarını araladı ve Frona'ya dalgın dalgın baktı.

«Yineliyorum, ellerindeki taze kanın kokusunu duydum.»

«Evet! O bunu becerebilir!» dedi dinleyenlerden biri.

Frona, öylesine inanmıştı ki farkında olmadan, Saint-Vincent'e baktı, esmer lekeli ellerinin üzerindeki koyu lekeleri gördü.

La Flitche, yerine oturunca, Bill Brown, gelip Frona'nın elini sıktı.

«Savunma avukatını kutlamaktan mutluluk duyarım,» dedi neşeli bir sesle.

Sonra yeni bir tanık çağırmadan önce, notlarına bir göz attı.

«Apaçık bir haksızlığın sözkonusu olduğunu sanmayın, Bay Brown, dedi Frona, «Olayı inceleme olanağı bulamadığım için, tanıkların anlattıklardan başka bir şey bilmiyorum. Duruşmayı yarma ertelemeniz daha iyi olmaz mı?»

«Vallahi,» dedi adam saatine bakarak, «çok iyi bir düşünce. Saat beş oldu ve adamların da şu anda akşam yemeği hazırlamaları gerek.»

Bazı kadınların yaptığı gibi, tek söz etmeden adama teşekkür etti. Adam, sanki kız kendisiyle konuşmuş gibi, büyük bir mutluluk duymuştu. Bill Brown, daha sonra kalabalığa döndü:

«Savunma ve yargı tarafındaki anlaşma gereğince, zamanın da ilerlemesi göz önüne alınarak, ben... hımm... duruşmanın yarın sabah saat sekize ertelenmesini istiyorum.»

«Bunu uygun bulanlar, ellerini kaldırsın!» diye bağırdı Başkan.

Mahkeme, dağıldı. Başkan, yerinden ayrıldı ve hemen ateşi yakmaya başladı. Çünkü, kulübede oturanlardan biriydi ve arkadaşlarının yemeğini hazırlamakla görevliydi.

YİRMİYEDİNCİ BÖLÜM

SAİNT-VİNCENT'İN SAVUNMASI İÇİN

Kalabalık dağılırken, Frona, Saint-Vincent'e doğru döndü. Adam, boğulmak üzere olan biri gibi elini kırarcasına sıktı.

«Size yalvarıyorum, Frona, bana inanın! Sözlerime inanacağınıza bana söz verin.»

Frona'nın yüzü kızardı.

«Benimle böyle konuşabilmeniz için, çok üzgün olmalısınız, Gregory. Size kızmıyorum. Böyle bir durumun yaratacağı sıkıntıyı anlıyorum...»

«Ne yazık ki! En kötüsü de, budala gibi davranmam. Hiçbir şey yapamıyorum. Her şey aleyhime çalışıyor. Zavallı Borg'un ölümüne tanık olmam yetmez miydi? Halk beni cinayetle suçluyor. Özür dilerim, Frona, kendimde değilim. Ama bana inanmanızı istiyorum.»

«Olayları bana olduğu gibi anlatın, Gregory.»

«Her şeyden önce, Borg'un yerli hizmetçisi Bella, yalan söyledi. Ölürken aklını kaçırmış olmalı... îşte tek açıklama bu.»

«Olayı başından ele alın. Hiçbir şeyi bilmediğimi unutmayın.»

Adam, tabureye iyice yerleşti, bir sigara sardı ve bir gün önceki olayları anlatmaya başladı.

Lambanın ışığıyla uykudan uyandığımda, saat sabahın biri olmalıydı. İlk önce, lambayı Borg'un yaktığını düşünüp ne aramış olduğunu kendi kendime sordum:. Gözlerimi açtım. Kulübede maskeli iki yabancı gördüm. Başlıklarının kulaklıkları indirilmişti, yüzlerini göremedim. Tehlikede olduğumu anlayınca, bir saniye kadar kımıldamadan durdum ve düşünmeye başladım. Borg, tabancamı benden ödünç almıştı, silahsızdım. Tüfeğim kapıya dayalıydı, onu almaya karar verdim. Ama ayağımı yere basar basmaz, gelenlerden biri bana doğru döndü ve ateş etti. Bu ilk silah atışıydı, Flitche, bunu duymamıştı. Üç el silah atıldıktan sonra, kapı açılabildi ancak. Adam, beni bıraktı. Üzerine atıldım, her ikimiz de yere düştük. Borg uyandı, ikinci adam, Borg'un ve Bella'nın üzerine atıldı. Borg'u ve hizmetçiyi o öldürdü. Öteki, o anda, benimle boğuşuyordu. Benim

söylediklerimi işittiniz, Frona. Kavga zorlu oldu, inanmanızı rica ederim. Masayı ve tabureleri kırarak yerlerde yuvarlandık durduk...

«Ah, Frona! Ne korkunç geceydi! Borg, yaşamını kurtarmak için çırpınıp duruyor, yaralı olan Bella, ona yardım etmeye çalışıyordu. Onlara yardım edemiyordum. Biraz sonra hasmımı altıma aldım, dizlerimle kollarını bastırdım, yavaş yavaş onu boğuyordum. O anda, Borg'u haklayan öteki adam bana saldırdı. İki kişiye karşı ne yapabilirdim? Beni kulübenin bir köşesine fırlattılar ve gece vakti kaçtılar. Deli olmalıyım, çünkü kendime gelir gelmez, silahsız olarak arkalarından koştum. Tam o anda, John ve Flitche'e çarptım... Kalanını biliyorsunuz. Yalnız...» Kaşlarını çattı. «Bella'nın beni suçlamasını anlayamıyorum.»

Frona'ya yalvaran bir bakışla baktı. Kız, elini sevgiyle sıkmasına karşın, sesini çıkarmıyordu. Sonra başını yavaşça salladı.

«Çok karışık bir işe bulaşmışsınız. Önemli olan, bu adamları inandırabilmek...»

«Yine de, ben suçsuzum, Frona. Şimdiye dek, ben aziz değildim. Ama yemin ederim, cinayet işlemedim!»

«Sizi yargılayacak olan ben değilim, Gregory.» dedi kız tatlı bir sesle. «Kaderiniz, ne yazık ki madencilerin elinde. Ama onları suçsuz olduğunuza nasıl inandırabilirsiniz? İki ana tanık, size karşı: Bella'nın ölürken söylediği sözler ve kolluklarınızdaki kan lekeleri.»

«Kulübe kanla doluydu!» diye -bağırdı Saint-Vincent. «Bu ölüm kalım savaşında, kandan nasıl sakınabilirdim? Benden kuşkulanıyor musunuz, Frona?»

«Sakin olun, Gregory. Oturun, kendinizi toplayın. Bana kalsa, sizi hemen serbest bırakırım. Ama halk tarafından yargılanacaksınız. Suçsuzluğunuzu nasıl kanıtlarsınız? Hiç tanığınız yok. Üstelik de, ölmek üzere olan birinin sözleri, yaşayan birinin yeminlerinden daha gerçek gibi gelir insanlara. Bu kadın ölürken neden yalan söyledi acaba, bana açıklayın bunu? Sizden nefret etmesi için nedenleri var mıydı? Ona ya da kocasına bir kötülüğünüz dokundu mu?»

Başını olumsuzca salladı Vincet.

«Bu yalanın nedenini açıklayamıyoruz,» diye sürdürdü Frona. «Madenciler, bu ince noktalarla hiç ilgilenmez. Onlara göre suçlu olduğunuz kesin. Onları inandırmak için ne yapabiliriz?»

Gazeteci yığılıp kaldı.

«Ben, mahvoldum!» diye inliyordu.

«Yapmayın! Sizi hâlâ kurtarabiliriz. Kendinizi umutsuzluğa kaptırmayın böyle! Asılmayacaksınız.»

«Birini yargılayıp ölüme mahkûm etmek isteyen bu adamlara karşı ne yapabiliriz?»

«Irmaktaki buzun kırıldığını aklınızdan çıkarmayın. Bu, sizin için çok şey demektir. Vali ve yargıçlar, polislerle birlikte neredeyse çıkagelirler. Burada da duracaklardır sanırım. Bu arada, sizi mahkûm ettiklerini varsaysak bile, kaçmanız için zamanınız olacaktır.»

«Öneriniz mantıksız. Böyle bir kalabalıktan nasıl kaçabilirim?»

«Babamı ye Baron Coubertin'i unutuyorsunuz. Dört kararlı insan, çok şey yapabilir, sevgili Gregory. İnanın bana, biraz akıllıca düşünürsek, her şey yoluna girer!»

Kız, genç adamı öptü ve saclarını okşadı. Ama o, hâlâ kaygılıydı.

Gece olmadan önce, yanında Baron, Corliss ve Del'le birlikte Jacob Welse, boğazı aştı. Frona, bir kulübede giysilerini değiştirirken, Baba Welse, hasta adamın getirdiği telgrafları aldı.

Haberleri okuyunca Jacob Welse, kaşlarını çattı. En kısa sürede, Birleşik Devletler'e gitmesi isteniyordu. Kızını görünce, sakin olmaya çalıştı ye Corliss'le birlikte, Saint-Vincent'in kapatıldığı kulübeye gitti. Tutukluyla konuşma iznini çabucak aldılar.

«Nedenleriniz hiç de iyi görünmüyor,» dedi Jacob Welse çıkarken. «Bana güvenin, Saint -Vincent. Bu konuda konuştuğum sürece, ipin ucunda sallanmazsınız. Borg'u öldürmemiş olduğunuza inanıyorum.»

«Ne berbat bir gün!» dedi Corliss, Frona'yla eve dönerken.

«Yarın daha da beter olacak,» diye karşılık verdi kız, «Öyle uykum var ki!»

«Çok yürekli bir kadınsınız, sizinle gurur duyuyorum!»

Saat ondu. Gün batımının kızıllığında, ırmakta yüzen dev buz kütleleri görünüyordu.

«Frona! Benden ne isterseniz isteyin, tüm ruhum ve bedenimle yerine getirmeye hazırım.»

«Sağolun, sevgili Corliss.»

«Tiyatro kahramanı olsaydım, 'ölünceye dek' diye eklerdim! Ama şu an yeri değil, size yalnızca şunu söylemeliyim: Ne olursa olsun, bana güvenin!»

«O kadar iyisiniz ki... Bunun karşılığını...»

«Yok yok! Hizmetlerimi açık artırmaya çıkarmadım. Sevmek, özveri ister.» .

(Kız, ona uzun uzun baktı. Yüzünde şaşkın bir anlam olmasına karşın, içi içine sığmıyordu. Günün olayları ve ilk karşılaştıkları andan beri anılar, birbiri ardına aklına geliyordu.

Frona, planını ve nasıl davranmaları gerektiğini sırayla herkese açıkladığı zaman, Jacob Welse, bağırdı:

«Düşüncen çok güzel! Bu davranışımız öylesine beklenmedik biç şey ki, başaracağımızdan eminim.»

«Gerçek bir tiyatro oyunu!» diye belirtti Baron. «Bu düşünceyle, kendimi gençleşmiş hissediyorum. Tiyatrovari bir ses tonuyla: 'Eller yukarı!' diye bağıracağım. Ama ellerini yukarı kal-dırmazlarsa ya?» diye sordu Jacob Welse'e dönerek.

«O zaman, düşünmeden ateş edin, Coubertin. Elde dolu silahla, şaka yapılmaz hiçbir zaman. Bunu bilenler, sizin tehlikeli olduğunuzu öğreneceklerdir.

«Siz de Bijou ile ilgilenirsiniz, Vance,» dedi Frona. «Babam, yarın ırmakta az buz olacağını sanıyor. Tekneyi kıyıda hazır tutarsınız, kapının karşısında. Tabii, Saint-Vincent, size doğru koşarak gelirken, ne olup bittiğinden haberiniz yokmuş gibi davranacaksınız. Onunla yelkenliye binecek ve... Dawson'a gideceksiniz! İyi geceler, hoşça kalın! Yatın sabah sizi görüp göremeyeceğimi bilmiyorum. »

«İyi geceler,» dedi Jacob Welse. «Gidip yatın haydi. Buradan Dawson'a kadar, yüz kilometre yolunuz olduğunu da unutmayın!»

YİRMİSEKİZİNCİ BÖLÜM

TUZAK

Madenciler toplantısında herkes, Jacob Welse'i saygıyla dinledi. «Bu tür toplantılar,» dedi, «geçmişte, daha yasaların olmadığı zamanlarda vardı. Ama şimdi, yasalar ülkenin her yerinde uygulanmakta olduğundan, hükümet de bunlara uyulmasını titizlikle istemekte. Onun yetkisini elinden almak uygarlığı bir yana itip karanlığa geri dönmektir. Bu ayaklanmayı, devlete karşı işlenmiş bir cinayet olarak ele alacaktır, bu durumda da buradaki herkes suçlu duruma düşecektir.» Söylevini bitirirken, mahkeme üyeleri gelinceye dek, oturumu ertelemelerini önerdi. Ama öneri oybirliğiyle reddedildi.

«Görüyorsunuz ya,» diyordu Vincent, Frona'ya. «Hiç umudum kalmadı.»

«Var! Beni iyi dinleyin.»

Birkaç sözcükle, ona dünkü tasarılarından söz etti.

Vincent, genç kızın coşkusunu paylaşamadan üzgün üzgün dinlemekle yetindi. Kız sözünü bitirince de.

«Bu, düpedüz çılgınlık!» dedi.

«Asılmak mı istiyorsunuz? Yaşamınızın hiç mi önemi yok?»

«Elbette var!»

Tanık olarak ilk önce, iki İsveçli geldi. Borg'u kızdıran çamaşır teknesinin devrilmesini anlattılar. Bu olay ilk anda önemsiz göründü. Daha sonra adamlar, alalarında tartışmaya başladı. Kulübedeki adamlar, ne denli kaba olurlarsa olsunlar, Saint-Vincent'in bu davranışım o anda yapılacak en iyi davranış olarak yorumladılar, başlarını birbirine yaklaştırıp fısıldaştılar.

Salona yarım düzine kadar tanık girdi. Hepsi de cinayet alanını iyice incelemişlerdi. Adayı araştırmışlar, ama kaçak iki adamı bulamamışlardı.

Frona'nın şaşkınlığı karşısında, Del Bishop tanık olarak geldi. Genç kız, onun Saint-Vincent' ten nefret ettiğini biliyordu. Bu yüzden de ne diyeceğini merakla bekliyordu. Yemin edip, adını, yaşını ve mesleğini söyledikten sonra, Del, gülmeye başladı.

«Bay Bishop,» dedi ona Bill Brown, «tutukluyu çok iyi tanıdığınız anlaşılıyor. Onun karekteri hakkında bildiklerinizi mahkeme önünde anlatır mısınız?»

«Her şeyden önce, bu adam çok kavgacıdır...»

«Özür dilerim! Bu adamın tanıklığını kabul etmiyorum!» diye bağırdı sanık öfkeden titreyerek. «Pöh! Beni bir kez görmüş olan bu deli...»

Madenci, ona doğru döndü.

«Bak hele! Beni tanımıyor musunuz, Gregory Saint Vincent?»

«Hayır,» dedi öteki, horgörüyle. «Sizinle bir kez karşılaştım. O da çok kısa olarak, Dawson' da.»

«Bitirmeden önce, izin verin de size anımsatayım,» diye alayla söylendi Del. «Bu ülkede 1884 yılından beri yaşadığımı belirteyim.»

Saint-Vincent, birden ona ilgiyle baktı.

«Evet, Bay Gregory Saint-Vincent. Anılarınızı anımsamaya başlamanız beni çok sevindirdi. O zamanlar, bıyığım vardı ve adım da Joe Brown'di.»

Gülerek alay etti. Gazeteci, onu tanımıyormuş gibiydi.

«Del Bishop, doğru mu söylüyor, Vincent?» diye mırıldandı Frona.

«Vallahi... onu tanıyorum sanırım... daha fazla bilmiyorum... bu olamaz! Joe Brown... uzun yıllar önce öldü!»

«1884'de diyordunuz, Bay Bishop,» diye sordu Bill Brown.

«Evet, doğru. 1884'de. Bir gazete tarafından gönderilen bu adam, Alaska ve Sibirya'dan geçerek dünya gezisi yapıyordu. Ben de, bir balina teknesinden kaçmıştım ve bu nedenle, kırk dolar aylıkla bu adamın hizmetine, Brown adıyla girdim. Benimle kavga etti...»

Bu sözler üzerine dinleyiciler, kıkır kıkır güldü. Frona bile kendini tutamadı. Yalnızca sanık gülmüyordu.

«Dyea'daki ihtiyar Andy'yle, sonra Başkan Georges'le ve Peyy postacısıyla kavga çıkarmak için bahane aradı. Bizi çok zor durumda

bıraktı...»

«Bay Başkan, şiddetle itiraz ediyorum!» dedi Frona ayağa kalkarak. «Bu olayları anlatmanın yararı yok. Davayı aydınlatmaz. Tanığın yalnızca cinayetle ilgili olanları anlatmasını istiyorum.»

Bill Brown, gülerek ayağa kalktı.

«Sayın Başkan, savunma avukatının isteklerini kabul ediyoruz. Ama şu olay üstünde duruyoruz: Şimdiye dek anlatmış olduğu şeyler davayla doğrudan ilgilidir. John Borg'un ölümünü gören tanık getiremiyoruz. Bize ancak, sanığı böyle bir eyleme iten nedenler ve yerler konusunda bilgi edinmek kalıyor. Bence, bu adamın karakteri konusunu daha fazla uzatmak anlamsız olur. Jürinin etkilenmemesi için, onun yalancı ve alçak olduğunun bilinmesi yeterlidir sanıyorum. Onu akşam olmadan asabilmek için, sağlam ve uzun bir ip örmek istiyoruz. Sayın Başkan, sizden tanığın sözlerini yeterli bulup, konuşma sim bitirtmenizi rica ediyorum.»

Frona'nın isteğine başkan karşı çıktı. Bili Brown, Bishop'a devam etmesi için işaret etti.

«Biraz önce de söylediğim gibi, Saint-Vincent, canımızı çok sıktı. Şimdi size bu kişisel ayrıntıyı söylemeliyim: Suyla ben hiç anlaşamayız. Ona bir türlü alışamadım gitti. Saint-Vincent de bunu biliyordu ve kendisi yaya yürürken, beni Box Canyon'u geçmeye zorladı. Sonuçta, tekne devrildi, yiyeceklerin ve tütünün yarısı kayboldu, Saint-Vincent de bana kızdı. Bir süre sonra, Barge Gölü üzerindeki yerlilerle kapıştı ve açlıktan nerdeyse ölecektik.»

«Niçin?» diye sordu, Bill Brown.

«Kendisine tatlı tatlı bakan bir yerli kadın yüzünden. Bu işten kurtulunca, ona kadınlar, özellikle yerli kadınlar konusunda öğütler verdim. İyileşeceğine söz verdi ama sözünde durmadı. Petit Soumon'larla başımız derde girdi yine. Bu kez, kurnazlık etti. Ama onun ne yapacağını öğrendim, kendisine babaca öğütler verdim. Bey, öfkelendi, onu dövmek için kıyıya çıkardım. Daha sonra, bana surat astı ve Renne Irmağının ağzına girince, yüzü gülmeye başladı. Orada balık avlamakta olan bir Swashi kabilesi gördük. İçlerinde, şimdiye dek görmüş olduğum en güzel yerli kızı da vardı. Kampta uzun süre kaldı... gerektiğinden fazla...»

Başkan, Frona'ya uzun uzun baktıktan sonra:

«Yeter artık, Bilshop,» diye sözünü kesti. «Yeterince dinledik.»

«Rica ederim, tanığa anlatması için zaman verin,» diye üsteledi Frona. «Anlattıkları çok ilginç.»

«Size şimdi ne söyleyeceğimi biliyor musunuz?» diye sordu Del, Başkan'a. «Susun ve konuşmama izin verin.»

Bill Brown, bir kavgayı önlemek için ayağa kalktı ama Başkan, kendini tuttu.

«Beni engellemeseydiniz, şu an bitirmiş olacaktım,» dedi Del. «Benden kurtulmak için, Saint-Vincent, günün birinde, başıma vurarak beni bayılttı, genç kadını kayığımızın arkasına bağladı ve beni en yakın köye bir kilometre uzakta bırakıp gitti. O çağda, Yukon'daki ülkelerin ne durumda olduğunu biliyor musunuz? Ama yine de kendimi kurtardım. Onun Sibirya öykülerini siz de biliyorsunuz.» Del, etkili bir şekilde ara verdi. «Ben de bazı şeyler biliyorum.»

Elini ceketinin kocaman ceplerinden birine daldırdı ve eski görünüşlü küçük, ciltli bir kitap çıkardı.

«Bu kitabı, bana Pete Whipple'in karısı verdi. Ona da amcalarından birinden kalmış, hangisinden olduğunu anımsamıyorum şimdi. Kısacası, burada Rusça bilen biri varsa, bu Sibirya yolculuğunun ayrıntılarını öğreneceğiz. Ne yazık ki kimse...»

«Coubertin! Coubertin, çok iyi Rusça bilir,» dedi, kalabalıktan biri.

Karşı çıkılmasına rağmen, Fransız'ın önünde bir yol açıldı, onu ön sıraya ittiler.

«Bu dili biliyor muşunuz?» diye sordu Del.

«Biraz... Uzun zamandır konuştuğum yoktu.»

«Haydi! Kimse sizi eleştiremez burada.» «Hayır... Ama...» «Başlayın!» dedi Başkan. Del, ilk sayfası açık olan kitabı eline tutuşturdu.

«Aylardan beri sizin gibi bir bilgin arıyordum ben de!» diye sevinçle bağırdı Del. «Haydi, hepimiz merak ediyoruz.»

Coubertin, titrek bir sesle çevirdi;

«Yakoutsk Baba'nın, Hommes-Daims'ler arasında, Sibirya'da yaşamış olduğu serüvenlerin günlüğüdür.»

Baron, gözlerini kitaptan kaldırdı.

«Bu kitap, hangi tarihte basılmış?» diye sordu Del.

«1807 yılında, Varşova'da.»

Madenci, dinleyenlere mutlulukla baktı. «Duydunuz, değil mi? Bu tarihi aklınızda iyi tutun. 1807.»

Baron, ilk paragrafı okudu:

«Bu, Tamerlan'ın suçudur,» diye sürdürdü, çeviriyi, iyi bildiği bir cümleyi anımsatarak.

Daha ilk sözcüklerde, Frona sarardı, okuma boyunca da yüzü solgun olarak kaldı. Arasıra babasına baktı, onun da başının eğik olduğunu gördü. İçin için öfkeleniyordu. Öte yandan, Saint-Vincent'in gözlerini kendisinden ayırmadığını hissetmesine karşın, onu görmemiş gibi yapıyordu.

«...Tamerlan, Doğu Asya'yı kana ve ateşe buladığı zaman,» diye sürdürdü Coubertin, «Devletler devrildi, kentler yıkıldı, kabileler, yıldız tozları gibi dağıldı. Bunun üzerine, tüm halk, kıtaya yayıldı. Fatihlerin durmak bilmeyen talanından kaçan bir bölüm halk, Sibirya'nın sonuna ve Kuzey Kutbu'nun çevresine yerleşti.»

«Birkaç sayfa atlayın,» dedi Bill Brown. «Kalanını da biraz kısaltın. Gece boyu1 burada kalmaya niyetimiz yok.»

Coubertin, kahramanın, ihtiyar Şefin kızı Ilsvunga ile evlenmeye zorlandığı yere dek okumasını sürdürdü.

«Burada durabilir miyim?» diye sordu Coubertin.

«Evet. Bu kadar yeter,» diye karşılık verdi Bill Brown. «Bana bu kitabın yayım tarihini bir daha söyler misiniz?»

«1807 yılında. Varşova'da.»

«Bir dakika Baron. Size bir iki soru sormak istiyorum.» Del Bishop, jüriye döndü. «Baylar, hepiniz tutuklunun Sibirya anılarını ve Yakoutsk Baha'nın öyküsünü dinlediniz. Bu anıların yüz yıl Önce yayımlanmış olması dikkatinizden kaçmamışta. Sanığın kandırmak istemesi daha nereye kadar yaracak acaba? Bu kişi, beni Ren Ir-mağı'nda 1888 sonbaharında bıraktı, o zaman Sibirya'ya gidiyordu. Anlattıklarına göre, orada 1889 -1890 yılları arasında yaşadı ve 1891'de Amerika'ya döndü. San Francisco'da ‹büyük işletmecilik yaptı. Bakalım, Fransız, bilgilerimi tamamlayabilecek mi? Siz, Japonya'daydınız değil mi Bay Coubertin?»

«Evet,» dedi Del'i dinleyen Baron. Aklından bir hesap yapınca, şaşkınlığım gizleyemedi.

«Tutukluyu orada mı tanıdınız?»

«Tabii.»

«Hangi yılda?» Boyunlar öne uzandı. «1889 yılında»

«Bu olanaksız, Baron, Saint-Vincent o tarihlerde Sibirya'daydı,» dedi Del, alaylı alaylı.

Coubertin, omuzlarını silkti aldırmazlıkla ve kalabalığın araşma karıştı. Birkaç dakika, adamlar birbirleriyle, başlarını sallayarak fısıldattılar.

«Tüm bunlar uydurma!» diye bağırdı Saint-Vincent, Frona'nın kulağına.

Kız, onu duymamış gibi davrandı.

«Olaylar bana karşı gibi ama açıklayabilirim.»

Frona kımıldamıyordu. Başkan, Saint-Vincent'i çağırdı. O zaman, genç kız, babasına döndü. Babası elini tutunca, gözlerine yaş doldu.

«Çıkmak ister misin?» diye sordu babası.

Başını salladı ve Saint-Vincent, söz aldı. Frona'ya anlatmış olduğu aynı öyküyü yineledi. Ama daha ayrıntılı olarak ve önceki tanıkların söylediklerine değinmeden anlattı. Çamaşır teknesi olayını anımsattı. Basit bir kibarlık gösterisi, John Borg'u öfkelendirmeme yetmişti. Bella, onun

tabancasıyla öldürmüştü, bunu yadsımıyordu. Ama bu silahı Borg ondan günlerce önce ödünç almış ye geri vermemişti, Bella'nın kendisini suçlamasına bir anlam veremiyordu. Son soluğunu verirken, neden yalan söylemişti acaba? Sırdı. Del Bishop'un söylediklerine gelince: Bu yalanların gerçekle hiçbir, bağlantısı yoktu. Adam, gerçekten 1888'de Alaska'yı gezmişti. Ama o çağdaki olayları çarpıtıyordu. Baron'un anlattığında da bir tarih yanılgısı vardı. Hepsi bu kadar. Sorgulama sırasında, Bill Brown, şaşırdı. Tutuklunun öyküsüne göre, kendisiyle iki gizemli kişi arasındaki dövüş, çok sıkı geçmişti.

«Söyleyin bakalım., böyle bir dövüşten nasıl yara bere almadan kurtuldunuz? Oysa Borg'un sağlam yeri kalmamıştı.»

Saint-Vincent, bunu kendisine bile açıklayamamıştı. Kendisini çok halsiz ve pestili çıkmış gibi hissetmişti yine de. Bu ayrıntıların önemi yoktu. Borg'u ve karısını o öldürmemişti, tüm söyleyeceği bu kadardı.

Frona, Saint-Vincent'i savunmak için söz aldığında, insan yaşamının kutsal olduğunu söyledi önce. Sonra da, yeterli kanıt olmadan, bir adamı ölüm cezasına çarptırmanın sakıncalarından, sanığın haklarından söz etti. Gereksiz tartışmalardan kaçınarak, suçunun sabit olmadığını belirtti. Çamaşır teknesi olayına gelince, bu yalnızca kıskanç bir kocanın kabalık gösterisiydi. Yargılama ve olayları değerlendirme hakkını onlara bırakıyordu.

Tutuklu, saldırgan ve ahlaksız biri olarak gösterilmek istenmişti. Borg'un karakterini anlatmak gerekli değildi: Herkes onun çok öfkeli olduğunu, bu huyu yüzünden kimseyle dost olamadığını biliyordu. Birçok düşmanı olduğu kesindi. Onu neden öldürmüşlerdi? Bu konuda bir şey bilmiyordu. Borg'un o iki adama kendini öldürtecek nedenleri bulmak da yargıya düşüyordu.

Tanıkların anlattıklarına göre, o iki adamın hiç izine rastlanmamıştı. Saint-Vincent'in, John'un ve La Flitche'nin anlattıklarından başka, da ipucu yoktu. O gece yolların çok sert olduğunu ve hiç bir ayak izinin kalmayacağını herkes biliyordu. Katiller, ırmak çözülmeden önce gelip gitmiş olabilirlerdi.

La Flitche, başıyla onayladı.

«Saint-Vincent'in ellerinin kanlı olmasına, çok önem veriyorsunuz. Şu anda Bay Flitche'in giydiği ayakkabılara yakından bakarsak, onların da aynı şekilde, kırmızı lekeli olduğunu görürüz. Bu da bize, Bay Flitche'in katil olduğunu kanıtlamaz.

«Üstelik, Bay Brown, mahkemeye, tutuklunun vücudunda hiç yara izi olmadığını söylemişti. Borg, Saint-Vincent'ten daha güçlü ve sağlam olmasına karşın, çok yara almıştı. İddia edildiği gibi, Saint-Vincent, katil olsaydı, Borg'la girişmiş oldukları zorlu dövüş sonunda, onun da yaralanması gerekirdi. Yoksa, Saint Vincent'e bir şey olmamıştı: Bu noktanın açıklığa kavuşması gerekirdi Başka bir şey daha: Saint-Vincent, neden yola koşmuştu? İnanın bana, bir katil, giyinmeden, kulübelere gidip sığma cağı yerde, yola koşar mı hiç? Hayır. Saint-Vincent, gerçek suçluları yakalayabilme umuduyla, yola koşmuştu.»

Frona, konuşmasını bitirince, kulübe alkıştan inledi.

Başarı elde etmek için, Bill Brown, Frona'nın kanıtlarını çürütmekte gecikmedi. Savunmayı iyi biliyordu. Biraz sonra, iki gizemli ziyaretçi cinlere benzetildi.

«Evet, Baylar,» diye sürdürdü konuşmasını, «Bella'nın son sözleri tartışılmaz. Gerçeği yalnızca Bella biliyordu ve ölmek üzere olan biri nasıl yalan söyleyebilir? Son uykusuna dalmadan önce, güçlükle doğruldu ve parmağıyla bu adamı gösterip: ‹O! O!' dedi. ‹Suçlu Saint-Vincent' dır.'»

Bill Brown'un suçlayıcı parmağı kendine doğru dönük olduğu halde, Saint-Vincent, ayağa kalkmaya çalıştı. Yüzü, birden ihtiyarlamış gibiydi. Tek söz etmeden çevresine bakındı.

«Zavallı!» diye söylendi halk.

Dilini birçok kez dudaklarında gezdirdikten sonra, sonunda birkaç sözcük söyleyebildi:

«Size tekrar ediyorum: Ben kimseyi öldürmedim. Tanrının huzurunda yemin ederim ki, ben suçsuzum...» Korkulu gözlerini İskoç John'a çevirdi ve: «Ben değilim! Ben değilim!» diye bağırdı.

«Düşünceye dalmış görünüyordu.. Frona, onu elinden tuttu ve yavaşça oturttu. Kalabalıktan birisi bağırdı:

«Gizli oylama!»

Bill Brown, hemen sıçradı.

«Hayır, hayır! Açık oylama istiyorum! Biz, erkeğiz! Düşüncemizi açıkça göstermekten korkuyor muyuz?»

Bir kargaşalık oldu ve oylama başladı. Adı okunan herkes, Coubertin, Frona ve Jacob Welse dışında, «suçlu!» diye bildirdi.

Başkan ayağa kalktığı zaman, Baron de Coubertin, kapının yanına geldi ve küçük bir konserve varilinin üstüne çıktı. Jacob Welse, masanın öteki ucuna yerleşti, sırtını sobaya verdi. Başkan, boğazını temizledi ve sessizliği sağladı.

«Baylar!» diye başladı. «Tutuklu...»

«Eller yukarı!» diye buyurdu Jacob Weise, otoriter bir sesle.

Bir saniye sonra, Coubertin'in tiz sesi duyuldu:

«Eller yukarı, baylar!»

Tabancalarıyla, kalabalığa öne arkaya gitmeleri için emir veriyorlardı. Tüm eller havadaydı; tokmağı tutan başkan dışında. Hiçbir düzensizlik olmadı. Herkes olduğu yerde kaldı. Sonunda tüm bakışlar Jacob Welse'e çevrildi.

Kımıldamadan duran Saint-Vincent, şaşırmış gibiydi. Frona, eline bir tabanca tutuşturdu ama adamın parmakları kapanmak istemiyordu.

«Haydi, Gregory!» diye yüreklendiriyordu kız. «Çabuk ol! Corliss sizi kayıkta bekliyor. Zaman yitirmeyelim! Gelin!»

Onu sarstı ve tabancayı verdi. Kız, üzerine nişan alınca, ayağa kalktı. Saint-Vincent, uykudan uyanıyormuş gibiydi. O zaman Frona, onu arkasından sürükleyerek kapıya doğru gitti. Adaman dizleri titriyor, uyurgezerler gibi yürüyordu. Parmakları gevşeyince, tabanca yere düştü, almaya bile kalkışmadı. Frona, hemen eğildi, ama Flitche, ayağını tabancanın üzerine bastı. Kız, gözlerini kaldırınca, adamı gördü. Flitche' in ayağını çekmeye çalıştı. Saint Vincent, şaşkın şaşkın yere bakıyordu.

Durum, Jacob Welse'in ilgisini çekti. Başkan, tokmağını Jacob Welse'in kulağının arkasına indirmek için bu andan yararlandı. Welse, düştü, düşerken de tabancasını bıraktı, onu da İsveç'li John yakaladı.

Aynı anda, Baron, yere uzandı. Del Bishop, ellerini havaya kaldırmış, masum masum dururken varile bir tekme atmış ve Fransız'ı devirmişti. Fransız'ın silahı ateş aldı ve kurşun, kulübenin tavanını deldi. La Flitche, Frona'yı kollarından tuttu. Birden uyanan Saint-Vincent, kapıya doğru koştu. Ama La Flitche'in çelmesiyle hızı kesildi. Başkan, yumruğuyla masaya vurup sonucu bildirdi:

«Baylar, tutuklunun iki olayın da suçlusu olduğunu duyuruyorum, Asılmayı hak etmiştir!»

YİRMİDOKUZUNCU BÖLÜM

YERLİ GOW

Frona, kendine gelen babasının yanma koştu. Bileği ezilmesine karşın şaşırtıcı bir gevezelikle halâ konuşan Coubertin'i kaldırdılar. Tartışarak zaman geçirmemek için, Bill Brown, şöyle dedi:

«Sayın Başkan, adaletle alay ederek tutukluyu kaçırma girişiminde bulunan Jacob Welse'i, Frona Welse'i ve Coubertin'i kınamakla birlikte, onların bu iyi davranışlarına anlayış gösteriyoruz. Böylece işi daha çabuk bitirebilmek için, üstlerinin aranmasını ve salıverilmelerini istiyorum.»

Bu istek kabul edilerek, iki adam çabucak arandı. Frona üzerinde hiç silah bulunmadığını söyleyerek bu işlemden kurtuldu. Salon yavaş yavaş boşaldı ve mahkemenin kararının uygulanması düşünüldü.

«Ne yapayım, başka çarem yoktu,» dedi Başkan, Jacob Welse'e.

«Uygun zamandan yararlandınız, size kızmıyorum,» diye karşılık verdi. Jacob Welse, gülerek.

Kulübenin öteki ucundan sesler yükseldi.

«Al sana, alçak! Tim, onun parmaklarını ez! Bıraksana! Ah, beni ısırıyor! Ağzını açsana!»

Saint-Vincent'in çevresinde bir grup adam gören Frona, yaklaştı. Tutuklu yere yıkılmıştı, deli gibi çırpmıyordu. îriyarı Tim-Dugan, onu tutmaya çalışıyordu ama Saint-Vincent'in dişleri koluna geçmişti.

«Ez onu Tim! Ez onu!»

«Nasıl yaparım, budala! Ağzına bir levye sok!»

«Bırakın, ona bir şey söyleyeceğim.»

Frona'nın tutuklunun yanma geçmesi için, adamlar yana çekildiler. Kız yanına diz çöktü.

«Gregory! Bu adamın kolunu bırak!»

İnsana benzemeyen bir bakışla kıza baktı. Soluk soluğaydı Vincent.

«Benim, Gregory,» dedi, alnını yavaşça okşayarak, «Duymuyor musun? Ben, Frona'yım. Bu adamın kolunu bıraksana!»

Vincent'in vücudu gevşedi, çenesini yavaş yavaş koyverdi. Adamın kolu serbest kaldı.

«Şimdi, beni iyi dinle, Gregory,» dedi kız. «Öleceksin...»

«Ölmek mi! Ama ben ölmek istemiyorum! Size güvenmemi söylemiştiniz bana, hani her şey düzelecekti!»

Kız, ona kaçma olanağı vermeyi düşündü ama bundan söz etmedi.

«Ah, Frona! Frona!»

Adam, hıçkırıyordu. Yüzünü genç kızın dizleri araşma sakladı.

«Gregory, yalvarırım insan gibi davran. Bütün istediğim bu.»

«Gelin! diye emretti Tim Dugan. «Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm, Bayan Welse. Ama onu dışarı götürmemiz gerek. Haydi çocuklar! Blackey, Johnson, şu adamı ayaklarından sürüyelim.»

Bu sözler üzerine, Saint-Vincent'in bedeni kasıldı. Gözlerindeki kararlı ışık söndü ve parmaklarıyla Frona'nın elini sıkıca kavradı. Kız, adamlara yakaran bir bakışla bakınca, adamlar geri çekildi.

«Bana bir dakika zaman verin, fazla değil!» diye yalvardı kız.

«Zahmete değmez!» diye alay etti Dugan.

«Bu herife acıyorum! dedi Blackey.

Frona, Saint-Vincent'in saçlarını okşuyor ve kulağına bir şeyler mırıldanıyordu.

Adamlar, ne dediğini duymuyordu. Biraz sonra, Şaint-Vincent, ayağa kalktı ve kendini genç kıza bıraktı. Irmağın kıyısına dek uyurgezer gibi yürüdü, oraya varınca, Yukon'un çamurlu sularına baktı. Madenciler, kıyıdaki bir çamın çevresine toplanmıştı. Corliss, kıyıda göründü ve Frona'ya doğru geldi.

«Ne oluyor?» diye sordu, yavaşça. «Planımız yürümedi mi?»

«Buradan, Gregory.»

Adamı kolundan tutarak, ipin altındaki sandığa doğru götürdü.

Corliss, yanlarında yürüyordu, Kalabalığa baktı, cebini karıştırdı.

«Frona, yardımım dokunabilir mi? İsterseniz şu adamları dağıtırım.»

Genç kız, şükran dolu bakışlarım ona çevirdi. Bu adamlara karşı koyabileceğini biliyordu, ama bu tehlikeli olurdu.

«Hayır, Vance. Artık çok geç, bir şey yapamayız.»

«Bırakın, hiç olmazsa denemiş oluruz,» diye diretti Vance.

«Olmaz, Planımızın yürümemesi, bizim hatamız değil... (gözleri yaşla doldu.) Rica ederim, fazla üstelemeyin.»

«Öyleyse, sizi buradan götürmeme izin verin. Böyle bir görüntüye dayanamazsınız»

«Sonuna dek kalacağım,» dedi Frona. Saint Vincent'e baktı.

Plackey, yağlı ipi hazırlıyordu.

«Sarıl bana, Gregory,» dedi Frona, elini kolunun üstüne koyarak.

Adam, bu dokunuşla sarsıldı, üzerine dikilmiş olan gözleri gördü, elinde iple duran celladı farketti. Adamı uzaklaştırmak istercesine kollarını kaldırdı ve bağırdı;

«Hayır! Hayır! Her şeyi açıklayacağım! Bırakın da size gerçeği anlatayım, bana inanacaksınız.»

«Konuşun,» dedi Başkan. «Ama bizi akşama dek bekletmeyin.»

«Sesinin duyulması için sandığın üstüne çıksın! Sandığın üstüne!» diye bağırdı kalabalık.

Sandığın üstüne çıkarıldı ve hemen konuşmaya başladı:

«Bu cinayeti ben işlemedim, ama tanık oldum. İki1 kişi yoktu, biri vardı yalnızca..., Borg'u öldürdü ve Bella da ona yardım etti.»

Açıklama, alaylarla karşılandı.

«Yavaş ol,» dedi Bili Brown. «Bella'nın kendisini öldürmesi için bu adama nasıl yardım ettiğini anlatın.»

«O gece, yatağına yatmadan Borg, alarm aracını hazırlamıştı.»

«Alarm aracını mı?»

«Evet, Borg'un kapının üzerine bir kayışla asmış olduğu bir tencereye ben bu adı verdim.

Kapı açıldığı zaman, tencereye yere düşüyordu. Sanki hırsızlardan korkuyormuş gibi; her gece tencereyi oraya koyardı... Cinayet gecesi, kulübenin içinde birinin dolaşmakta olduğunu hissederek uyandım. Lamba kısıktı. Kapının yanında Bella'yı gördüm. Borg, horluyordu. Bella, dikkatle tencereyi kaldırdı ve kapıyı açtı. İçeri, ayaklarının ucuna basarak bir yerli girdi. Maskesi yoktu, onu bin kişinin arasında bile tanırım. Çünkü, alnında, gözünün üstüne kadar inen bir yara izi vardı.»

«Tabii, siz de yardım çağırmak için hemen ayağa kalktınız, değil mi?»

Saint-Vincent başını eğerek:

«Hayır,» dedi. «Soluk bile almadan ne olacağını bekledim.»

«Ne düşünüyordunuz?»

«Bella'nın yerliyle işbirliği yaptığını ve Borg'u öldüreceklerini düşünüyordum.»

«Kimseye haber vermediniz mi?» «Hayır.»

Başını eğdi, düşmemesi için sandığın yanında duran Frona'ya baktı. Kız ilgisiz gibi görünüyordu.

«Bella, bana doğru geldi. O zaman, gözlerimi kapadım ve düzenli bir şekilde soluk aldım. Lambaya yaklaştı ve benim uyuduğumu sandı. Daha sonra bir homurtu ve çığlık duydum, gözlerimi açtım. Yerli., bıçağını Borg'a saplamaya çalışıyordu, ama öteki de onu itiyordu İkisi birden kapışınca, Bella arkadan olaştı ve kolunu kocasının boynuna dolayarak sıktı. Diziyle de sırtına bastırıyordu. Elbirliğiyle Borg'u yere yıktılar.»

«Bu arada, siz ne yapıyordunuz?»

«Bakıyordum.»

«Silahınız var mıydı?»

«Evet.»

«Borg'a verdiğinizi söylediğiniz bıçak mı?»

«Evet ama baktım sadece.»

«John Borg, yardım istedi mi?» «Evet.»

«Ne dediğini söyleyebilir misiniz?»

«Şöyle seslendi: 'Saint-Vincent! Ah, Saint-Vincent! Tanrım! Yardım edin, Saint-Vincent!'»

Tutuklu, bu anıyla titredi ve ekledi.

«Çok korkunçtu!»

«Öyledir sanırım!» diye homurdandı. Brown.

«Daha sonra ne yaptınız?»

«Bakıyordum,» diye karşılık verdi inatla.

Halktan küçümseyici bir homurtu yükseldi.

«...Borg, kurtuldu ve doğruldu. Elinin tersiyle Bella'yı kulübenin bir köşesine itti, yeniden yerlinin üzerine atıldı. Bıçağını düşürmüştü, Borg'un yumruklan altında öleceğini sandım. Vahşi hayvanlar gibi dövüşüyorlardı, yere yuvarlanıyor, eşyaları kırıyorlardı. O anda Bella, bıçağı kaptı ve kocasına sapladı durdu. Borg, yerliyle kucak kucağa geldi. Kolları boşta olmamasına karşın, Bella'yı tekmeyle itti. Kadının bacakları kırılmıştı, çünkü düştüğü yerden kalkamadı. İki adam, sobanın yanına düştü.»

«Yeniden yardım istemedi mi?»

«Benden yardıma koşmamı istedi.»

«Sonra ne oldu?»

«Olayı izliyordum. Borg, yerlinin elinden kurtulmayı başardı ve sallanarak bana doğru geldi. Yüzünden ter damlıyordu ve hiç gücü kalmamıştı. ‹Bana tabancanı ver, çabuk ol!' dedi. Kör gibi eliyle yokluyordu. Sonra birden anımsadı. Duvarda asılı kılıfından silahı aldı. Yerli, yeniden üzerine çullandı, bıçağını çekti. Kendini savunmaya çalışmadan Bella'ya doğru yürüdü. Borg, yerliyi yeniden itti, yerli kadının önüne diz çöktü ve yüzünü ışığa çevirdi. Ama gözlerinden akan kan, görmesini engelliyordu. Yüzünü sildi ve kadına uzun uzun halktı. Daha sonra, tabancayı kadının göğsüne dayadı ve tetiği çekti. Kızgın yerli, üzerine atıldı, elinden tabancayı aldı. Tam o anda, lambanın bulunduğu küçük masa devrildi. İki adam karanlıkta düvüşmeye başladı. Silah sesleri duydum. Kimin ateş ettiğini bilmiyorum. Yatağımdan çıktım, beni ittiler, Bella'nın üstüne düştüm. İşte, ellerim o anda kanlandı. Dışarı çıkarken, yeni ateş sesleri geliyordu. Dışarıda La Flitche ve John'a rastladım. Gerisini biliyorsunuz. Söylediklerim gerçektir, yemin ederim!»

Gözlerini Frona'ya, çevirdi. Kız, ilgisizce sandığa dayanmış duruyordu hâlâ. Sonra kalabalığa baktı, alaylı alaylı kendisine bakıyorlardı.

«Bunları neden daha önce anlatmadın?» diye sordu Bill Brown.

«Çünkü... Çünkü...»

«Neden?»

«Çünkü Borg'a yardım edebilirdim...» Gülüşmeler çoğaldı, Bill Brown, kurula döndü.

«Baylar!» dedi, «ilkinden daha vahşi, yeni bir haydutluk öyküsü daha dinlediniz. Oturumun başında, size bu adamın yalancı olduğunu kanıtlamaya çalıştım. Bunda başarılı olduğumu gö-rüyorum. Bu yalana da inanacak mısınız? Düşüncenizi söylemenizi istiyorum. Hâlâ kuşkuda olan varsa, ikinci olarak anlatılanların gerçek olduğunu söyleyeyim. Eğer Saint-Vincent, ekmeğini ve tuzunu Borg'la paylaşır ve ev sahibi öldürülürken karşıdan bakarsa, bu sahneden de hiç insanca duygu duymayarak, onun yardımına koşmazsa, önünüzdeki adam asılmaya bile değmez bence. Kararınız nedir?»

«Ölüm! Asılsın!»

O sırada, madencilerin dikkatini Separation Adası'nı dönüp, kıyıya yaklaşan büyük bir salın gelişi çekti. Yakma gelince içindeki iki adamdan biri bir -halat atarak Samt-Vincent'in altında durduğu ağaca doladı. Parçalanmış ve güneşten korumak için çam dallarına sarılmış olan geyik eti paketi kanlanmıştı. Saldaki adamlar, kıyıda duranlara gururla bakıyordu.

«Bu yükü Dawson'a götürmek istiyorduk,» diye açıkladı adamlardan biri. «Ama hava çok sıcak.»

«Olur mu öyle şey?» diye karşılık verdi öteki. «Bu malı burada satabileceğimizi sanmıyorum. «Dawson'da kilosuna bir buçuk dolar kazalınız. Oraya varmak için elimizi çabuk tutalım. Bu arada, size yarı ölü birinin iskeletini bırakacağız.»

Arasında bir insan şeklinin göründüğü battaniye yığınını parmağıyla gösterdi.

«Onu bu sabah, Steawart'ın ağzından oluz kilometre kadar ötede bulduk,» diye ekledi. «Bakılması gerek. Zavallı şeytan nasıl bu duruma geldiğini bize anlatamadı. Çabuk, olalım, çünkü et bozulacak. Yaralıyı nereye bırakalım?»

Saint-Vincent'in yanında duran Frona, adamı gördü. Battaniyelerin arasından yanık bir yüz çıkmıştı. Taşıyanlar, yüklerini koyacakları yeri söylemesi için karşısında duruyordu. O anda Saint-Vincent, genç kızın kolunu sıktı.

«Bakın! Bakın!» diye bağırdı, yaralının üstüne eğilerek. «Şu yara izine bakın!»

Yerli, gözlerini açtı ve ağzını buruşturdu. «Bu, o! Bu, o adam!» Heyecandan titreyen Saint -Vincent, halka döndü: «Hepiniz tanık olun, işte, John Borg'u bu adam öldürdü!»

Bu açıklamaya öyle içtendi ki kimse gülmeye kalkışamadı. Bill Brown ve Başkan, boş yere yaralıyı konuşturmaya çalıştılar. Bir madenci, yerli diliyle anlaşmaya uğraştı, o da başaramadı.

O zaman Flitche'i çağırdılar. Yakışıklı melez, adamın üzerine eğildi ve onunla çeşitli dillerde konuşmaya çalıştı ve umudu kırılınca vazgeçti. Sonra, aklına yeni bir şey gelmiş gibi yeniden denemeye başladı. Aynı anda, yaralının yüzü canlandı ve ağzından sesler çıktı.

«Blanche Irmağı'nın yukarısında oturan Sticks'lerin dilini konuşuyor,» diye açıkladı melez.

Kaşlarını çatarak ve sözcükler arayarak, Flitche adamı soru yağmuruna tuttu. Halka göre, bu sorgulama pandomime benzemişti. İki adam, kollarını sallıyor, homurdanıyordu. Yerlinin yüzü kararınca Flitche'nin yüzü parlıyordu.

Yerli susunca. Flitche:

«Size, sözlerini yineleyeceğim,» dedi. «Bu adam gerçeği söylüyor. Blanche Irmağı'nın kaynağından geliyor. Yaşamında hiç bu kadar beyaz adam görmemiş. Adı, Gow ve son nefesini vermek üzere. Borg üç yıl önce Gow'un ülkesine gelmiş. İyi avcı olduğundan, kampa çok et getirirmiş. Bu yüzden de Sticks yerlileri onu severlermiş. Gow'un Pi-kou adında bir karısı varmış. John Borg, ayrılmadan önce ona: ‹Gow, bana karını ver. Karşılığında sana çok mal vereyim,' demiş. Gow, kabul etmemiş. Pi-kou'yu seviyormuş. Mokasen dikmekte ve geyik derisi tabaklamada kadının üstüne yokmuş. John Borg, üstelemiş, iki adam dövüşmüş ve Borg kadını kaçırmış. Ona ‹Bella' adını takmış, armağanlara boğmuş. Ama kadın, Gow'u seviyormuş.»

Flitche, yerlinin alnındaki yara izini gösterdi.

«Bu yarayı Borg yapmış. Gow, az kalsın ölecekmiş, uzun süre hasta yatmış. Ne babasını, ne annesini ne de kimseyi tanımıyormuş, küçük bir bebek gibiymiş. Sonunda, bir gün, beyninde bir aydınlanma olmuş ve eski kişiliğine dönmüş. Belleği yerine gelince, karısını anımsamış. Babası ona, John Borg'un ırmağa indiğini söylemiş. Bahar gelince Gow, buz üstünde iz sürmeye başlamış. Bu kadar çok beyaz adamı görünce çok korkmuş. Bu ülkeye gelince, geceleri yolculuk yapabiliyormuş ancak. Kedi gibi karanlıkta dolaşıyormuş. Bir rastlantı onu Borg'un kulübesine götürmüş.»

Saint-Vincent, Frona'nın elini sıktı, ama genç kız parmaklarını çekti ve bir adım geriledi.

«Gow, Pi-kou'nun köpeklere yiyecek verdiğini görünce onunla konuşmuş. O gece gelmiş. Kadın, ona kapıyı açmış. Daha sonra ne olduğunu biliyorsunuz. Saint-Vincent, suçlu değildir. Borg, Bella'yı öldürdü, yerli

Gow da Borg'u öldürdü. Gow, Borg'un attığı yumruklarla, birazdan ölecek. Ama Pi-kou ölmüş olduğu için, o da yaşamak istemiyormuş.»

«Olaydan sonra, buz üzerinde, ırmağın öteki kıyısına geçmiş. Ona böyle bir yürekliliğin görülmediğini söyleyince, gülümsedi. Steawart Irmağı'na, kadar sürüklenmiş. İki beyaz adam, onu bulup buraya getirmiş. Ona göre, hiçbir şeyin önemi yokmuş artık, çünkü son saatinin çalmış olduğunu hissediyormuş.»

Flitche, birden konuşmayı kesti. Kimseden çıt çıkmıyordu. O zaman, ekledi:

«İnanın bana, Gow, çok yürekli biri!»

Frona, Jacob Welse'e yaklaştı.

«Baba, beni kulübeye götür. Yorgunluktan bayılacağım.»

OTUZUNCU BÖLÜM

KIZGIN NİŞANLI

Ertesi sabah, milyoner olmasına karşın, Jacob Welse, odununu kendi kesti. Bu iş bitince, bir sigara, yaktı ve Baron Coubertin'i aramaya çıktı. Frona, öğlen bulaşığını yıkadı, battaniyeleri havalandırdı ve köpeklere yal verdi. Daha sonra çantasından Wordsworth'un bir kitabım çıkardı ve çam ağacından yapılmış bir sandalyeye oturdu. Şiir kitabı açıktı, gözleri ırmağın yukarısında, yalıyarlara kadar uzanan tüm kıyıyı araştırıyordu. Telgrafçının kurtarılışını, ırmağın üzerindeki koşuyu anımsıyordu. Ama bazı ayrıntıları unutmuştu.

Corliss'le geçirdiği son üç gün geldi gözünün önüne. Adını bile anmak istemediği öteki adamı düşüncelerinden kovdu. Er ya da geç, gerçekle yüz yüze gelecekti. Bugün için acı çekiyordu.

Tommy'yi düşündü. Toronto'da yaşayan dul karısını ve çocuklarını unutmamaya söz verdi. Kuru bir dalın kırılmasıyla gözlerini kaldırdı ve Saint-Vincent'le göz göze geldi.

«Asılmaktan kurtulduğum için henüz beni kutlamadınız,» dedi adam. «Dün akşam çok yoruldunuz gerçekten. Ben de öyle. Bir de ırmaktaki yolculuğunuzun yorgunluğu var tabii.»

Yüzündeki anlamı keşfetmeye çalışarak, kıza gizlice bakıyordu.

«Siz bir kahramansınız, Frona,» dedi heyecanla. «Telgrafçıyı kurtardığınız için değil yalnızca, yargılamayı ertesi güne aldırmayı başararak; beni de asılmaktan kurtardınız. Tanık, bir gün sonra bulunmuş olsaydı, çoktan, darağacını, boylamış olacaktım. Şu Gow, çok yürekli biri. Ne yazık ki ölmek üzere!»

«İşe yaradığım için mutluyum,» dedi Frona.

«Ama yine de beni kutlamalısınız...»

«Davranışınızın kutlanacak bir yanı yok,» dedi, adamın yüzüne bakarak. «Olayın böyle sonuçlanmasına sevindim, benden daha fazlasını beklemeyin.»

«Ah, ah! Neye kızdığınızı biliyorum.»

Dudaklarında tatlı bir gülümsemeyle, kızın yanma oturmak için, bir adım attı. Kız, ona yer vermeyince, ayakta durmak zorunda kaldı.

«Beni bu şekilde savunmanızdan sonra, sanmıştım ki...»

«Ah, beni anlamıyorsunuz,» dedi kız. «Bana iyi bakın: Varlığınızın beni ne denli rahatsız ettiğini görmüyor musunuz? Bunun gerçek nedenini bilmek ister misiniz?»

Kürek gürültüleri ve erkek sesleri onlara kadar ulaşıyordu Frona, ırmağa baktı ve akıntıya kapılan bir kayıkta Del Bishop'u gördü. Kıyıda duran Corliss, öne eğilmiş, halatı çekiyordu.

«Gregory.» dedi Frona, «bir adamla tuzunu ve ekmeğini paylaştıktan sonra ona ihanet ettiniz. Onun dövüştüğünü gördünüz ama yardım elinizi uzatmadınız. Onu savunurken ölmüş olsaydınız, çok daha iyi olurdu. Sizin ölmüş olmanızı isterdim. Bir alçağa acır gibi acıyorum size.»

«Bunu yürekten mi söylüyorsunuz? Sevgiye rakip olmaz. Tanrım! Siz de öteki kadınlar, gibi düşlerinizi ellerinizle yıkıyorsunuz!»

«Bu konudaki eğitiminizin bitmiş olduğunu sanıyordum!»

«Ne yapmak istiyorsunuz şimdi?» diye sordu adam. «Benim gibi birinin kolay kolay terkedilmeyeceğini bilin. Buna izin vermeyeceğim, sizi uyarıyorum. Eski davranışlarınız kuşku uyandırdı. Benim de gözlerim ve kulağım var!»

Genç kız ona acıyarak baktı, bu da adamı çileden çıkardı.

«Ah, demek beni alay edilecek biri olarak görüyorsunuz, öyle mi? Eğer ben düşersem, sizi de peşimden sürüklerim. Bunu bilmiş olun!»

O sırada, halatın altında iki büklüm olmuş olan Corliss, yanlarına geldi. Frona, onu selamladı ve:

«Corliss, babam öyle önemli telgraflar aldı ki, hemen Birleşik Devletlere gitmek zorunda. Baron de Couıbertin'le birlikte, Bijou ile gidiyorlar. Benimle' Dawson'a gelir misiniz? Hemen, bu gün gitmek istiyorum. Mahkemenin kararı, sonunda gözlerimi açtı ve bana bu adamın ne kadar alçak ve yalancı olduğunu gösterdi,» diye ekledi Saint-Vincent'i parmağıyla

işaret ederek. «Onda sevdiğim... sizsiniz... evet... Asıl sevdiğim sizsiniz Corliss.»

Corliss, genç kızı kollarına alıp sıktı ve kayığa götürdü.

Del Bishopun yüzü, geniş bir gülümsemeyle aydınlandı.

- S O N -